



**AÇIK VE UZAKTAN İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNİN ETKİLİLİĞİNİ
ARTIRMAYA YÖNELİK MATERYAL UYGULAMA VE
DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI:
AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİ ÖRNEĞİ**

Doktora Tezi

Harun BOZNA

Eskişehir 2022

**AÇIK VE UZAKTAN İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNİN ETKİLİLİĞİNİ
ARTIRMAYA YÖNELİK MATERYAL UYGULAMA VE DEĞERLENDİRME
ÇALIŞMASI: AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİ ÖRNEĞİ**

Harun BOZNA

DOKTORA TEZİ

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Mehmet FIRAT

**Eskişehir
Anadolu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

Şubat 2022

ÖZET

AÇIK VE UZAKTAN İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNİN ETKİLİLİĞİNİ ARTIRMAYA YÖNELİK MATERYAL UYGULAMA VE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI: AÇIKÖĞRETİM SİSTEMİ ÖRNEĞİ

Harun BOZNA

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şubat, 2022

Danışman: Doç. Dr. Mehmet FIRAT

21. yüzyılın ilk çeyreğinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı gelişimi ve dünya genelindeki yenilikçi eğitim uygulamaları, öğrenme ve öğretme biçimini önemli ölçüde değiştirmektedir. Birçok örgün ve uzaktan eğitim kurumu da bu değişimlere ayak uydurmaya ve bu yüzyılın gereksinimlerini eğitim programlarına uyarlamaya çalışmaktadır. Açık ve Uzaktan Öğrenme bilim alanında 1982 yılından beri eğitim hizmetleri veren ve günümüzde mega üniversiteler arasında yer alan Anadolu Üniversitesi, dijitalleşme konusunda reform niteliğinde gelişmeler ve yenilikler ortaya koymuştur. Açıköğretim Sisteminde 60 farklı lisans ve önlisans programında 1 milyondan fazla öğrenciye verilen kitlesel öğretim için yaklaşık 800 bin farklı materyal üretilmektedir. Açıköğretim Sisteminde kitlesel bir eğitim verildiği için sistem daha çok bütünsel bir yaklaşımla öğrenme olanakları sağlamaktadır. Bununla birlikte, bu materyal çeşitliliğinin alan bazlı olarak da sağlanması gerekliliğinden bahsedilebilir.

Bu çalışmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmak için çevrimiçi iyi uygulama örnekleri belirlemek, uygulamak ve değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda yedi aşamalı bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Çok aşamalı karma yöntemle desenlenen çalışmada ihtiyaç analizi, alanyazın taraması ve alan uzmanları görüşleri doğrultusunda iyi uygulama örnekleri belirlenmiştir. Uygulaması sonrası değerlendirme sürecinde, e-öğrenme içsel motivasyon ve memnuniyet ölçeklerinden yararlanılmıştır. Ardından derinlemesine bilgi edinmek amaçlı odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, sunulan çalışma ortamı ve materyallerle ilgili olarak katılımcıların e-öğrenme içsel motivasyonlarının ve memnuniyetlerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Araştırma sonunda öğrenenlere, eğitim kurumlarına ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Açık ve Uzaktan Yabancı dil öğrenimi, İngilizce öğretiminde iyi uygulama örnekleri, Çevrimiçi ortam ve materyal tasarımı

ABSTRACT

MATERIAL IMPLEMENTATION AND EVALUATION RESEARCH TO INCREASE THE EFFECTIVENESS OF OPEN AND DISTANCE ENGLISH TEACHING: SAMPLE OF OPEN EDUCATION SYSTEM ANADOLU UNIVERSITY

Harun BOZNA

Department of Distance Education

Anadolu University, Graduate School of Social Sciences, December 2021

Supervisor: Mehmet FIRAT

In the first quarter of the 21st century, the rapid development of information and communication technologies and innovative educational practices around the world are changing the way of learning and teaching. Many formal and distance education institutions have tried to keep up with these changes and adapted the requirements of this century to their education programs. Anadolu University, which is among the mega universities today, has been providing education services in the field of open and distance learning since 1982 and has introduced reform-like developments and innovations in digitalization. In the Open Education System, approximately 800 thousand different materials are produced for mass education given to more than 1 million students in 60 different undergraduate and associate degree programs. Since a mass education is provided in the Open Education System, the system provides learning opportunities with a more holistic approach. However, it can be mentioned that this material diversity should also be provided on a field basis.

The aim of this study is to identify, apply and evaluate online best practice examples in order to increase the effectiveness of English language teaching in Anadolu University Open Education System. For this purpose, a seven-stage research was carried out. In the study, which was designed with a multi-stage mixed method; best practice examples were determined in line with needs analysis, literature review and field experts' opinions. In the post-implementation evaluation process, e-learning intrinsic motivation and satisfaction scales were used. Then, focus group interviews were held in order to obtain in-depth information. The findings obtained within the scope of the study show that the participants' e-learning intrinsic motivation and satisfaction with the presented platform

and materials are high. At the end of the research, suggestions were presented to learners, educational institutions and researchers.

Keywords: Open and Distance Foreign language learning, Examples of best practices in English teaching, Online environment and material design



ÖNSÖZ

21.yüzyılın ilk çeyreğinde Bilgi ve İletişim Teknolojilerindeki hızlı gelişmeler eğitimde çeşitli değerler dizisi oluşumuna, öğrenme ve öğretme süreçlerinde yenilikçi yöntem ve yaklaşımlara zemin hazırlamıştır. Açık ve Uzaktan Öğrenme disiplini, tüm bu yenilikleri çağcıl teknolojiler ve yaklaşımlarla öğrenenlere zaman ve yer kısıtlaması olmadan sunabilmektedir. Uzun yıllardır geleceğin eğitimi olarak değerlendirilen Açık ve Uzaktan Öğrenmeye ilişkin küresel farkındalık ve ihtiyaç Covid-19 Pandemisi ile giderek artmaktadır. Bu bağlamda tüm dünyada disiplinlerarası çalışmalarla alanlara özel sürdürülebilir yapılandırma ve entegrasyonlar yapılmaktadır.

Tüm alanlarda olduğu gibi Açık ve Uzaktan İngilizce öğretimi de dijital teknolojilerinin de katkısıyla günümüz eğitim sistemlerinde dünyanın her yerinde yaygın olarak yürütülmektedir. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi gibi kitlesel öğretim yapan kurumlarda öğrencilere etkili İngilizce öğretimi oldukça kapsamlı ve çok yönlü bir süreçtir. Bu tezde, araştırma kapsamında Kitlesel Açık ve Uzaktan İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmaya yönelik 7 aşamalı bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamlı araştırmanın gelecekte bu alanda çalışmalar yapacak araştırmacılara, öğrenenlere, eğitim kurumlarına yol göstermesini ve katkı sağlamasını temenni ederim.

Tez sürecimin bütün aşamalarında görüş, katkı ve yardımlarıyla yanımda olan, alandaki engin bilgileri ile yol gösteren, tez danışmanım sayın Doç. Dr. Mehmet FIRAT'a ilgisi, desteği ve katkıları için saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin öneri süreci dahil bütün aşamalarında yer alan Prof. Dr. T. Volkan YÜZER ve Doç. Dr. S. İpek KURU GÖNEN hocalarıma tüm tez izlemelerimde araştırmayı muhteşem dokunuşlarla destekledikleri ve yapıcı geribildirimlerde bulundukları için teşekkür ederim. Ayrıca savunma jürimde yer alan Doç. Dr. Zehra KAMIŞLI ÖZTÜRK ve Dr. Öğr.Üy. Celal Murat KANDEMİR'e katkıları için teşekkür ederim.

Çalışmamı tamamlamam konusunda moral ve motivasyonumu üst düzeyde tutmama yardımcı olan anneme, babama ve kardeşlerime, oğluma; araştırma sürecimde akademik ve teknik desteklerini sunan Mustafa Gültekin'e ve Aylin Büyükmihci'ya; Nil Göksel'e ve pilot çalışmaya katılan öğrencilerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırma sürecinin tüm basamaklarında desteklerini sunan çok değerli alan uzmanlarına ve öğrenci katılımcılara saygı ve sevgilerimi iletiyorum. Teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BAŞLIK SAYFASI.....	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	vi
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii
GÖRSELLER DİZİNİ.....	xiv
GRAFİKLER DİZİNİ	xv
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç	6
1.3. Önem.....	6
1.4. Sınırlılıklar	7
1.5. Tanımlar	7
2. ALANYAZIN	9
2.1. Yükseköğretimde Açık ve Uzaktan Yabancı Dil Öğretimi.....	9
2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı	14
2.2.1. CALL, TELL, MALL	15
2.3. İlgili Araştırmalar	17
2.4. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	18
2.4.1. Çokluortam öğrenme kuramı (Multimedia learning theory)	18
2.4.1.1. Çokluortam (Multimedia)	19
2.4.2. Bağlantıcılık (Connectivism)	20
2.4.3. Öz-düzenleyici öğrenme (Self- regulated learning).....	23
3. YÖNTEM.....	25
3.1. Araştırma Modeli	25
3.2. Katılımcılar	26

3.2.1. İhtiyaç analizi anket uygulaması katılımcıları	26
3.2.2. Yarı-yapılandırılmış görüşmeye katılan alan uzmanları	28
3.2.3. E-öğrenme içsel-motivasyon ve memnuniyet ölçekleri uygulaması katılımcıları	29
3.2.4. Yarı-yapılandırılmış odak grup görüşmesine katılan öğrenciler ..	30
3.3. Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi	30
3.3.1. Anket formu pilot çalışması	35
3.3.2. Görüşme formu	37
3.3.3. E-öğrenme içsel motivasyon ve memnuniyetleri ölçekleri.....	37
3.4. Veri Toplama Süreci	38
3.5. Veri Temizleme Kriteri	39
3.6. Veri Analizi	40
4. BULGULAR	43
4.1. İhtiyaç Analizi Bulguları.....	43
4.2. Alan Uzmanları ile Yarı-Yapılandırılmış Görüşmeler	49
4.2.1. İngilizce 1 ve 2 derslerinin öğrenme materyallerinin değerlendirilmesi.....	50
4.2.2. Uzaktan yabancı dil eğitimi materyali hazırlama unsurları	57
4.2.3. Açık ve uzaktan İngilizce öğretimine yönelik iyi uygulama örneklerinin değerlendirilmesi	66
4.2.4. İyi uygulama örneklerinin kullanım alanı	74
4.3. İyi Uygulama Örneklerinin Belirlenmesi	75
4.4. İngilizce I ve II Derslerinin Edmodo Ortamında Tasarlanması.....	81
4.4.1. Pilot çalışma	83
4.4.2. Uygulama aşaması.....	86
4.4.2.1. Uygulama sonrası elde edilen bulgular	88
4.4.2.1.1. Memnuniyet ve E-öğrenme içsel motivasyon ölçekleri bulguları.....	88
4.4.2.1.2. Uygulama sonrası öğrenenler ile yarı- yapılandırılmış görüşme bulguları.....	92
4.4.2.1.3. Odak grup ile öğrenme materyallerinin değerlendirilmesi	93
5. SONUÇLAR	100

5.1. İhtiyaç Analizi Sonuçları	100
5.2. Alan Uzmanları Yarı Yapılandırılmış Görüşme Sonuçları.....	101
5.2.1. Anadolium e-kampüs öğrenme materyallerine ilişkin görüşler....	102
5.2.2. Öğrenme materyalleri hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken unsurlar	102
5.2.3. İyi uygulama örneklerinin değerlendirilmesi	103
5.2.4. İyi uygulama örneklerinin kullanım alanları	105
5.3. Memnuniyet ve E-Öğrenme İçsel Motivasyon Sonuçları	105
5.4. Uygulama Sonrası Yapılmış Odak Görüşme Sonuçları.....	106
6. TARTIŞMA	108
7. ÖNERİLER	113
KAYNAKÇA	117
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 2.1. Uzaktan eğitim veren çeşitli yabancı yükseköğretim kurumları ve yabancı dil eğitimi için kullandıkları çevrimiçi kaynaklar.....	10
Tablo 3.1. Öğrencilerin bölümlerine göre dağılımı.	27
Tablo 3.2. Öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı.	28
Tablo 3.3. Öğrencilerin çalışma durumlarına göre dağılımı.....	28
Tablo 3.4. Alan uzmanlarının uzmanlık alanlarına ve çalışma yıllarına ilişkin bilgiler.	29
Tablo 3.5. Ölçekleri tamamlayan öğrencilerin bölümlerine göre dağılımı.....	29
Tablo 3.6. Odak grup görüşmesine katılan öğrencilerin demografik bilgileri.	30
Tablo 3.7. Uzman katılımcıların çalışma alanlarına ve yıllarına ilişkin bilgiler.	31
Tablo 4.1. Öğrencilerin internete bağlanmak için kullanılan teknolojilere göre dağılımı.....	43
Tablo 4.2. Öğrencilerin Anadolu e-Kampüs kullanma sıklıklarına göre dağılımı.....	44
Tablo 4.3. Konuşma ve sohbet pratiği yapma ihtiyacı.....	45
Tablo 4.4. Dinleme pratiği yapma ihtiyacı.....	45
Tablo 4.5. Okuma pratiği yapma ihtiyacı.....	46
Tablo 4.6. Yazma pratiği yapma ihtiyacı.	46
Tablo 4.7. Dilbilgisi çalışma ihtiyacı.	46
Tablo 4.8. Geri bildirim alma ihtiyacı.	47
Tablo 4.9. Etkileşimde bulunma ihtiyacı.....	47
Tablo 4.10. Teknoloji kullanma ihtiyacı.....	48
Tablo 4.11. Çalışma kaynakları kullanma ihtiyacı.....	48
Tablo 4.12. Anadolu e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi destekler.....	49
Tablo 4.13. Yabancı dil öğreniminde sıklıkla kullanılan araçlar.	78
Tablo 4.14. Yabancı dil öğretimi için belirlenen iyi uygulama örneklerinin alan uzmanları ve öğrenen görüşlerine göre karşılaştırılması.	79
Tablo 4.15. İletişim araçları ve etkileşim.	88
Tablo 4.16. Öğretmen-öğrenci etkileşimi.	89
Tablo 4.17. Ortam değerlendirilmesi.....	89
Tablo 4.18. Ders içeriği ve öğretim süreci.	90

Tablo 4.19. Etkileşimli çevrimiçi İngilizce ders materyalleri (EÇİNGM) E-öğrenme içsel motivasyon ölçeği bulguları.....	91
--	----



ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 3.1. Araştırma süreci.	26
Şekil 3.2. Veri analizi akış şeması.	41
Şekil 4.1. Anadolum e-Kampüs İngilizce dersi öğrenme materyallerinin değerlendirilmesi alt temaları.	51
Şekil 4.2. Uzaktan yabancı dil eğitimi materyail hazırlama unsurları.....	58
Şekil 4.3. UZE’de kullanılabilecek İngilizce öğretimine yönelik iyi uygulama örnekleri alt temaları.	67
Şekil 4.4. İyi uygulama örneklerinin belirlenmesi.	75
Şekil 4.5. Entegrasyon nedenleri alt temalar.	94
Şekil 4.6. Çalışma ortamını geliştirme önerileri.	96

GÖRSELLER DİZİNİ

Sayfa

Görsel 2.1. Anadolium e-Kampüs çevrimiçi materyaller.	12
Görsel 2.2. Anadolium e-Kampüs çevrimiçi İngilizce 1 materyalleri.	13
Görsel 2.3. Anadolium e-Kampüs İngilizce 1 konu anlatımı örneği.	13
Görsel 2.4. Anadolium e-Kampüs İngilizce I lightboard learning glass teknolojisi ile kilit soru çözümü örneği.....	14
Görsel 4.1. Anadolium e-kampüs çevrimiçi İngilizce 1 materyalleri.	50
Görsel 4.2. İngilizce I dersi Edmodo ana sayfası.	82
Görsel 4.3. İngilizce II dersi Edmodo ana sayfası.	83
Görsel 4.4. İngilizce I dersi Edmodo çalışma ortamı duyurusu ve tanıtım videosu görüntüsü.	84
Görsel 4.5. İngilizce I dersi öğrenim kazanımları ve örnek bir ders.	84
Görsel 4.6. İngilizce I dersi Edmodo çalışma ortamı duyurusu infografiği.	86
Görsel 4.7. E-öğrenme motivasyon ölçeği ve memnuniyet ölçeği paylaşım duyurusu.	87
Görsel 4.8. Gönüllü katılımcı duyurusu.	92
Görsel 4.9. Odak grup görüşmesi görseli.	93

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 1.1. 2019-2020 yıllarında İngilizce derslerinin kaç kez alındığını gösteren dağılım.....	4
Grafik 1.2. İngilizce 1 ve 2 derslerini alan aktif öğrencilerin yaş dağılımı.	5
Grafik 3.1. Anadolium e-kampüs kullanım oranları.	39
Grafik 4.1. İnternete bağlanmak için kullanılan teknolojiler.	44



1. GİRİŞ

Açık ve Uzaktan Öğrenme yoluyla İngilizce öğretimi dijital teknolojilerinin de katkısıyla günümüz eğitim sistemlerinde yaygın olarak yürütülmektedir. Özellikle Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi gibi kitlesel öğretim yapan kurumlarda öğrencilere etkili İngilizce öğretimi oldukça kapsamlı ve çok yönlü bir süreçtir. Bu çalışmada kitlesel açık ve uzaktan İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmaya odaklanılmaktadır. Bu doğrultuda yedi aşamalı bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Tez araştırmasında öğrenen ihtiyaçları belirlenmiş, alandaki iyi uygulama örnekleri incelenmiş, belirlenen iyi uygulama örnekleri alan uzmanları tarafından AÖF sistemine uygunlukları açısından değerlendirilmiş ve seçilen materyaller Edmodo çalışma ortamında öğrencilere uygulanmıştır. Uygulama sonrasında materyallerin etkililiği değerlendirilmiştir. Bu bölümde, çalışmanın problem durumu, amacı, önemi ve sınırlılıkları sırasıyla açıklanmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim kapsamında yer alan derslerin öğrenme materyalleri, etkinlikleri ve yaklaşımları alan bazlı yapıda değildir. Sistem daha çok bütünsel bir yaklaşımla öğrenme olanakları sağlamaktadır. Ders materyalleri ise büyük ölçüde kitap, video ve çeşitli e-kaynaklardan oluşmaktadır. Ancak her alanın doğası, farklı öğrenme süreçlerini ve alan bazlı yaklaşımla üretilen farklı materyali gerektirmektedir. Özellikle yabancı dil öğretimi doğası gereği etkileşimi ve iletişimi temel unsur olarak almaktadır ve bu süreçte geribildirim önemli rol oynamaktadır (Filipi, 2019, Hyland ve Hyland, 2019).

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde yabancı dil öğretiminde sistemdeki aktif kayıtlı öğrenenlerin etkileşim, iletişim ve geri bildirim gereksinimlerinin mevcut materyallerle istenilen düzeyde olmadığı gözlemlenmektedir (Sağlık Terlemez, Özcan, Öztürk ve Batmaz, 2018, s.57-58). Bunun temel nedenleri olarak İngilizce dersleri için öğrencilere sunulan materyallerin genel olarak mekanik boyutlu aktivitelerden oluşması ve etkileşimin yeterli düzeyde olmaması sayılabilir. Dolayısıyla, öğrenenler kendilerini ifade etme, temel düzeyde iletişim becerisi geliştirebilme, hedef dili kullanarak günlük temel ihtiyaçları hakkında etkileşime geçme ve hem yazarak hem de konuşarak daha çok üretim yapma konusunda kendilerini yetersiz hissetmektedirler (Carter, Rice, Yang ve

Jackson, 2020). Hinkel'in (2006) de belirttiği gibi yabancı dil öğretiminde dinleme, konuşma, yazma ve okuma becerileri dilin temel unsurlarıdır ve hedeflenen dil öğrenimde bu becerilerin üzerinde durulması gerekmektedir. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) bağlamında Açıköğretim Sisteminde İngilizce 1 için A1, İngilizce 2 için A2 seviyelerinde dünya çapında bilinen bir yayınevinin üretmiş olduğu kitaplar kullanılmaktadır. A1 başlangıç seviyesinde öğrenenlerin dersi tamamladığında edinecekleri kazanımlar şunlardır:

- Kendini basitçe tanıtabilir ve temel selamlaşma ifadelerini kullanabilir.
- Kendisinin ve diğerlerinin memleketini söyleyebilir ve şehrini kısaca tanıtabilir.
- Aile ve iş arkadaşları hakkında basit bilgiler verebilir ve dış görünüşleriyle karakterlerini kısaca açıklayabilir.
- Temel seviyede kıyafetlerle ilgili konuşabilir ve satıcılara onlarla ilgili şeyler sorabilir.
- En sevilen yiyeceklerle ilgili konuşabilir ve basit paket yemek siparişleri verebilir.
- Günlük faaliyetlerle ilgili konuşabilir, arkadaşlarla ve iş arkadaşlarıyla buluşma ayarlayabilir.
- Mevcut hava koşullarından bahsedebilir ve hava tahminine göre yapılacak şeylerle ilgili fikir sunabilir.
- Sağlığıyla ilgili genel şeylerden bahsedebilir ve doktora genel tıbbi semptomlardan bahsedebilir.
- Evinin konumunu açıklayabilir ve basit yön talimatları verebilir.
- Hobileri ve ilgi alanlarıyla ilgili konuşabilir ve arkadaşlarıyla ya da iş arkadaşlarıyla eğlenme amaçlı planlar yapabilir.
- Otelde giriş ve çıkış işlemi gibi temel işlemleri tamamlayabilir.
- Temel ürünlerle ilgili fikir alışverişinde bulunabilir, temel alışverişleri yapabilir ve hatalı ürünleri iade edebilir.

A2 temel düzey öğrenenlerin dersi tamamladığında edinecekleri kazanımlar şunlardır:

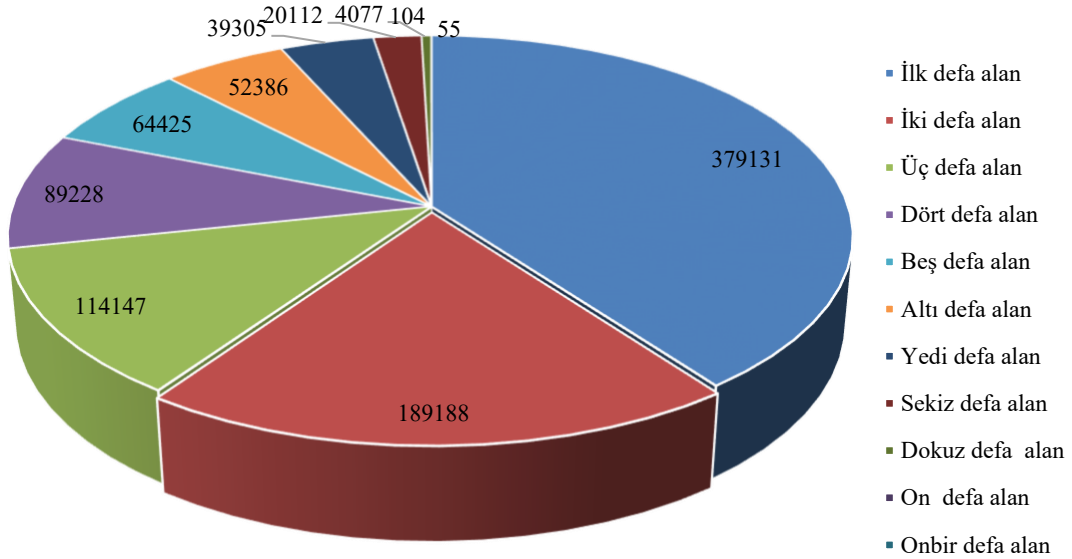
- Çalışma yerindeki iş arkadaşlarının performansını değerlendirebilir.

- Hafta sonunda yapılan faaliyetler ve ilginç hikâyeler dâhil olmak üzere geçmişteki olaylarla bağlantı kurabilir.
- Geçmişteki yaşantısını anlatabilir ve önemli noktalarla ilgili önemli bilgiler verebilir.
- Evindeki bir kişiyi eğlendirebilir veya bir arkadaşını ya da iş arkadaşının evini ziyaret edebilir.
- Tatil planları ile ilgili fikir alışverişinde bulunabilir ve tatilin ardından nasıl geçtiğini anlatabilir.
- Doğal çevre hakkında konuşabilir ve ülkedeki hayvanları ve doğal alanları görmek için seyahat edebilir.
- Sevdiği filmlerle ilgili konuşabilir ve arkadaşlarıyla izleyecekleri filmi seçebilir.
- Kıyafetlerle ilgili fikir alışverişinde bulunabilir ve hangi tarz kıyafetleri giymeyi sevdiğini söyleyebilir.
- İşte, benzer konulardaki toplantılara katılmak gibi temel konuşmalar gerçekleştirebilir.
- Bir kaza ya da yaralanmayı açıklayabilir, bir doktordan tıbbi yardım alabilir ve bir ilacın reçete formunu doldurabilir.
- Temel iş sosyal ortamına katılabilir, ziyaretçileri karşılayabilir ve ağ oluşturma etkinliklerine katılabilir.
- Uzmanlık alanı dâhilinde temel iş tekliflerini anlayabilir ve gerçekleştirebilir.
- Oyunların kuralları hakkında konuşup bunları açıklayabilir.

Bu ve benzer kazanımların edinilmesi için öğrenenlere sadece ders kitapları sunulmamaktadır. Anadolium e-Kampüs ortamında sunulan dijital kitaplar, canlı dersler, ders videoları, ünite özetleri, videolar, sesli kitaplar, alıştırmalar, deneme sınavları ve birçok çevrimiçi destek sağlanmaktadır.

Bu aşamada verilen bilgiler 2019-2020 öğretim yılı Güz Döneminde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi İstatistik Bilgi Edinme ve Değerlendirme Biriminden gerekli izinler alınarak toplanmıştır. Açıköğretim Sisteminde İngilizce 1 ve 2 dersini alan toplam 953 bin öğrencinin yaklaşık %60'ı bu dersleri 2-11 olmak üzere tekrar almaktadır. 2019-2020 Güz Dönemi İngilizce 1 ve İngilizce 2 dersini alan toplam öğrenci sayısı

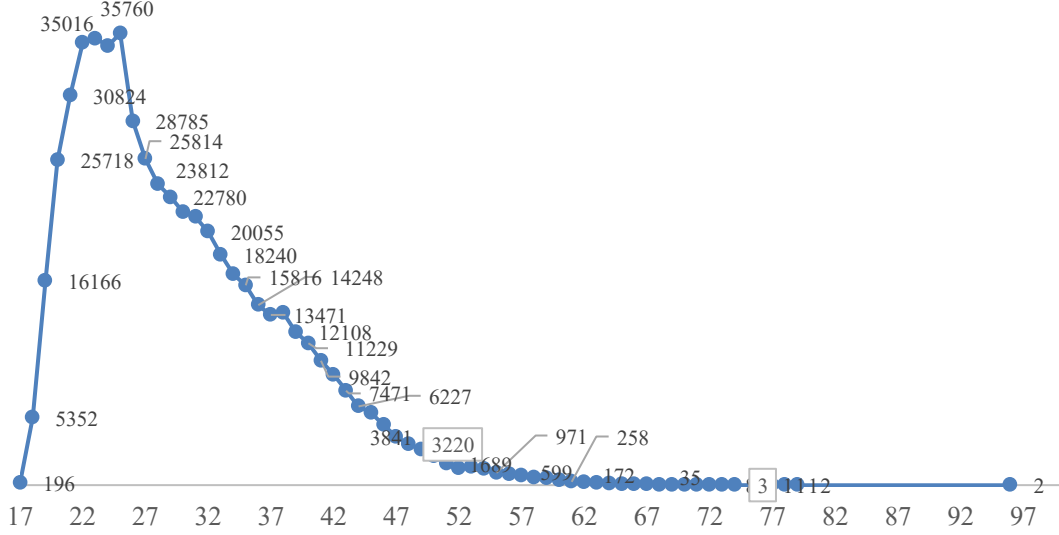
953310, tekrar eden öğrenci sayısı ise 574179'dur. Bu da öğrencilerin yarısından fazlasının İngilizce derslerini tekrar ettiklerini göstermektedir. Bu ise açık ve uzaktan öğrenme yoluyla İngilizce öğretimi için önemli bir problem durumu olarak durmaktadır. 2019-2020 yıllarında İngilizce derslerinin kaç kez alındığını gösteren dağılım aşağıda Grafik 1.1'de verilmiştir.



Grafik 1.1. 2019-2020 yıllarında İngilizce derslerinin kaç kez alındığını gösteren dağılım.

Grafikteki bilgilerde de görüldüğü üzere Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce I ve II dersini alan toplam 953310 öğrencinin yaklaşık %60'nın bu dersi tekrarladıkları görülmektedir. Bu dersleri birden fazla alan öğrencilerin sayısı ilk kez alan (379131) öğrenciden daha fazladır. Dahası, dersi 2 ve 11 kez tekrar eden öğrenciler bulunmaktadır. Tekrar eden öğrenci sayısı en çok ikinci yılda yoğunlaşmaktadır. Ders tekrarı arttıkça öğrenci sayısı azalmakta fakat her tekrarda on binlerce öğrenci bulunmaktadır. Grafiğe göre bu dersi 7 kez alan öğrenci sayısı 39305, 8 kez alan öğrenci sayısı 20112, 9 kez alan öğrenci sayısı 4077'dir. Bu sayılar dersin 10. tekrarından sonra yüzölçümüne inmektedir. Grafik aynı zamanda bu dersin 10 -11 kez tekrar eden yüzlerce öğrencinin bulunduğunu göstermektedir. (AOSDATA, 2019). 2019-2020 güz dönemini özetleyen bu grafiğe göre, mevcut durum yüzbinlerce öğrenen için önemli bir problem durumuna işaret etmektedir.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 2019-2020 öğretim yılında İngilizce I ve II derslerini alan aktif öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı aşağıda Grafik 1.2’de verilmiştir.



Grafik 1.2. İngilizce I ve II derslerini alan aktif öğrencilerin yaş dağılımı.

Grafikte görülen yaş dağılımı Açıköğretim Sistemi öğrencilerinin genel yaş ortalamaları ile uyum göstermektedir. Sistemde kayıtlı olan öğrenciler genel olarak genç yetişkinlerden oluşmaktadır. Grafikteki bu dağılım açık ve uzaktan öğrenmedeki yetişkin öğrenme olgusuyla da örtüşmektedir. Uzaktan eğitim zaman ve mekândan bağımsız çalışma olanaklarını sunabildiği için yetişkin uzaktan öğrenenlere uygun bir öğrenme modu olarak kabul edilir (Holmberg, 2003; Peters, 2003, s. 29-41).

Açıköğretim öğrencilerinin İngilizce I ve II dersleriyle ilgili yaşadıkları problemler için birçok değişken ve nedenden bahsetmek mümkündür. Bunlardan bazıları, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye olan ilgi ve motivasyonları, yabancı dil geçmişleri, sosyokültürel faktörler, yöntemsel ve tekniksel hatalar, planlamalar, 21. yüzyıl becerilerinin yeterince kullanılmaması olarak sayılabilir. Bu nedenler arasından öne çıkan problem ise, İngilizce derslerinde öğrencilere sunulan kaynak ve desteklerin onları yabancı dil öğrenmeye yönlendirmemesi ve/veya sunulan materyal ve desteklere yeterince ilgi olmaması şeklinde değerlendirilebilir. Bunun temel nedeni ise sunulan materyallerde üretim ve etkileşim odağının yeterli düzeyde olmamasıdır. Bu bağlamda, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminin İngilizce öğrenmeye yönelik sağladığı e-öğrenme hizmetlerine ek olarak, bu tez araştırması kapsamında; öğrenen ihtiyaçları,

kapsamlı alanyazın taraması ve alan uzmanları görüşleriyle belirlenecek iyi uygulamaların Açıköğretim öğrencilerinin açık ve uzaktan yabancı dil öğrenmelerinde yaşadıkları problemleri azaltmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmak için çevrimiçi iyi uygulama materyalleri belirlemek, uygulamak ve değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada cevabı aranan sorular şunlardır:

1. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce I ve II dersine ilişkin öğrenenlerin öğrenme ihtiyaçları nelerdir?
2. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce I ve II derslerine ilişkin alan uzmanlarının görüş ve önerileri nelerdir?
3. Açıköğretim Sisteminde İngilizce I ve II derslerine ilişkin iyi uygulama örnekleri, ihtiyaç analizine ve alan uzmanları görüşlerine göre nelerdir?
4. Belirlenen iyi uygulama örnekleri Açıköğretim İngilizce I ve II derslerinin öğretim materyallerine nasıl entegre edilebilir?
5. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim İngilizce I ve II derslerini alan öğrencilerin entegre edilen iyi uygulama örneklerine yönelik (e-öğrenme) içsel motivasyon ve memnuniyetleri nasıldır?

1.3. Önem

Son on yıldaki aktif öğrencilerin başarıları incelendiğinde başarının en düşük olduğu derslerden birinin de İngilizce olduğu ortaya çıkmıştır (AOSDATA, 2019). Bu nedenle, bu araştırmada kitlesel açık ve uzaktan İngilizce öğretiminde öğretimin etkililiğini artırmak için alandaki iyi uygulama örneklerinden yararlanılarak çevrimiçi öğrenme materyalleri belirlenmiş, uygulanmış ve değerlendirilmiştir. Çalışma, yabancı dil öğretiminde en önemli alan bazlı unsurlardan biri olarak değerlendirilen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini tek bir platformda öğrenenlere çevrimiçi sunabilmektedir. Aynı zamanda sunulan materyaller ekileşimli ve geribildirimli olduğu için oldukça önemlidir. Ayrıca, çalışma ortamında sunulan bu materyallerin öğrencilerin kendi öğrenme hızlarıyla her an her yerde öğrenme olanağı sağlayabileceği için önemlidir. Ek olarak, ilgili alanyazın incelendiğinde bu konu ile ilgili açık ve uzaktan

öğrenme bağlamında yeterli araştırma bulgusuna rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu çalışma kapsamında elde edilecek bulguların ilgili alanyazına katkı yapması nedeniyle de önem taşıdığı düşünülmektedir.

Ayrıca bu çalışma;

Öncesinde *öğrenen ihtiyaç analizinin* yapılması açısından:

1. Uzaktan öğrenenlerin İngilizce öğrenme ihtiyaçlarını belirlemede;
 - a. Analiz sonrasında iyi uygulama örneklerinden *çevrimiçi materyal* sunmayı hedef alarak:
 - i. Bu materyallerle açık ve uzaktan İngilizce öğretiminin bir çerçevesinin çizilmesinde ve çizilen bu çerçevenin İngilizce öğrenmedeki katkısını derinlemesine incelemeye;
2. Sonrasında *uygulama* yapılması açısından:
 - a. Uygulama sonucunda materyallerin etkililiğini nicel ve nitel verilerle belirlenmesinin diğer çalışmalara rehber niteliğinde olması açısından,
3. Öğrenenlerin gerçek ihtiyaçlarını karşılaması açısından önemli olduğu ifade edilebilir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıda yer alan unsurlarla sınırlıdır:

1. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce 1 ve 2 dersini alan e-kampüsü aktif kullanan öğrenciler,
2. İhtiyaç analizi anketi, e-öğrenme içsel motivasyon ölçeği, memnuniyet ölçeği, uzaktan eğitim ve dil uzman grubu ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve öğrencilerle yapılan odak grup görüşmeleri,
3. Uygulamaya katılan 185 öğrenci,
4. İngilizce I dersinin bir ünitesi için kullanılan materyaller ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Bu çalışmanın içerisinde yer alan kavramlar aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

CEFR (Common European Framework of Reference for Languages): Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Sınıflandırılması diller için belirlenmiş değerlendirme ve referans sistemidir.

Anlamsal Ağ (Semantik Web/Web 3.0): Veri tabanlarını bir araya getirerek, kullanıcıların tercihlerine yönelik içerik üreten, insan ile bilgisayarın gerçek zamanlı etkileşimini sağlayan ağ.

Sosyal Ağ (Social Web/ Web 2.0): RSS (Rich Site Summary) istemcileri, ağ günlükleri (weblogs/blogs), oynatıcı ve video yayın abonelikleri (podcast videocast/vodcast), vikiler (wikis), sosyal ağlar (social networks), yer imleri (bookmarks), etiketleme (tagging), resim paylaşımı (photo sharing) gibi uygulamaların sunulduğu araçlar.

Sosyal Anlamsal Ağ (Social Semantic Web (SSW): Anlamsal Ağı (Semantic Web) ve Sosyal Ağı (Social Web/ Web 2.0) birleştirilerek, içeriğinde farklı teknolojileri bir araya getiren ve ortak bilginin oluşturulmasına, işlenmesine ve paylaşılmasına olanak tanıyan ağ.

LMS: (Learning Management System): Öğretim Yönetimi Sistemi (ÖYS), Uzaktan eğitim sisteminin yönetimini, dokümantasyon ve raporlaştırma işlemlerini, eğitimci-öğrenci, öğrenci-öğrenci iletişimini, ders içeriğinin yayınlanmasına ve uzaktan ölçme değerlendirme işlevlerini sağlayan; genellikle web üzerinden servis sunan bilgisayar yazılımıdır.

EPUB (Electronic Publication): Uluslararası Sayısal Yayıncılık Forumu tarafından e-kitap standardı olarak ilan edilen, gömülü cihazlarda ve bilgisayarlarda kullanılmak üzere geliştirilmiş bir dosya biçimidir.

CALL (Computer Assisted Language Learning): Bilgisayar destekli dil eğitimi, yabancı dil eğitiminin bilgisayar aracılığıyla verilmesidir.

MALL (Mobile Assisted Language Learning): Mobil destekli dil öğrenimi, elde taşınır bir mobil cihaz kullanılarak desteklenen veya geliştirilen bir dil öğrenimidir. MALL hem Mobil Öğrenmenin hem de bilgisayar destekli dil öğreniminin bir alt kümesidir.

TELL (Technology-Enhanced Language Learning): İkinci bir dilin öğretilmesini ve öğrenilmesini teşvik etmek için teknolojik kaynakların kullanılmasını gerektiren bir öğretim yöntemidir.

MOOC (Massive open online course): Kitleli Açık Çevrimiçi Ders, uzaktan eğitim anlayışının bir uzantısı olarak ortaya çıkan açıklık hareketinin pedagojik bağlamda yaşamboyu öğrenenlere kitleli ve çevrimiçi sunulmasıdır.

2. ALANYAZIN

Bu çalışmada, kitlesel açık ve uzaktan İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmak amacıyla alandaki iyi uygulama örnekleri incelenmiş, Açıköğretim sistemine uygunluğu açısından değerlendirilmiş, çevrimiçi İngilizce I dersinde uygulanmış ve değerlendirilmiştir. Bu genel amaç doğrultusunda alanyazın bölümü dört ana başlık altında düzenlenmiştir:

1. Yükseköğretimde Açık ve Uzaktan Yabancı Dil Öğretimi
2. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı (CALL, TELL, MALL)
3. Çalışmanın Kuramsal Yapısı ve
4. İlgili Araştırmalar.

2.1. Yükseköğretimde Açık ve Uzaktan Yabancı Dil Öğretimi

Açık ve uzaktan öğrenmenin tarihçesi mektuplaşma gibi temel düzeyden, günümüzde mobil teknolojiler, semantik web, yapay zekâ ve metaverse gibi sanal alanların ve sistemlerin kullanılmasına doğru evrilmektedir. 21. yüzyılın ilk çeyreğinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesiyle dijital teknolojiler, yöntemler ve yaklaşımlarla yeni formlarda devam eden Açık ve uzaktan öğrenme oldukça güçlü ve esnek bir yapıya sahiptir (Strambi ve Bouvet, 2003, s. 81-102). Dijital dönüşümler ile başlayan değişiklikler yükseköğretimde de öğrenme ve öğretme yöntemlerini hızla değiştirmektedir (Karabulut, 2015). Yabancı dil öğretiminde kullanılan teknolojiler göz önünde bulundurulduğunda, öğrenenlerin her an her yerde pratik yapmalarını sağlayan birçok araçtan ve uygulamadan bahsetmek mümkündür. Örneğin; öğrenenler Web 2.0 araçları sayesinde etkileşimli ve üretime dayalı e-öğrenme materyallerine, görsel ve işitsellerle zenginleştirilmiş içeriklere, konu anlatımlarına, uygulamalara, oyunlara yüzlerce farklı öğrenme ortamına ulaşabilmektedir. Açık ve uzaktan öğrenme, dünya çapında değerlendirildiğinde İngiliz Açık Üniversitesi, Athabasca Üniversitesi, Fern Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi ve diğer birçok mega üniversitenin günümüz teknolojilerini kullanarak uzaktan eğitim hizmetleri verdiği bilinmektedir. Bu kurumların hepsinde de yabancı dil öğretimi farklı düzey ve yapılarla verilmektedir. Tablo 2.1’de Uzaktan Eğitim veren çeşitli yabancı Yükseköğretim Kurumları ve yabancı dil eğitimi için kullandıkları çevrimiçi kaynaklar verilmiştir.

Tablo 2.1. *Uzaktan eğitim veren çeşitli yabancı yükseköğretim kurumları ve yabancı dil eğitimi için kullandıkları çevrimiçi kaynaklar.*

Kurum	Ülke	Program Türü	Kuruluş Tarihi	Çevrimiçi Kaynaklar
İngiliz Açık Üniveristesi	İngiltere	Lisans/sertifika	1969	Forum, video, e-kitap, LMS, podcast
Athabasca Üni.	Kanada	Lisans/önlisans	1970	Forum, e-kitap, e-destek, dijital okuma odaları, Web 2.0 araçları
Fern Üni.	Almanya	Lisans/önlisans	1974	Video, e-kitap çalışma notları, kısa sınavlar
İndira Gandhi Üni.	Hindistan	Lisans/önlisans	1985	Forum, e-kitap, video, podcast

Tablo 2.1’de görüldüğü üzere İngiliz Açık Üniversitesi, Athabasca Üniversitesi, Fern Üniversitesi ve İndira Gandhi Üniversitelerinin tamamı uzaktan yabancı dil eğitimlerinde video ve e- kitap kullanmaktadırlar. Ayrıca, Web 2.0 araçları, forum alanları, okuma odaları, LMS, kısa sınavlar ve podcastlerin çevrimiçi kaynaklar arasında yer aldığı görülmektedir.

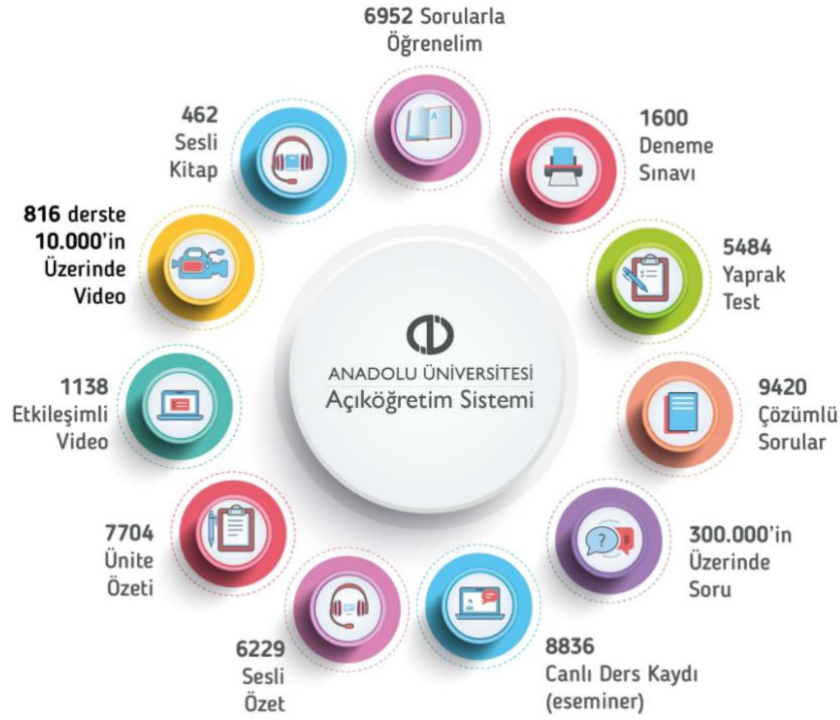
Uzaktan eğitim ile yabancı dil öğretimini tarihsel bir süreçte değerlendirmek gerekirse, dünyada ve Türkiye’de olmak üzere çeşitli teknolojilerle (tek yönlü ve çift yönlü) uzun yıllardır yapıldığı söylenebilir (Adıyaman, 2002, s. 92-97). 1980’lerde İngiltere’de Ulusal British, radyo ve televizyon yoluyla Fransızca öğretmek amacıyla çift yönlü iletişim sağlayan telefonla soru-yanıt servisi kullanmıştır (Rybak, 1984, s.151). Kanada, Manitabo, Ontario ve İngiliz Columbia’da telefonla İngilizce’yi ikinci dil olarak öğretmek amacıyla konuşma ağırlıklı bir çalışma programı uygulanmıştır (Selman, 1988, s.190).

ABD Kuzey Caroline Eyalet Üniversitesi (NCSU), “Televizyonla Japonca Dil Programı” hazırlamış ve uygulamıştır. Ek olarak, Maryland’de standart kablolu yayın tekniği kullanılarak etkileşimli uzaktan eğitim programları uygulanmaktadır. Mississippi Üniversitesi İngilizce bölümü benzer bir uygulamayı fiber optik tekniği ile yapmaktadır (Clifford, 1990). Bir diğer örnek, telekonferans yönteminden faydalanan Güney Afrika Üniversitesinin 1993 yılından beri üniversite düzeyinde uygulamakta olduğu “Uzaktan Eğitim Yoluyla Mandarin Çincesi Öğretimi Programı’dır (Hau-Yoon, 1994, s.70-80). İsrail Açık Üniversitesi ise öğrenen merkezli yaklaşımla ikinci dilde akademik okuma programı uygulamaktadır (Klein-Wohl, 1995, s.92-100). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretiminin birçok dili kapsayabileceği 1985 yılında Avusturalya yüksek öğretim

kurumlarının bu konudaki programları incelendiğinde açıkça görülmektedir. 7 farklı kurumda lisans derecesi veya Asya çalışmaları diplomasına kredi olarak katılmak üzere verilen bu programlarla Almanca, Endonezyaca, Fransızca, İtalyanca, Japonca, Makedonca, Lehçe, Portekizce, Sırpça, Ukraynaca, Vietnamca, Yunanca dilleri öğretilmektedir (Williams ve Sharma, 1988).

Türkiye’de uzaktan yabancı dil öğretimine ilişkin çeşitli uygulamalara rastlamak mümkündür. Millî Eğitim Bakanlığı’nın radyo ve televizyon programları ile başlayan uzaktan eğitim ile yabancı dil öğretimi uygulamalarının günümüzdeki örnekleri arasında Milli Eğitim Bakanlığı Açıköğretim Lisesi ile Açık İlköğretim Okulu sayılabilir. Yükseköğretim düzeyinde ise Anadolu Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve birçok yeni üniversite uzaktan yabancı dil dersleri sunmaktadır. Türkiye’de 1980’li yıllarda mektuplaşma ve kaset-walkman teknolojisi ile uzaktan yabancı dil eğitimi veren yayınevleri ise Fono ve Limasolli Naci Yayınlarıdır.

Son yıllarda Türkiye’de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi yoluyla açık ve uzaktan öğrenmenin dijital dönüşüm çalışmaları hız kazanmıştır. Sistemde dijital dönüşüme ilişkin yeniliklerden öğrenme bazlı olanlarından bazıları; Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan dijital kitaplar (PDF, EPUB, HTML5 ve Sesli Kitap), canlı dersler, ders videoları, ünite özetleri, etkileşimli videolar, sesli kitaplar, alıştırma ve çevrimiçi deneme sınavlarıdır. Bu materyallerin öğrenenlere platform bağımsız sunulması amacıyla mobil uygulama ve öğrenme yönetim sistemi (LMS) üzerinden de sunulmaktadır. Ek olarak, bu platformlar, kitlesel çevrimiçi açık dersler (MOOC) ve sosyal medya kanallarıyla da desteklenmektedir. Görsel 2.1’de Anadolum e-Kampüs çevrimiçi materyalleri sunulmaktadır (AOSDATA, 2019).

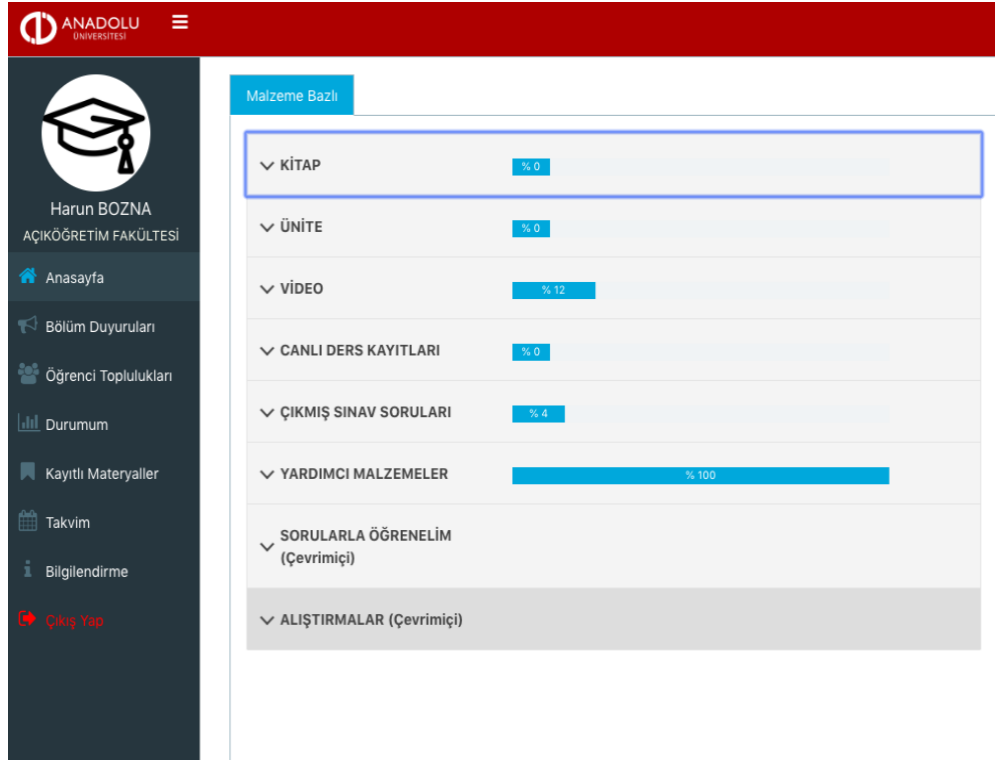


Görsel 2.1. Anadolum e-Kampüs çevrimiçi materyaller.

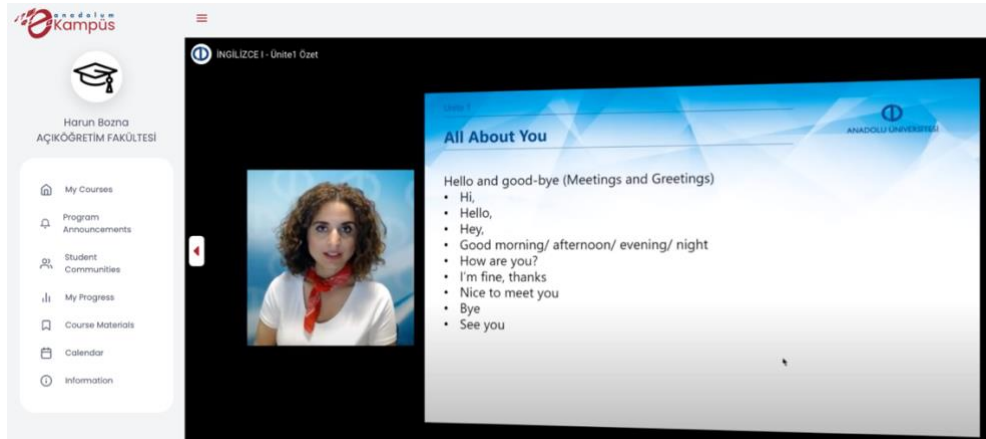
Yabancı dil öğrenme, içinde dinleme, konuşma, okuma ve yazma dahil olmak üzere dört ayrı beceriyi, dilin parçalar üstü özelliklerini, bilişsel ve üst bilişsel düzeyde işlevsel özellikleri barındırmasından dolayı oldukça zor ve karmaşık olarak değerlendirilebilir (Keser, 2018). Dolayısıyla, yabancı dil öğretimi için bu alana özgü birçok yöntem ve teknik bulunmaktadır. Bu yöntemlerden geleneksel olanlarına örnek olarak dilbilgisi çeviri yöntemi, işitsel-dilsel öğretim, görsel işitsel öğretim, bilişsel, iletişimsel dil öğretimi ve beceri temelli öğretim gibi çeşitli örnekler verilebilir. Dijital teknolojilerin yabancı dil ve ikinci dil öğrenmede yaygınlaşarak kullanılması ile yabancı dil öğrenimini kolaylaştırmak için öğretim yöntem ve teknikleri de değişikliğe uğramaktadır (Ata, 2011). Yabancı dil öğreniminde teknoloji kullanımı ile ilgili olarak ise alanyazın temel olarak üç ana kategoriye ayrılmaktadır:

- 1) Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi (CALL), 2) Teknoloji Geliştirilmiş Dil Öğrenimi (TELL) ve 3) Mobil Destekli Dil Öğrenimi (MALL).

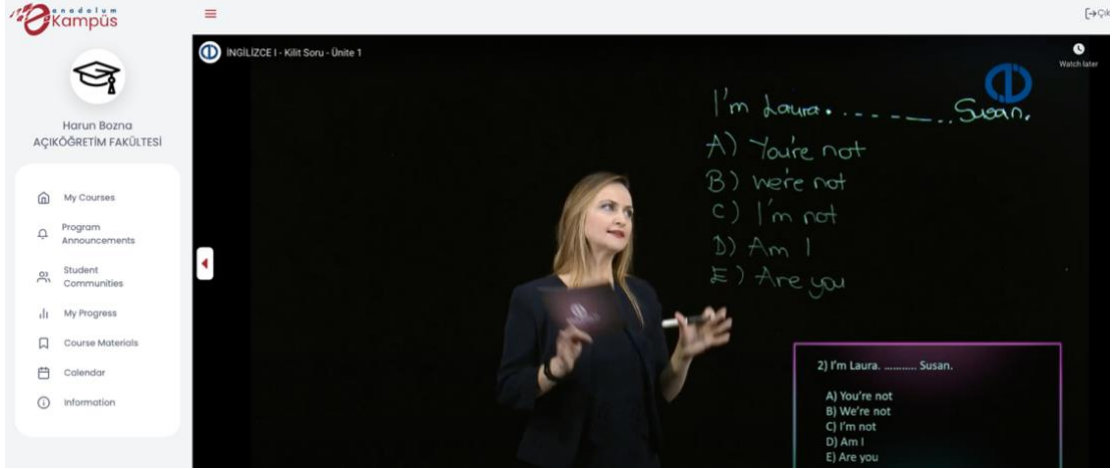
Anadolu Üniversitesi Anadolum e-Kampüs platformunda İngilizce I ve II dersleri için “Teknoloji Geliştirilmiş Dil Öğrenimi” kategorisinde çeşitli çevrimiçi öğrenme materyalleri sunulmaktadır. Bu materyaller arasında videolar, ünite özetleri, soru-cevap, e-seminer birçok öğrenme materyali ve kaynağı bulunmaktadır.



Görsel 2.2. Anadolum e-Kampus çevrimiçi İngilizce 1 materyalleri.



Görsel 2.3. Anadolum e-Kampus İngilizce 1 konu anlatımı örneği.



Görsel 2.4. *Anadolum e-Kampus İngilizce I lightboard learning glass teknolojisi ile kilit soru çözümü örneği.*

Görsellerde görüldüğü üzere, Anadolum e-Kampus platformunda sunulan çevrimiçi materyaller oldukça kapsamlı, zengin içerikli ve dijital çağa uygun tasarımlar olarak değerlendirilebilir. Ek olarak, öğrenenlerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde ihtiyaçları olan birçok kaynak bulunan bu platformdaki süreç, canlı dersler dışında tamamıyla “tek yönlü iletişim” tabanlıdır. Bu ortamda sunulan canlı ders, kitap, video, çıkmış sınav soruları, sorularla öğrenelim ve alıştırmalar yapı odaklı gitmektedir. Bununla birlikte, anlam ve dili kullanmaya yönelik materyaller bulunmamaktadır. Bu bağlamda geri yıkama etkisi (washback effect), olarak bilinen; testlerin müfredata bağlı tasarımı, öğretim uygulamaları ve öğrenme davranışları üzerindeki etkisini gösteren etkilerinin gözardı edilmemesi gerekmektedir. *Araştırma odağında öğrencileri test çözdürerek dil öğrenmeye yönlendirme olmadığı için, hedef dili beceri temelli öğrenme pratikleri yapma ve öğrenenlerin yabancı dil öğrenmelerine ve üretim yapma olanaklarına imkân sağlayacak etkileşimli ve geribildirimli çevrimiçi materyal ve uygulamaları ile desteklemek gerekliliğinden bahsetmek mümkündür.*

2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı

21. yüzyılın ilk çeyreğinde enformasyon ve iletişim teknolojilerindeki (ICT) hızlı gelişmeler eğitimi ve yabancı dil eğitimi de etkilemiştir (Warner, 2004). Öğretme ve öğrenme ortamlarında teknoloji kullanımı giderek popülerlik kazanmaktadır. Bu teknolojilerin yaygın olarak kullanılması yabancı dil öğreniminde ve öğretiminde hem öğrenenler hem de öğretmenlerde önemli değişikliklere neden olmuştur. 20.yüzyılın son çeyreğinde yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımı laboratuvar ortamları ile

sınırlıydı. Genellikle video destekli ve öğretmen gözetiminde kullanılan yöntemlerin ve bilgisayar teknolojilerinin yerini, günümüzde etkileşimli Web 2.0-3.0 araçları ve uygulamaları, yapay zekâ, mobil öğrenme, kişisel öğrenme ortamları ve 2021 yılı sonlarında metaverse gibi teknolojiler almaktadır. Plass ve Jones’a göre (2005) dil öğretimi ve öğrenimi bilişim teknolojilerinin yardımı olmadan yapılamaz. Sürekli gelişen ve değişen bir yapıya sahip olan teknoloji, doğal olarak yabancı dil öğretiminde de yeni eğilimlerin ve yaklaşımların oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Başal ve Aytan’ın da (2014) belirttiği gibi dil öğretiminde ve öğreniminde teknolojiyi öğrenmeye ve öğretmeye entegre etmek için çok çeşitli sosyal medya araçları bulunmaktadır. Bozdoğan (2012), bu araçlar sayesinde dil öğretimi ve öğreniminin oldukça kolaylaştığını ifade etmektedir. Yabancı dil öğrenenler, bu araçlar sayesinde eserler üretebilmekte, bu eserleri yayınlatabilmekte ve etkileşimlerde bulunabilmektedirler.

2.2.1. CALL, TELL, MALL

Yabancı dil öğreniminde teknoloji kullanımı ile ilgili alanyazın temel olarak üç ana kategoriye ayrılmaktadır: a) Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi (CALL), b) Teknoloji Geliştirilmiş Dil Öğrenimi (TELL) ve c) Mobil Destekli Dil Öğrenimi (MALL). Bahsedilen üç modern öğrenme yöntemin İkinci Dil Edinimi (SLA) teorilerine dayandığı söylenebilir. Krashen’in ikinci dil edinimi teorisi beş ana hipotezden oluşur:

- Edinme-Öğrenme hipotezi;
- Monitör hipotezi;
- Anlaşılır girdi hipotezi;
- Duygusal Filtre hipotezi;
- Doğal Düzen hipotezi (Krashen, 1982).

Bu hipotezlerde hedef dilde öğrenen etkileşimleri, seviyeye uygun anlaşılır girdi, doğal iletişime odaklanma, öğrenenlerin kendi hatalarının farkına varmaları, dil ediniminde doğal düzen prensipleri CALL, TELL ve MALL teknolojileri ile içerikler oluştururken göz önünde bulundurulmuş temel prensipler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda Krashen’in “*Dil edinimi, bilinçli gramer kurallarının kapsamlı kullanımını gerektirmez ve sıkıcı alıştırmalar gerektirmez*” ifadesi çevrimiçi yabancı dil izlenceleri, içerikleri ve materyalleri oluşturanlara ve tasarımcılara rehber niteliğindedir.

1980'lerin başında Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi (CALL) ikinci dil olarak İngilizce ve yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde öğrenenlerin sınıf, öğretmen ve ders kitapları olmadan otonom bir şekilde çalışmalarını sağlamıştır (Chapelle, 2001). Diğer taraftan, Teknoloji Geliştirilmiş Dil Öğrenimi (TELL) ise genel olarak dil öğreniminde teknolojinin kullanımı için bir şemsiye terim olarak kabul edilmektedir. *Öğrenenlerin yabancı dil öğrenmelerinde motivasyonlarını artıran, otantik tecrübeler ve etkileşimler sağlayan, onlara kendi hızlarında ilerleme ortamları sunan ve öğrenmelerinde esneklik sağlayabilen TELL yabancı dil öğrenme süreçlerini daha etkili ve verimli kılmaktadır* (Lunin ve Minaeva, 2015).

Yabancı dil olarak İngilizce ve ikinci dil olarak İngilizce öğrenmede mobil destekli dil öğreniminde (MALL), Bilgisayar aracılı iletişim (CMC), İnternet temelli dil öğretimi (IBLT), Web temelli dil öğrenimi (WBLL) gibi bazı yöntemlerin de yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir (Parmaxi ve Zaphiris, 2016, s. 467-488). Yaman ve Ekmekçi (2016), multimedya işlevi, taşınabilirlik özelliği, sosyal etkileşimi, bağlantıcılık, bireysellik ve yakınlık dahil olmak üzere TELL'in benzersiz özelliklerinin, dil öğrenme konusundaki araştırmalarda dikkat çekmeye başladığını ifade etmiştir. 1980'li yıllarda ortaya çıkan ve İnternet ile birlikte uzaktan eğitime özgü etkileşim türlerini oldukça etkin kılabilen CMC ise, öğrenenlerin hedeflerine ulaşma biçiminde radikal ve olumlu değişiklikler sağlayabilmektedir. WBLL ve IBTL Web 2.0 teknolojilerini, mobil cihazları, etkileşimli araçları, somutlaştırılmış konuşma araçlarını (ECA), Web temelli çevreleri, oyunları ve uygulamaları öğrenme ve öğretme süreçlerinin içine katabilmektedir. MALL, mobil cihazların yaygınlaşması ile ortaya çıkan oldukça yeni ve popüler bir terimdir ve yaygınlaşarak kullanılmaya başlaması yaklaşık olarak on yıl öncesine dayanmaktadır (Genc-Ersoy, B., ve Ersoy, M., 2013). Ghasemi, Hashemi ve Bardine (2011) ikinci dil olarak İngilizce (ESL) ve yabancı dil olarak İngilizce (EFL) öğretiminde teknoloji entegrasyonun amaçlarını şu şekilde sıralamışlardır:

1. Görsel olarak daha uyarıcı ders materyalleri sağlamak,
2. Daha çeşitli öğrenme stillerine hitap etmeye çalışmak,
3. World Wide Web'de bulunan özgün materyalleri dahil etmek,
4. Hedef dilde çevrimiçi iletişimi ve etkileşimi teşvik etmek,
5. Kültürel karşılaştırmaları teşvik etmek ve
6. Öğrenenlere yabancı dil okuma, yazma, dinleme ve konuşmada ve ikinci kültür yeterliliğinde başarı elde etmek için daha fazla fırsat sunmak.

Bu bilgiler ışığında hem yabancı dil hem de ikinci dil olarak İngilizce öğretiminde Web 2.0 araçları, mobil uygulamalar ve etkileşim araçları gibi çeşitli teknoloji entegrasyonlarının bu sürece dahil edilmesi gerekliliğinden bahsedilebilir.

2.3. İlgili Araştırmalar

Alanyazın tarandığında AUÖ’de yabancı dil öğretimi konusu ile ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Blake’in (2009) çalışmasında CALL, CMC, SCMC ve iCALL yöntem ve teknolojileri ile yabancı dil öğretiminin ikinci dil edinimi (SLA) teorisindeki temel unsurlardan olan anında geribildirim, etkileşim ve öğrenilenler üstüne yeni bilgiler inşa etme (scaffolding) için oldukça uygun olduğu vurgulanmıştır. Ek olarak CALL teknolojilerinin içinde yapay zekâyı da barındırdığı iCALL formuna dönmesi ile yeni gelişmelerden bahsedilmiştir.

White (2014), CALL yönteminin çevrimiçi bilgisayar destekli dil öğrenimine (dCALL)’a evrilmesini uzaktan dil öğretimi (DLL) bağlamında incelemiştir. Çalışmada tam olarak on dört farklı çalışma önerisinde bulunulmuş ve AUÖ ile yabancı dil öğretimi için izlenecek yollar ve iyi uygulama örnekleri verilmiştir. Bir başka çalışmada Cacciatore (2010), dört öğrencinin ve öğretmenlerinin çevrimiçi ve yüz yüze etkileşimlerini sözlü veri olarak kullanarak melez okuryazarlık üzerine bir söylem analizi gerçekleştirmiştir. Çalışmanın sonuçları, katılımcıların hem çevrimiçi hem de yüz yüze etkileşimlerinin oldukça demokratik olduğunu ve dil öğrenimi bağlamında bilişsel, sosyal ve metinsel beceriler geliştirmelerini sağladığını ve benzer yorumlar yaptığını göstermektedir.

Çelik ve Yavuz, (2018) mobil uygulamalar ile kelime öğretimi konusunda kapsamlı alanyazın taraması yaparak yabancı dil öğrenmede taşınabilir teknolojilerin kullanımının verimli öğrenme süreçleri sağladığını öğrenen ve motivasyonunu artırdığını vurgulamışlardır. Hayta (2015), bilgisayar ve cep telefonu yardımı ile kullanılan dil öğrenme stratejilerini incelemiş ve öğrenenlerin teknoloji kullanımlarına olan eğilimlerini belirlemiştir. Araştırmacı Web 2.0 teknolojilerinin ve mobil teknolojilerin etkileşimli ve dinamik öğrenme deneyimleri sağladığını vurgulamıştır.

“Eğitim Teknolojisiyle Öz Düzenleyici Çalışma: Tell Me More (TMM): EFL Öğrenenleri Ne Yapar?” adlı çalışmalarında Gyamfi ve diğerleri (2018, s. 183-202), 350 EFL lisans öğrencisinin yabancı dil öğrenmelerini TMM programı ile desteklemiştir. Program öğrencilere etkileşimli ve işbirlikçi çalışma ortamı ve yapay zekâ ile

geribildirimler verme özelliklerine sahiptir. Çalışma sonunda öğrencilerden anket ve yarı yapılandırılmış görüşmeler ile veri toplanmıştır. Öğrenenlerin teknoloji destekli öğretim konusunda oldukça istekli olduklarını belirten araştırmacılar bu çalışmanın, çevrimiçi öğrenme müfredat geliştiricilerine ve çevrimiçi bireysel çalışma programlarına dahil edilecek öğrenme hedefleri ve değerlendirme türleri konusunda eğitimcilere rehberlik edebileceğini ifade etmişlerdir.

Yabancı dil öğreniminde kullanılan teknoloji türlerinin ve etkinliklerinin gözden geçirildiği bir çalışma ise Golonka ve diğerleri (2014, s.70-105) tarafından gerçekleştirilmiştir. 350'den fazla çalışmanın incelendiği bu çalışmada; sınıf tabanlı teknolojiler, bireysel çalışma araçları, ağ tabanlı sosyal bilgi işlem ile mobil ve taşınabilir cihazlar dahil olmak üzere yabancı dil öğreniminde teknoloji kullanımı kapsamlı olarak incelenmiştir. Çalışmada elde edilen genel çıkarımlar yabancı dil öğretiminde kullanılan teknolojilerin; öğrenenlerin etkileşimlerini ve motivasyonlarını artırmakta etkili olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda temel dört beceri olan konuşma, yazma, dinleme ve konuşma pratiklerinin her an her yerde yapılabilmesi sayesinde üst dilsel becerileri de gelişmektedir. Jalovcic, D., McCloud-Bondoc, L., ve Ralston, A. (2014), Shin, D. S., ve Kang, H. S. (2018), Viberg, O., ve Grönlund, Å. (2017) gibi benzer çalışmalar incelendiğinde DLL için birçok yeni kavram, teknolojik yenilikler ve iyi uygulama örneklerine rastlanılmıştır. Alanyazın çoğunlukla CALL, CMC ve iCALL ve dCALL yöntemlerinin yabancı dil olarak İngilizce ve ikinci dil olarak İngilizce öğretiminde yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir.

2.4. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Bu tez araştırması Çokluortam Öğrenme (Multimedia Learning), Bağlantıcılık (Connectivism) ve Öz Düzenleyici Öğrenme (Self Regulated Learning) kuramları çerçevesinde temellendirilmiştir.

2.4.1. Çokluortam öğrenme kuramı (Multimedia learning theory)

Medya devrimi sonunda salt metin ve iki boyutlu çizimlerden daha gelişmiş teknolojilerle (video, animasyon, 3D model vb.) bilimsel ve akademik iletişimin ve öğrenmenin güçlendirilebileceği ortaya konulmuştur. Çoklu ortamlar, sözel ve sözel olmayan unsurların birleşimini anlatmaktadır (Mayer, 2005; Mayer, 2014). Çoklu ortam öğelerinin kullanımı bilgilerin kolay bir şekilde edinilmesini ve bu bilgilerin daha sonra

kullanılmak üzere hafızada tutulmasını sağlamaktadır (Mayer, 2005). Çoklu ortam öğrenme kuramı bireyin sınırlı bilişsel kapasiteye sahip olduğu bilişsel yük kuramına dayanır. Bireyin sözel ve görsel enformasyon kanallarının doğru kullanıp bilişsel yükü etkili kullanmak için çoklu ortamların çoklu ortam tasarım ilkelerine uygun tasarlanmaları gerekir. Bu ilkeler;

1. Çoklu Ortam
2. Konumsal Yakınlık
3. Zamansal Yakınlık
4. Tutarlılık
5. Gereksizlik
6. Dikkat Çekme
7. Kişileştirme
8. Ses
9. Resim
10. Biçim
11. Ön Alıştırma ve
12. Parçalama Bölme ilkeleridir.

2.4.1.1. Çokluortam (Multimedia)

Çoklu ortam (multimedya), bir içeriğin ses, görüntü, grafik, animasyon, müzik gibi çeşitli formlarda sunulmasıdır (Ozan, 2008). Horton (2000) ise çoklu ortamın, metin, resim, ses ve hareketli resimlerin tek bir sayfada bir araya getirilmesi olduğunu belirtmektedir. Alessi ve Trollip (2001), çoklu ortamların, metin, konuşma, çizimler, fotoğraflar, müzik, animasyonlar ve sesli/sessiz videoları içerdiğini ifade etmektedirler. Mayer'e (2009) göre ise çoklu ortam, sözcüklerin ve görsellerin sunum materyallerinde kullanılması anlamına gelmektedir. Mayer' in bu tanımı, bütün çoklu ortam uygulamalarını kapsayacak genişliktedir ve materyallerin hem görsel hem de sözel biçimde sunulduğu teknolojiyi ifade etmektedir. Bu teknolojileri kullanan öğrenenlerin zihinlerinde daha fazla kapasite açığa çıkmakta ve bu durum onların çoklu görevleri başarı ile tamamlamalarını sağlamaktadır. Dolayısıyla öğrenenlerin gelişen yeni teknoloji ortamlarındaki zihinsel süreçleri iyi tanımlanmalı ve gerek sosyal yaşamları gerekse eğitim ortamları buna göre düzenlenmelidir (Mayer, 2005).

Eğitim ortamlarında kullanılan çoklu ortamlar öğretmenin etkililiğini ve verimliliğini arttırdığı gibi öğrenenin de bilgiye daha kolay ve kalıcı şekilde erişmesini sağlayabilmektedir (Leutner, 2014). Aynı anda birden fazla duyu organına hitap eden çoklu ortam araçlarının öğrenme ve öğretme ortamlarında kullanılması, öğrenmeyi eğlenceli hale getirerek aktif öğrenme, otonom öğrenme ve işbirlikçi öğrenme ortamları sağlamaktadır (Oktay ve Çakır, 2013). Çoklu ortamlar öğrenci motivasyonunu ve başarısını artırır ve öğrenilen bilgiyi yapılandırır. Öğrenme çıktılarına uygun, görsel, işitsel, renkli ve etkili materyal seçimi, öğrenciyi bilişsel, duyuşsal, duygusal, davranışsal ve sosyal açılardan desteklemektedir (Dellal ve Yücel, 2015). Katırcı (2010) da araştırmasında, animasyon ve simülasyonun sık kullanıldığı enformasyonların, çoğunlukla metin kullanılan enformasyonlara göre daha az bilişsel yüke neden olduğunu ortaya çıkarmıştır. Benzer bir şekilde, Bourdin ve Fayol (2000) görsel enformasyonun sözel enformasyona göre çalışan bellekte daha az kapasiteye ihtiyaç duyduğunu ve yazılı metnin çalışan bellekte aşırı yüklenmeyi artıracığını ifade etmişlerdir. Günüş ve diğerlerine göre (2013) çoklu ortam teknolojilerini sıklıkla kullanan 21. yüzyıl öğrencilerinin zihinlerinde kapasiteler artmakta ve bu durum onların farklı odaklarla aynı zamanda meşgul olmalarını kolaylaştırmaktadır.

Uzaktan yabancı dil öğretiminde resim, çizim, animasyon ve videoların kullanılması büyük önem taşımaktadır. Yabancı dil öğretiminde kullanılan çok sayıda farklı araç, teknoloji ve ortam bulunmaktadır. Ancak bunların çokluortam tasarım ilkelerine uygun olarak tasarlanıp tasarlanmadıklarına ilişkin yeterli araştırma bulunmamaktadır. Bu çalışmada iyi uygulama örneklerinin belirlenmesi sürecinde çoklu ortam tasarım ilkelerinden yararlanılmıştır.

2.4.2. Bağlantıcılık (Connectivism)

Bağlantıcılık, Web 2.0 araçlarının kullanımının artmasıyla dijital çağın yeni öğrenme kuramı olarak ortaya çıkmıştır ve öğrenmenin ağlarla nasıl gerçekleştiğini açıklamaktadır (Siemens, 2004; Downes, 2012). Geleneksel kuramların tersine, dijital çağda ortaya çıkan bağlantıcılığa göre, “bilgi, ağ bağlantıları ile dağıtılmaktadır, bu yüzden öğrenme o ağları yapılandırma ve bir uçtan diğer uca geçirebilme yeteneği ile gerçekleşmektedir” (Downes, 2012). Bağlantıcılığın temelinde öğrenmenin ağdaki bireylerin etkileşimleri ile gerçekleşmesi vurgulanmaktadır. Bağlantıcılık kuramına göre, ağ düğümlerinde akmaya ve paylaşılmaya devam eden binlerce e-öğrenme materyali her

geçen gün katlayarak artmaktadır (Kropf, 2013, s.13-24). Bağlantıcılık kuramında bahsedilen hayatı, iletişimi ve öğrenmeyi yeniden organize eden teknolojik gelişmeler, öğrenme süreçlerinde de değişikliklere öncülük etmektedirler. Bu süreçteki en yaygın akımlar aşağıdaki gibidir (Hug, 2007):

1. Enformel öğrenme kişisel ağlarla, işbirlikçi topluluklarla ve işle ilgili görevlerle bağlantılı olarak artarak önem kazanmaktadır.
2. Teknolojik araçlar düşünme şeklimizi değiştirmektedir.
3. Bilişsel süreçler teknoloji ile desteklenmektedir.
4. Nerede olduğunu bilme, “nasıl” ya da “ne” sorularından daha önemli hale gelmektedir.

21.yüzyıl enformasyon çağında ağlar üzerinde öğrenmeyi açıklayan bir öğrenme kuramı olan Bağlantıcılık kuramı, ilk kez 2004 yılında George Siemens tarafından ortaya atılmıştır. Siemens’ a göre (2004) öğrenme, bilgi kaynakları ve ağların bağlanma süreciyle gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, öğrenmeyi kolaylaştırmak için bağlantıların geliştirilmesinin ve bu bağlantıların sürdürülmesinin bağlantıcı yaklaşımın temel ilkelerinden olduğunu söylemek mümkündür.

Bağlantıcılığın temelinde etkileşim ve iletişim vardır. Benzer şekilde yabancı dil öğreniminde de bu iki unsur bulunmaktadır. Öğrenenler yabancı dil öğrenme süreçlerinde ihtiyaçlarına uygun planlarla, etkileşimli öğrenme araçları ve ortamlarla her an her yerde bilgiye erişebilmekte ve ağ bağlantıları sayesinde paylaşabilmektedirler. Öğrenenlerin dijital çağ teknolojileri ile yabancı dil öğrenmeleri, anadillerini öğrenme süreçlerindeki dili keşfetme ve anlamlı bağlantılar süreçlerine benzetilebilir. Bağlantıcılık kuramı, öğrenenlerin dijital ortamlarda ağlar aracılığı ile bilgi kaynağına ulaşma sürecini anlatmaktadır. Bu bağlamda bağlantıcılıkta, bilginin öğretenden öğrenene aktarılmasından çok, öğrenenlerin öğrenme kaynaklarıyla olan iletişim ve etkileşiminden kaynaklandığı vurgulanmaktadır (Clinton vd., 2011, s.166-170). Bağlantıcılığın temel ilkeleri ise aşağıdaki gibidir (Siemens, 2004):

1. Öğrenme ve bilgi, fikirlerin çeşitliliğinde yatar.
2. Öğrenme, belirli düğümlerin veya bilgi kaynaklarının bağlanma sürecidir.
3. Öğrenme, insan dışı uygulamalarda (durum ya da ortamlarda) gerçekleşebilir.
4. Öğrenmenin sürekliliği için bağları devam ettirmeli ve beslemeliyiz.
5. Alanlar, fikirler ve kavramlar arasındaki bağları görebilmek temel beceridir.

6. Tüm bağlantıcı öğrenme etkinliklerinin amacı doğru ve güncel bilgidir.
7. Karar verme sürecinin kendisi bir öğrenme sürecidir.

Bağlantıcılığa göre neyin öğrenileceğine karar vermek ve yeni bilginin anlamı, değişen gerçekliğin bakış açısına göre değişebilir. Yani şu anda doğru olan, enformasyon ortamında kararlarımızı etkileyen değişikliklerden dolayı ertesi gün yanlış olabilir.

Siemens (2006) üç temel kuram olan davranışçı, bilişsel ve yapısalcılığın geleneksel öğrenme ortamlarındaki geçerliliğinden bahsetmektedir; fakat bu kuramların dijital çağdaki öğrenmeye uygun olmadığını ve dijital öğrenenlerin ihtiyaçlarını karşılamadığını vurgulamaktadır. Bağlantıcılık kuramına göre enformasyon erişimi öğretenden öğrenene aktarılma yoluyla gerçekleşmez. Bunun yerine, bireylerin aktif katılımıyla ve öğrenme kaynaklarıyla ve ağlarla etkin etkileşimleri sonucu gerçekleşir (Bozkurt, 2011, s.5-7). Web ortamlarındaki dağıtık yapıdaki bilgi, bireylerin ağ bağlantıları ve etkileşimi sonucu oluşur. Ağlarla başlatılan etkileşimin küçük veya büyük olması önemli değildir. Bu ağların bilgi edinimine sağlayacağı katkı zengin, açık, otonom ve bağlantılı olmaktadır (Downes, 2008, s 6).

Dijital çağın kuramı olarak adlandırılan bağlantıcılık, teknolojinin getirdiği bütün yenilikleri, kapsamlı bir şekilde öğrenme süreçlerinin içine almaktadır (Duke, Harper ve Johnston, 2013, s.4-13). *Web 2.0-3.0 teknolojileri ile oluşturulmuş öğrenme materyalleri ve araçları sayesinde öğrenenler öğrenme ihtiyaçlarına göre, kendi hızlarında, anında geribildirimler alarak etkileşim düzeyi yüksek araçlar ile öğrenmelerini kesintisiz devam edebilmektedirler.* Chartrand (2012), teknoloji destekli bu öğrenme materyal ve araçlarının, güdülenmeyi sağlama, öğrenen başarısını artırma, dil öğreniminde farklı kaynaklar sağlama, yüksek etkileşim olanağı sağlama, öğretimi bireyselleştirmeye olanak sağlama, küresel öğrenmeyi desteklemesi açılarından önemli rol oynadığını belirtmiştir. Bağlantıcılık kuramına göre öğrenme, teknolojik gelişmeler sayesinde köklü değişikliklere uğramıştır ve bu durum, eğitim kurumlarının kurumsal süreç ve eğitim politikalarını da etkilemektedir (Anderson, 2016). Dijital çağda değişen toplumun yansıması olarak değerlendirilebilen bağlantıcılık, özellikle 21. yüzyılın ilk çeyreğinde gerçekleşen öğrenme ortamlarını ve süreçlerini detaylı olarak tanımlamaktadır (Bates, 2016). Bu bağlamda, bağlantıcılık kuramının 21.yüzyılın kuramı olduğu ve dijital çağdaki eğitim süreçlerinde önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Bu araştırmada iyi uygulama örneklerinin sunulması ve değerlendirme aşamasında öğrenen-içerik etkileşimlerinin

belirlenmesinde ve öğrenenlerin öğrenme süreçlerindeki etkinliklerini incelemeye bağlantıcılık kuramı ilkelerinden yararlanılmıştır.

2.4.3. Öz-düzenleyici öğrenme (Self- regulated learning)

Öz-düzenleyici öğrenme; bireylerin öğrenme ihtiyaçlarını belirleme, öğrenme hedeflerini ortaya koyma, öğrenme konusunda ihtiyaç duydukları kaynakları tanımlama, uygun öğrenme stratejilerini seçme ve kullanma, öğrenme çıktılarını değerlendirme konusunda başkalarının yardımı ile ya da yardımı olmaksızın inisiyatif almalarını ifade etmektedir (Knowles, 1975, s. 18). Öz-düzenleyici öğrenme çerçevesi içinde, öğrenciler proaktif olarak öğrenmede üstbilişsel becerileri kullanırlar. Bu beceriler a) düşün, b) uygula ve c) kendini yansıt şeklindedir. Öz-düzenleyici öğrenme modellerinin ana bileşenleri öngörü; performans ve kendini yansıtmadır (Carter vd., 2020). Bireysel öğrenme süreçlerinin öğrenen kontrolünde olduğu öz düzenleyici öğrenme hedeflerinin ne olduğunun bilindiği ve bu hedeflere ulaşmada gerekli araçların belirlenebildiği bir beceri bütünüdür (Dabbagh ve Kitsantas, 2012).

Açık ve uzaktan öğrenmede zaman ve mekân özgürlüğü öğrenenlerin bağımsız bir şekilde, bireysel çalışmalarla öğrenme araçlarını ve kaynaklarını kendi kontrolleri altında tutmalarını ve öz düzenleyici öğrenme yeterliliklerini gerektirmektedir. Öğrencilerin kendi öğrenme deneyimlerini planladıkları, planlarını uyguladıkları ve kendi öğrenme deneyimlerini değerlendirdikleri bireysel öğrenme yaklaşımı olan öz-düzenleyici öğrenme, uzaktan eğitim süreçlerinde önemli bir role sahiptir (Fırat, Şakar ve Yurdakul, 2016).

Öz-düzenleyici öğrenmede öğrenen gerekirse yardım alarak, öğrenme ihtiyaçlarını kendisi belirler, öğrenme hedeflerini netleştirir, kaynaklara erişir, uygun öğrenme stratejilerini seçer ve onları uygular (Saks ve Leijen, 2014, s.190-99). Çevrimiçi öğrenmede özellikle güdülenmeyi besleyen öz-yeterlilik, hedef yönelimi ve diğer öğrenenlerle ve öğretmenlerle aktif etkileşim önemli unsurlardır (Hodges, 2009).

Dijital teknolojilerin eğitim platformlarında, özellikle yabancı dil eğitiminde yaygınlaşarak kullanılması öğrenenlerin istedikleri kaynaklara kolay erişebilmelerini, kendi kararları ve özerk planları ile öğrenme ortamlarını ihtiyaçlarına göre sağlama olanağı sunmuştur. İnternet erişimi olan yabancı dil öğrencileri, çevrimiçi öğrenme kaynaklarını ihtiyaçlarına göre istedikleri yerde ve istedikleri zaman kullanabilmektedirler.

Modern eğitim teknolojilerine ve çevrimiçi kaynaklara kolay erişim, öğrenenlerin öz-düzenleyici dil öğrenme kapasitelerini güçlendirmiştir (Moradi, 2018). Bu teknolojik gelişmeler ile birlikte, öz düzenleyici öğrenme kuramına bağlı olarak öz düzenleyici dil öğrenme kavramı oluşmuştur. Öğrenenler yabancı dil öğrenme süreçlerinde de öğrenme ihtiyaçlarını belirleme, öğrenme hedeflerini ortaya koyma, öğrenme konusunda ihtiyaç duydukları çevrimiçi kaynakları tanımlama, uygun öğrenme stratejilerini seçme ve kullanma, öğrenme çıktılarını değerlendirme konusunda otonom kararlar verebilmektedirler. Dolayısıyla öz düzenleyici öğrenme özellikle uzaktan yabancı dil öğrenenler için önemli rol oynamaktadır. Bu bağlamda, çalışma kapsamında tüm süreçte öz-düzenleyici öğrenme ilkelerinden de yararlanılmıştır.

Özetle, çalışmanın çokluortam öğrenme kuramı, bağlantıcılık ve öz-düzenleyici öğrenme kuramları çerçevesinde yapılandırılması teknoloji geliştirilmiş materyal çeşitliliğinin oldukça fazla olması ve öğrenenlerin bu kaynaklar ile olan iletişim ve etkileşimlerinin artması, her an her yerde bilgiye erişebilmeleri, paylaşabilmeleri, yabancı dil öğrenmede teknolojiyi öğrenme ihtiyaçlarına göre kullanabilmeleri ve otonom öğrenme yetilerine bağlı olarak tercih edilmiştir.

Dolayısıyla, çalışma kapsamında *değerlendirilecek iyi uygulama örnekleri, yabancı dil öğrenme araçları, materyaller, etkileşim ve geribildirim* unsurlarının değerlendirmesi Çokluortam Öğrenme (Multimedia Learning), Bağlantıcılık (Connectivism) ve Öz Düzenleyici Öğrenme (Self-regulated learning) kuramları çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

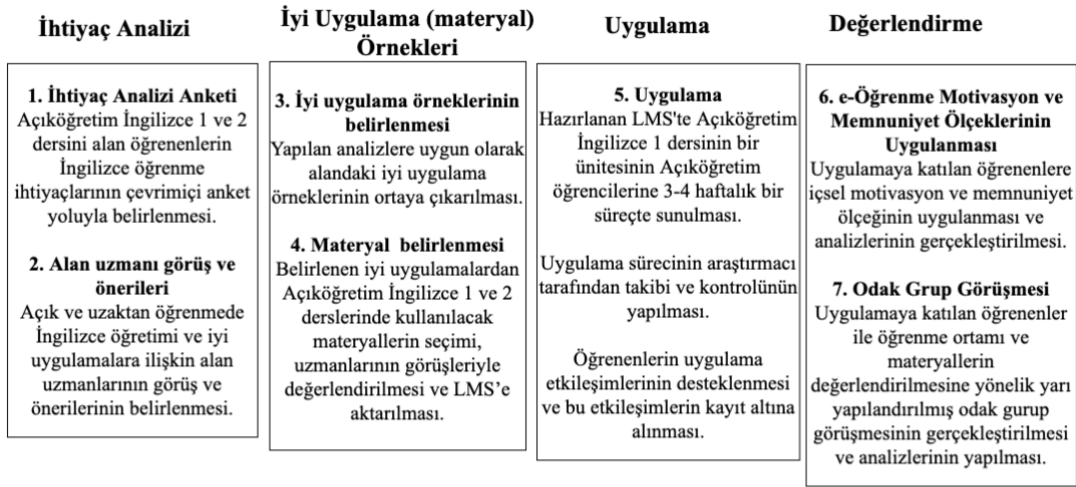
3. YÖNTEM

Araştırmanın yöntem bölümü, Araştırma Modeli, Katılımcılar, Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi, Araştırmada Gerçekleştirilen Aşamalar, Veri Toplama Süreci, Veri Analizi, başlıkları altında ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma çok aşamalı karma yöntem araştırması olarak desenlemiştir. Çok aşamalı karma yöntem araştırmaları bir çalışmanın birden fazla aşaması boyunca eşzamanlı ve / veya sıralı nicel ve nitel veri kümeleri toplamının birleştirilmesini gerektiren karma yöntem tasarımlardır (Creswell, 2007). Tek bir çalışmada hem nitel hem de nicel veri toplama yöntemlerinin kullanılması, bir çalışmayı 'karma yöntem' olarak sınıflandırmak için yeterli değildir. Karma yöntem araştırmasını tanımlayan ve değerini vurgulayan iki veri dizisinin entegrasyonu veya bağlantılandırılmasıdır. Entegrasyon, bir çalışmanın birden fazla düzeyinde (tasarım düzeyinde, yöntemler düzeyinde veya yorumlama düzeyinde) gerçekleştirilebilir ve bağlantı, oluşturma, birleştirme veya gömme gibi çeşitli farklı şekillerde gerçekleştirilebilir (Fetters, Curry ve Creswell 2013; Creswell ve Plano Clark 2011, s. 541-545).

Çok aşamalı karma yöntem çerçevesinde araştırmacılar, sıralı keşfedici, açıklayıcı sıralı ve yakınsak yaklaşımların çeşitli kombinasyonlarını içerebilen çok sayıda veri toplama aşaması kullanırlar. (Nastasi vd., 2007). Bu araştırma süreci boyunca yarı yapılandırılmış görüşmeler, ihtiyaç analizi anket uygulaması, odak grup görüşmesi, e-öğrenme içsel motivasyon ve memnuniyet ölçekleri ile veri toplama ve değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma süreci yedi aşamadan oluşacak şekilde tasarlanmıştır. Buna göre 1. aşamada ihtiyaç analizi anketi, 2. aşamada alan uzmanları görüş ve önerileri, 3. aşamada iyi uygulama örneklerinin belirlenmesi, 4. aşamada materyal belirlenmesi, 5. aşamada uygulama, 6. aşamada e-öğrenme motivasyon ve memnuniyet ölçeklerinin uygulanması, 7. aşamada ise odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Araştırma süreci şekil 3.1'de verilmiştir.



Şekil 3.1. Araştırma süreci.

3.2. Katılımcılar

Araştırma kapsamında yer alan katılımcılar; alan uzmanları ve İngilizce I ve II derslerini alan Anadolu Üniversitesi Açıköğretim öğrencilerinden oluşmaktadır. *Araştırmanın her bir aşaması için katılımcı bilgileri ayrı ayrı verilmiştir.*

3.2.1. İhtiyaç analizi anket uygulaması katılımcıları

Pilot çalışmada ihtiyaç analizi anket formunu tamamlayan 17 katılımcı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemine kayıtlı, İngilizce I ve II derslerini alan ve Anadolium e-kampüsü sıklıkla kullanan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır.

İhtiyaç analizi çalışmasına 5735 kişi katılmıştır. Katılımcılar Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 59 farklı bölümde aktif olarak İngilizce I ve II derslerini alan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır.

Katılımcı sayıları demografik bilgilerdeki eksiklikler ve eksik verilerin çıkarılmasıyla; veri analizi demografik bilgiler kısmında 2517, Anadolium e-kampüsü hiç kullanmayan öğrencilerin çıkarılmasıyla 5’li likert ölçek ile ihtiyaçların belirlendiği kısımda ise 3212 katılımcı olarak belirlenmiştir. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları aşağıdaki verilmiştir. Tablo 3.1’de öğrencilerin bölümlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 3.1. Öğrencilerin bölümlerine göre dağılımı.

Bölüm	N	%
Adalet	303	12,04%
Sosyal Hizmetler	214	8,50%
İşletme	112	4,45%
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	105	4,17%
İş Sağlığı ve Güvenliği	103	4,09%
Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	91	3,62%
Sosyoloji	83	3,30%
Aşçılık	73	2,90%
Web Tasarım ve Kodlama	73	2,90%
Laborant ve Veteriner Sağlık	71	2,82%
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	68	2,70%
Acil Durum ve Afet Yönetimi	60	2,38%
Kamu Yönetimi	60	2,38%
Türk Dili ve Edebiyatı	56	2,22%
Lojistik	51	2,03%
İktisat	50	1,99%
Tarih	46	1,83%
Bankacılık ve Sigortacılık	45	1,79%
Sosyal Medya Yöneticiliği	42	1,67%
Yaşlı Bakımı	42	1,67%
Sağlık Yönetimi	41	1,63%
Uluslararası İlişkiler	41	1,63%
Engelli Bakımı ve Rehabilitasyon	40	1,59%
İşletme Yönetimi	39	1,55%
Yönetim Bilişim Sistemleri	39	1,55%
İnsan Kaynakları Yönetimi	36	1,43%
Çocuk Gelişimi	35	1,39%
Dış Ticaret	33	1,31%
Fotoğrafçılık ve Kameramanlık	33	1,31%
Spor Yönetimi	30	1,19%
Tarım Teknolojileri	30	1,19%
Havacılık Yönetimi	27	1,07%
Emlak Yönetimi	26	1,03%
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	25	0,99%
Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	23	0,91%
Ev İdaresi	21	0,83%
Maliye	21	0,83%
Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	20	0,79%
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	19	0,75%
Marka İletişimi	17	0,68%
Yerel Yönetimler	17	0,68%
Coğrafi Bilgi Sistemleri	15	0,60%
Felsefe	15	0,60%
Elektrik Enerjisi Üretim, İletim ve Dağıtım	14	0,56%
Medya ve İletişim	13	0,52%
Özel Güvenlik ve Koruma	13	0,52%
Turizm İşletmeciliği	13	0,52%
Uluslararası Ticaret ve Lojistik	13	0,52%
Radyo ve Televizyon Programcılığı	11	0,44%
Çağrı Merkezi Hizmetleri	10	0,40%
Kültürel Miras ve Turizm	10	0,40%
Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası	9	0,36%
Perakende Satış ve Mağaza Yönetimi	6	0,24%
Konaklama İşletmeciliği	4	0,16%
Sosyal Bilimler	4	0,16%
Turizm ve Seyahat Hizmetleri	4	0,16%
Çevre Ekonomisi	1	0,04%
Sermaye Piyasası ve Menkul Kıymetler	1	0,04%
Genel Toplam	2517	100,00%

Tabloda görüldüğü gibi; katılımcıların 303'ü (%12,04) Adalet Bölümü öğrencileridir. 214'ü (%8.50) Sosyal Hizmetler Bölümü öğrencileri; 112'si (%4.45) İşletme öğrencileridir. En az katılımcı sadece %0.004 oran ve sadece 1'er öğrenci ile Çevre Ekonomisi ve Sermaye Piyasası ve Menkul Kıymetler bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo 3.2. Öğrencilerin yaşlarına göre dağılımı.

Yaş	N	%
18-22	975	38,74%
23-27	629	24,99%
28-32	361	14,34%
33-37	227	9,02%
38-42	138	5,48%
43-47	90	3,58%
48-52	63	2,50%
53-57	25	0,99%
58-64	7	0,28%
65 ve üstü	2	0,08%
Genel Toplam	2517	100,00%

Tablo 3.2'de de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan 975 (%)38,74 katılımcı, 18-22 yaş aralığında; 629'u (%24,99) 23-27; 361'i (%14,34) 28-32 yaş aralıklarında yer almaktadır. 65 yaş ve üstü sadece 2 (%0, 08) katılımcı yer almaktadır. Bununla birlikte 18-32 yaş aralığı ile katılımcıların 1965'i (%78,06) genç yetişkinlerden oluşmaktadır.

Tablo 3.3. Öğrencilerin çalışma durumlarına göre dağılımı.

Çalışıyor musunuz?	N	%
Hayır	1294	51,41%
Evet	1223	48,59%
Grand Total	2517	100,00%

Tablo 3.3'te katılımcıların 1294'ünün (%51,41) çalışmadıkları; 1223 (%48,59) katılımcının ise çalıştıkları görülmektedir.

3.2.2. Yarı-yapılandırılmış görüşmeye katılan alan uzmanları

İyi uygulama örneklerini değerlendirmek üzere görüşmeye katılan alan uzmanlarının neredeyse tamamı Açık ve Uzaktan Öğrenme ve İngilizce eğitimi konusunda uzman Öğretim üyeleri ve Dr. Öğretim görevlilerinden oluşmaktadır. Tablo 3.4'te uzman katılımcıların uzmanlık alanlarına ve çalışma yıllarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3.4. Alan uzmanlarının uzmanlık alanlarına ve çalışma yıllarına ilişkin bilgiler.

Alan uzmanı	Uzmanlık Alanı	Yabancı Dil	Açık ve Uzaktan Öğrenme
1	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	15+	8
2	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	15+	8
3	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	15+	8
4	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	15+	-
5	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	15+	8
6	Yabancı Dil/ <u>Eğitim Programları</u>	15+	5

Alan uzmanları, kendi mesleki alanları olan İngilizce öğretiminde en az on beş, Açık ve Uzaktan Öğrenme uzmanlığında en az sekiz senelik deneyime sahip yetkin kişilerdir. Dört alan uzmanı Açık ve Uzaktan Öğrenme alanında, bir alan uzmanı İngilizce Öğretiminde, bir alan uzmanı ise Eğitim Programları alanında doktoralarını tamamlamışlardır.

3.2.3. E-öğrenme içsel-motivasyon ve memnuniyet ölçekleri uygulaması katılımcıları

E-öğrenme İçsel Motivasyon ve Memnuniyet Ölçekleri çalışmasına 48 öğrenci katılmıştır. Katılımcılar Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 13 farklı bölümde aktif olarak İngilizce I dersini alan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. Katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımları aşağıdaki verilmiştir. Tablo 3.5'te öğrencilerin bölümlerine göre dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 3.5. Ölçekleri tamamlayan öğrencilerin bölümlerine göre dağılımı.

Bölüm	N	%
Görsel İletişim Tasarımı	14	29%
Yönetim Bilişim Sistemleri	6	13%
Bilgisayar Programcılığı	5	10%
Halka ilişkiler ve Reklamcılık	5	10%
Özel Güvenlik ve Koruma	4	8%
Tarih	4	8%
Adalet	3	6%
Sosyal Hizmetler	2	4%
İktisat	1	2%
İşletme	1	2%
Kültürel Miras ve Turizm	1	2%
Sağlık Kurumları İşletmeciliği	1	2%
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	1	2%
Total	48	100%

Tabloda görüldüğü gibi; katılımcıların büyük bir çoğunluğu olarak değerlendirilebilecek 14 katılımcı (%29) Görsel İletişim Tasarımı Bölümü öğrencileridir.

6'sı (%13) Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü öğrencileri; 5'i (%10) Bilgisayar Programcılığı Bölümü öğrencileri; 5'i (%10) Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü öğrencileridir. Bölüme göre en az katılımcı %2 oran ve sadece 1'er öğrenci ile İktisat, İşletme, Kültürel Miras ve Turizm, Sağlık Kurumları İşletmeciliği, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır.

3.2.4. Yarı-yapılandırılmış odak grup görüşmesine katılan öğrenciler

Uygulama sonrası yarı-yapılandırılmış görüşmeye katılan öğrenciler, ilk olarak çalışma ortamında bir duyuru ile davet edilmişlerdir. Araştırmacı gönüllü öğrenciler arasından görüşme için beş katılımcı belirlemiştir. Katılımcılar İngilizce I dersini alan ve çalışma ortamında aktif katılımcı olarak belirlenen öğrencilerden oluşmaktadır. Tablo 3.6'da katılımcıların bölümleri ve yaşlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3.6. *Odak grup görüşmesine katılan öğrencilerin demografik bilgileri.*

Katılımcı	Bölüm	Yaş
Ö1	Halkla İlişkiler ve Reklamcılık	51
Ö2	Görsel İletişim Tasarımı	33
Ö3	Yönetim Bilişim Sistemleri	20
Ö4	Özel Güvenlik ve Koruma	20
Ö5	Görsel İletişim Tasarımı	18

3.3. Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi

Araştırmada kullanılacak olan veri toplama araçları; ihtiyaç analizi anket formu, alan uzmanı görüşme formları, (e-öğrenme) içsel motivasyon ve memnuniyet ölçeği ve öğrenci görüşme formudur.

Çalışmada kullanılacak veri toplama araçlarından ilki olan ihtiyaç analizi anket formu kapsamlı bir alanyazın taraması ile oluşturulmuştur. Alanyazın taramasında ihtiyaç analizi anket formları ile ilgili makaleler taranmış ve adaptasyonlar sonrası çalışma kapsamına uygun hale getirilmiştir (Aprianto, 2020, s. 58-59; Brown, 2009, s.269; Destianingsih ve Satria, 2020, s.147-153). Daud, vd., 2019, s. 33, 46; Flowerdew, 2013, s.325; Macmillan, 2011, Missoum, 2018, s.14;). Bu araştırmacıların uyguladığı anket formlarındaki bilgiler gözden geçirilerek çalışmada kullanılacak anket formu için madde havuzu oluşturulmuştur. Alanyazın taraması sonu düzenlenmiş olan anket formu Ek 1'de verilmiştir.

Ardından İngilizce Eğitimi, BÖTE ve Açık ve Uzaktan Öğrenme alan uzmanları, anketi kapsam ve görünüş açısından değerlendirmiştir. Uzmanlardan alınan bu değerlendirmeler ve geribildirimler sonrası düzeltmeler tamamlandıktan sonra anketin

pilot uygulaması yapılmış ve pilot uygulaması yapılan anket yeniden 3 alan uzmanının değerlendirmesi ile çalışmada kullanılacak son haline getirilmiştir.

Çalışmanın ilk adımını oluşturan ve öğrenen ihtiyaçlarını belirlemek amaçlı hazırlanmış olan anket formu *görünüş ve kapsam geçerliliği* analizi aşamasında 10 yabancı dil uzmanı ve 1 Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü uzmanı (BÖTE) olmak üzere 11 farklı uzman görüşüne sunulmuştur. Anket formunun görünüş ve kapsam geçerliliği ile alakalı olarak mümkün olan en fazla sayıda uzman görüşüne ulaşabilmek adına uzman sayısı 11 olarak belirlenmiştir. Çalışma süresince özellikle uzmanlardan geri bildirim alınamama ihtimali de düşünülerek uzman sayısı yüksek tutulmuştur. Uzmanlar, kendi mesleki alanları olan İngilizce öğretiminde en az on, Açık ve Uzaktan Eğitim uzmanlığında (UZE) en az altı senelik deneyime sahip yetkin kişilerdir. Bu uzmanların tamamı Açık ve Uzaktan Öğrenme alanında doktora eğitimlerine devam eden, alanda çok sayıda çalışmaları bulunan ve halihazırda yükseköğretim düzeyinde İngilizce eğitimi veren kişilerdir. Tablo 3.7’de uzman katılımcıların uzmanlık alanlarına ve çalışma yıllarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 3.7. *Uzman katılımcıların çalışma alanlarına ve yıllarına ilişkin bilgiler.*

Alan uzmanı	Uzmanlık Alanı	Yabancı Dil	Açık ve Uzaktan Öğrenme
1	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	10+	5
2	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	10+	7
3	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	20	7
4	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	10+	5
5	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	19	5
6	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	20	7
7	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	13	7
8	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	10+	7
9	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	10+	5
10	Yabancı Dil/ Açık ve Uzaktan Öğrenme	18	5
11	Teknoloji/ BÖTE/Açık ve Uzaktan Öğrenme	-	8

Araştırmacı, alan uzmanlarından görüş almak üzere yaptığı daveti 9 Mayıs, 2020’de e-posta yolu ile yapmıştır. Bunun temel nedeni araştırmanın pandemi sürecinde yapılması ve çevrimiçi yazışmaların hız ve pratiklik açısından daha verimli olmasıdır. İlk davet sonrası tüm katılımcılardan geri bildirim alınamaması üzerine, 21 Mayıs, 2020 bir

hatırlatma e-postası daha gönderilmiştir. Katılımcı alan uzmanlarından sadece bir kişi anketi ve görüşme formunu gönderilen şekilde yeterli bulmuş ve böyle kalabileceğini ifade etmiştir. Davet edilen bir diğer katılımcı geri dönüş ve açıklama e-postası göndermemiştir. Bu katılımcıya son bir e-posta daha gönderilmiş olmasına rağmen geri dönüş yapmadığı için çalışma kapsamından çıkartılmıştır. Diğer dokuz alan uzmanı çeşitli maddeler ve bölümler ile ilgili geribildirim, düzeltme ve tavsiyelerde bulunmuştur. Böylece anketin görünüş ve kapsam geçerliliği açısından değerlendirmesine yönelik çalışma 10 uzman görüşü ile sınırlandırılmıştır. Alan uzmanlarının görüşüne sunulan anketin ham hali Ek 2’de sunulmaktadır.

Uzman görüşüne sunulan anket formu, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrenenlerin demografik bilgileri, ikinci bölümde öğrenenlerin yabancı dil öğrenme ihtiyaçlarına belirlemek amacıyla “Çok önemli, Önemli, Kısmen önemli, Önemsiz, Kesinlikle önemsiz” maddelerinden oluşan 5li likert ölçeği, son bölümde ise katılımcıların anket formunda yer verilmeyen konular ile alakalı görüşlerinin öğrenilebilmesi için açık uçlu görüşlere yönelik “diğer” sekmesi yer almaktadır.

Öğrencilerin demografik bilgileri ile ilgili bölümde öğrencilerin ad/soyadı, yaş, cinsiyet, meslek ve çalışma durumu ve eğitim durumu, katılımcıların internet kullanma sıklıkları, Anadolu e-kampüs kullanma sıklıkları, internete erişim için kullanılan cihazlar ile ilgili bilgiler istenmektedir. Bu bölümde dört alan uzmanının görüşleri doğrultusunda mevcut bilgilerde ekleme ve çıkarmalar yapılmıştır. Katılımcıların “Ad/Soyadı” ve “cinsiyet” maddeleri kaldırılmıştır. Bunun temel nedeni ise araştırmalarda katılımcıların bu tür kişisel sorulara cevap vermemesi ve çalışma kapsamında bu değişkenlerin kullanılmayacak olmasıdır. Bununla birlikte, nitel veri toplama sürecinde gönüllü katılımcılar ile yapılacak görüşmeler için katılımcılardan e-posta adresleri istenilmiştir. Bu bölüm de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İstatistik Bilgi Edinme Birimi mevcut kararlarına bağlı olarak çıkarılmıştır. Yaş bilgisinin sorulmasındaki temel neden öğrenenlerin kuşaklar arası farklılıklara dayalı oluşabilecek teknoloji kullanım düzeylerini belirlemektir. Kolnhofer ve diğerlerine (2017) göre Z kuşağı üyeleri teknoloji ve sosyal medya bağımlısı iken, X ve Y kuşağı üyeleri daha sakin bir hayat sürmekte ve teknolojiyi ihtiyaçları kadar kullanmaktadırlar. Çalışma kapsamında bu önemli bir değişken olarak değerlendirilmektedir. Eklenen diğer bilgiler ise katılımcıların sosyo-kültürel düzeyleri ve teknoloji kullanım olanaklarını belirlemek amacıyla “İnternet kullanım sıklıkları “ve “İnternet’e bağlanmak için kullanılan

teknolojiler “olmuştur. Son olarak “kayıtlı oldukları program” maddesi katılımcıların yabancı dile eğilimlerini disiplinler bazında değerlendirmek amaçlı olarak eklenmiştir.

Alanyazın taramasına ve uzman görüşlerine bağlı olarak anketin ikinci bölümünde öğrenenlerin konuşma, dinleme, okuma ve yazma olmak üzere dört beceri alanındaki ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Yabancı dil öğretiminde konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerileri öğrenenlere kazandırılması gereken temel becerilerdir (Blake, 2016). Bu görüşü destekleyen Kolukısa ve Kulamshaeva (2015, s.107) yabancı dil eğitimi okuma, yazma, dinleme ve konuşma öğelerini içerdiği için diğer tüm derslerden daha fazla ve daha etkili eğitim materyallerine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmişlerdir. Dört beceriye yönelik soruların yanı sıra dilbilgisi, geribildirim, etkileşim, teknoloji kullanımı, çalışma kaynakları kullanımı ve çevrimiçi dersler gibi temalar ile ilgili sorular da bulunmaktadır. Alan uzmanlarından bazılarında gelen geri bildirimler, anketin genel akışının tematik şekilde ilerlememesinin katılımcılarda bilişsel yük oluşturabileceği ve katılımcıların soruları cevaplarırken odaklanma sorunu ile karşılaşabilecekleri şeklinde olmuştur. Bu bağlamda, araştırmacı bütün soruları kategorize etmiş ve temaları başlıklar altında toplamıştır. Ardından yeni bir alan uzmanı tarafından incelenmiş ve gerekli değişiklikler ve son düzenlemeler yapılmıştır.

Ek olarak, alan uzmanlarının geri bildirimlerine göre çeşitli maddeler revize edilmiştir. Örneğin, 19. maddede yer alan “görsel materyal ile çalışmak genel anlamda mı, yoksa kelime odaklı mı?” geribildirimine göre değişiklik yapılmış ve 28. maddedeki “video izleme” ifadesi “İngilizce video izleme” olarak düzeltilmiştir. Bir diğer alan uzmanının görüşüne göre 11. ve 12. maddelerdeki “Geri bildirim almak” ifadelerin 29. madde ile yakın olması üzerine gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Beş alan uzmanı ise benzer bir şekilde 34-40 madde arası Anadolu e-kampüs ortamındaki materyaller ile ilgili açıklayıcı bir başlık ve detay gerekli olduğunu belirttikleri için gerekli düzenlemeler ve açıklamalar eklenmiştir. Bir başka alan uzmanı ise “İngilizce dersi veren hocalardan dönüt alabilmek” ve “kendi dil kullanımının doğruluğunu görecektir alıştırma yapmak” maddelerini eklemeyi tavsiye etmiştir. Araştırmacı ilgili temaların altına bu maddeleri eklemiştir. Bunlara ek olarak, genel geribildirimler doğrultusunda bazı maddelerde terminolojik kavramlar açıklanmış, gerek duyulan maddeler örneklendirilmiş ve anlam kargaşasının önüne geçilmiştir.

Öğrenenlerin yabancı dil öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla uygulanacak olan anketin pilot uygulama öncesi ana temaları son haliyle şu şekildedir: Konuşma ve

sohbet pratiği yapma ihtiyaı teması ile alakalı olarak toplam beş soru bulunmaktadır (1-5). Bu sorular anadili İngilizce olan öğrenenler ve öğretmenler ile İngilizce sohbet pratiği ve bireysel konuşma pratiği yapmak üzerinedir. Dinleme becerisi ile ilgili dört soru (6-9), İngilizce video, film, dizi izlemek, telaffuz pratiği yapmak ve podcast dinlemeleri yapmak üzerinedir. Okuma becerisi ile ilgili olarak İngilizce roman, kitap, dergi ve haber okumaları yapmak (10-12), yazma ile ilgili (13-15) kelime, cümle ve paragraf, yazmak ve portfolyo hazırlamak yer almaktadır. Dilbilgisi çalışma ihtiyaı adlı gruplandırmanın (16-18) temel amacı daha çok öğrenenlerin dilbilgisi çalışmalarını hangi kaynaklardan çalıştıklarını belirlemek amaçlı hazırlanmıştır. Bunun nedeni ise problem durumunda da belirtildiği gibi, öğrenenlerin mekanik alıştırmalara eğilimlerinin fazla olması ve yabancı dil öğrenme süreçlerinde genel olarak bu tür materyallere odaklanmalarıdır. Bir diğer tema ise “Geribildirim alma ihtiyaı” başlığı ile toplam sekiz sorudan oluşmaktadır (19-26). Açık ve uzaktan öğrenmede ve İngilizce öğreniminde geribildirim öğrenme süreçlerindeki kaçınılmaz unsurlardan biridir. Dolayısıyla bu grupta diğer gruplardan daha fazla soru çeşitliliğine yer verilmiştir. Benzer bir şekilde etkileşimin önemi hem açık ve uzaktan öğrenmede hem de İngilizce öğreniminde göz ardı edilemeyecek unsurlar arasında yer almaktadır. “Etkileşimde bulunma ihtiyaı” teması altında (27-30), öğrenenlerin çevrimiçi ve çevrimdışı ikili ve grup çalışmalarına olan eğilimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bir sonraki tema ise açık ve uzaktan İngilizce öğreniminde öğrenenlerin teknoloji kullanma ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla (31-34) genel olarak sosyal medya araçları, mobil uygulamalar, öğrenme yönetimi sistemi (LMS) ve Web teknolojileri ile ilgilidir. Enformasyon teknolojileri ile birlikte her an her yerde öğrenme gerçekleştirebilmekte ve öğrenenler bu bilgileri anında paylaşabilmektedirler. Dolayısıyla çalışma kapsamında öğrenenlerin teknoloji kullanma ihtiyaçlarının belirlenmesi önemli rol oynamaktadır. Öğrenenlerin yabancı dil öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek için hazırlanan son tema ise “öğrenenlerin çalışma kaynakları kullanımı ihtiyaı” başlıklı tema (35-38) öğrenenlerin yabancı dil öğrenmede kullandıkları temel kaynaklar, yardımcı kitaplar ve materyalleri irdelemektedir. Anket formunun son likert ölçekli soruları ise, Açıköğretim Sisteminde İngilizce öğrenmeye yönelik Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi destekleri değerlendirme üzerinedir (39-45). Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi materyaller konu özetleri, çıkmış sorular, canlı dersler, çevrimiçi alıştırmalar, kilit sorular ve kayıtlı dersler olmak üzere oldukça çeşitli ve kapsamlıdır. Bununla birlikte, öğrenenlerin bu platformu ne düzeyde kullandıkları

ve/veya materyalleri etkili kullanıp kullanmadıkları bilinmemektedir. Bu bağlamda bu bölümdeki yanıtlar çalışmada önemli veri sağlayacak niteliktedir. Anketin son bölümünde, katılımcıların anket formunda yer verilmeyen konular ile alakalı görüşlerinin öğrenilebilmesi için açık uçlu görüşlere yönelik “diğer” sekmesi yer almaktadır.

3.3.1. Anket formu pilot çalışması

Bir pilot çalışma, daha sonraki daha büyük ve daha kapsamlı bir araştırmada kullanılacak yöntemlerin pratikliğini ve fizibilitesini incelemeye yardımcı olan küçük ölçekli bir çalışma olarak tanımlanabilir (Luethi ve Udy, 2017, s. 285). Çelik, Baykal ve Memur (2020), pilot çalışmaların araştırmadaki kaliteyi veya akışı tehlikeye atabilecek öngörülemeyen sorunları belirlemeye yardımcı olabileceğini ve büyük bir çalışma yürütmek için öncesinde daha küçük bir ölçekte bir çalışma yapmanın gerekliliğinden bahsetmektedirler. Bu bağlamda çalışma kapsamında evren ve örneklem göz önünde bulundurulduğunda araştırmanın Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde kayıtlı öğrencilerden oluşacak büyük bir örneklem ile yapılacak olması pilot çalışma gerekliliğini doğurmuştur.

Bu süreçte anket formu, bahsedilen tüm süreçlerden geçtikten sonra “Google doc.” formatı ile dijital ortama taşınmış ve katılımcılara gönderilmek üzere hazırlanmıştır. Bir sonraki basamakta araştırmacı, pilot uygulamaya katılacak öğrenenleri davet etmek üzere “Uzaktan Öğrenenler” adındaki dışarıya kapalı Facebook grubu ile iletişime geçmiştir. “Uzaktan Öğrenenler”, uzaktan eğitim alan uzmanı olan bir araştırmacının İngilizce öğrenimine yönelik eğitsel paylaşımlarını 2014 yılından itibaren sanal olarak yürüttüğü dört bin sekiz yüzün üzerinde üyesi olan eğitsel bir platformdur. Araştırmacı yeni bir Facebook grubu kurarak pilot çalışmaya dahil olabilecek ve yabancı dil öğrenme üzerine paylaşımlar yapılabilecek bir platform oluşturmuştur. Bu gruba “Uzaktan Öğrenenler” grubundan toplam 79 üye davet yoluyla katılmıştır. Yabancı dil olarak İngilizce öğrenmeye yönelik açılan grupta, daha önce e-seminer derslerini (<https://ekampus.anadolu.edu.tr/>) almış veya alıyor olan Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) öğrencileri yer almaktadır. Anketin pilot uygulaması için katılımcılar bilgilendirildikten sonra aynı platformda anket paylaşılmıştır. İlk paylaşım 20 Eylül, 2020’de yapılmış ve ilk hafta sadece dört öğrenci anketi yanıtlamıştır. Bir hafta sonra anket hatırlatma duyurusu ile toplam katılımcı sayısı 17’ye ulaşmıştır. Araştırmanın pilot uygulamasında betimsel tanımlamalar yapılacağı için katılımcıların belirlenmesinde,

katılımcıların evreni temsil etmeleri değil; araştırma konusuyla doğrudan ilişkilerinin olup olmadığına bakılması gerektiği savunulmaktadır (Neuman, 2006, s. 225; Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 98). Diğer taraftan Mayring (2007, s. 27) ve Patton (2015, s. 311) gibi araştırmacılar ise pilot çalışmaların genellikle küçük örneklemlemlerle yapılabileceğini savunmaktadır. Literatürde betimsel çalışmaların minimum %10 örneklem grubu ile yapılabileceğini savunan görüşler bulunmaktadır (Yağar ve Dökme, 2018, s.9). Dolayısıyla, pilot çalışmanın örneklem grubu belirlenirken literatürde önerildiği gibi katılımcıların alanla doğrudan ilgilerinin bulunmasına dikkate edilerek; minimum %10 örneklem sayısı gözetilmiştir. Diğer taraftan katılımcıların süreç içerisinde çeşitli nedenlerle çalışmadan çekilebilecekleri ve/veya eksik veri verebilecekleri de göz önüne alınarak katılımcı sayısı önerilen sayıdan biraz fazla tutulmuş, ancak elde edilen verilerin birbiriyle benzerlik gösterdikleri bir doyum noktasına ulaşıldığında veri toplama süreci bitirilmiştir.

Pilot çalışmanın uygulanması tamamlandıktan sonra, Facebook grubunda katılımcılardan da görüşler alınarak anketin uygulama aşamasında karşılaşılabilecek sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm yolları oluşturulmaya çalışılmıştır. Anketin uygulanması sırasında 17 öğrenciden alınan görüşler ve araştırmacı tarafından gerçekleştirilen gözlemler doğrultusunda karşılaşılan sorunlar not alınmış ve anketin uygulanmasını kolaylaştıracak gerekli değişiklikler yapılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler sadece pilot çalışması amacıyla kullanılmıştır.

Öncelikli olarak anketin uygulanması sırasında öğrencilerin anket genel bütünlüğü, içeriği ve akışı ile ilgili görüşleri alınmıştır. Katılımcılardan alınan geri bildirimlere göre anket formu bütünsel, akıcı ve çalışma amacına göre kapsamlı olarak değerlendirilmiştir. Uygulama sonrası iki alan uzmanından ve öğrenenlerden alınan geribildirimlere göre orijinal ölçekte 5li likert ölçeği daha anlaşılır hale getirilmiştir. Bunun için tanımlar değiştirilmiş ve her bir soruda bu tanımların tek tek görülmesi sağlanmıştır. “Çok Önemli”, “Önemli”, “Kısmen Önemli”, “Önemsiz”, “Kesinlikle Önemsiz” ifadeleri”, “Kesinlikle Gerekli”, “Gerekli”, “Emin Değilim”, “Gereksiz”, “Kesinlikle gereksiz” şeklinde değiştirilmiştir. Anketin pilot uygulaması sırasında öğrencilerden alınan görüşler, iki farklı alan uzmanının geri bildirimleri ve araştırmacının gözlemleri dikkate alınarak gerekli düzenlemeler ve değişiklikler yapılmış ve anket çalışmanın amaçlarına uyacak şekilde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim öğrencileri için hazır hale getirilmiştir. Bir sonraki basamakta ise Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İstatistik Bilgi

Edinme Birimi'ne araştırma izni için dilekçe gönderilmiştir. Alan uzmanları ile öğrencilerden alınan görüşler ve araştırmacının gözlemleri sonucunda değiştirilen anketin son hali Ek 2'de verilmiştir.

3.3.2. Görüşme formu

Alan uzmanı yarı yapılandırılmış görüşme formunun geliştirilmesi sürecinde alanyazın taraması ile birlikte araştırmacıların görüşleri doğrultusunda görüşme soruları taslak olarak hazırlanmıştır (Blackboard, 2017, Demir ve Ertas, 2014, s. 243-252; McGahan, Jackson ve Premier, 2015, s.126–140; Quality Matters, 2016). Ardından, ihtiyaç analizi formunu inceleyen ve geri bildirim veren aynı alan uzmanları tarafından değerlendirilmiştir. Alan uzmanlarının görüşüne sunulan görüşme formunun ilk hali Ek 3'de sunulmaktadır.

Görüşme formunu inceleyen uzmanlar, görüşme formunda verilen soruların ve alt soruların genel olarak amaca uygun olduklarını belirtmiş ancak bazı sorular için açıklama ve ekleme yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. İlk sorudaki “Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde zorunlu ders olan İngilizce I ve II derslerinin öğrenme materyallerine ilişkin görüş ve önerileriz nelerdir?” sorusunu “çeşitlilik, anlaşılabilirlik, ilgi uyandırma, güdüleme ve uygunluk” bağlamında değerlendiriniz” ifadesi ile açıklamak gerektiğini ifade etmişlerdir. Dördüncü soru için ise “Önerdiğiniz iyi uygulama örnekleri Açıköğretim İngilizce I ve II derslerinin hangi konuları için nasıl kullanılabilir?” sorusu ile ilgili olarak alan uzmanlarına bu konuları bildirmek gerekliliği belirtilmiş ve hangi konuların olduğunu, öğrenme materyalinde olduğu gibi görüşme esnasında siteden gösterilebilir önerisi sunulmuştur. Bu önerilere bağlı olarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ek 4'te çalışmanın bir sonraki basamağında alan uzmanları ile gerçekleştirilecek yarı yapılandırılmış alan uzmanı görüşme formu, ek 5'te gönüllü katılım formu yer almaktadır.

3.3.3. E-öğrenme içsel motivasyon ve memnuniyetleri ölçekleri

Uygulama sonrası katılımcıların e-öğrenme içsel motivasyonlarını ve memnuniyetlerini belirlemek üzere iki ölçek kullanılmıştır. E-öğrenme içsel motivasyon ölçeği daha önceden güvenilirliği ve geçerliliği kanıtlanmış olan Fırat vd'nin (2018) ölçeğinden adapte edilmiş ve dijitalleştirilmiştir. Ölçeğin taslak formu ek 6'da uyarlama yapılmış hali ek 7'de verilmiştir. Memnuniyet ölçeği ise alanyazın taraması sonrası

Çalışma kapsamıyla oldukça uyumlu olan Geçer ve Topal'ın (2015) e-derslere yönelik memnuniyet leği adaptasyonları ile oluşturulmuştur. Geçer ve Topal'ın (2015) lekleri ek 8'de verilmiştir. Ölçek kullanımı için geliştiricilerden yazılı izin alınmıştır. İzin ile ilgili görüşme e-postası Ek 9'da verilmiştir. Ölçekler ğrencilere sunulmadan önce görünüş ve kapsam geçerliği değerlendirilmesi için dört uzman tarafından incelenmiştir. İçerik kontrolleri yapılmış ve tematik kategoriler oluşturulmuştur. Ardından lekler paylaşım pratikliği açısından iki ayrı başlıkla tek formda birleştirilmiş ve uygulama ortamında yayınlanmıştır. Ek 10'da öğrencilere sunulan e-öğrenme içsel motivasyon ve memnuniyet ölçekleri verilmiştir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Alan uzmanları tarafından incelenen ve pilot uygulaması yapılan ihtiyaç analizi anket formu Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İstatistik Bilgi Edinme Birimi'ne gönderilmiştir. Başvuru 21 Kasım 2020 tarihinde İstatistik birimi tarafından uygun bulunmuştur. Anket Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İngilizce I ve II derslerini alan tüm ğrencilerine Anadolun e-kampüste evrimii olarak açılmış ve tamamlanması için yaklaşık bir ay süre verilmiştir. Anketi tamamlayan toplam ğrenci sayısı 5735'e ulaşınca elde edilen örneklem sayısının çalışma evrenine uygun olduğu belirlenmiş ve anket sonlandırılmıştır.

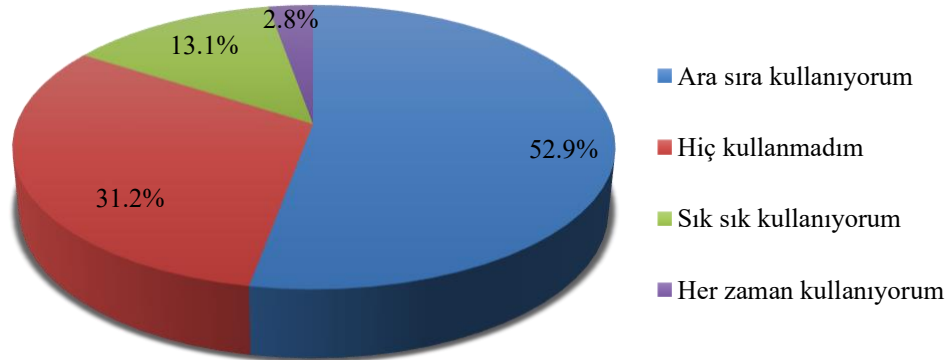
Alan uzmanları ile görüşme verilerinin toplanması sürecinde ise gönüllü katılım formu hazırlanmış ve 25 şubat 2021 tarihinde Açık ve Uzaktan ğrenme ve İngilizce eğitimi konusunda alan uzmanı olan altı katılımcıya e-posta yoluyla ulaşılmıştır. Her bir katılımcı ile görüşme gün ve saatleri belirlenmiş ve pandemi süreci devam ettiği için görüşmeler evrimii olarak gerçekleştirilmiştir.

Alan uzmanları ile yapılan tüm evrimii görüşmeler kaydedilmiş ve ses tanıma programları ile yazıya dökme denemeleri yapılmıştır. Bu süreçte çeşitli ses tanıma ve konuşmayı yazıya döken programlar kullanılmış fakat istenilen verim alınamamıştır. Bu tür programlar genellikle Google alt yapısını kullanmaktadır ve birçok dünya dilini yazıya dkebilmektedir. Bununla birlikte, Türkçe ve daha birçok dili tam olarak yakalamak konusunda henüz yetersiz kalmaktadır. Bu bağlamda, özellikle akademik çalışmalarda kullanılabilecek ve pürüzsüz ses kaydı ve yazımı yapabilecek programların geliştirilmesi araştırmacılar için yararlı olacaktır. Bu sürecin verimli devam edebilmesi için araştırmacı tüm görüşmelerin dökümünü manuel olarak gerçekleştirmiştir.

11.11.2021 tarihinde Edmodo çalışma ortamında, e-öğrenme içsel motivasyon ve memnuniyet ölçekleri ve odak grup görüşmeleri davet duyurusu yapılmıştır. Uygulama ile ilgili veri toplama süreçleri uygulama aşaması kısmında detaylı olarak verilmiştir.

3.5. Veri Temizleme Kriteri

Veri kontrolü ve veri temizleme işlemi bozuk veya yanlış bilgi veya kayıtları algılama ve düzeltme işlemidir (Kokoszka ve Reimherr, 2017). Verilerin eksik, yanlış veya ilgisiz kısımlarının belirlenmesi, ardından bu kısımların değiştirilmesi veya silinmesi işlemine dayanan çeşitli veri temizleme türleri bulunmaktadır. Çalışma kapsamında araştırmaya katılan öğrencilerden toplanan veriler için MS Excel’de kesme, çıkarma ve kümelemeye dayalı veri temizleme işlemleri yapılmıştır. Anadolum e-kampüsü hiç kullanmayan 1782 öğrenci, boş veriye sahip 23 öğrenci ve mesleklerini ve bölümlerini yazmayan 1413 öğrenci çalışmadan çıkarılmıştır. Çeşitli yazım hataları; örneğin, Adalet bölümüne “Adolet” ve çok sayıda benzer hatalar MS Excel’de düzeltilmiş ve tablolar oluşturulurken *en temiz veriler* ile çalışılmıştır. Veri temizleme sonucunda 2517 öğrencinin verisi demografik bilgi analizine dahil edilmiştir. Araştırma kapsamında katılımcıların Anadolum e-kampüsü kullanma oranları Grafik 3.1’de verilmiştir.



Grafik 3.1. Anadolum e-kampus kullanım oranları.

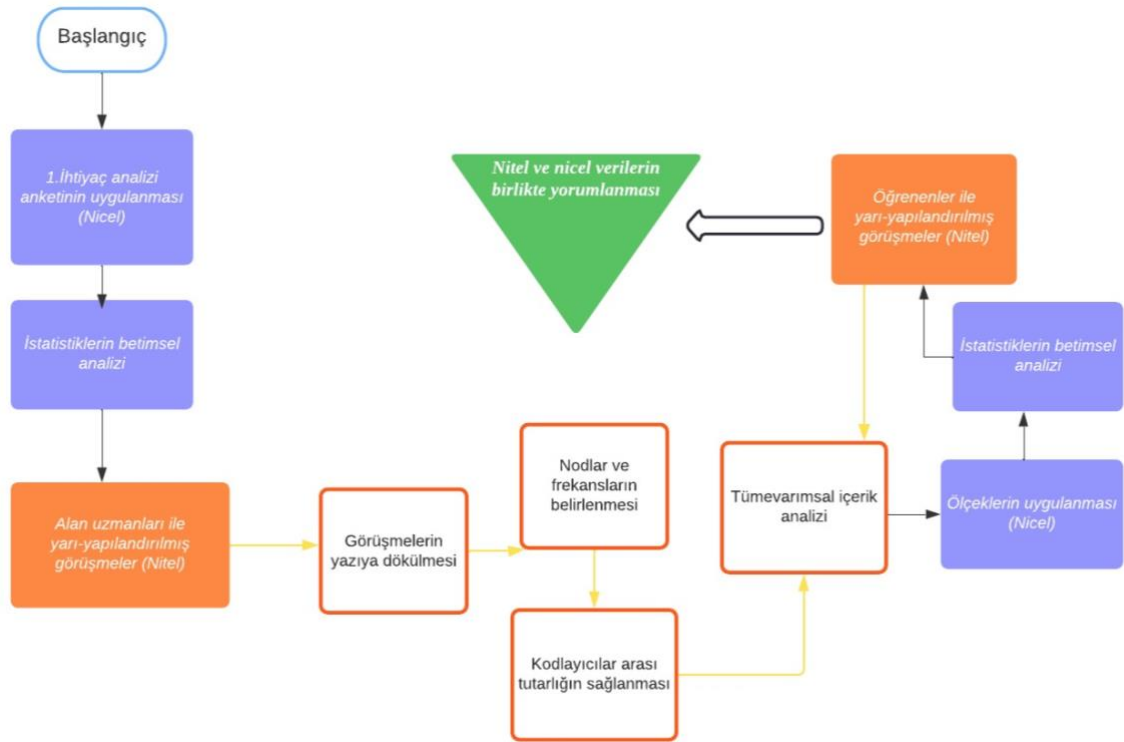
Anketin 2. bölümünde yer alan 5’li likert tipi maddelere öğrencilerin verdikleri cevaplarda daha az hatalı veri yer aldığından dolayı bu bölüm için 3212 katılımcının verileri analize tabi tutulmuştur.

3.6. Veri Analizi

Çalışma kapsamında ilk olarak ihtiyaç analizi anket formunda yer alan demografik bilgiler, 5'li likert tipi maddelere verilen yanıtlar ve açık uçlu sorulara verilen yanıtlar analiz edilmiştir. Demografik bilgilerin analizinde Tableau paket programı, 5'li likert tipi maddelerin analizinde SPSS 24 paket programı kullanılmıştır. 3212 katılımcının 5'li likert anket sorularına verdikleri cevapların standart sapma ve ortalamaları hesaplanmış ve betimsel istatistik analizleri yapılmıştır. E-öğrenme içsel motivasyon ve memnuniyet ölçeklerinde yine aynı yol izlenerek analizler yapılmıştır. Bulgular kısmında veri analizleri tüm basamakları ile verilmiştir.

Alan uzmanları ile yapılan yarı yapılandırılmış nitel görüşme verileri NVIVO12 programıyla analiz edilmiştir. Nitel veri analizi, araştırmacının verileri düzenlediği, analiz birimlerine ayırdığı, sentezlediği, temaları ve alt temaları ortaya çıkardığı, önemli değişkenleri bulduğu ve hangi bilgileri rapora yansıtacağına karar verdiği bir süreçtir (Bogdan ve Biklen, 1992). Yapılan bu araştırmada veri analizinde betimsel ve içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizinde tümevarımsal analizden yararlanılmıştır. Tümevarım analizi, verileri tanımlama, kodlama ve sınıflandırma sürecidir (Patton 1990: s.381). Tümevarım analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve aralarındaki ilişkilere ulaşmaktır. Araştırmada, tümevarım analizi kapsamında verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması, bulguların yorumlanması aşamaları izlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek 2005: 228-238)

Tümevarım analizi için öncelikle araştırma ve görüşme sorularına dayalı olarak gruplandırılan veriler incelenmiş, verilerin doğası ve genel görünümü ortaya konulmuştur. Ardından, veriler kodlanmış, frekanslar belirlenmiş, kodlayıcılar arası tutarlılık sağlandıktan sonra kodlanan verilerden ana temalar ve alt temalar çıkarılmış ve bunlar arasındaki ilişkiler belirlenmiştir. Son olarak, elde edilen bulgular, araştırma sorularını yanıtlamadaki önemlerine göre doğrudan alıntılar kullanılarak verilerin yorumlanması gerçekleştirilmiştir. Şekil 3.2'de veri analizi süreçleri verilmiştir.



Şekil 3.2. Veri analizi akış şeması.

Şekilde 3.2’de görüldüğü üzere ihtiyaç analizi ile başlayan veri analizi süreci, alan uzmanları ile yarı yapılandırılmış görüşmelerle devam etmiştir. *Tümevarımsal içerik analizi* yapıldıktan sonra *ihtiyaç analizi* ve *alan uzmanları görüşmeleri doğrultusunda* belirlenmiş iyi uygulamalarla çalışma ortamı tasarlanmış ve çalışmanın uygulama kısmı tamamlanmıştır. Ardından e-öğrenme içsel motivasyon ve menuniyet ölçekleri uygulaması ve uygulamadan elde edilen verilerin analizleri yapılmıştır. Sonrasında çalışma ortamına ve materyallerine ilişkin derinlenmesine bilgi edinmek için uygulamaya katılan gönüllü 5 öğrenci ile odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Son olarak nitel ve nicel verilerin birlikte yorumlanması ile sonuçlara ulaşılmıştır. Karma yöntem araştırmalarıyla ilgili farklı araştırmacılar arasından bazı ayrıntılar eklenerek veya çıkarılarak çeşitli tanımlar yapılsa da alanyazındaki ortak görüş karma yöntemde nitel ve nicel araştırma tekniklerinin, yöntemlerinin, yaklaşımlarının veya kavramlarının harmanlanarak veya birleştirilerek tek bir çalışmada kullanılması yönündedir. Bu ortak görüşten de anlaşıldığı gibi karma yöntemde nitel ve nicel veriler entegre edilerek verilebilir (Fırat, Kabakçı Yurdakul, ve Ersoy, 2014). Karma yöntem araştırmaları çoğulculuk ve seçicilik gibi belirgin özelliklere sahiptir. Bu özellikler karma yöntemleri

çoğu zaman tek yöntemli desenlerden üstün kılabilmektedir (Johnson ve Christensen, 2004).



4. BULGULAR

Bu tez araştırmasında elde edilen bulgular araştırma sorularına ve kuramsal dayanaklara bağlı olarak dört başlık altında verilmiştir. İlk aşamada öğrenenlerin Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce 1 ve 2 derslerine ilişkin öğrenme ihtiyaçlarına yönelik bulgular “İhtiyaç Analizi Bulguları” başlığı altında verilmiştir. Daha sonra ikinci araştırma sorusuna ilişkin bulgular “Alan Uzmanlarının Görüş ve Önerileri”, üçüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular “İyi Uygulama Örnekleri” ve dördüncü araştırma sorusuna ilişkin bulgular “Öğrenenlerin Çevrimiçi Ortamlardaki (e-öğrenme) İçsel Motivasyonu ve Memnuniyetleri” başlıkları adı altında verilmiştir.

4.1. İhtiyaç Analizi Bulguları

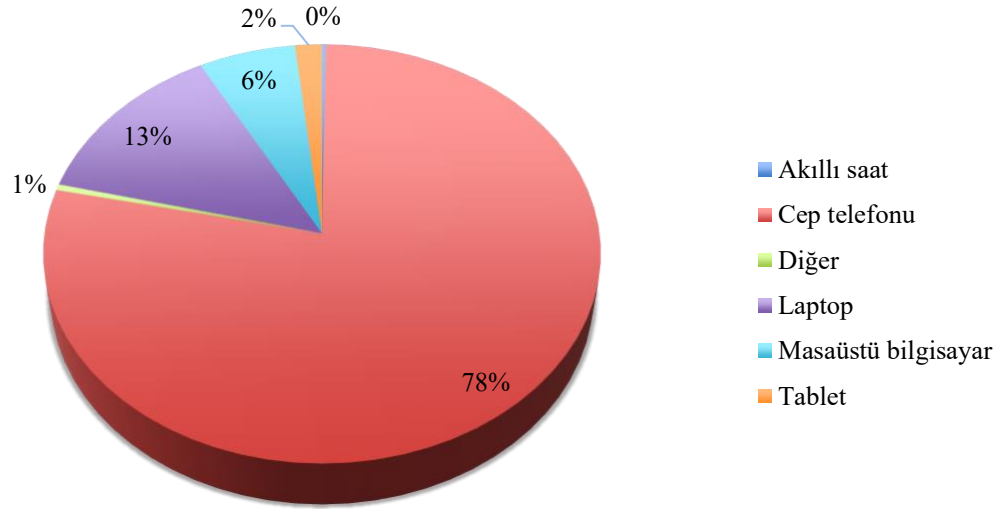
Çalışma kapsamında uygulanan anket formu analiz aşamasında daha önceden belirlenmiş olan on temaya göre; konuşma ve sohbet pratiği yapma ihtiyacı, dinleme becerisi, okuma becerisi, yazma becerisi, dilbilgisi çalışma ihtiyacı, geribildirim alma ihtiyacı, etkileşimde bulunma ihtiyacı, teknoloji kullanma ihtiyaçları, çalışma kaynakları kullanma ihtiyacı ve Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi destekleri değerlendirme üzerine kategorize edilmiş ve analizi yapılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik bilgilerinde Anadolum e-kampüsü hiç kullanmayanlar ve eksik verilerin çıkarılmasıyla 2517 öğrenci analize dahil edilmiştir. 3212 katılımcının 5’li likert anket sorularına verdikleri cevapların standart sapma ve ortalamaları hesaplanmıştır.

Tablo 4.1. Öğrencilerin internete bağlanmak için kullanılan teknolojilere göre dağılımı.

İnternete bağlanmak için kullanılan teknolojiler	N	%
Cep telefonu	1890	75,09%
Laptop	413	16,41%
Masaüstü bilgisayar	165	6,56%
Tablet	40	1,59%
Diğer	6	0,24%
Akıllı saat	3	0,12%
Grand Total	2517	100,00%

Tablo 4.1 incelendiğinde katılımcıların internete bağlanmak için kullandıkları teknolojiler arasında cep telefon kullanımının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. 1890 öğrenci (%75, 09) cep telefonlarını; 413 öğrenci (%16,41) laptop; 165 öğrenci (%6, 56) masaüstü bilgisayar; 40 öğrenci (%1,59) tablet; 3 öğrenci (%0,12) akıllı saat; 6 öğrenci (%0, 24) öğrenci ise listede yer almayan diğer teknolojileri kullanmaktadır. Grafik 4.1’de

ham veride yer alan toplam 5735 katılımcının internete bağlanmak için kullandıkları teknolojiler gösterilmektedir.



Grafik 4.1. *İnternete bağlanmak için kullanılan teknolojiler.*

Grafik 4.1 ham veride yer alan toplam 5735 katılımcının internete bağlanmak için kullandıkları teknolojileri göstermektedir. Grafiğe göre büyük bir çoğunluk olarak değerlendirilebilecek olan 4480 (%78) katılımcı internete bağlanmak için “cep telefonunu” kullanmaktadırlar. 758 öğrenci (%13) laptop; 354’ü (%6) masaüstü bilgisayar ve çok düşük oranlarda ise diğer teknolojilerin kullanıldığı görülmektedir. Tablo 4.2’de katılımcıların Anadolu e-Kampüs kullanma sıklıkları görülmektedir.

Tablo 4.2. *Öğrencilerin Anadolu e-Kampüs kullanma sıklıklarına göre dağılımı*

Anadolu e-Kampüs kullanma sıklığınız nedir?	N	%
Ara sıra kullanıyorum	1923	76,40%
Sık sık kullanıyorum	497	19,75%
Her zaman kullanıyorum	97	3,85%
Toplam	2517	100,00%

Tabloya göre, 1923 (%76,40) katılımcının Anadolu e-Kampüsü *ara sıra*, 497 (%19, 75) katılımcının *sık sık*, 97 (%3,85) katılımcının *her zaman* kullandıkları görülmektedir. Anadolu e-Kampüsü hiç kullanmayanlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Katılımcıların konuşma ve sohbet pratiği yapma ihtiyaçlarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.3’de verilmiştir.

Tablo 4.3. Konuşma ve sohbet pratiği yapma ihtiyacı.

	N	Ortalama	Standart sapma
1. Anadili İngilizce olmayan öğrenenler ile çevrimiçi İngilizce sohbet pratiği yapmak	3212	3.50	1.339
2. Anadili İngilizce olan öğrenenler ile çevrimiçi İngilizce sohbet pratiği yapmak	3212	3.67	1.323
3. Anadili İngilizce olmayan öğretmenler ile çevrimiçi İngilizce sohbet pratiği yapmak	3212	3.45	1.339
4. Anadili İngilizce olan öğretmenler ile çevrimiçi sohbet pratiği yapmak	3212	3.74	1.311
5. Bireysel İngilizce konuşma pratiği yapmak (sisteme ses kaydı, dinleyip tekrar etme vb.)	3212	3.69	1.306

Tablo 4.3’de görüldüğü üzere konuşma ve sohbet pratiği yapma ihtiyacı teması adı altında toplam beş soru sorulmuştur. Bu tema için betimsel istatistiklerin ortalamalarına bakıldığında, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaçların başında “Anadili İngilizce olan öğretmenler ile çevrimiçi sohbet pratiği yapmak ($\bar{x}=3,74$)” gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “Bireysel İngilizce konuşma pratiği yapmak ($\bar{x}=3,69$)”, “Anadili İngilizce olan öğrenenler ile çevrimiçi İngilizce sohbet pratiği yapmak ($\bar{x}=3,67$)”, “Anadili İngilizce olmayan öğrenenler ile çevrimiçi İngilizce sohbet pratiği yapmak ($\bar{x}=3,50$)”, “Anadili İngilizce olmayan öğretmenler ile çevrimiçi İngilizce sohbet pratiği yapmak ($\bar{x}=3,45$)” ihtiyaçları takip etmektedir. Katılımcıların dinleme pratiği yapma ihtiyaçlarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.4’te verilmiştir.

Tablo 4.4. Dinleme pratiği yapma ihtiyacı.

	N	Ortalama	Standart sapma
6. İngilizce video izlemek	3212	3,79	1.293
7. İngilizce telaffuz pratiği yapmak	3212	3,90	1.261
8. İngilizce film ve/veya dizi izlemek	3212	3,85	1.284
9. İngilizce Podcast, Youtube videoları, TED konuşmaları vb. dinlemek	3212	3,76	1.287

Tablo 4.4’te görüldüğü gibi dinleme pratiği yapma teması adı altında toplam dört soru sorulmuştur. Bu tema için betimsel istatistiklerin ortalamalarına bakıldığında, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaçların başında “İngilizce telaffuz pratiği yapmak ($\bar{x}=3,90$)” gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “İngilizce film ve/veya dizi izlemek ($\bar{x}=3,85$)”, “İngilizce video izlemek ($\bar{x}=3,79$)”, “İngilizce Podcast, YouTube videoları, TED konuşmaları vb. dinlemek ($\bar{x}=3,76$)” ihtiyaçları takip etmektedir. Katılımcıların okuma pratiği yapma ihtiyaçlarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.5’te verilmiştir.

Tablo 4.5. Okuma pratiği yapma ihtiyaı.

	N	Ortalama	Standart sapma
10. İngilizce roman, hikâye, dergi vb. okumak	3212	3,57	1.351
11. İngilizce haber okumak	3212	3,58	1.332
12. İngilizce basitleştirilmiş kitaplar okumak	3212	3,75	1.297

Tablo 4.5’te görüldüğü üzere okuma pratiği yapma ihtiyaı teması adı altında üç soru sorulmuştur. Ortalamalara bakıldığında, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaaların başında “İngilizce basitleştirilmiş kitaplar okumak ($\bar{x}=3,75$)” gelmektedir. Bu ihtiyaaları sırasıyla “İngilizce haber okumak ($\bar{x}=3,58$)”, “İngilizce roman, hikâye, dergi vb. okumak ($\bar{x}=3,57$)” takip etmektedir. Katılımcıların yazma pratiği yapma ihtiyaalarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.6’da verilmiştir.

Tablo 4.6. Yazma pratiği yapma ihtiyaı.

	N	Ortalama	Standart sapma
13. İngilizce kelime, cümle, paragraf yazma pratiği yapmak	3212	3,75	1.311
14. İngilizce yazma örnekleri incelemek	3212	3,81	1.267
15. Portfolyo hazırlamak (öğrenenlerin dil öğreniminde sağlamış olduğu başarıların kayıtlarının bulunduğu dokümandır)	3212	3,58	1.289

Tablo 4.6’da görüldüğü üzere yazma pratiği yapma ihtiyaı teması adı altında üç soru sorulmuştur. Ortalamalara bakıldığında, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaaların başında “İngilizce yazma örnekleri incelemek ($\bar{x}=3,81$)” gelmektedir. Bu ihtiyaaları sırasıyla “İngilizce kelime, cümle, paragraf yazma pratiği yapmak ($\bar{x}=3,75$)”, “İngilizce roman, hikâye, dergi vb. okumak ($\bar{x}=3,58$)” takip etmektedir. Katılımcıların dilbilgisi çalışma ihtiyaalarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7. Dilbilgisi çalışma ihtiyaı.

	N	Ortalama	Standart sapma
16. Dilbilgisi kurallarını ders notlarından tekrar etmek	3212	3,74	1.263
17. Dilbilgisi kurallarını çeşitli çevrimiçi kaynaklardan alıştırmalar ile pekiştirmek	3212	3,80	1.222
18. Dilbilgisi konularını çıkmış sorulardan çalışmak	3212	3,81	1.229

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere dilbilgisi çalışma ihtiyaı teması adı altında üç soru sorulmuştur. Ortalamalara bakıldığında, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaaların başında “Dilbilgisi konularını çıkmış sorulardan çalışmak ($\bar{x}=3,81$)”

gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “Dilbilgisi kurallarını çeşitli çevrimiçi kaynaklardan alıştırmalar ile pekiştirmek ($\bar{x}=3,80$)”, “Dilbilgisi kurallarını ders notlarımdan tekrar etmek ($\bar{x}=3,74$)” takip etmektedir. Katılımcıların geri bildirim alma ihtiyaçlarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8. *Geri bildirim alma ihtiyacı.*

	N	Ortalama	Standart sapma
19. Anadili İngilizce olan öğretmenlerden geri bildirim almak	3212	3,79	1.292
20. Anadili İngilizce olmayan öğretmenlerden geri bildirim almak	3212	3,51	1.331
21. Anadili İngilizce olan öğrenenlerden geri bildirim almak	3212	3,74	1.274
22. Anadili İngilizce olmayan öğrenenlerden geri bildirim almak	3211	3,46	1.332
23. Sistemden otomatik geri bildirim almak	3212	3,74	1.248
24. Kendi dil kullanımımın doğruluğunu görececek alıştırmalar yapmak	3212	3,86	1.215
25. Kendi gelişimimi takip etmek (her ünite sonunda bunları yapabiliyorum listesini takip ederek)	3212	3,85	1.225
26. Kendi hatalarımı fark etmek	3212	4,00	1.203

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi geri bildirim alma ihtiyacı teması adı altında sekiz soru sorulmuştur. Ortalamalara incelendiğinde, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaçların başında “Kendi hatalarımı fark etmek ($\bar{x}=4,00$)” gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “Kendi dil kullanımımın doğruluğunu görececek alıştırmalar yapmak ($\bar{x}=3,86$)”, “Kendi gelişimimi takip etmek (her ünite sonunda bunları yapabiliyorum listesini takip ederek) ($\bar{x}=3,85$)”, Anadili İngilizce olan öğretmenlerden geri bildirim almak ($\bar{x}=3,79$)”, “Anadili İngilizce olan öğrenenlerden geri bildirim almak ($\bar{x}=3,74$)”, “Sistemden otomatik geri bildirim almak ($\bar{x}=3,79$)”, “Anadili İngilizce olmayan öğretmenlerden geri bildirim almak ($\bar{x}=3,51$)”, “Anadili İngilizce olmayan öğrenenlerden geri bildirim almak ($\bar{x}=3,46$)” takip etmektedir. Katılımcıların etkileşimde bulunma ihtiyaçlarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9. *Etkileşimde bulunma ihtiyacı.*

	N	Ortalama	Standart sapma
27. Grup çalışmaları ile etkileşimli etkinlikler yapmak (Anadolum e-Kampüs ortamında)	3212	3,62	1.289
28. İkili çalışmalar ile etkileşimli etkinlikler yapmak (Anadolum e-Kampüs ortamında)	3212	3,66	1.267
29. Okul dışında ikili veya grup çalışmaları ile etkileşimli etkinlikler yapmak	3212	3,59	1.307

Tablo 4.9’da görüldüğü üzere etkileşimde bulunma ihtiyacı teması adı altında üç soru sorulmuştur. Ortalamalara incelendiğinde, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü

ihtiyaçların başında “İkili çalışmalar ile etkileşimli etkinlikler yapmak (Anadolum e-Kampüs ortamında) ($\bar{x}=3,66$)” gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “Grup çalışmaları ile etkileşimli etkinlikler yapmak (Anadolum e-Kampüs ortamında) ($\bar{x}=3,62$)”, ve “Okul dışında ikili veya grup çalışmaları ile etkileşimli etkinlikler yapmak ($\bar{x}=3,59$)” takip etmektedir. Katılımcıların teknoloji kullanma ihtiyaçlarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.10’da verilmiştir.

Tablo 4.10. Teknoloji kullanma ihtiyacı.

	N	Ortalama	Standart sapma
30. Bilgisayar destekli materyaller kullanmak	3212	3,84	1.225
31. Sosyal medya araçları kullanmak	3212	3,80	1.210
32. Mobil uygulamalardan yararlanmak	3212	3,96	1.159
33.Öğrenme Yönetim Sistemleri kullanmak (öğrenenlerin ders içeriklerine ulaşabildiği, değerlendirme ve paylaşımlar yapılabilen asenkron yönetim sistemi)	3212	3,88	1.170

Tablo 4.10’da görüldüğü üzere teknoloji kullanma ihtiyacı teması adı altında toplam dört soru sorulmuştur. Bu temada ortalamalara bakıldığında, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaçların başında “Mobil uygulamalardan yararlanmak ($\bar{x}=3,96$)” gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “Öğrenme Yönetim Sistemleri kullanmak ($\bar{x}=3,88$)”, “Bilgisayar destekli materyaller kullanmak ($\bar{x}=3,84$)”, “Sosyal medya araçları kullanmak ($\bar{x}=3,80$)” ihtiyaçları takip etmektedir. Katılımcıların çalışma kaynakları kullanımı ihtiyaçlarına yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4.11. Çalışma kaynakları kullanma ihtiyacı.

	N	Ortalama	Standart sapma
34.Öğrenci kitabı kullanmak	3212	3,77	1.236
35. Yardımcı kitap kullanmak	3212	3,86	1.198
36. Görsel materyaller ile çalışmak (resim, fotoğraf, resimli kartlar)	3212	3,99	1.176
37. Çalışma kağıtları kullanmak (her ünite ile ilgili alıştırma kağıtları)	3212	3,96	1.173

Tablo 4.11’de görüldüğü gibi çalışma kaynakları kullanımı ihtiyacı teması adı altında dört soru sorulmuştur. Bu temada ortalamalar incelendiğinde, katılımcıların en gerekli olarak gördüğü ihtiyaçların başında “Görsel materyaller ile çalışmak ($\bar{x}=3,99$)” gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “Çalışma kağıtları kullanmak ($\bar{x}=3,96$)”, “Yardımcı

kitap kullanmak ($\bar{x}=3,86$)”, “Öğrenci kitabı kullanmak ($\bar{x}=3,77$)” ihtiyaçları takip etmektedir. Katılımcıların Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi desteklere yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12. *Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi destekler.*

	N	Ortalama	Standart sapma
38. Konu özetlerinden çalışmak	3212	3,92	1.187
39. Çıkış sorular ile çalışmak	3212	4,03	1.154
40. Çevrimiçi alıştırma yapmak	3212	3,97	1.155
41. Canlı derslere katılmak	3212	3,87	1.242
42. Destek materyaller ile çalışmak	3212	3,95	1.188
43. Kilit soru videoları ile çalışmak	3212	3,96	1.187
	3212	3,28	1.447

Tablo 4.12’de görüldüğü üzere Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi desteklere yönelik toplam yedi soru sorulmuştur. Bu temada ortalamalar incelendiğinde, katılımcıların en önemli olarak gördüğü ihtiyaçların başında “Çıkış sorular ile çalışmak ($\bar{x}=4,03$)” gelmektedir. Bu ihtiyaçları sırasıyla “Kilit soru videoları ile çalışmak ($\bar{x}=3,96$)”, “Destek materyaller ile çalışmak ($\bar{x}=3,95$)”, “Konu özetlerinden çalışmak ($\bar{x}=3,92$)” “Canlı derslere katılmak ($\bar{x}=3,87$)” takip etmektedir. İngilizce öğrenmek için Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi materyallerden hangi düzeyde yararlanıyorsunuz sorusunda ise ortalama ($\bar{x}=3,87$)” şeklindedir. Tüm tablolar bütüncül bir değerlendirme ile incelendiğinde ortalamaların 5’li likert ölçeğine göre 4’e (gerekli maddesine) yakın olduğu görülmektedir.

4.2. Alan Uzmanları ile Yarı-Yapılandırılmış Görüşmeler

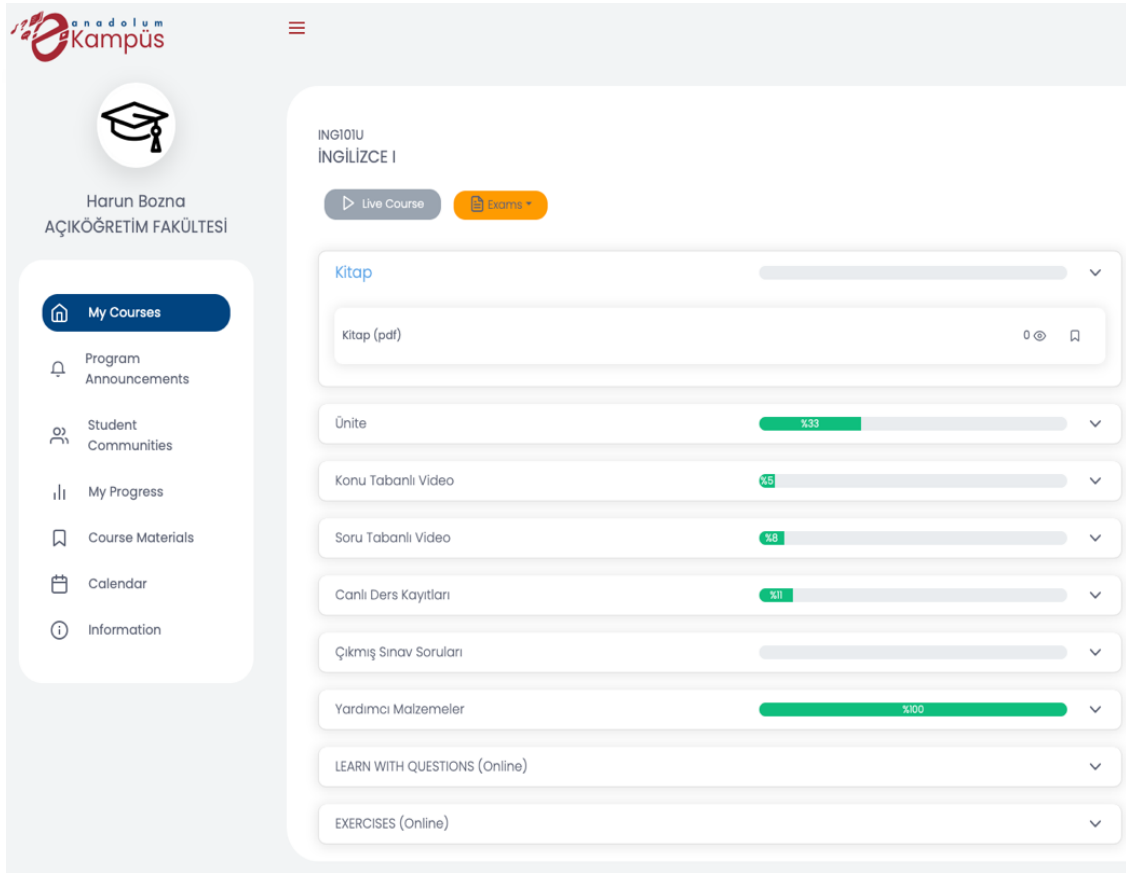
Çok aşamalı karma yöntem araştırma yöntemi ile desenlenen çalışmanın ikinci aşamasında alan uzmanları ile Açıköğretim Sisteminde zorunlu ders olan İngilizce I ve II derslerinin öğrenme materyallerine ilişkin görüşlerini almak üzere yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler gerçekleşmeden önce görüşme soruları değerlendiriciler arası güvenilirlik sağlamak amacıyla farklı alan uzmanlarının iş birliği ile son haline getirilmiştir. Alan uzmanlarının görüşüne sunulan görüşme formunun ilk hali ek 3 ve son hali ek 4’te sunulmaktadır.

Katılımcılar kısmında da belirtildiği gibi görüşmeye katılan alan uzmanlarının hepsi Açık ve Uzaktan öğrenme ve İngilizce eğitimi konusunda uzman Öğretim üyeleri ve Dr. Öğretim görevlilerinden oluşmaktadır. Pandemi sürecinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen görüşmelerin kaydı alınmış ve araştırmacı tüm görüşmeleri yazıya dökmüştür. Araştırma amacına ve araştırma sorularına uygun olarak hazırlanmış olan yarı

yapılandırılmış görüşme verilerinin NVIVO12 programıyla analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

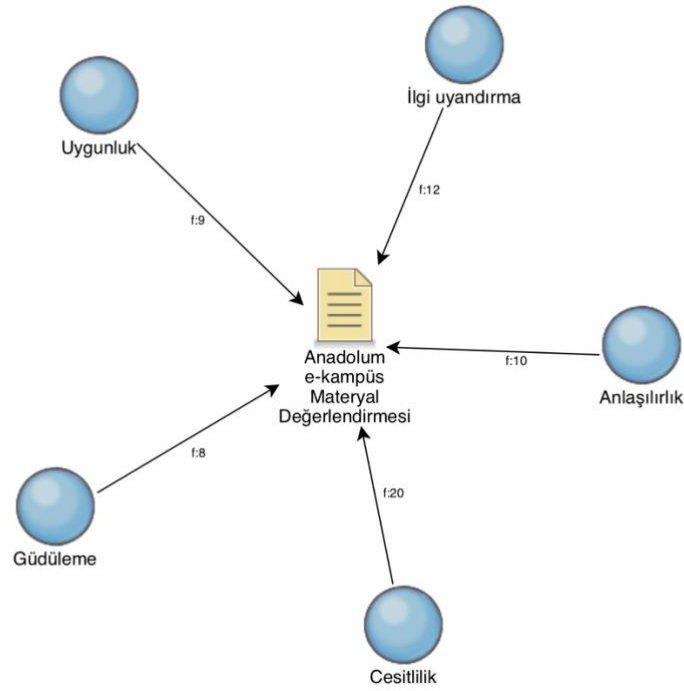
4.2.1. İngilizce 1 ve 2 derslerinin öğrenme materyallerinin değerlendirilmesi

Anadolum e-Kampüs platformunda İngilizce I ve II dersleri için birçok çevrimiçi öğrenme materyali bulunmaktadır. Bu materyaller; kitap pdf, ünite, konu tabanlı video, soru tabanlı video, canlı ders kayıtları, çıkmış sınav soruları, yardımcı malzemeler, sorularla öğrenelim ve alıştırmalar başlıkları altında sunulmaktadır. Anadolum e-kampüs çevrimiçi İngilizce 1 materyalleri görsel 4.1’de gösterilmektedir.



Görsel 4.1. Anadolum e-kampüs çevrimiçi İngilizce I materyalleri.

Görüşme sorularından birincisi olan “Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde zorunlu ders olan İngilizce I ve II derslerinin öğrenme materyallerine ilişkin görüşleriniz nelerdir?” sorusuna alan uzmanlarının (AU) verdikleri cevaplar daha önceden belirlenmiş olan beş alt tema (çeşitlilik, anlaşılabilirlik, ilgi uyandırma, güdüleme ve uygunluk) çerçevesinde frekanslar hesaplanarak analiz edilmiştir. Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular her bir alt tema için ayrı ayrı verilmiştir. Alt temalar Şekil 4.1’de gösterilmektedir.



Şekil 4.1. Anadolu e-Kampus İngilizce dersi öğrenme materyallerinin değerlendirilmesi alt temaları.

Şekil 4.1’de görüldüğü gibi alan uzmanları tarafından en fazla tekrarlanan alt temanın Çeşitlilik ($f=20$) olduğu belirlenmiştir. Çeşitlilik alt temasına ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“... odağın ölçme değerlendirme ile ilgili olduğunu düşünüyorum. Sonuç odaklı bir ölçme değerlendirme sistemi kurduğumuz için İngilizce öğrenmekten daha çok dersten geçmeye yönelik ders materyallerinin daha çok ilgi gördüğünü görüyorum. Örneğin; çıkmış sorular çok tercih ediliyor, buradan da öğrencilerin İngilizceyi öğrenmekten ziyade dersi geçme odaklı olduklarını söyleyebiliriz, fakat kitlesel bir sistemde tüm öğrencilerin böyle olduğu anlamına gelmiyor.” AU

I

“... Materyaller çeşitlilik anlamında orta ve üzeri görmekle beraber ben dil öğretiminde öğrenci popülasyonunun çoğunun yetişkin olması nedeniyle sesli (audio) materyallerin olmasını da tercih ederdim dil öğretiminde. Herhangi bir konu anlatımı olmadan bile çok fazla audio materyal üretilebilir. Bence o eksik bizde, çünkü bu çalışan kişi her zaman açıp çalıştığı yerde videoya bakmıyor, yeri geldiğinde sadece dinleyebilmeli, sadece dinleme metni olsun...gibi çeşitliliklerimizin biraz eksik olduğunu düşünüyorum... Sınav soru çözümleri var, kilit sorular var, çözümlü sorular var, dolayısıyla zaten yapıya yönelik şeyleri çoktan çeşitlendirmişiz.” AU

II

“Anadolu e-kampüsteki ders materyalleri pek çok Açık ve uzaktan öğrenme ortamlarının, sistemlerinin ya da üniversitelerinin pek çoğunda olmayan çeşitliliğe sahip. Bununla birlikte dil öğretiminde dört beceriye hitap eden bir yeterlilik görüyorum.” AU III

“...şöyle bir baktığımda amacın Açıköğretim Sisteminde bu dersin sınavlarından geçmek olduğunu görüyorum. Bunun için gerçekten her şey yapılmış. Bu kadar materyal çeşitliğinde sınavda başarısız olmak çok zor. Ama amacımız sadece sınavı geçirmek mi olmalı? Washback effect dediğimiz sadece amacın sınavı geçmek için sınava çalıştırmak olduğu bir İngilizce öğretme sistemine dönmüş gibi geldi bana...Evet çeşitlilik var fakat dil öğretiminde sadece forma odaklanamayız. “Form meaning ve use” üçü de gereklidir. Hepsinin ayrı ayrı kullanım alanı ve önemi vardır. Kitabın mevcut aktiviteleri oldukça fazla. Onları alıp self-study şeklinde koyarak çeşitlilik sağlanabilir, ilgi arttırılabilir, kişinin kendi öz kontrolü sağlanarak güdülenme de sağlanabilir. Sistemde hep doğru seçeneği bulma çoktan seçmeli sorular var. Bunlara ek olarak İngilizcenin tadını çıkarttıracak ritmini anlayacak, harmonisini anlayacak, kendisi dinleyecek şeyler olması lazım. Öğrenci bu ortamda İngilizceyi öğrenmiyor, soru çözmeyi öğreniyor. İngilizce dinleme ile ilgili hiçbir şey yok.” AU IV

“Oldukça çeşitli materyaller var... videolarda ünite özetleri, kilit sorularla ünite çözümleri, canlı ders kayıtları ve çıkmış sınav soruları gibi öğrenciler için kendilerini geliştirebilecekleri yegâne materyaller... Yardımcı malzemeler ve sorularla öğrenelim kısmına ulaşmak biraz sıkıntılı, şu an sistemde hangi materyal var ise ulaşılmıyor. Burada bir eksiklik olabilir. AU V

“Çeşitlilik” alt temasına bağlı olarak, alan uzmanlarının birçoğu sistemde sunulan materyallerin çok çeşitli olduğunu ve öğrenenlerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte tasarlandıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda, katılımcıların neredeyse tamamı çeşitliliğin yapısal odaklı olduğunu; anlama (meaning) ve kullanıma (use) yer verilmediğini ifade etmişlerdir. AU II, audio materyallerin yetişkin öğrenenlere faydalı olabileceğini ve sistemde bu tür materyallerin eksikliğinden söz etmiştir. AU 4, Açıköğretim Sisteminde bu dersin amacının sadece sınavlarından geçme ise bunun için gerçekten her şeyin yapıldığını ifade etmiş ve bu kadar materyal çeşitliğinde sınavda başarısız olmanın çok zor olduğunu söylemiştir. Yine aynı alan uzmanı çeşitliliği bireysel çalışmalara olanak sağlayacak adaptasyonlar ile sağlayabileceğimizi ve böylelikle, öğrenenlerin ilgisini artırılabilceğimizi ve kişinin kendi öz kontrolünü sağlayarak güdülenmenin de artırılabilceğinden bahsetmiştir. AU 5 katılımcı materyal çeşitliliğini oldukça fazla olduğunu ifade etmiş ve Anadolom e-kampüste sunulun tüm materyalleri maddeler halinde anlatmış ve çeşitli tavsiyelerde bulunmuştur.

İlgi uyandırma alt temasının uzmanlar tarafından (f=12) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“.... Yetişkinler zaten dili kullanabilmek için öğrenmek istiyorlar dolayısıyla kitabın o anlamda ilgi çekici olduğunu düşünüyorum. Türkçeyi tercih etmezdim ama Açık ve uzaktan

öğrenme için bizim de popülasyonumuzu düşündüğümüzde bence anlaşılabilir kitaplar ve yetişkin öğrenenleri düşündüğümde ilgi çekici olduğunu düşünüyorum ve öğrenen popülasyonuna uygun bir içerik sunuyor kitap bazında.” AU II

“...Meaning ve use” da alt başlıklarda konular eklenmesi yani; çeşitliliğin, ilginin, motivasyonun ilginin uyandırılması gerektiğini düşünüyorum. Bu anlamda kendi başına-self-study çalışma materyallerinin olmadığını görüyorum. Kitabın mevcut aktiviteleri oldukça fazla. Onları alıp self study şeklinde koyarak çeşitlilik sağlanabilir, ilgi arttırılabilir, kişinin kendi öz kontrolü sağlanarak güdülenme de sağlanabilir.” AU IV

“Kitap ilgi uyandırır çünkü renkli ve resimli, üniteler ilgi uyandırır çünkü renkli ve resimli, videolar ilgi uyandırır çünkü sunular ilgi çekici, kilit videolarda kullanılan "Lightboard (learning glass)" teknolojisi ile soruların çözülmesi ilgi uyandırmıştır. Canlı ders kayıtları ilgi uyandırır çünkü etkileşim yüksek. Yardımcı malzemeler anlaşılır değil o yüzden ilgi uyandırmıyor. Sorularla öğrenelim (çevrimiçi), anlaşılır değil o yüzden ilgi uyandırmıyor. Alıştırmalar (çevrimiçi), ilgi uyandırır çünkü gereksinime yönelik olarak hazırlanmış.” AU V

Elde edilen ifadelerden yola çıkılarak, katılımcıların tamamının ders kitabını ilgi uyandırıcı bulduklarını söylemek mümkündür. AU II, kitabın yetişkin öğrenenlere hitap ettiğini belirtmiştir. AU IV, genel olarak tüm materyallerin yapıya odaklandığını, anlam ve kullanıma dayalı materyallerin eklenmesiyle ilginin ve motivasyonun artacağını ve bu aktivite çeşitliliğinde öğrenenlerin ihtiyacı olan bireysel çalışma (self-study) etkinlikleri ile öğrenenlerin öz kontrolü sağlanarak güdüleneceklerini ifade etmiştir. AU V ise, tüm materyalleri değerlendirmiş ve neden ilgi uyandırıcı olup olmadıklarını kısa örneklerle desteklemiştir.

“Anlaşılabilirlik” alt temasının altı alan uzmanı tarafından (f=10) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir. Çeşitlilik alt temasına ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir

“Anlaşılabilirlik bağlamında English grammar in use kitabı çok etkilidir. Self study, bir anlamda Açıköğretim kitabıdır. Bir öğrencinin hocaya ihtiyaç duymadan öğrenebilmesine yönelik tasarlanmıştır. Benzer bir tasarım bizim kitaplara da uyarlanabilir. Malzemenin çok çeşitliliğinden ziyade iyi bir materyal sunulması önemli. Sunduğumuz içeriğin gerçekten amaca hitap etmesi, ihtiyacı karşılaması, bireysel çalışma yapısını oluşturması öz ve net olmalı.” AU I

“...O anlamda kitabı renkli, dil kitaplarını renkli bulurum, sonuç itibariyle siz bir yaşam bir kültür öğretiyorsunuz o yüzden kitabı o anlamda anlamlı buluyorum ben, anlaşılır da buluyorum.” AU II

“Kitap temel düzeyde hakikaten İngilizce 1 ve 2’nin öğrenme çıktılarına hitap eden, hatta yazar ve yayınevinin yabancı olmasına rağmen Türkçe yönergeler de içeren bir kitap. O yüzden anlaşılabilirliği gayet iyi ve bu canlı derslerle destekleniyor.” AU III

“...kitap ve ünite oldukça anlaşılır, benzer bir şekilde videolar, canlı ders kayıtları, çıkmış sınav soruları ve alıştırmalar anlaşılır fakat sorularla öğrenelim kısmı çok anlaşılır değil.” AU IV

“Öğrencilerin seviyeleri düşük düzeyde olduğu için yönergelerin Türkçe olmasını çok beğeniyorum. Touchstone serisi öğrencinin temel olarak ne ihtiyacı varsa o konuya odaklanmasını sağlayan, daha fazla materyalle öğrenciyi yormayan bir kitap. A1 ve 2 ye göre cümleler ideal uzunlukta her şey. Kitabın kelimeleri seçilirken Avrupa birliğinin hazırlamış olduğu English vocabulary profile temel alınmış, Cambridge de o grupta yer alıyordu. Anlaşılabilirlik ile ilgili sorun olduğunu sanmıyorum.” AU VI

“Anlaşılabilirlik” alt teması ile ilgili olarak, alan uzmanlarının çoğunun kitabın ve ünitelerin anlaşılabilirliği üzerine yoğunlaştıkları söylenebilir. AU I, örnek bir kitap ile öğrenenlerin bireysel çalışmalar yapabilecekleri, öğrenme amaçlarına uygun, ihtiyaçları karşılayan materyallerin nicelik özelliğine değil nitel çeşitliliğine önem vermek gerektiğini belirtmiştir. AU II, III, IV ve VI kitapları uygun, renkli ve anlaşılır bulduklarını belirtmişlerdir. Ek olarak alan uzmanı IV, canlı ders kayıtları, çıkmış sınav soruları ve alıştırmaları anlaşılır olduğunu, fakat sorularla öğrenelim kısmının anlaşılır olmadığını ifade etmiştir.

Uygunluk alt temasının altı alan uzmanı tarafından (f=9) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“... bizim öğrenci profilimiz yetişkin öğrenenler, yetişkin öğrenenler her şeyden önce durumlu öğrenmek isterler, gerçekten ihtiyaç olmadığı zaman bunu anlamlı bulmuyorlar o yüzden kitap içeriğini incelediğimde o dikkatimi çekmişti verilen örnekler olsun, kullanılan görseller olsun gerçekten bir yetişkinin bir iletişim ortamına hitap ediyor.” AU II

“Materyaller “transmission of information” şeklinde gidiyor, doğrudan bilgi aktarımı aslında dil öğretiminin doğasına çok da uygun olmayan materyaller; o yüzden mobil uygulamalar falan çok daha başarılı niye çünkü gerçekten yaptırıyor. Örneğin, Duolingo’da ben söylüyorum bana o sesi çıkarttırana kadar uğraşıyor. Yazdırıyor bana ve anında geribildirim alıyorum. Mergen’de kullandığımız “quiz tool”lar falan var ya, o quizlerin içine geribildirim falan konulabiliyor, öyle bir yapının olması lazım en azından. Ses için tabi ayrı bir algoritma gerekiyor çünkü onun için ne yapacak hem doğru sesletilmiş halini sisteme yükleyecek ki sesi tanıyabilsin, yapay zekâ tabanlı olması lazım. Kitap temel düzeyde hakikaten İngilizce 1 ve 2’nin öğrenme çıktılarına hitap eden, hatta yazar ve yayınevinin yabancı olmasına rağmen Türkçe yönergeler de içeren bir kitap. O yüzden uygun ve anlaşılabilirliği gayet iyi ve bu canlı derslerle destekleniyor.” AU III

“Genel kullanımı çok kolay ve öğrenci odaklı buluyorum. Erişilebilirlik anlamında da çok rahat bir arayüzü olduğunu düşünüyorum. Her iki dersin de belli bir düzen içerisinde giden şablonu var. Örneğin öğrenci kitabının olduğu, ünitelerin, ünite özetlerinin olduğu sekmeler var. Bir de her dersin genel bir tanıtımı var ve bu tanıtımda öğrenme çıktılarının anlatıldığı bir yer var. Zaten o odaklı kalmak istiyorum. Öğrenme çıktılarına ulaşıyor mu ulaşılmıyor mu bu eksik. Sistem içinde bununla ilgili bir şey göremedim. Açıköğretim Sisteminde oldukları için öğrencinin kendisini değerlendirebilmesi lazım. Ben buna ulaştım mı şunu anladım mı? Bunun çıktısı buymuş ben o hedefe ulaşabildim mi? gibi öğrenenlerin kendi öz değerlendirmesi açısından bazı eksiklikler buldum. Özellikle Açıköğretim gibi uzaktan kişinin istediği zaman istediği yerde (ubiquitous) ortamlarda kişilerin kendi öz kontrollerini yapabilecekleri mekanizmaların olması gerekir. Bence buradaki en büyük eksiklik bu mekanizmaların olmaması. Genel şablona bakıldığında; derli toplu, kompakt, pratik olduğunu görüyorum. Bu konuda bir sıkıntı yok.” AU IV

“Hepsi uygun görünüyor fakat yardımcı materyaller uygun görünmüyor içerik de görünmüyor. Benzer bir şekilde sorularla öğrenelim de uygun görünmüyor, sistemi kavramak yanıt yazmak öğrenci açısından zor olabilir, bu materyal öğrenciyi uzaklaştırabilir.” AU V

“... kitabın da pedagojisinin bize uygun olması, geçmiş yıllar soruları olması, ünite özetleri, cuma günleri hoca eşliğinde sorular çözülmesi her türlü öğrenme tercihinin uygun materyaller var. Yazılı- görsel işitsel tüm destekler var. Öğrencilerin ilgisini uyandırdığını söyleyebilirim. Dört beceri bağlamında öğrenci bunları kullanıyor mu, buna bakmak lazım”

AU VI

“Uygunluk” ile ilgili elde edilen görüşlerden yola çıkarak, katılımcıların çoğunun Anadolum e-kampüste sunulan materyalleri birkaç detay hariç uygun buldukları söylenebilir. Materyal sunumu ile ilgili olarak öncelikle sistemin ara yüzünün kullanıcı dostu olduğu belirtilmiştir. İçerik olarak öğrenenlerin ihtiyaçlarına ve öğrenme çıktılarına uygun oldukları ifade edilmiştir. Bununla birlikte alan uzmanı IV, öğrenim çıktıları ile ilgili olarak öğrenenlerin sistem içinde bu kazanımlara ulaşamadığını belirtmiş ve Açıköğretim Sisteminde öğrenenlerin öz değerlendirme yapabilmeleri açısından sistemde ünite sonlarında öz değerlendirme formu eklemek gerekliliğinden bahsetmiştir. AU V ise, materyallerin uygunluğunu vurgularken, yardımcı materyallerin bazı içeriklerinin ve sorularla öğrenelim kısmını öğrenci gözüyle değerlendirildiğinde uygun bulmadığını belirtmiştir. Bunun nedeni olarak öğrenenlerin sistemi kavramak ve yanıt yazmanın öğrenenler açısından zor olabileceğini belirtmiş ve bu materyallerin onları uzaklaştırabileceğini söylemiştir. Ek olarak, AU VI içeriğin çeşitli olduğunu ve kitabın pedagojisinin de uygun olduğunu ifade etmiştir.

Güdüleme alt temasının uzmanlar tarafından (f=8) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...bir self-study kitabı öğrencinin kendi kendine yapabileceğini gösterdiği için doğal olarak öğrencinin motivasyonunu da artırıyor.... Öğrencinin yapabileceğini göstererek içsel motivasyonunu sürekli güdüleyen, öğrenme ihtiyacını karşılayan bir tasarım yapılması etkili olur diye düşünüyorum. Zorunlu bir dersi dayatıyorsanız eğer öğrencinin motivasyonunu sağlamak lazım. Bunun için de oyunlaştırma iyi bir strateji olabilir. Mobil uygulamada örneğin kitlesel yarışlar olabilir. Puan toplama heyecanı ile o içeriği daha fazla kullanıyor. Bu tür yaklaşım benimsenebilir.” AU I

“... yani biz sınav geçirmek için mi öğretiyoruz şimdi güdülenme dil becerilerini kullanmadığınız zaman hele ki yetişkinlerleyse eğer bu adam sadece terfi almak için İngilizce öğrenmiyorsa yani tam sınav odaklı değilse, motivasyonu enstrümantal motivasyon değilse bizim güdü kaynaklarımız dili öğretmek olmalı. İşte bizim beceri odaklı dediğimiz gerçek yaşam ihtiyaçlarıyla örtüşen güdüleme stratejilerimiz ve farklı öğrenme materyallerimiz gerektiğini düşünüyorum. ..., malzemeyi de tüketiyorsa zaten dil öğrenmeye güdülenmiştir, bizim de en önem verdiğimiz güdülenme kaynağı da o dili öğrenmeye ihtiyaç duyuyor olmak o yüzden konuşmanın çıkması çok normal. Ben konuşamıyorsa sınav geçmek için öğrenmek çok anlamlı değil çünkü bir artı getirisi yok ama konuşabiliyorsa bu müthiş bir şey. O zaman bu insanların konuşma becerilerini yazılı diyaloglarla değil ama belki çok küçük bir modülde denenebilir, bunun için teknolojik altyapı izin verir mi bilmiyorum ama gerçekten ses tanımaya/kayıda ihtiyaç var. AU II

Canlı dersler bunun için önemli bir araç. Kitap hem resimli hem de interaktif. Kitabın hem kendi materyalleri var hem de LMS'i var. Bu ders için yeterince çeşitliliğe sahip. Etkileşim çok önemli bu da canlı derslerde sağlanabileceğini düşünüyorum. Oradaki materyallerin çeşitli olduğunu ve öğrenme motivasyonuna olumlu bir katkı sağladığını düşünüyorum. AU III

“... kişinin kendi öz kontrolü sağlanarak güdülenme de sağlanabilir. Sistemde hep doğru seçeneği bulma çoktan seçmeli sorular var. Bunlara ek olarak İngilizce'nin tadını çıkarttıracak ritmini anlayacak, harmonisini anlayacak, kendisi dinleyecek şeyler olması lazım. Böylelikle motivasyon artabilir. Öğrenci bu ortamda İngilizceyi öğrenmiyor, soru çözme öğreniyor. AU IV

“Kitap ve üniteler öğrenenleri güdüler çünkü renkli ve resimli, videolar güdüler çünkü sunular ilgi çekici, canlı ders kayıtları güdüler çünkü etkileşim çok yüksek, çıkmış sınav soruları güdüler çünkü öğrenme gereksinimine yönelik hazırlanıyor. Çevrimiçi alıştırmalar da öğrenenleri güdüler çünkü gereksinime yönelik olarak hazırlanmış ve ilgi ile takip ediyorlar. Bununla birlikte, yardımcı malzemeler ve sorularla öğrenelim anlaşılır olmadığı için öğrenenleri güdülemez.” AU V

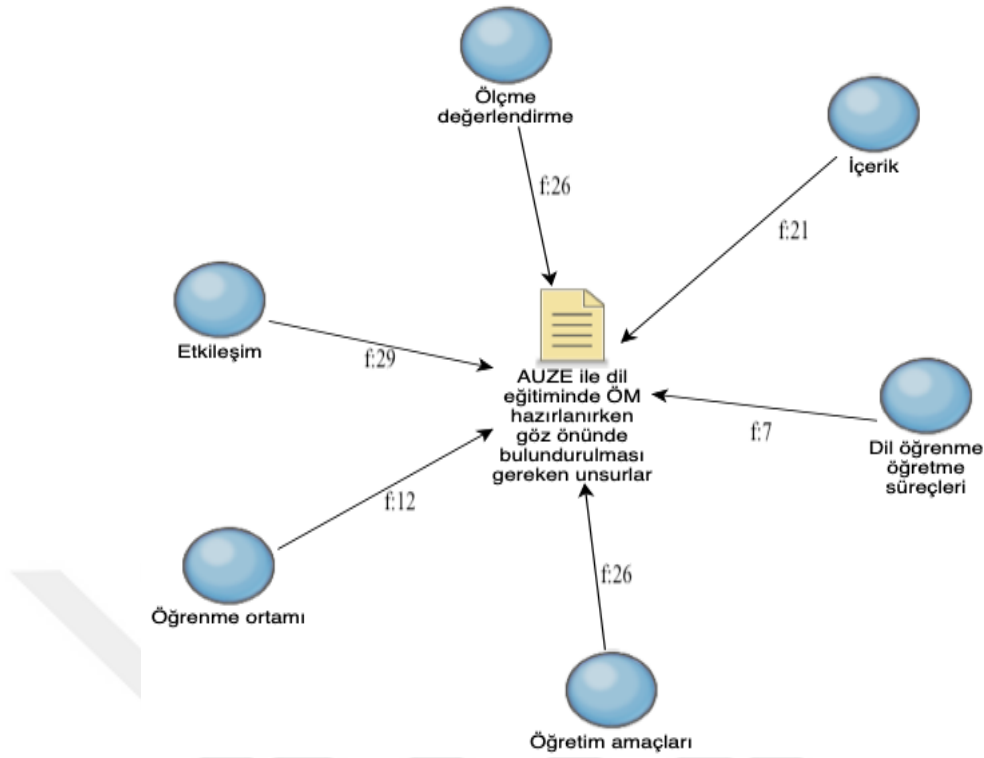
“Kitap, kaynaklar ve öğretmenler ne yaparsa yapsın, öğrenciler öğrenmek isterlerse dahil oluyor. Öğrencilerin içten güdülenmeleri yoksa zor. E-seminer dersine girerken

güdülenmeyi ve motivasyonu artırmak için “Kahoot” uygulamasını denemek istedim çünkü öğrenciler yarışma ortamını ve etkileşimi seviyorlar.” AU VI

“Güdüleme” alt temasına bağlı olarak, alan uzmanları öğrenenlerin güdülenmeleri ilgili çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. AU I, öğrenenlerin bireysel çalışabilecekleri bir kitap ve uygun tasarımlar ile motivasyonun artırılabilirliğini ve bu hususta mobil bir uygulama ile kitlesel yarışlar düzenlenebileceğini önermiştir. AU II, öğrenenlerin güdü kaynağının dili öğrenmek olduğunu ve gerçek hayatta ihtiyaçlarını karşılayacak materyallerin işe koşulması gerektiğini belirtmiştir. Aynı zamanda, konuşma becerilerinin bir modül düzeyinde eklenebileceğinin ve ses tanıma-kayıt sisteminin gerekliliğinden bahsetmiştir. AU III, canlı derslerin ve kitabın öğrenme yönetim sisteminin (LMS) motivasyonu sağladığını ifade etmiştir. AU IV ise, güdülenmenin kişinin kendi öz kontrolünü sağlamasıyla olabileceğini vurgulamıştır. Uzmanlara göre sistemde öğrenenler İngilizceyi değil, sadece soru çözmeyi öğrenmektedir. Tavsiye olarak, öğrenenlere İngilizcenin tadını çıkarttıracak, ritmini ve harmonisini anlayabilecekleri dinleme etkinliklerinin öneminden bahsetmiştir. AU V, mevcut materyallerin çoğunun güdüleyici olduğunu fakat yardımcı malzemeler ve sorularla öğrenelim kısmının anlaşılır olmadığı için öğrenenleri güdülemeyeceğini belirtmiştir. AU VI, deneyimlerine bağlı olarak öğrenenlerin etkileşimli yarışma ortamlarını sevdiklerini ifade etmiştir.

4.2.2. Uzaktan yabancı dil eğitimi materyali hazırlama unsurları

Görüşme sorularından ikincisi olan “Açık ve uzaktan öğrenme alanında yabancı dil eğitiminde öğrenme materyalleri hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken unsurları nelerdir?” sorusuna alan uzmanlarının verdikleri cevaplar (Öğretim amaçları, Etkileşim, Dil Öğrenme/ öğretme süreçleri, Ölçme değerlendirme, Öğrenme ortamı ve İçerik) temaları çerçevesinde analiz edilmiştir. Temalar Şekil 4.2’de gösterilmektedir.



Şekil 4.2. Uzaktan yabancı dil eğitimi materyal hazırlama unsurları alt temaları.

Şekil 4.2’de görüldüğü gibi alan uzmanları tarafından en fazla tekrarlanan alt temanın Etkileşim ($f=29$) olduğu belirlenmiştir. Etkileşim alt temasına ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Öğrenme sosyal, dil öğrenme daha sosyal. AÖF sisteminde mevcut topluluklara (Sinema-müzik vb.) dil öğrenme topluluğu da eklenebilir. Sosyal etkileşimin sağlanabileceği, öğrenenlerin kendi aralarında yazışıp, konuşabilecekleri ortamlar sağlanabilir.” **AU I**

“...etkileşim olmazsa olmazımız zaten ama konu İngilizceyse daha fazla etkileşim sunulmalı. Articulate” gibi programları bizim üniversitemiz kullanabiliyor ve onlarla etkileşimli malzeme üretiliyor, bu dil öğretimi için çok elverişli... Aşağı yukarı tüm LMS’lerde “quiz tool”ları var, bunlarla siz boşluk doldurma da true/false da hazırlayabiliyorsunuz, İngilizcede çok yaygındır mesela “cloze test”ler bağlam içinde hazırlayabiliyorsunuz bu tür etkinlikler eklenebilir, etkileşimli videolar eklenebilir ve podcast bence olmazsa olmaz. Malzemenin içerisindeki konu anlatımı içerisinde etkileşim sağlanabilir.” **AU II**

“Etkileşim çok önemli bunun da canlı derslerde sağlanabileceğini düşünüyorum. Etkileşimi daha fazla olması gerekir. Özellikle öğrenen-öğreten etkileşimi öğrenenin motivasyonu açısından çok önemli. Yabancı dil öğretiminde maksimum bir çeşitlilik sağlanması gerekiyor. Dinleme önemli, grup sayıları elverişli ise yazma ve konuşma etkinlikleri de yapılabilir. Etkileşimin yüksek olarak planlanması gerekiyor. Hatta grup kalabalıkça ya da normalse fark etmez, bu noktada etkileşimli malzeme kullanılması çok

önemli. Öğrencinin bir linkle bir başka siteye bağlanması, bir Youtube videosuna gitmesi, bir dinleme etkinliğine doğrudan bağlanması, hatta öğrenim kazanımlarında öğrencinin şu konuyla ilgili kendini ifade etmesi yer alıyorsa bir “speaking session” olabilir grupla ya da derste danışmanlık şeklinde yürütülebilir. Bu ders için etkileşimli malzeme olmazsa olmaz. Derste karşılıklı konuşma olabilir, bir videoya bağlantı olabilir, bir sunum ortasında bir soru sorularak, öğrencinin orada işaretlemesi, yazması, oylaması veya bir metin girmesi istenebilir.” **AU III**

“Etkileşim maalesef yok sadece ekrandaki hocadan bir aktarım şeklinde var o da bu aktarımı soruyu çözdürebilmek amacıyla yapıyor. Çok güzel canlı dersler var orada öğrenciler “chat” de yazabiliyorlar, öyle bir etkileşim de var fakat bu etkileşim “meaning-use” için de yapılabilirse çok verimli olur. Örneğin hoca haydi kim spell edecek dediğinde en azından ses kaydedebilecekleri bir buton olan ders olabilir. Sorularla öğrenelim veya kilit sorularda şimdi siz “spelling” i verilen bir şeyi haydi şimdi sen yaz şeklinde gibi eklemeler yapılabilir. Dinlediğini anladı mı, dinlediğini kendisi tekrar edebiliyor mu? Dilin harmonisini, ritmini yakalayabilme fırsatı verilmeli. Dinlesin, ses kaydı yapsın, karşılaştırsın. “Discussion boardlar çok iyi organize edilip hocaların moderatörlüğünde yapılacak olursa muhteşem bir sisteme dönüşür diye düşünüyorum.” **AU IV**

“Uzaktan eğitimin vazgeçilmez unsurlarından biri etkileşim. Öğrenme süreçlerinde önemli rol oynayan öğrenci katılımı uzaktan öğrenme bağlamında çevrimiçi öğrenme ortamlarıyla sağlanabilmektedir. Öğrenmeyi olumlu etkileyerek kalıcılığı artırmakta ve sadece aktif değil pasif öğrencilerin katılımını da teşvik edilebilmeli. Sadece ben anlatayım sen dinle şeklinde olmamalı. Etkileşimi karşılıklı yaşamamız lazım. İşbirlikçi çalışma ortamı sağlayacak materyaller sunmak lazım. Öğrencinin aktif katılımı sağlanmalı. Sadece aktif öğrencilerle değil aynı zamanda pasif olan konuşmaktan çekinen öğrencileri de dahil etmek gerekmektedir. “Kolay anlaşılır bir arayüz sayesinde görsel ve ses desteği içeren kaynaklar öğrenciye sorunsuz ulaştırılabilir ve ders akışında hedeflenen seviyede öğrenci katılımı sağlanabilir” **AU V**

“Bunla ilgili çok büyük sorun yaşadım. Etkileşime girmeliydim fakat bu mümkün olmuyordu. Öğrenciler konuşma etkinliklerine katılmıyor. Sadece diyalogları dinleyip, Türkçeye çevirmeyi ve ardından kelimelerin çevirisi. Böylelikle en azından materyalle etkileşime girebiliyorlardı ama öğrenci ile hoca arasındaki etkileşim çok sınırlı.” **AU VI**

“Etkileşim” ile ilgili elde edilen görüşlerden yola çıkarak, katılımcıların tamamının yabancı dil ve uzaktan öğrenmede etkileşimin çok önemli olduğu hususunda hemfikir olduklarını söylemek mümkündür. AU I; sosyal etkileşimin sağlanabileceğinden ve öğrenenlerin kendi aralarında yazışıp, konuşabilecekleri ortamlar sağlanması gerekliliğinden bahsetmiştir. Benzer bir şekilde, AU II yabancı dil eğitiminde etkileşimin olmazsa olmaz bir unsur olduğunu ve etkileşimin çeşitli yollarla sağlanabileceğini vurgulamıştır. Örnek olarak, “videolar ve podcast” ve malzemenin içerisindeki konu

anlatımı bölümünde etkileşimin sağlanabileceğinden bahsetmiştir. AU III ise, etkileşimin canlı derslerde sağlanabileceğini vurgulamış ve yabancı dil öğretiminde maksimum bir çeşitlilik sağlanması gerekliliğinden bahsetmiştir. Ek olarak, özellikle öğrenen-öğreten etkileşiminin öğrenenin motivasyonu açısından çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Yapılabilecek şeylere örnek olarak ise derslerde karşılıklı konuşmalar, video bağlantıları olması gerekliliğini belirtmiş ve bir sunum ortasında soru sorularak; öğrencinin orada işaretlemesi, yazması, oylaması veya bir metin girmesi istenebileceğinden bahsetmiştir. IV. alan uzmanı etkileşimin olmadığını ifade etmiş ve canlı derslerde soru çözdürmek amaçlı bir aktarım olduğunu belirtmiştir. Tavsiye olarak ise, chat bölümünde gerçekleşen etkileşimin “anlam ve kullanım” için de yapıldığı takdirde daha verimli etkileşim sağlanabileceğini ifade etmiştir. Bunun yanı sıra, öğrenen-materyal etkileşimi için bir ses kayıt butonunun yeterli olabileceğini ve öğrenenlere dinleyip ses kaydı yaparak dilin harmonisini, ritmini yakalayabilme fırsatı verilmesi gerekliliğinden bahsetmiştir. Ek olarak, diğer katılımcılara benzer bir şekilde “tartışma alanlarının” önemini vurgulamıştır. V. AU uzaktan eğitimde etkileşim türlerini ve gerekliliklerini kapsamlı bir şekilde anlatmış ve öğrenci-arayüz etkileşiminin önemini vurgulamıştır. Kolay anlaşılır bir arayüz sayesinde görsel ve ses desteği içeren kaynakların öğrenciye sorunsuz ulaştırılabileceğini ve ders akışında hedeflenen seviyede öğrenci katılımı sağlanabileceğinden bahsetmiştir. AU VI, öğrenen-öğreten etkileşiminin yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Öğretim amaçları alt temasının altı alan uzmanı tarafından (f=26) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt alt temaya ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“AÖF’ te İngilizce 1 ve 2’ yi vererek gerçekleştirmek istediğimiz ne? Yurt dışına gittiğinde yer yön sorabilmek gibi temel iletişimi kurmak mı, yoksa İngilizce öğrenmek için bir taban oluşturmak mı? Bence temel iletişim daha önemli. Bir de ünite sayısı Açıköğretimin diğer derslerinde daha farklı. Kendi içeriğimizi İngilizcede üretemediğimiz için de böyle bir sıkıntı yaşıyoruz. Öğrenim çıktılarına paralel olarak dört becerinin tamamını vermek istiyoruz. Yoksa sadece alıcı becerileri mi verici becerileri mi? Bunların kararını tam olarak vermemiz gerekir diye düşünüyorum. Öğrenim kazanımlarını biz belirlemeli ve materyalleri ona göre hazırlamalıyız. Diğer türlü temel düzeydeki yabancı kitaplar ne veriyorsa onları dayatmak gibi oluyor.” AU I

“...öğrenme amaçlarının ifade edildiği yer bizim ders kitaplarımız. Ders kitaplarındaki öğrenme amaçları aslında bizim az önce konuştuğumuz yetişkinlerin ihtiyaçlarına yönelik ve uygun hazırlanmış görünüyor yani öğrenme amaçlarında bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum; ancak bizde şöyle bir sıkıntı var ki açık öğretimin sınav sorularına

baktığımız zaman İngilizce I ve II üzerinden çok sınırlı bir deneyimim var onun üzerinden değerlendireceğim, konuşabileceksiniz, ifade edebileceksiniz gibi çoktan seçmeli sınavlarda dilin ölçmesi değerlendirmesi böyle olmaz; mutlaka üretime dayalı olmak zorunda ama siz ya kelime soruyorsunuz ya da bir gramer yapısı soruyorsunuz...” AU II

“...kitapta yer alan self study’e uygun yerler tespit edilmeli, ayıklanmalı ve bunlar sisteme entegre edilecek aktivite haline getirilmeli. Konular ve amaçlarda belli aktivite çeşitliliği olmalı. Sadece sınavı geçmek isteyenler çoktan seçmelilere bakabilir fakat dil öğrenmek isteyenler için “meaningful ve communicative” aktivite çeşitleri vardır. Öğretim amaçları sadece sınav değil.” AU IV

“Öğretim amaçları öğretim elemanı tarafından dersin başında net bir şekilde ifade edilmeli. Bu öğrenciler neyi öğreniyorlar ve niye öğreniyorlar. Yetişkinlerin özelliklerine bakılmalı ve Yetişkin öğrenimi Andragoji göz önünde bulundurulmalı” AU V

“Öğretim amaçları” alt teması ile ilgili olarak, alan uzmanlarının bir yabancı dilin uzaktan öğretilmesi ile ilgili ortak görüşleri bulunmaktadır. Uzmanlardan birçoğu öğretim hedeflerinin kitapta bulunduğunu; bununla birlikte, o öğretim hedeflerine uygun etkinliklerin bulunmadığını belirtmişlerdir. Ek olarak, yabancı dil eğitiminde dört temel becerinin önemi genel olarak vurgulanırken konularda ve aktivitelerde çeşitliliğinin olması gerektiği belirtilmiş ve bunlar sunulurken sadece kelime ve dilbilgisi değil, anlamlı ve iletişimsel olması gerektiğinden bahsedilmiştir. AU IV, öğretim amaçlarının sadece sınav olmaması gerektiğini vurgulamış ve dil öğrenmek isteyenlerin mutlaka anlamlı ve iletişimsel aktiviteler ile çalışması gerekliliğinin altını çizmiştir. AU V ise öğretim amaçlarının öğretim elemanı tarafından dersin başında net bir şekilde ifade edilme gerekliliğinden ve öğrenenlerin neyi, niye öğreniyor olduklarını bilmeleri gerektiğini yetişkin öğrenenler bağlamında vurgulamıştır.

Ölçme değerlendirme alt temasının uzmanlar tarafından (f=26) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Sınav geçme odaklı. Sunulan materyallerde direk geçmeyi sağlayan materyalleri seçer öğrenci. Öğrenciye ihtiyaçları en başta sorulmuyor.” AU I

“...bizde şöyle bir sıkıntı var ki açık öğretimin sınav sorularına baktığımız zaman İngilizce I ve II üzerinden çok sınırlı bir deneyimim var onun üzerinden değerlendireceğim, konuşabileceksiniz ifade edebileceksiniz gibi çoktan seçmeli sınavlarda dilin ölçmesi değerlendirmesi böyle olmaz; mutlaka üretime dayalı olmak zorunda ama siz ya kelime soruyorsunuz ya da bir gramer yapısı soruyorsunuz.” AU II

“Ölçme değerlendirme süreçleri sadece dönem sonunda summative değil, bir dönem boyunca (formative) haftalık yapılması gerekiyor muhakkak. Dersten önce, sonra, ders sırasında şeklinde ders üçe ayrılabilir. Dersten önce öğrencilerin temel bilgileri edinmesi için bir yönlendirme videosu konulabilir. Şu okumaları ve dinlemeleri yapmanız gerekiyor,

ders içinde bir anlatım, ders sonunda da öğrencilere kısa sınav var. Bunlar quiz, yazma, okuduğunu anlamaya yönelik paragraf; açık uçlu sorularla ders sonunda muhakkak kısa ölçme değerlendirme araçlarının kullanılması gerekli diye düşünüyorum.” AU III

“Biraz “washback effect’le” gidilmiş. Yani sınavı geçirtmek, akademik başarıyı sağlamak, geçme notunu alabilmesini sağlamak için gerçekten her şey yapılmış. Dil öğretiminde form-meaning-use birbirinden ayıramayız. O yüzden form var ve “meaning-use” kısımlarını geliştirmemiz lazım. Öğretim amaçları sadece sınav değil. AU IV

“İki kez çoktan seçmeli sınava giriyor ve dönem sonu sınavı. Sadece test var. Açıköğretim Sisteminde bir milyondan fazla öğrenci var ve bu sınavları yaparken çoktan seçmelilere ek olarak açık uçlu soruları İngilizce sınavları için de yapabiliriz. Öğrenciler soruları ezberliyorlar. Ek olarak e-portfolyo, simülasyonlar, eğitsel oyunlar, çevrimiçi sanal dünyalar ve sanal oyunlar dahil edilebilir fakat öğrenci sayısı çok fazla olduğu için biraz ütöpik.” AU V

“Sorularla öğrenelim ve her üç üniteden sonra genel test vardı. Bu test sayısı daha fazla olabilir fakat bu kitap “lexical approach”u benimseyen bir kitap olduğu için bu bağlamda bizim alışkın olduğumuzdan biraz daha zayıf kalıyor. Fakat bizler quiz vb. şeylerle geçmiş yılların sorularını çözüyorduk çünkü bizim öğrencilerimiz sürekli testle veya quizle öğrendiğini görmek istiyor... dersin kendi ölçme değerlendirmesine bakarsak, bu soruları keşke derse giren hocalar hazırlasa çünkü yıllar önce sorulan, hatalı kabul edilen, bariz hatalı soruların soru bankasından tekrar öğrencilere sorulması büyük sorunlara yol açıyordu. AU VI

“Ölçme değerlendirme “alt teması ile ilgili genel görüşler sistemin soru çözme odaklı ve öğrenenlere sadece bu dersleri geçmeleri üzerine materyaller sunulduğu üzerinde yoğunlaşmıştır. Yabancı dil öğretiminde öğrenen ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak üretime (production) dayalı materyal ve etkinliklerin sunulması, sadece son değerlendirme değil; kısa sınavlar, açık uçlu soruların olması, anlam ve kullanımın (meaning-use) kısımlarının geliştirilmesi, portfolyo, eğitsel ve sanal oyunların dahil edilmesi, konuşma ortamı sağlanması ve soruların alan uzmanları tarafından yazılması, ölçme değerlendirme alt teması kapsamında dahil edilmesi gereken unsurlar arasında uzmanlar tarafından tavsiye edilmiştir.

İçerik alt temasının altı alan uzmanı tarafından (f=21) kez tekrarlanmıştır. Bu alt temaya ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Mikro ifadeleri baz alan, ifadelerin daha kısa olduğu, görsellerin anlık etkileşimle digest edilebileceği içerikler üretilmeli. Öğrencilerin dil öğrenme endişesinden dolayı kendi yerel içeriklerimizle gitmemizin daha anlamlı olduğunu düşünüyorum. Günümüzde mobil uygulama örneklerine baktığımızda sadece soru cevap değil de yaratıcı içeriklerin olduğunu görüyoruz. Örneğin, hayatın içine alabileceğimiz etkinlikler, film replikleri, oyunlaştırma unsurları eklenebilir.” AU I

“...ilgi çekici olduğunu düşünüyorum ve öğrenen popülasyonuna uygun bir içerik sunuyor kitap bazında. Metin ve video tabanlı içeriklerimiz gördüğüm kadarıyla. Çeşitlilik anlamında orta ve üzeri görmekle beraber ben dil öğretiminde öğrenci popülasyonunun çoğunun yetişkin olması nedeniyle sadece Audio materyallerin olmasını da tercih ederdim dil öğretiminde.” AU II

“...öğrencinin her an gerek mobil gerek siteden ulaşabileceği içeriklere sahip. Açık ve uzaktan öğrenmede yabancı dil eğitimi için sahip olunan içerikler aslında pek çok uzaktan eğitim dersi için de geçerli olan içerikler. Ancak yabancı dil öğretiminde bazı faktörler daha fazla. Etkileşimi daha fazla olması gerekir. Yabancı dil öğretiminde maksimum bir çeşitlilik sağlanması gerekiyor. Dinleme önemli, grup sayıları elverişli ise yazma ve konuşma etkinlikleri de yapılabilir.” AU III

“Mevcut şeyler kaldırılmasın. Daha önceden de belirttiğim meaning ve use aktivite materyelleri, etkinlikleri adapte edilmeli ve sisteme dahil edilmeli. Böylelikle gerçekten İngilizce 1 ve 2 ile yabancı dil öğretilir. Ders sonunda ben bunları yapabiliyorum; checklist konulmalı. Derslerin amaçları doğrultusunda tüm becerileri de içeren bir checklist olmalı. Öğrenci ben amaçlara ulaşabildim mi şeklinde kendini kontrol edebilmeli.” AU IV

“AÖF İngilizce açısından zengin bir içerik sunuyor. Ancak telifi alınmış You Tube linkleri, alıştırmalar, ücretsiz ve açık ders kaynakları (OER) sisteme dahil edilebilir.” AU V

“İçerik” alt temasına katılımcıların verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, yabancı dil eğitiminde çeşitliliğin önemi katılımcıların çoğu tarafından vurgulanmıştır. AU I, mobil uygulamalardaki “film replikleri, oyunlaştırma unsurları” gibi yaratıcı örneklerden bahsetmiştir. Ayrıca, mikro ifadelerin ve görsellerin anlık etkileşimle indirilebileceği içerikler üretilmesi gerekliliğinden bahsetmiştir. AU II, dil öğretiminde ses (audio) materyallerin olması gerektiğini belirtmiştir. AU III ise, yabancı dil öğretiminde maksimum bir çeşitlilik sağlanması gerektiğini söylemiş ve özellikle öğrenen-öğreten etkileşiminin öğrenenin motivasyonu açısından çok önemli olduğunu vurgulamıştır. AU IV, daha önce belirtilmiş olan dil öğreniminde anlam ve dilin kullanımını yinelemiş ve öğrenenlerin ders sonunda yeterliklerini takip edebilecekleri tüm becerileri içeren bir kontrol listesi (checklist) olması gerektiğini ifade etmiştir.

Öğrenme ortamı alt temasının alan uzmanları tarafından (f=12) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Kesinlikle çevrimiçi ortamlar olmalı. Etkileşim sağlamak adına öğrenme toplulukları olmalı ama mobil öğrenme; eğer istediğimiz yerde ise, küçük bilgi parçacıklarıyla (bite-size learning) dediğimiz veya mikro öğrenme stratejileri ile öğrenebilecekleri etkinlikler olmalı. Günümüzde mobil uygulama örneklerine baktığımızda sadece soru cevap değil de yaratıcı içeriklerin olduğunu görüyoruz. Örneğin, hayatın içine alabileceğimiz etkinlikler, film replikleri, oyunlaştırma unsurları eklenebilir.” AU I

“...eğer uzaktan eğitim herhangi bir öğrenme sürecinde kullanılıyorsa tek bir platform üzerinden gitmeyi tercih ediyorum. Öğrenci otuz yere dağılmasın; bu çok ciddi bir bilişsel dağınıklığa neden oluyor benim için.” **AU II**

“Bu ortamda öğrenci sorununa ilişkin bir cevap bulması gerekiyor. “One size doesn’t fit all” dan yola çıkarak herkes için tek bir kalıp, bir ortam planlanmaması, self- pace dediğimiz, kişinin kendi hızına göre, ya da kendi ilerleme sürecine yön verebileceği şekilde tasarlanması gerekiyor. Akıllı bir sistemin öğrencinin akışına göre öğrenciye yönlendirme yapması gerekiyor. Kümülatif bir değerlendirme ile öğrenciye hemen bir sonraki seviyeye geçirmeli, eksiklerini alternatif içeriklerle tekrar vermeli. Ek olarak tartışma alanları kullanılabilir. Öğretmen 2-3 adet soru sorabilir ya da kıyas yaptırabileceği bir açık uçlu soru olabilir. Bir de öğrenci destek hizmeti sağlanabilir. Online bir sözlük konulabilir. Öğrenci kelimenin üstüne geldiğinde bir siteye yönlendirilebilir ve anlamını ve dinlemesini yapabilir.

AU III

“... öğrenci bu ortamda İngilizceyi öğrenmiyor, soru çözmeyi öğreniyor. İngilizce dinleme ile ilgili hiçbir şey yok. Kitap atıl kalmış bence. Etkinlikler sadece doğru seçeneği bul şeklinde kalmış.” **AU IV**

“İşbirlikçi çalışma ortamı sağlayacak materyaller sunmak lazım. Öğrencinin aktif katılımı sağlanmalı. Sadece aktif öğrencilerle değil aynı zamanda pasif olan, konuşmaktan çekinen öğrencileri de dahil etmek gerekmektedir. Öğrenme ortamı canlı LMS olarak BBB (big blue button) destekli Canvas Mergen- Avantajı ise, burada öğrencilerin LOG’ları kayıt altına alınmaktadır. Söz konusu LOG’lar, uzaktan öğretim sürecine öğrenci katılımı konusunda gelecekteki planlamalar adına veri niteliği taşıyor ancak ne derece etkin tartışılır. Arayüzde ne kadar kalmış, analitikler mevcut. Çok güzel.” **AU V**

“...7-24 neredeyse destek var, sorunlar en hızlı şekilde çözülüyor, tüm ders kayıtları onlarla paylaşıyor, hoca veya materyalle etkileşim var, kendilerini uzak hissetmiyorlar, bilişsel olarak ve sosyal olarak oradalar. Teknik olarak server sorunu çok yaşadık. Bu da motivasyon bağlamında sorun yaratıyordu. Sonradan bu sorunlar çözüldü sanırım.” **AU VI**

“Öğrenme ortamı” alt temasına katılımcıların verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, çevrimiçi öğrenme ortamlarının olması ve öğrenenlerin kendi hızlarına göre öğrenmelerini sağlayacak akıllı bir sistemin yönlendirme yapmasının gerekliliğinden bahsedilmiştir. Katılımcıların çoğu tartışma alanının faydalı olabileceğini ve bu alanda neler yapılabileceğini belirtmişlerdir. Bir başka görüş ise, işbirlikçi çalışma ortamı sağlayacak materyaller sunulması ile öğrenenlerin aktif katılımı sağlanabileceği şeklindedir. AU VI, sunulan hizmetlere örnekler vererek neredeyse sistemde her şeyin olduğunu belirtmiş; bununla birlikte, sadece zaman zaman teknik sorunlar yaşanıldığından bahsetmiştir.

Öğrenme/ öğretme süreçleri alt teması ise (f=7) kez tekrarlanmıştır. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Süreç sınavı geçmeye odaklı sistemde. Yapılandırmacı değil; geçme kalma olayından dolayı davranışçı bir sistem olarak görünüyor. Gerçek hayattan, özellikle günlük hayata yönelik bir öğretme sürecinin daha anlamlı olacağını düşünüyorum. Bu dersi alan en azından survival, basic düzeyde konuşur düzeyde olmalı.” AU I

“...illa sonuç odaklı değerlendirmek zorunda değiliz; süreç odaklı etkinlikler de bunun içerisine giriyor dolayısıyla beceri odaklı değil bizdeki süreç değerlendirmemiz; hatırlama ve anlama düzeyinde. Bloom üzerinden gidecek olursak “hatırlıyor mu” bu kadar, hatırlamış mı anlamış mı yani papağan gibi tekrar etmesini yazılı metin üzerinden tercih ediyoruz. Bunun ben çok etkili olduğunu düşünmüyorum. Süreç içerisinde beni düzelter bir yapıya ihtiyaç duyuyorum, bana dönüt versin ama bizim materyallerimiz aslında hep tek yönlü iletişim çok fazla geribildirim veren bir şey değil; halbuki dil öğretiminde biz sürekli geribildirimden öneminden bahsederiz, yüz yüze de olsun, yabancı dilde de olsun. Mobil uygulamaların en güzel yanı da zaten anında geri bildirim veriyor olması çünkü dil yavaş yavaş üst üste binen bir şey.” AU II

“En büyük eksiklik burada diye düşünüyorum. Tamamen anadilde çeviri yaptırarak o cevabın Türkçe karşılığının ne olduğunu buldurmaya yönelik bir süreç ama dil öğrenme süreci bundan çok daha fazlasıdır. Dil öğrenmeye skill learning teorisinden bakmak lazım, dili beceri olarak görüyoruz ve dünyada genel yaklaşım bu şekilde. Bir becerinin gelişmesi sadece soru çözerek olmaz. Deneyerek, yaşayarak ve pratik ederek yapmamız lazım. Sistemde bu pratik imkanları sağlanabilir ve entegre edilebilir. Bunun dışında bizim Transfer appropriate processing (TAP) dediğimiz bir şey vardır. Bu ağ sistemini kurmak için öğrendiği bilgiyi transfer edecek ortam olmalı. Birlikte ateşlenen neronlar bağlanırlar. Bu sistemle bağlanamaz. Chunking teorisinde olan dilin chunklar ile öğretimi ile ilgili bir şey sistemde göremiyorum. Örneğin günlük hayatta kullanabileceği, işlerine yarayacak ifadelerin seslendirilmesi, çeşitli diyaloglar içerisinde anlamlı bir şekilde verilebilir. Sadece sınav başarısından ziyade dil edinim öğretim süreçleri de katılmalı bu sürece.” AU IV

“Dil öğrenme süreçlerinde etkileşim türlerinin tümünü destekler nitelikte materyaller hazırlanmalı. Ayrıca, interaktif materyaller sayesinde dil öğrenmeye yönelik işbirlikçi öğrenmeyi teşvik eden etkileşimli etkinlik şablonları hazırlanarak, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımları sağlanabilecektir. Anlatmış olduğum konuyu etkileşimli bir şekilde Kahoot’ ta öğrencilerle birlikte soruları çözüyorum. Bu sayede çok daha fazla ilgi çekiyor ve konu öğrencinin kafasında oturuyordu. O yüzden interaktif materyaller sayesinde dil öğrenmeye yönelik etkileşimli, işbirlikçi, oyun bazlı şablonlar hazırlanabilir. Birçok Web 2.0 aracı var. Kahoot, Quizzes vb. bunlar sisteme dahil edilebilir.” AU V

“Öğrenme-öğretme süreçlerinin hem öğrenci hem de öğretmen için uygun olduğunu düşünüyorum. Kitabın da pedagojisinin bize uygun olması, geçmiş yıllar soruları olması,

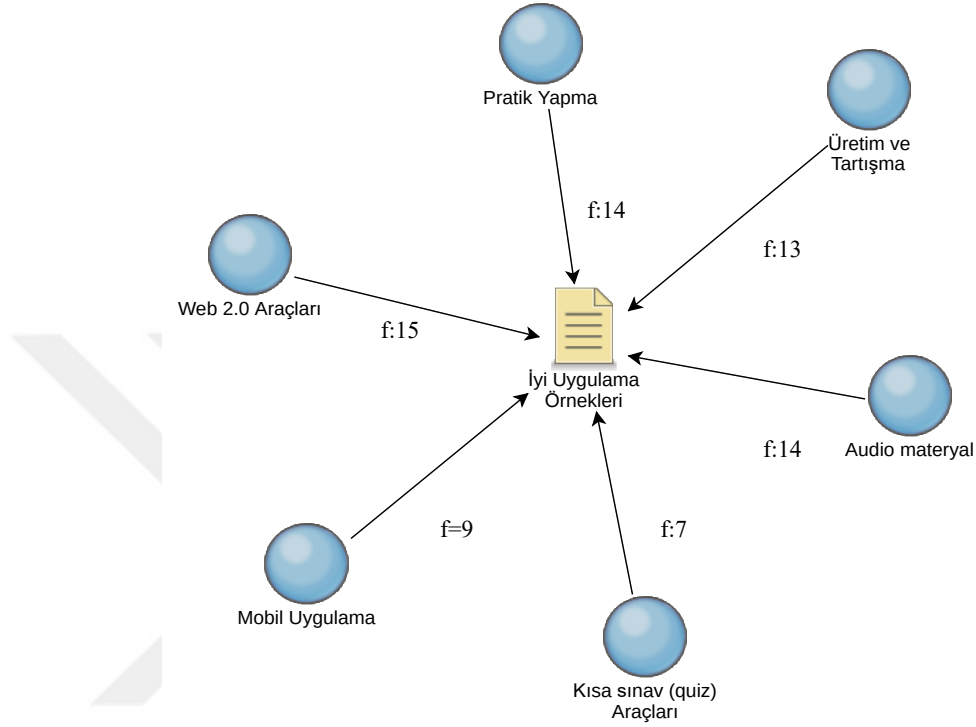
ünite özetleri, cuma günleri hoca eşliğinde sorular çözülmesi her türlü öğrenme tercihine uygun materyaller var. Yazılı- görsel işitsel tüm destekler var. “AU VI

“Öğrenme/ öğretme süreçleri” alt teması ile ilgili doğrudan alıntılar etkileşimin önemi, yabancı dil öğretiminde kuramsal yaklaşımlar, ölçme değerlendirme süreçleri ve öğrenme materyalleri bağlamında değerlendirilmiştir. AU I sistemde sürecin sınav geçmeye odaklı olduğunu ve geçme kalma olayından dolayı davranışçı bir sistem olarak görüldüğünü ve esasında yapılandırmacı olması gerekliliğinden bahsetmiştir. AU II, süreç değerlendirmesinin Bloom’un taksonomisine göre hatırlama ve anlama düzeyinde olduğunu ifade etmiş ve bu yaklaşımı çok etkili bulmadığını, süreç içerisinde öğrenciyi düzelten, geribildirim verebilen sistemlerin gerekliliğinden bahsetmiştir. Ek olarak, sistemdeki materyallerin sadece tek yönlü iletişim sunduğunu ve geribildirim önemini vurgulamıştır. Örnek olarak ise, mobil uygulamaların anında geri bildirim özelliğinden ve benzer sistemlerin kullanabileceğinden bahsetmiştir. Buna bağlı olarak alan uzmanı, yabancı dil öğrenmenin yavaş yavaş üst üste binen bir süreç olduğunu (scaffolding) belirtmiş ve bu süreçte geri bildirim öneminden bahsetmiştir. AU IV, dil edinim süreçlerinin önemini skill learning teorisi, transfer appropriate processing (TAP) ve bölmeleme (chunking) teorilerine dayandırarak örneklendirmiş ve yapılması gerekenleri dile getirmiştir. Aynı zamanda öğrenenlerin dili deneyerek, yaşayarak ve pratik ederek öğrenebileceğini, öğrenenin öğrendiklerini transfer edebilmesi gerektiğini ve öğrenenlerin günlük hayatta kullanabilecekleri ifadeleri çeşitli diyaloglar içerisinde anlamlı bir şekilde verilmesini ve seslendirilmesinin faydalı olduğunu belirtmiştir. AU V, dil öğrenme-öğretme süreçlerinde etkileşim türlerinin tümünü destekler nitelikte materyallerin hazırlanmasının önemini vurgulamıştır. Uzman bu süreçte neler yapılabileceğini kendi e-seminer tecrübeleri ile detaylandırmış ve “Kahoot, Quizzes” gibi interaktif Web 2.0 araçlarının derste hoca rehberliğinde kullanımının kalıcı öğrenme üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir. AU VI ise, öğrenme-öğretme süreçlerinin hem öğrenci hem de öğretmen için uygun olduğunu ifade etmiştir.

4.2.3. Açık ve uzaktan İngilizce öğretimine yönelik iyi uygulama örneklerinin değerlendirilmesi

Görüşme sorularından üçüncüsü olan “Açık ve uzaktan öğrenmede kullanılabilecek İngilizce öğretimine yönelik iyi uygulama örnekleri sizce nelerdir?” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar analiz edilmiş ve sonucunda (Pratik yapma, Web 2.0

araçları, Mobil Uygulama, Üretim ve Tartışma, Audio Materyal, Kısa Sınav (quiz) araçları) olmak üzere toplam altı adet tema belirlenmiştir. Temalar Şekil 4.3’de gösterilmektedir.



Şekil 4.3. UZE’de kullanılabilir İngilizce öğretimine yönelik iyi uygulama örnekleri alt temaları.

Şekil 4.3’te görüldüğü gibi alan uzmanları tarafından en fazla tekrarlanan alt temanın Web 2.0 (f=15) Araçları” olduğu belirlenmiştir. Web 2.0 alt temasına ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Mekanik şeyler dışında production, teknolojiyi de kullanarak en azından bir yere tıklayıp başka bir siteye gidip oradaki podcastlere ulaşabilir, gömülebilir eğer elverişliyse e-kampüs sistemi.” AU I

“...öğrencinin bir linkle bir başka siteye bağlanması, bir Youtube videosuna gitmesi, bir dinleme etkinliğine doğrudan bağlanması etkili olabilir. “Newsinlevels” iyi bir uygulama örneği bence. Orada etkileşimli bir sözlük var, basit düzeyde okuduğunuzda bir sonraki seviyeye bakıp öğrenenin kendini daha iyi test edebileceği, öz yönlendirmeli (self directed) diyebileceğim bir seçeneği mümkün kılıyor. Bu siteye ilk girdiğinizde sizi bir “placement” testine tabi tutuyor ve üç farklı seviyede aynı içerikleri sunuyor.” AU III

“... yabancı dil öğretirken bir takım Web 2.0 araçlarından faydalanabilir. Bu araçlar, öğrenenlerin motivasyonunu artırır, kalıcı öğrenmeleri artırır, öğrenenlere yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme imkânı sağlar. Örnek olarak yüzlerce araçtan bahsedilebilir. Kahoot, Quizzes, Quizlet, Quizziz, Socrative ve Plickers gibi çevrimiçi test hazırlama araçları yabancı dil öğretiminde sıklıkla kullanılmaktadır. Bunun yanı sıra etkileşimli ve işbirlikçi çalışabilecekleri birçok araç bulunmaktadır. AU V

“Bu konuyu çok inceledim ve Web 2.0 araçlarının denemesini yaptım; bu bağlamda, canlı yayın akışını etkilemeyecek 2-3 saniyeden fazla gecikme olmayan etkinliklere bakınca “Kahoot, quizzes” gibi ölçme değerlendirme araçlarının pratik olduğunu ve öğrencilerin çok sevdiklerini gözlemledim. Yarışma ortamını ve aldıkları dönütler onları motive ediyordu. Belki ek olarak bir sosyal medya grubu hazırlanabilir fakat her şeyin İngilizce gideceği özel modülâtörlere ihtiyaç var. “Flip grid” vb benzeri sözlü tartışma platformu kullanmak istedim fakat öğrenciler beceremediler ve/veya katılmadılar. Rekabet ortamını çok seviyorlar.” AU

VI

Alan uzmanlarının “Web 2.0” alt teması ile ilgili görüşlerinden yola çıkarak, öğrenenlerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde Web 2.0 araçlarından oldukça verimli bir şekilde faydalanabileceklerini söylemek mümkündür. Uzmanların tamamı tek bir tıklama ile öğrenenleri bir siteye, podcastlere, videolara, çevrimiçi soru hazırlama ve alıştırm platformlarına göndermenin gerekliliğinden bahsetmişlerdir. AU III, öğrenenlerin kullanabilecekleri öz yönlendirmeli bir siteden bahsetmiş ve bağlanabilecekleri site ve benzerlerinin etkili olacağını belirtmiştir. Benzer bir şekilde AU IV, öğrenenlerin ünite ile ilgili internette mevcut olan uygulama ve araçlara yönlendirilebileceğini ve/veya “faydalı kaynaklar” şeklinde sisteme eklemenin gerekli olduğunu belirtmiştir. Ek olarak, öğrenenlerin kendi kendilerine İngilizce çalışabilecekleri siteler ve uygulamalardan bahsetmiş ve bu kaynaklardan Açıköğretim Sistemine entegre edecek örnekler ve çeşitlere bakılabileceğini ifade etmiştir. AU V, bu araçların öğrenenlerin motivasyonunu, yaratıcı düşünme becerilerini ve kalıcı öğrenmelerini artırdığını ifade etmiştir. Örnek olarak ise etkileşimli ve işbirlikçi çalışabilecekleri çeşitli çevrimiçi test hazırlama araçlarından bahsetmiştir. AU VI, sistemdeki öğrencilerin rekabet içeren ortamları çok sevdiklerini kendi tecrübelerine dayanarak anlatmıştır. Bununla birlikte, “Kahoot, Quizzes ve Flip grid” gibi araçların yabancı dil öğretimindeki kullanım pratikliğinden bahsetmiştir. Ayrıca, öğrenenlerin bu ortamlarda yarışma ve rekabeti sevdiklerini ve aldıkları dönütlerin onları motive ettiğini ifade etmiştir.

“Pratik Yapma” alt temasının alan uzmanları tarafından (f=14) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Örneğin bir okuma parçasına verilen cevaplara göre sizi daha zor veya daha kolay seviyeye yönlendirebilen uyarlanabilir pratik yapılabilen ortamlar olabilir. Ayrıca, bir self-study kitabı öğrencinin kendi kendine pratik yaparak başarabileceğini gösterdiği için doğal olarak öğrencinin motivasyonunu da artırıyor.” **AU I**

“...ama dile maruz kalmamışlar dolayısıyla pratik yapma şansları az. İngilizcede böyle bir takılma varsa bunun tek ama tek sebebi pratik eksikliği. Malzeme çeşitliliği internette de gani gani var ama siz internetteki malzemelerin hepsini de sunsanız, dünyanın videosunu da çekerseniz, pratik yoksa İngilizcede outcome yok bu kadar net bu kadar basit. Pratik yok. Öğrencinin pratik ihtiyacını karşıladığını düşünmediğim için etkileşimli malzemeler olabilir. Aşağı yukarı tüm LMS’lerde “quiz tool”ları var, bunlarla siz boşluk doldurma da, true/false da hazırlayabiliyorsunuz, İngilizcede çok yaygındır mesela “cloze test”ler bağlam içinde hazırlayabiliyorsunuz bu tür etkinlikler eklenebilir, etkileşimli videolar eklenebilir ve podcast bence olmazsa olmaz.” **AU II**

“...bir becerinin gelişmesi sadece soru çözerek olmaz. Deneyerek, yaşayarak ve pratik ederek yapmamız lazım. Sistemde bu pratik imkanları sağlanabilir ve entegre edilebilir. Self-study materyalleri olmalı. Bundan kastım kendi self-kontrolünü yapabileceği mekanizmalar ve aktiviteler eklenmeli. Daha doğrusu mevcut aktivitelerin büyük çoğunluğu adapte edilebilir pratik yapma imkanları artırılabilir diye düşünüyorum. Kitabın mevcut aktiviteleri oldukça fazla. Özetle kitapta yer alan self-study’ye uygun yerler tespit edilmeli, ayıklanmalı ve bunlar sisteme entegre edilecek aktivite haline getirilmeli. Konular ve amaçlar belli aktivite çeşitliliği olmalı.” **AU IV**

“... öğrenenler Web 2.0 araçları ile pratik yaparak çalıştıkları konuları pekiştirebilir.” **AU V**

Bu alt temada pratik yapma ile bilgiler elde edilmiştir. Katılımcıların çoğunun ifadelerinde öğrenenlerin bireysel çalışma (self-study) materyalleri ile pratik yapma olanaklarının artabileceği görülmüştür. AU I, pratik yapma olanağı için yönlendirmeli okuma pratiklerinden, AU II, etkileşimli videolar, podcastlerden ve çeşitli kısa sınav araçlarından örnekler sunmuşlardır. AU IV ise, yabancı dil öğreniminde sadece soru çözümlere dilin öğrenilemeyeceğini belirtmiş ve dilin ancak pratik yapılarak öğrenebileceğini ifade etmiştir. Bunun için ise bireysel çalışma materyallerinin sisteme entegre edilmesi ve aktivite çeşitliliğinin gerekliliğinden bahsetmiştir.

Audio Materyal alt temasının uzmanlar tarafından (f=14) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Audio materyallerin olmasını da tercih ederdim dil öğretiminde. Herhangi bir konu anlatımı vs olmadan bile çok fazla Audio materyal üretilebilir. Bence o eksik bizde, çünkü bu çalışan adam her zaman açıp çalıştığı yerde videoya bakmıyor, yeri geldiğinde sadece dinleyebilmeli, sadece dinleme metni olsun, arada bir soru gelsin sonra bir boşluk olsun, öğrenenin cevaplayabilmesi için şu kadar bir zaman geçtikten sonra yanıtı verebilir gibi

çeşitliliklerimizin biraz eksik olduğunu düşünüyorum. Görsel promptlar olmadan da dinleme becerisini geliştirebilecek şeylerimizin eksik olduğunu düşünüyorum.” AU II

“Dinleme önemli, öğrencinin bir linkle bir başka siteye bağlanması, bir Youtube videosuna gitmesi, bir dinleme etkinliğine doğrudan bağlanması, hatta öğrenim kazanımlarında öğrencinin şu konuyla ilgili kendini ifade etmesi yer alıyorsa bir speaking session olabilir ...Öğrenci kelimenin üstüne geldiğinde bir siteye yönlendirilebilir ve anlamını ve dinlemesini yapabilir. Bu tarz platformlar vardı eskiden.” AU III

“İngilizce dinleme ile ilgili hiçbir şey yok. Aslında var ama yok. Kitaptaki dinlemeleri kendi kendilerine yapamazlar. Onunla ilgili yönerge bile yok. Canlı derslerin yanı sıra meaning ve use’a yönelik dinleme, okuma, yazma için küçük etkinlikler de eklenebilir. Öğrenci şöyle sorular sorabilir; kitabı aldım, dinlemeleri yaparken ne yapacağım nasıl konuşma yapacağım vb. Listen and repeat kısımlarını alıp direk ekleyebilirsin. Öğrenci de kayıt edebilsin, dinlesin, karşılaştırsın. Sesini kaydetti ve dinledi, tekrar etti. Belki de hiç diemediğini fark etti. Production burada başlıyor. Bu bir kazanımdır ve edinimdir aynı zamanda motive de eder. “Diyalog videoları eklenebilir. Siz burada ne dersiniz gibi sorular eklenebilir. İsimleri, telefon numaralarını dinlesin ve duyduğunu yazsın. Hep seçeneklerden seçmesin. Ünite hedefleri doğrultusunda “meaning ve use” ile ilgili etkinlik, aktivite, materyaller oluşturulması gerektiğini düşünüyorum.” AU IV

Katılımcıların “Audio Materyal” alt teması ile ilgili görüşlerinden yola çıkarak, Anadolium e-kampüs ortamında dinleme materyallerinin yetersiz olduğu söylenebilir. Katılımcıların neredeyse tamamı dinlemenin önemini vurgulamış ve dinleme materyallerinin sistemde yer almasının gerekliliğinden bahsetmişlerdir. AU II, öğrenenlerin her an her yerde dinleyebilecekleri ses (audio) materyallerin üretilebileceğini belirtmiştir. AU III, öğrencinin bir linkle bir başka siteye bağlanması, ilgili Youtube videosuna gitmesi, bir dinleme etkinliğine doğrudan bağlanması ve konuşma ile entegre edilmesi fikrini dile getirmiştir. Ek olarak öğrencinin kelimenin üstüne geldiğinde bir siteye yönlendirilebileceğini ve kelimenin anlamını ve dinlemesini yapabileceğini belirtmiştir. AU IV ise, sistemde dinlemelerin mevcut olduğunu, fakat öğrencinin o etkinlikleri pratik etme aşamasında bir rehberliğe ihtiyaç duyduklarını söylemiştir. Ek olarak, AU IV tarafından sesletim aktivitelerinin önemi vurgulanmış ve sisteme nasıl entegre edilebileceği anlatılmıştır.

Üretim ve Tartışma alt temasının uzmanlar tarafından (f=13) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“AÖF sisteminde mevcut topluluklara (Sinema-müzik vb.) dil öğrenme topluluğu da eklenebilir. Sosyal etkileşimin sağlanabileceği, öğrenenlerin kendi aralarında yazışıp, konuşabilecekleri ortamlar sağlanabilir.” AU I

“... çoktan seçmeli sınavlarda dilin ölçmesi, değerlendirmesi böyle olmaz; mutlaka üretime dayalı olmak zorunda ama siz ya kelime soruyorsunuz ya da bir gramer yapısı soruyorsunuz. Dolayısıyla o çeşitliliğimizin yazma ve konuşma hatta dinleme becerilerimizin eksik olduğunu düşünüyorum çünkü hazırlanan videolarda genellikle ya gramer konusu anlatımı, dil yapılarının tekrarı var bunun yanı sıra da soru çözümleri var, bunların hepsi yapı ve kelime bilgisiyle alakalı ama beceriyle alakalı değil.” **AU II**

“... grup sayıları elverişli ise yazma ve konuşma etkinlikleri de yapılabilir. Öğrenim kazanımlarında öğrencinin şu konuyla ilgili kendini ifade etmesi yer alıyorsa bir speaking session olabilir grupla ya da derste danışmanlık şeklinde yürütülebilir. Ek olarak tartışma alanları kullanılabilir. Öğretmen 2-3 adet soru sorabilir ya da kıyas yaptırabileceği bir açık uçlu soru olabilir. **AU III**

“Binlerce öğrenciyi sınıfta bir araya getirip pair veya grup çalışma yaptırmak çok gerçekçi değil fakat yapılabilecek şeyler var. Dinleyip kendi değerlendirmesini yapabileceği veya kendisi gibi olan öğrencilerin productionını dinleyebileceği gibi. Discussion board gibi bir şey göremedim mesela. Konuları tartışabileceği veya birbirleri ile paylaşabileceği veya yorum yapabileceği bir yer kesinlikle olmalı. Hatta discussion board ortamı için Açıköğretim sisteminde görev şeklinde hocalar da görevlendirilebilir ve çok faydalı olur. Board, organize başlıklar ile moderatör hocalar ile yürütülürse harika olur. Örneğin, bir diyalogu dinler ve bir kısmından sonra burada ne dersin sorusuyla diyalogu tamamlar. Bu etkinlikle ilgili tartışma alanında diğer öğrencilere sorular sorabilir, paylaşımlarda bulunabilir. Böylelikle öğrenmeyi güçlendirmiş beynine bir snaps atmış olur çünkü onunla ilgili neural bir sistem kurmaya çalışıyor, sadece bakıp okuyup geçmiyor.” **AU IV**

“Grup çok büyük ve katılım az oluyor. Fakat bir moderatör takımı oluşturulursa, bunu çok isterim; istekli öğrencileri yazma ve konuşma becerilerinde “flipgrid, voicethread” veya başka uygulamalarla bunların yapılmasını öneririm. Sistem, altyapı müsait mi incelenmeli. Oyunlaştırma unsurları da eklenebilir. Programcı gözüyle bu dersler gayet iyi sadece bahsettiğim unsurlar göz önünde bulundurulabilir.” **AU VI**

Elde edilen bu bilgiler ışığında katılımcıların sisteme bir tartışma alanı (discussion board) eklemenin faydalı olabileceği söylenebilir. AU I, öğrenenlerin yabancı dil öğreniminde üretim yapabilecekleri konuşma ve yazma olanağı bulabilecekleri dil öğrenme topluluğu oluşturulabileceğini ve burada kendi aralarında yazışıp, konuşabilecekleri ortamlar sayesinde sosyal etkileşimin sağlanabileceğinden bahsetmiştir. AU II, sistemi çeşitlilik bağlamında değerlendirmiş; konuşma, yazma ve dinleme becerilerinin yetersiz kaldığını ifade etmiştir. AU III, canlı derslerde ve/veya tartışma alanlarında grup sayıları elverişli ise konuşma ve yazma etkinliklerinin yapılabileceğini ifade etmiştir. AU IV, öğrencilerin konuları tartışabileceği, birbirleri ile paylaşabileceği veya yorum yapabileceği bir tartışma alanının kesinlikle olması

gerektiğini vurgulamıştır. Aynı zamanda bu ortam için Açıköğretim sisteminde hocalara görevlendirme yapılabileceğini ve bu yaklaşımın çok faydalı olacağını dile getirmiştir. AU VI, bir moderatör takımı ile istekli öğrencilerle onların yazma ve konuşma becerilerini geliştirmek için “flipgrid, voicethread” veya benzer uygulamalarla etkinlikler düzenlenebileceğini ifade etmiştir.

Mobil Uygulama alt teması (f=9) kez tekrarlanmıştır. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Mobil uygulamanın ben çok önemli olduğunu düşünüyorum. Şu anda bir mobil uygulamamız var ama İngilizceye özel tasarlanmış olmalı. Mikro ifadeleri baz alan, ifadelerin daha kısa olduğu, görsellerin anlık etkileşimle digest edilebileceği içerikler üretilmeli. Mobil uygulamada örneğin kitlesel yarışlar olabilir. Puan toplama heyecanı ile o içeriği daha fazla kullanıyor. Bu tür yaklaşım benimsenebilir. Mobil uygulama örneklerine baktığımızda sadece soru cevap değil de yaratıcı içeriklerin olduğunu görüyoruz. Örneğin, hayatın içine alabileceğimiz etkinlikler, film replikleri, oyunlaştırma unsurları eklenebilir.” Bireysel ihtiyaçlara uygun, teknolojinin de etkin kullanılabildiği bir mobil uygulama tasarlanabilir. Mobil bir uygulamanın anlamlı olacağını düşünüyorum. “Busuu ve voscreen” çok başarılı uygulama örnekleri. “Best practice” bağlamında eğilim orada olduğu için yönelmemiz gerektiğini söyleyebilirim. **AU I**

“.... diyalog üzerinde boşluğa gelebilecek şeyleri biz metin olarak girebiliriz ve geribildirim sistemi çok rahat verebilir. İkincisi e-kampüsün mobil uygulaması da var sadece internet tabanlı değil o yüzden mobile özel bir alıştırma platformu duolingo’ya benzer bir şey geliştirilebilir mi bilmiyorum aklıma gelenler bunlar. Mobil uygulamaların en güzel yanı da zaten anında geri bildirim veriyor olması çünkü dil yavaş yavaş üst üste binen bir şey.”

AU II

Bu alt tema ile ilgili alan uzmanlarının görüşleri değerlendirildiğinde, mobil uygulamaların öğrenenler için yabancı dil öğrenme süreçlerinde önemli olduğu söylenebilir. Alan uzmanları yabancı dil öğrenmek için çok sayıda uygulama olduğunu örneklerle ifade etmişler; geri bildirim, etkileşim ve oyunlaştırma özelliklerini faydalı bulduklarını söylemişlerdir. AU I, Açıköğretim Sistemine ait bir mobil uygulamanın olduğunu, fakat İngilizceye özel tasarlanmış mikro ifadeleri baz alan, görsellerin anlık etkileşimle sindirilebileceği içeriklerin üretilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Katılımcı tarafından örnek olarak, “Busuu ve Voscreen” başarılı uygulama örnekleri olarak değerlendirilmiştir. AU II, mobil uygulamaların en iyi özelliğinin anında geri bildirim veriyor olmasını dilin yavaş yavaş üst üste binen (scaffolding) bir olgu olması ile açıklamıştır. Aynı katılımcı ek olarak, Anadolum e-kampüsün mobil uygulamasının

internet tabanlı olmadığını, bu yüzden Duolingo'ya benzer özel bir mobil alıştırma platformu geliştirilebileceğinden bahsetmiştir.

Kısa Sınav alt temasının uzmanlar tarafından (f=7) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Mergen’de kullandığımız “quiz tool”lar falan var ya, o quizlerin içine geribildirim falan konulabiliyor, öyle bir yapının olması lazım en azından. Aşağı yukarı tüm LMS’lerde “quiz tool”ları var, bunlarla siz boşluk doldurma da, true/false da hazırlayabiliyorsunuz, İngilizcede çok yaygındır mesela “cloze test”ler bağlam içinde hazırlayabiliyorsunuz bu tür etkinlikler eklenebilir, etkileşimli videolar eklenebilir ve podcast bence olmazsa olmaz.” AU I

“Dersten önce öğrencilerin temel bilgileri edinmesi için bir yönlendirme videosu konulabilir. Şu okumaları ve dinlemeleri yapmanız gerekiyor, ders içinde bir anlatım, ders sonunda da öğrencilere kısa sınav var. Bunlar quiz, yazma, okuduğunu anlamaya yönelik paragraf açık uçlu sorularla ders sonunda muhakkak kısa ölçme değerlendirme araçlarının kullanılması gerekli diye düşünüyorum. AU II

“... yabancı dil eğitiminde sınavlar sadece vize ve finalle ölçülmemeli. İnteraktif materyaller sayesinde dil öğrenmeye yönelik etkileşimli, işbirlikçi, oyun bazlı şablonlar hazırlanabilir. Birçok çevrimiçi test hazırlama aracı var; Kahoot, Quizlet, Quizziz, Socrative, Plickers, Flexiquiz sisteme dahil edilebilir.” AU V

“...canlı yayın akışını etkilemeyecek 2-3 saniyeden fazla gecikme olmayan etkinliklere bakınca “Kahoot, quizzes” gibi ölçme değerlendirme araçlarının pratik olduğunu ve öğrencilerin çok sevdiklerini gözlemledim. Bizim öğrencilerimiz sürekli testle veya quiz ile öğrendiğini görmek istiyor.” AU VI

Kısa sınavlar ile ilgili temaya ilişkin görüşler doğal olarak ölçme değerlendirme ile ilgili yapılabilecekler üzerinde yoğunlaşmıştır. Alan uzmanlarının çoğu öğrenim yönetimi sistemlerinde kısa sınav olanaklarının olduğunu ve öğrenenlerin geri bildirim alabileceklerini belirtmişlerdir. Sistemde öğrenenlere soru çözme olanakları çeşitli materyallerle verilmiştir, fakat ünitelerle ilgili kısa sınavlar dahil edilmemiştir. Bu konu ile ilgili olarak AU V, yabancı dil eğitim süreçlerinde ölçme değerlendirmenin sadece vize ve finalle olmaması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcı kısa sınavların ilgili konulara uygun olarak Kahoot, Quizlet, Quizziz, Socrative, Plickers, Flexiquiz gibi çevrimiçi test hazırlama araçlarının sisteme dahil edilebileceğini ifade etmiştir. AU II, hibrid bir öğrenme ortamı sunulabileceğini ve kısa sınavların nasıl kullanılabileceğini anlatmıştır. Aynı katılımcı işleyişle ilgili olarak, ders öncesi bilgilendirme yapan bir yönlendirme videosu ile öğrenenlere yapılması gerekenler ve kısa sınav duyurusu yapılabileceğini

belirtmiştir. AU VI, Açıköğretim öğrencilerinin sürekli testle veya kısa sınavlar ile öğrendiklerini görmek istediklerini ifade etmiştir.

4.2.4. İyi uygulama örneklerinin kullanım alanı

Görüşme sorularından dördüncüsü olan “Önerdiğiniz iyi uygulama örnekleri Açıköğretim İngilizce 1 ve 2 derslerinin hangi konuları için nasıl kullanılabilir?” sorusuna katılımcıların tamamı tüm ders konuları ve dil öğrenme becerileri için kullanabileceği şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu yüzden burada ayrıca bir alt temaya gidilmemiştir. Doğrudan alıntı örnekleri aşağıda verilmiştir.

“Her konu için uygulanabilir. Ek olarak bunu oyunlaştırabiliriz. Zorunlu bir dersi dayatıyorsanız eğer öğrencinin motivasyonunu sağlamak lazım. Bunun için de oyunlaştırma iyi bir strateji olabilir. Mobil uygulamada örneğin kitlesel yarışlar olabilir. Puan toplama heyecanı ile o içeriği daha fazla kullanıyor. Bu tür yaklaşım benimsenebilir.” AU I

“Bütün konular ve her “skill” için kullanılabilir.” AU III

“Tüm konular için yapılabilir.” AU IV

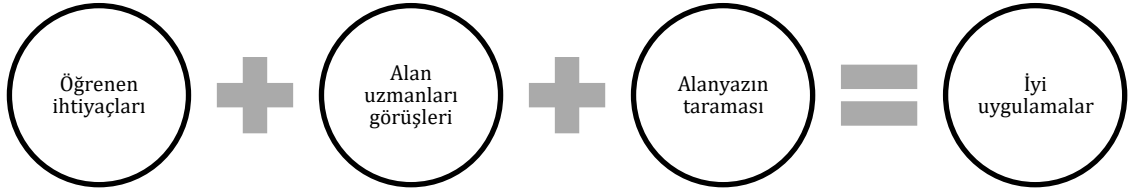
“Her işlenen konu için kullanılabilir. Ünite bölümlerine yönelik sorular ayrı ayrı setler halinde hazırlanabilir. İstedığınız şekilde istediğiniz konuya yönelik materyaller üretebilir ve mevcut materyalleri de kullanabilirsiniz.” AU V

“...tüm konulara olur. Bir moderatör takımı oluşturulursa, bunu çok isterim; istekli öğrencileri yazma ve konuşma becerilerinde “flipgrid, voicethread” veya başka uygulamalarla bunların yapılmasını öneririm. Oyunlaştırma unsurları da eklenebilir. Programcı gözüyle bu dersler gayet iyi sadece bahsettiğim unsurlar göz önünde bulundurulabilir.” AU VI

Alıntılarda görüldüğü üzere, katılımcıların tamamı iyi uygulama örneklerinin tüm ders konuları ve dil öğrenme becerileri için kullanabileceğini belirtmişlerdir. AU I ek olarak, öğrenenlerin motivasyonunu artırmak için oyunlaştırma ve kitlesel yarışların entegre edilebileceğini, AU VI ise, bir moderatör takımı ile istekli öğrencileri yazma ve konuşma becerilerinde “flipgrid, voicethread” veya benzer uygulamalarla, oyunlaştırma unsurları eklenerek üretim yapabilecekleri materyaller ile kullanılabileceğini belirtmişlerdir.

4.3. İyi Uygulama Örneklerinin Belirlenmesi

Araştırmanın üçüncü aşaması olan iyi uygulamaların (best practice) belirlenmesi öğrenen ihtiyaç analizi, alan uzmanları ile görüşmeler ve alan yazın taraması yapılarak gerçekleştirilmiştir. İyi uygulama örneklerinin belirlenme süreci Şekil 4.4’de verilmiştir.



Şekil 4.4. İyi uygulama örneklerinin belirlenmesi.

Alanyazındaki çeşitli tanımlara göre en iyi uygulamalar, genel olarak belirli durum veya ortamda araştırmaya veya tecrübeye dayalı olarak işe yaradığı ispatlanmış ve hedeflenen sonuçlara ulaşılmayı sağlayan teknik ve yöntemleri içermektedir (Pieczonka, 2020: 11-14, Presley, 2007, Morgan, 2020). Öğretimde iyi uygulama, her şeyden önce, öğrencinin başarısını sağlamak için mevcut bilgi ve tekniklerini kullanmaya istekli bir öğretmenin motivasyonu ile gerçekleşmektedir (Li, 2013; 217-222.) Aynı zamanda, öğretim süreçlerindeki kurumsal yaklaşımların öneminden bahsetmek mümkündür. Özellikle söz konusu uzaktan öğrenme ise, göz önünde bulundurulması gereken birçok unsur bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; öğrenme ortamları, içerik, tasarım, kullanılan teknolojiler, derslerin sunuluşu, çevrimiçi materyaller, danışmanlık ve destek hizmetleri olarak bilinmektedir (Wheeler vd, 2008: 987-995). Dijital teknolojilerin sürekli olarak gelişmesi ile uzaktan eğitim veren birçok kurum sistematik olarak gelişmektedir. Bu kurumlar bu unsurları bireysel öğrenmeyi teşvik edecek tasarımlar ile gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar. Bu bağlamda araştırmacı, öğrenme ortamlarında iyi uygulama örneklerini ve uzaktan yabancı dil öğretiminde iyi uygulama örneklerini kapsamlı olarak incelemiştir.

Li (2013: 217-222), yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin etkili ve verimli çalışmasına yardımcı olmak ve eğitimde etkililiği arttırmak için iyi uygulama uygulamalarında olması gereken unsurları şu şekilde sıralamıştır:

1. Anlaşılır girdiyi artırmak,
2. Sosyal iş birliğini teşvik etmek,
3. Öğrenmeyi gerçek dünya ile ilişkilendirmek ve

4. Destekleyici öğrenme ortamları sağlamak

Çevrimiçi ortamlarda dil öğretiminde içerik hazırlama, sunma ve materyal geliştirme açısından çeşitli olanaklar bulunmaktadır. Çevrimiçi İngilizce öğretiminde kullanılan materyaller, öğretimin temel bileşenlerinden biridir. (Bates, 2019:132, Günüş ve Babacan, 2018). Bu bağlamda, yalnızca Pdf veya Word Belgesi gibi metin tabanlı materyalleri kullanmanın, çevrimiçi eğitim için uygun ve etkili bir yol olmadığı söylenebilir. Bunun temel nedeni teknolojinin öğrenme materyallerini; animasyonlar, simölasyonlar, ses ve video bileşenleri, hiper bağlantı gibi olanaklarla zenginleştirmek için birçok fırsat sunmasıdır (Başal vd. 2013: 8-12.). Başal, 2013: 8-12 ve Hanover Research Council, 2009: 11-12), İngilizce öğretimi için çevrimiçi materyaller geliştirilirken dikkat edilmesi gereken pratik önerileri şu şekilde sıralamaktadırlar:

1. Öğrenim kazanımlarını duyurma

Tüm öğrenim kazanımları öğrencilere en başta duyurulmalıdır. Etkili hedefler, öğrenci davranışına, performansına ve anlayışına ilişkin beklentileri açıklamaktadır. Ayrıca öğrenciler o gün neler çalışacağını ve ders sonunda o amaca ulaşp ulaşamadıklarını bir kontrol listesinde değerlendirebilmelidir.

2. Etkileşimi teşvik etme

Etkileşim için en sık kullanılan pedagojik tekniklerden ikisini içeren etkileşimli bir sınıf teşvik edilebilir:

(1) çevrimiçi tartışma forumları ve

(2) ödevlerde öğrenci işbirliği.

Çevrimiçi tartışma forumları, kısmen yapılandırmacı düşüneyi (bilginin kişisel deneyimlerden inşa edildiği), eleştirel düşünmeyi ve üst düzey düşünmeyi (yaratıcı düşünme ve eleştirel bir şekilde karar verme veya problem çözme) sağlamaktadır. Bu alanlar iletişim araçlarının kullanılmasıyla öğrenen-öğrenen, öğrenen-öğreten etkileşimini artırabilmektedir. Forum alanlarında tartışmalar öğretmen moderatörlüğü ile şu basamaklara dikkat edilerek yapılmalıdır:

3. Teşvik edici bir soru sorun,

4. Soruya verilen cevaplar için beyin fırtınası yapın

5. Fikirleri karşılaştırın ve

6. İzleneye bağlı kalın

Forum alanlarına ek olarak, yabancı dil öğrenen bir öğrenen topluluğu oluşturulabilir. Böylelikle, aynı amaçla bir araya gelen öğrenenler etkileşime girebilecekleri ve yeni dili kullanmayı deneyebilecekleri güvenli bir ortamda paylaşımlarda bulunabilirler.

7. Yazarlık, sunum ve iletişim araçları kullanma

Yazarlık araçlarının yardımıyla metinleri, görüntüleri, videoları ve sesi birleştirmek veya ayırmak etkili bir öğretim materyali olabileceği için öğrenenleri motive edebilir. Daha motive edici olacağı için basit bir sunumda bile video, animasyon ve ses öğeleri gibi multimedya unsurları kullanılabilir. Çevrimiçi eğitim ortamında forumlar, mesajlar, tartışmalar ve sohbetler gibi iletişim araçları çevrimiçi materyal olarak kabul edilebilir. Bu materyallerle öğrenenlerin konuyu daha iyi anlamalarına yardımcı olacak şekilde iletişim ortamları planlanabilir.

8. Materyal içinde bağlantı kurma

Materyal içinde kelimeler, ifadeler, video veya ses bileşenleri için hiperlinkler verilebilir ve öğrenenler konuyu keşfetmeye yönlendirilebilir. Ayrıca, materyallerin içeriğini desteklemek için dış kaynaklara bağlantılar verilebilir.

9. Web 2.0 araçları kullanma

İnternette, çevrimiçi materyal geliştirmek için çok sayıda Web 2.0 araçları bulunmaktadır. Web 2.0 araçlarını derslere entegre etmek, öğrenenler için öğrenci merkezli bir öğrenme süreci sağlamasının yanı sıra etkileşim, paylaşım ve işbirlikçi çalışma olanakları sunar. Yabancı dil öğreniminde Web 2.0 araçlarının kullanılması, öğrenenlerin kendi hızlarında ilerlemelerine ve dört beceriyi geliştirmelerine destek olur. Kong (2009), Web 2.0 araçlarının öğrenenlerin yabancı dil öğrenme süreçlerinde etkileşimi artırdığını, özerk öğrenme ve strateji geliştirme bağlamında katkısı olduğunu vurgulamaktadır. Külfü ve Özgür (2009) ise çalışmalarında yabancı dil öğrenmede Web 2.0 araçları kullanan öğrencilerinin çok eğlendiğini ve motivasyonlarının oldukça yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Hem öğrenenlerin hem de öğretmenlerin kullanabileceği Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanımı, yenilikçi bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir. Tablo 4.13’de son on yılda en çok tercih edilen yabancı dil öğrenme araçları kullandıkları yöntemlere göre gösterilmektedir.

Tablo 4.13. *Yabancı dil öğreniminde sıklıkla kullanılan araçlar.*

Araç	Yöntem	Erişim sitesi
Wiserme	Etkileşimli, eğlenceli, kolay, hızlı dijital öğrenme sayfaları hazırlama	https://app.wizer.me/dashboard/community
ThingLink	Görsel temelli etkileşimli etkinlikler	https://www.thinglink.com
Kahoot*	Etkileşimli ve rekabetli çevrimiçi ölçme değerlendirme	https://kahoot.com
Voscreen	Kısa videolar ve çeviri	https://www.voscreen.com
Rosetta Stone	Görsel ve ses ağırlıklı alıştırmalar ve eğlenceli pratikler	https://www.rosettastone.eu
Memrise	Yaratıcı ve eğlenceli aktiviteler	https://www.memrise.com
FluentU	Müzik videoları, reklamlar, haberler ve ilham verici konuşma videoları	www.fluentuenglish.com
Writeabout*	Etkileşimli ve geribildirimli yazma etkinlikleri (google class)	https://www.writeabout.com/
Quizlet*	Çevrimiçi ölçme değerlendirme	https://quizlet.com/tr
Quizizz	Oyunlaştırma unsurlu çevrimiçi ölçme değerlendirme	https://quizizz.com
Socrative*	Kısa sınav, geribildirim, etkileşim, görseller	https://www.socrative.com
Plickers*	Kartlarla oyunlaştırılmış etkinlikler	https://get.plickers.com
Flipgrid*	Video tartışma alanı	https://info.flipgrid.com
MindSnacks	Mini oyunlar ve eğlenceli kelime alıştırmaları	https://www.mindsnacks.com
Newsinlevels	Her seviyeye uygun okuma, kelime ve dinleme	https://www.newsinlevels.com
Livemocha	Öğrenme kartları	http://www.livemocha.com/
Duolingo	Eğlenceli iletişim pratikleri	https://tr.duolingo.com
VoaEnglish	Eğlenceli iletişim pratikleri	https://learningenglish.voanews.com/
Busuu	Sohbet odaları ve görseller	https://www.busuu.com
Voicethread*	Çevrimiçi etkileşimli sohbet, video ile öğrenme	https://voicethread.com
Learningapps	Etkileşimli ve bireysel çalışma modülleri	https://learningapps.org
Edwordle	Kelime bulutu	http://www.edwordle.net
Word-up	Kelime bulutu	http://www.edwordle.net
Whiteboard.fi	Etkileşimli sınıf ortamı	https://whiteboard.fi
Mondly	Konuşma tanıma, artırılmış gerçeklik	https://www.mondly.com/

Kaynak: *Larryferlazzoedublogs ve ilibrarian/101-web-20-teaching-tools ve Fluentu'dan uyarlanmıştır*

10. Video ve ses kayıtları kullanma

Ders materyali olan videoları ya da youtube.com, ted.com, schooltube.com, learnner.org gibi video sitelerinden videolar kullanılarak dünyayı öğrenenlerle buluşturmak mümkündür. Videolar kullanılırken olduğu gibi değil; onları daha ilgi çekici ve motive edici hale getirmek için bu videolara geçişler, yorumlar ve testler eklenmelidir. Ek olarak, bu videolar 5 ila 15 dakika şeklinde kısa tutulmalıdır. Benzer bir şekilde, ses dosyaları, podcast ve dinleme becerisini geliştirebilecek sitelerden mevcut materyallere destek sunulmalıdır.

11. Sanal sınıflardan videolar kullanma

Çevrimiçi sınıf video olarak kaydedilebilir ve bu videolar daha ileri öğretim etkinlikleri için de kullanılabilir. Bu nedenle eğitmen için sanal sınıfa hazırlık önemlidir. Video, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşimi içerdiği için değerli bir materyaldir. Öğrenciler tekrar izlerken bu videolardan çok şey öğrenebilirler.

12. Şablon kullanma

Çevrimiçi materyal geliştirmede, geliştirilen materyaller arasında tutarlılık sağlayan bir şablon materyal geliştirme sürecinin hızlandırılmasına yardımcı olabilir.

13. Bireysel çalışma ortamları yaratma ve geribildirim

Öğrenenlere kendi öğrenme hızlarına uygun ve gelişimlerini takip edebilecekleri ortamlar sunulmalıdır. Bunlar hızlı geribildirim alabilecekleri çevrimiçi materyaller, kısa sınavlar veya uygulamalar olabilir.

Yabancı dil eğitiminde kullanılabilecek iyi uygulama örnekleri, alanyazın taramasına ek olarak, öğrenen ihtiyaçları ve alan uzmanları görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. İhtiyaç analizi uygulamasına katılan 3212 öğrenci ve yarı yapılandırılmış görüşmeye katılan 6 alan uzmanının görüşleri doğrultusunda belirlenen iyi uygulama örneklerinin ortak özellikleri Tablo 4.14’de verilmiştir.

Tablo 4.14. Yabancı dil öğretimi için belirlenen iyi uygulama örneklerinin alan uzmanları ve öğrenen görüşlerine göre karşılaştırılması.

İyi Uygulama Özellikleri	Alan Uzmanı (N=6)	Öğrenen (N=3212)
	N	Ortalama
Web 2.0	6	3,80
Üretim ve tartışma	6	3,66
Çevrimiçi sohbet pratiği	6	3,74
Telaffuz pratiği	6	3,90
Diyalog videoları	6	3,79
Üretim ve tartışma	6	3,66
Öz değerlendirme (checklist)	6	4
Geribildirim	6	4
Bireysel çalışma (self study)	6	4
Etkileşim	6	3,66
Kısa sınav araçları	6	-
Görsel materyal	4	3,99
Mobil uygulama	4	3,96
Dil öğrenme topluluğu	4	3,59
Ses tanıma/kayıt	3	3,69
Faydalı kaynaklar	3	3,80
Oyunlaştırma	3	3,80
Çıkmış sorular	2	4,03
Basitleştirilmiş kitaplar okumak	1	3,75

Tablo 4.14’de alan uzmanları ile yapılmış olan yarı yapılandırılmış görüşmelerde elde edilen iyi uygulamalar ile ilgili veriler ve öğrenen ihtiyaç analizinde tematik olarak belirlenmiş öğrenen ihtiyaçlarının en yüksek ortalama alan maddeleri gösterilmektedir.

Tabloya göre, 6 alan uzmanının tamamı bu maddelerinin ilk 11'inin çok önemli olduğu konusunda hemfikir; diğerlerinde ise son madde olan *“basitleştirilmiş kitaplar okumak”* hariç yakın fikirde oldukları görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere, yabancı dil öğreniminde iyi uygulama örneklerinin kapsamlı içeriklerden oluştuğunu söylemek mümkündür. Ortalamalar incelendiğinde, *alan uzmanlarının tamamının “Çevrimiçi sohbet pratiği”, “Telaffuz pratiği”, “Diyalog videoları”, “Öz değerlendirme (checklist)”, “Geribildirim”, “Bireysel çalışma”, “Etkileşim”, “Tartışma alanı”, “Web 2.0 araç kullanımı” ve “Kısa sınav araçlarını” iyi uygulama içeriklerinde ön sıralara aldıkları görülmektedir.* Ek olarak, *“Mobil uygulamalar”, “Üretim (yazma-konuşma)”, “Dil öğrenme toplulukları”, “Görsel materyaller” ve “Oyunlaştırma” alan uzmanlarının büyük çoğunluğu tarafından önemli bulunmuştur.* Alan uzmanlarından sadece biri *“Basitleştirilmiş kitaplar okumak”* ve ikisi *“Çıkmış sorulardan çalışmak”* fikrini öne sürmüşlerdir. Bununla birlikte, öğrenenler için en önemli unsurun *“Çıkmış sorulardan çalışmak”* ($\bar{x}=4.03$) olduğu görülmektedir. Öğrenen ihtiyaç analizinde belirlenen ihtiyaçlara göre, İngilizce öğreniminde öğrenenler için en önemli ihtiyaçlar sırasıyla: *“Çıkmış sorulardan çalışmak”* ($\bar{x}=4.03$), *“Görsel materyaller”* ($\bar{x}=3.99$), *“Mobil uygulamalar”* ($\bar{x}=3.96$), *“Telaffuz pratiği”* ($\bar{x}=3.90$), *“İngilizce yazma örnekleri incelemek”* ($\bar{x}=3.81$), *“Video (podcast, Tedtalk, Youtube vb.)”* ($\bar{x}=3.79$), *“Basitleştirilmiş kitaplar okumak”* ($\bar{x}=3.75$), *“Çevrimiçi sohbet pratiği”* ($\bar{x}=3.75$), *“Etkileşim (çevrimiçi grup çalışmaları)”* ($\bar{x}=3.66$) maddeleridir. Aynı zamanda tabloda görülen maddelerin neredeyse tamamının alan yazın ile örtüştüğünü söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra, bu maddelerin materyal geliştirme ve uygulama süreçlerinde tüm içeriklere entegre edilebileceği alan uzmanları tarafından belirtilmiştir. *Alan yazın taraması, öğrenen ihtiyaçlarının belirlenmesi ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda elde edilen bulgular, Web 2.0 araçlarını en çok atıf olarak belirgin bir şekilde ön plana çıkarmıştır.* Çalışma kapsamında, Web 2.0 araçlarının yabancı dil öğrenme süreçlerinde belirlenen iyi uygulama özelliklerinin büyük bir çoğunluğunu sunabildiğini söylemek mümkündür. *Araştırmacı tüm bulgulara dayanarak, Web 2.0 araçlarını iyi uygulama özelliklerini kapsamaması, mobil uygulama seçenekleri ve etkileşimi çok yüksek ortamlar sunabilmesi açısından materyal entegrasyonuna uygun olarak belirlemiştir.* Web 2.0 araçları ile iyi uygulama özellikleri temasında yer alan, etkileşim düzeyi yüksek konuşma pratikleri yapma, dinleme, yazma, üretim, paylaşım, bireysel çalışmalar yapma, ses kayıtları, oyunlaştırma, ödül ve birçok etkinliği yapmak mümkün gözükmektedir. Bu bağlamda iyi

uygulama temalarını kapsayacak bu araçların yazılım analizleri yapılmış ve İngilizce I ve II dersleri için birer üniteye entegrasyonu sağlanmıştır.

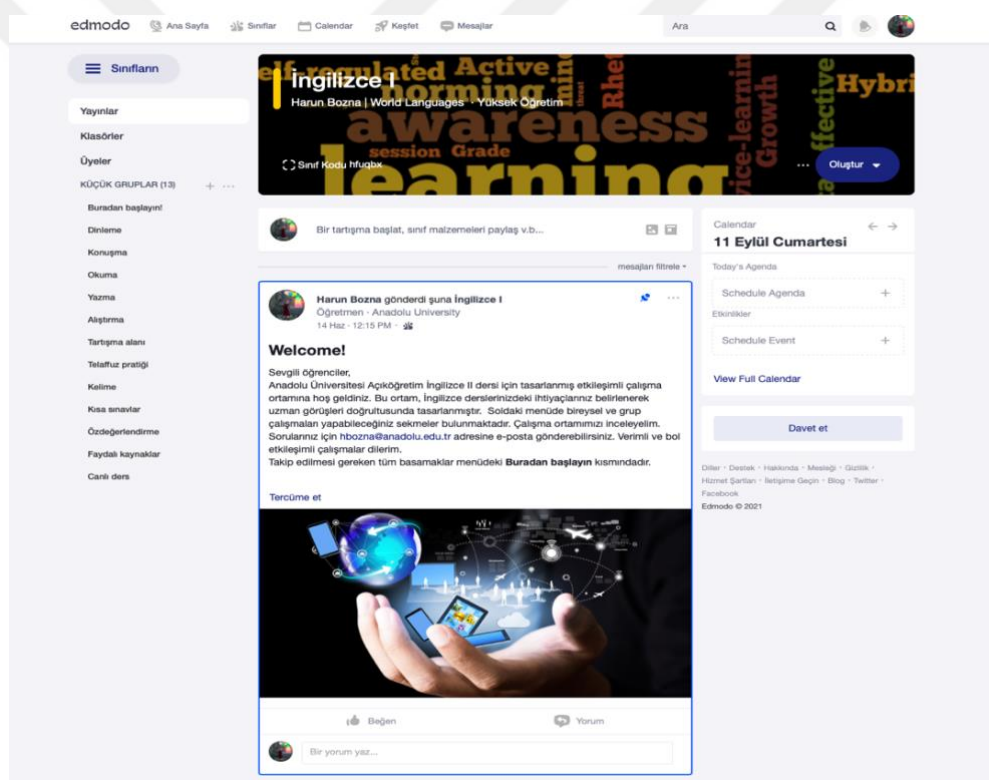
Araştırma kapsamında bu dersler için kullanılacak olan tüm Web 2.0 araçları Edmodo Öğrenme Yönetim Sisteminde (LMS) paylaşılmıştır. Bu LMS'in tercih edilmesinin temel nedeni ise uygulama aşamasında Edmodo sistemi kullanımı ile paylaşılacak olan tüm Web 2.0 araçlarının bu ortamda bağlantılar, duyurular, kısa sınavlar, ölçme değerlendirme, tartışma alanı gibi birçok iyi uygulama özelliklerinin tek bir platformda toplayabilme özelliğine sahip olmasıdır. Edmodo LMS'i, dünya çapında popülerliğine ek olarak, öğretmen-öğrenci-veli için özel olarak hazırlanmış, öğretmenlerin öğrencilerine grup daveti yapabildiği, onlara mesajlar yazabildiği, kısa sınavlar oluşturabildiği ve ders dokümanlarını paylaşabildiği, güvenlik ayarı oldukça güçlü olan eğitim odaklı bir sınıf yönetim aracı ve sosyal ağıdır. Dolayısıyla araştırma kapsamında yer alacak tüm etkinlik ve materyal paylaşımı bu platformda yapılandırılmıştır.

4.4. İngilizce I ve II Derslerinin Edmodo Ortamında Tasarlanması

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular ve öğrenim kazanımları göz önünde bulundurularak, İngilizce I ve II derslerinin materyalleri Web 2.0 araçları ile desteklenerek Edmodo ortamında hazırlanmıştır. Öncelikli olarak seçilen ünitelerin öğrenim kazanımları incelenmiş, öğrenen ihtiyaçlarına ve alan uzmanlarının görüşlerine göre belirlenmiş iyi uygulama örneklerinin entegrasyonları yapılmıştır. İçerik öğrenim kazanımlarına ve ders kitaplarına paralel olarak tasarlanmış ve her bir etkinlik bu kazanımları destekleyecek materyallerden oluşturulmuştur. Bu süreçte, bu çalışma alanında öğrenenlere etkileşim düzeyi yüksek çalışma olanakları ve hızlı geri bildirim alabilecekleri materyaller sunulmuştur. Aynı zamanda, İngilizce öğretiminde temel olan dört beceri, tartışma alanı, kısa sınavlar, alıştırmalar Web 2.0 destekli teknoloji entegrasyonu ile gerçekleştirilmiştir. Bu materyallerin bazıları yapay zekâ temelli, ses tanıma özellikli ve hızlı geribildirim veren araçlardan oluşmaktadır. Tasarımda ise araştırmacı, Edmodo'nun şablonlarından ve Anadolu Üniversitesi görsel arşiv kaynaklarından faydalananarak öğrenenler için kullanımı kolay olan bir kontrol paneli hazırlamıştır.

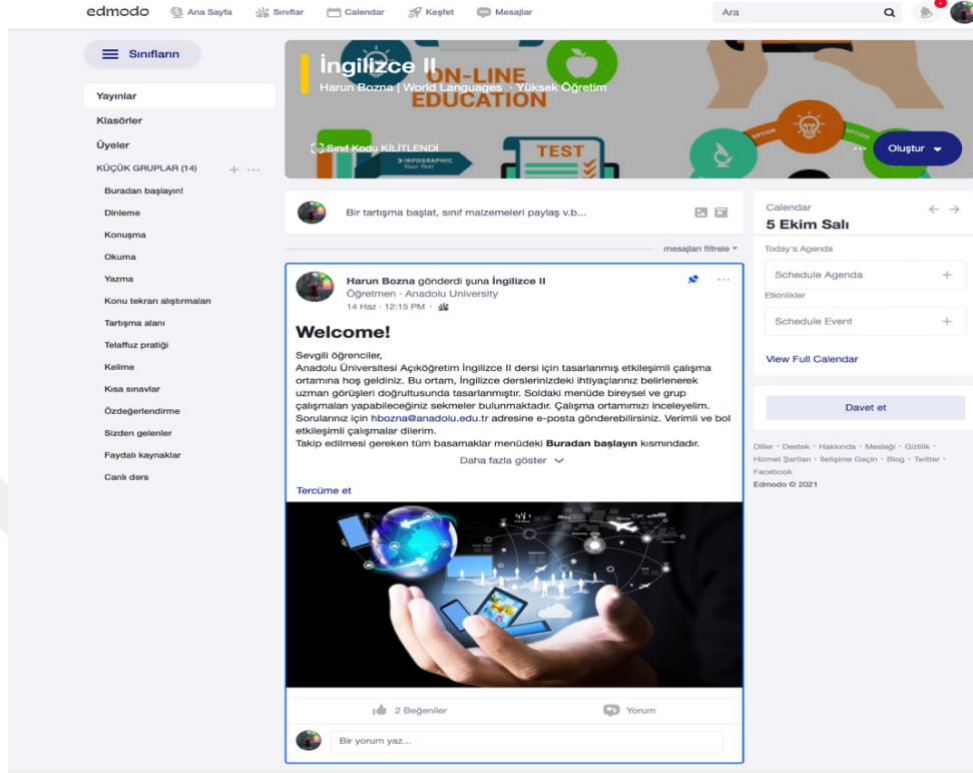
Ortamın içeriği ve tasarımı tamamlandığında, oluşturulmuş olan sınıflar içerik analizi için 4 UZE ve İngilizce eğitimi uzmanları tarafından analiz edilmiştir. Alan

uzmanları e-posta yoluyla çalışmaya davet edilmiş ve çalışma ile ilgili gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Uzmanların uygun olduğu ortak gün ve saatte çevrimiçi bir görüşme yapılmış ve çalışma ortamı tanıtılmıştır. Ardından alan uzmanları çevrimiçi form vasıtasıyla ve çalışma ortamında her etkinliğin altında bulunan “yorumlar” kısmında geribildirimler vermişlerdir. Geri bildirim formunda ana başlıklar: İçerik, Etkileşim, Uygunluk, Akış, Çeşitlilik, Öğrenme ortamı, Geribildirim, Anlaşılabilirlik ve Diğer şeklinde sunulmuştur. Alınan geribildirimler ile çalışma ortamındaki çeşitli yönergeler değiştirilmiş, içeriğe katkısı olabilecek çeşitli araçlar eklenmiş ve ortam daha kullanıcı dostu bir hale getirilmiştir. Ek 11’de alan uzmanı geribildirim formu bulunmaktadır. Burada uzman bilgileri tablosu olabilir Görsel 4.2’de İngilizce I, Görsel 4.3’de İngilizce II dersi için tasarlanmış ders ortamlarının ana sayfası verilmiştir.



Görsel 4.2. İngilizce I dersi Edmodo ana sayfası.

Görsel 4.3’de İngilizce II dersi için tasarlanmış ders ortamının ana sayfası verilmiştir.



Görsel 4.3. İngilizce II dersi Edmodo ana sayfası.

Çalışma ortamında her iki ders için de daha önceden belirlenmiş iyi uygulama örneklerine bağlı olarak materyal entegrasyonları yapılmıştır. Ortamın pilot değerlendirilmesi yapıldıktan sonra Anadolium e-kampüste uygulamanın duyurusu yapılmıştır.

4.4.1. Pilot çalışma

Bir sonraki basamakta ise daha önceden ihtiyaç analizi için çalışmaya katkıda bulunan “Uzaktan öğrenenler” grubunda uygulamanın pilot çalışması ile ilgili bir duyuru yapılmış ve gönüllü öğrenciler ile çalışma ortamının anlatıldığı canlı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. İlk görüşmeye yeterli sayıda katılım olmadığı için görüşme farklı bir tarihte yinelenmiş, görüşme katılımcıların izni ile kaydedilmiş ve ortam tanıtım videosu şeklinde Facebook grubunda paylaşılmıştır. Pilot çalışma hazırlık sürecinde duyuru ve bildirimler yinelenmiş, çalışmaya toplam 13 öğrenci dahil olmuştur. Katılımcılar İngilizce I ve II derslerini alan hedef kitle ve bu dersleri daha önceden almış mezun öğrencilerden oluşmaktadır. Mezun öğrencilerin çalışmaya dahil edilmesinin temel

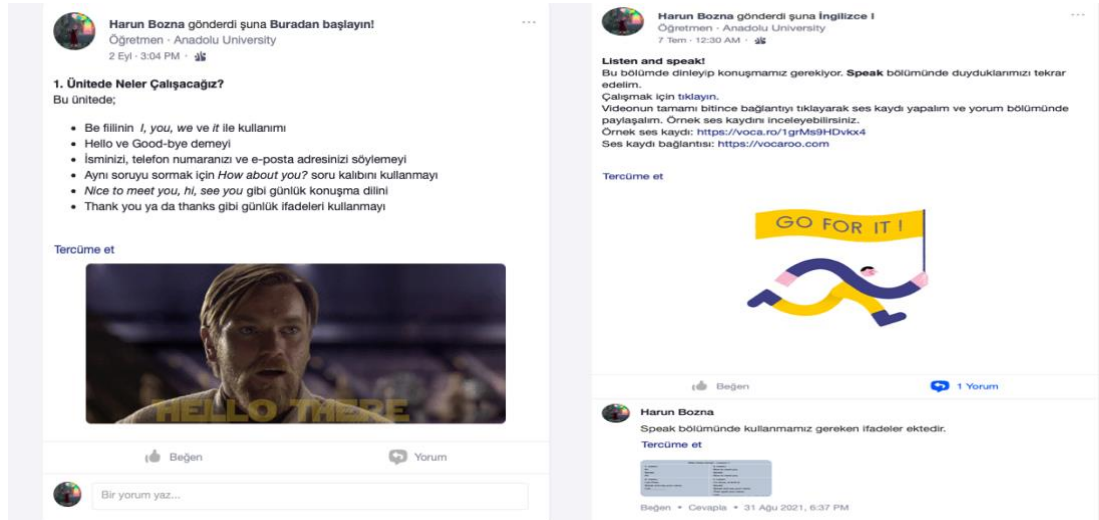
nedeni ise bu öğrencilerin tamamen öğrenme odaklı olmalarıdır. Yapılan görüşme ve yazışmalarda mezun öğrencilerin motivasyonlarının oldukça yüksek olduğu gözlemlenmiş ve geribildirimlerinin önemli olabileceği öngörülmüştür.

Görsel 4.4’de İngilizce I dersi çalışma ortamı duyurusu ve tanıtım videosu görüntüsü verilmiştir.



Görsel 4.4. İngilizce I dersi Edmodo çalışma ortamı duyurusu ve tanıtım videosu görüntüsü.

Aşağıdaki görsellerde İngilizce I dersi birinci ünitesi öğrenim kazanımları ve örnek bir dinleme konuşma aktivitesi gösterilmektedir.



Görsel 4.5. İngilizce I dersi öğrenim kazanımları ve örnek bir ders.

Pilot çalışmada temel amaç etkileşimli öğrenme ortamında olası problemleri belirlemek, iyi veya beklenildiği gibi gitmeyen aktiviteleri geliştirmek ve/veya revize

etmektedir. Bu bağlamda bir haftalık pilot çalışma yapılmıştır. Katılımcılara gönderilen geri bildirim formundaki maddeler şu şekilde sıralanmıştır: İçerik, Etkileşim, Uygunluk, Çeşitlilik, Geribildirim ve Diğer. Katılımcıların neredeyse tamamı AÖF İngilizce I ve II dersleri için tasarlanmış e-öğrenme ortamını oldukça etkili ve çeşitli bulmuşlardır. Yapılan analiz sonrasında, içerik, etkileşim, uygunluk ve geribildirim ile ilgili hiçbir sorunla karşılaşmadığı belirlenmiştir. Katılımcılardan sadece ikisi Edmodo'ya kayıt olurken sorun yaşadıklarını belirtmiş, bir öğrenci ise bazı etkinlikleri açmada zorlandığını ve bunun nedeninin kendisinin teknolojiye iyi olmamasından kaynaklı olduğunu ifade etmiştir. Bir diğer öğrenci okuma parçalarının biraz zor olduğunu belirtmiştir. Son olarak, sadece bir öğrenci canlı ders yapılmadığını belirtmiştir. Katılımcılardan gelen geri bildirimlere göre gerekli düzenlemeler ve değişiklikler yapılmıştır. İlk olarak, olası sorunları gidermek için verilen bağlantılar ve uzantılar yeniden incelenmiş ve sayfaların güncelliği ve entegrasyonu kontrol edilmiştir. Ayrıca tüm okuma metinleri incelenmiş ve seviyelerinin üstünde olabilecek sadece iki okuma parçası çıkarılmıştır. Ek olarak, Edmodo'ya kayıt olmak için basit ve anlaşılır bir yönerge hazırlanmış ve kayıt sırasında oluşabilecek muhtemel sorunlar giderilmeye çalışılmıştır.

Pilot çalışma sonlandırıldıktan sonra son olarak, öğrenme ortamını Anadolu Üniversitesi Öğrenme Teknolojileri Araştırma Geliştirme (ÖTAG) biriminden eğitim tasarımcıları ve görsel tasarım uzmanları incelemiştir. ÖTAG Birimi Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi bünyesinde gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetleri başta olmak üzere açık ve uzaktan öğrenme yöntem ve teknolojileri yoluyla verilmesi planlanan diğer tüm eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin her türlü dijital (çevrimiçi veya çevrimdışı), basılı, görsel veya işitsel öğrenme malzemelerinin plan, tasarım, araştırma-geliştirme (AR-GE), üretim, yayın ve/veya dağıtım işlerinin organize edilmesi ve yerine getirilmesinden sorumlu birimdir. ÖTAG biriminden üç uzman ile çevrimiçi görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmede öğrenme ortamı tanıtılmış ve uygulama öncesi değerlendirilmesi yapılarak ortam optimizasyonu sağlanmıştır. Uzmanlar tasarım, güvenlik, Anadolum e-kampüs duyurusu ve etkileşim süreçleri ile ilgili geribildirim vermişlerdir. Alınan geribildirimler doğrultusunda çeşitli iyileştirmeler yapılarak ortam nihai haline getirilmiştir. Ardından Anadolum e-kampüste İngilizce I dersine entegre edilmiş olan ortamın duyurusu 15 Ekim, 2021 tarihinde yapılmıştır. Duyurunun daha davetkâr olması için hem infografik hem de yazılı metin olarak yapılmıştır. Metin duyurusu Ek 12'de verilmiştir.

Görsel 4.6’da Anadolium e-kampüste yayınlanan İngilizce I dersi çalışma ortamı duyurusu infografiği verilmiştir.



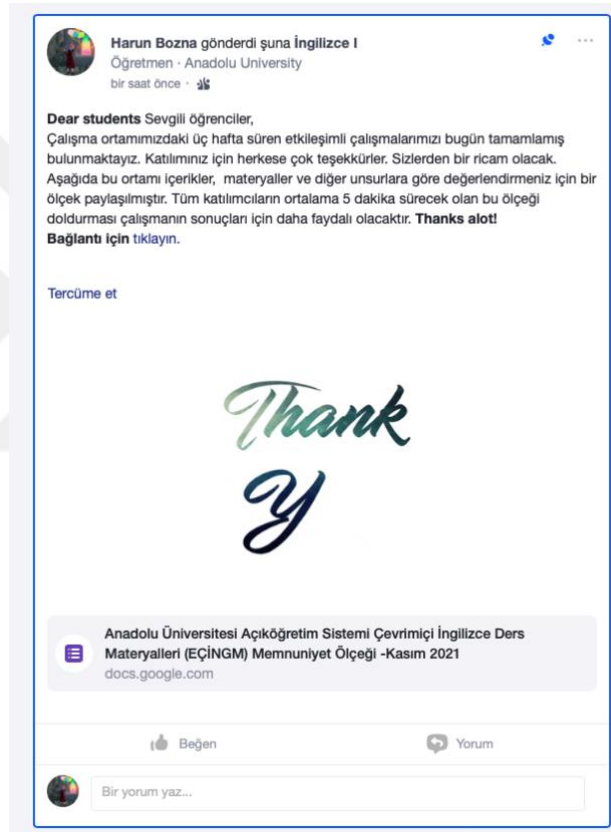
Görsel 4.6. İngilizce I dersi Edmodo çalışma ortamı duyurusu infografiği.

4.4.2. Uygulama aşaması

Uygulama aşaması başlangıcı Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi akademik takviminde duyurulan AÖF derslerinin başlama tarihi olarak belirlenmiştir. O hafta çalışma ortamı bir duyuru ile Anadolium e-kampüste İngilizce I dersini alan tüm öğrencilere açılmıştır. İngilizce II dersi, öğrenme materyalleri hazır olmasına rağmen, bahar döneminde açılacağı için çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu bağlamda çalışma kapsamında öğrenenlerin İngilizce öğrenme süreçlerinde İngilizce I ve II için ihtiyaçları daha önceden belirlendiği için, İngilizce II dersinin çalışma kapsamı dışında bırakılması bir problem olarak durmamaktadır. İlan sayfada üç gün boyunca yayınlanmış ve çalışmaya 185 öğrenci katılmıştır. Üç haftalık bu süreç başladıktan birkaç gün sonra araştırmacı tüm katılımcıları ortam tanıtımı ve bilgilendirmesi için Edmodo ortamında bir duyuru ile çevrimiçi bir derse davet etmiştir. Görüşmede etkileşimli çalışma ortamını nasıl daha verimli kullanabileceklerini ve entegre edilmiş Web 2.0 araçlarını İngilizce öğrenme süreçlerinde nasıl kullanabileceklerini anlatmıştır. Üç haftalık süreç daha önceden belirlendiği formatta sürdürülmüştür. Araştırmacı, tüm süreçte aktif takipte olmuştur. Çalışma ortamına katılmak isteyenleri tek tek inceleyerek kabul etmiş, e-posta

ile ulaşanların sorularını yanıtlamış, çalışma ortamında problem yaşayanlara teknik destek olmuştur. Aynı zamanda etkileşim düzeyini ve geribildirimleri planlandığı gibi gerçekleştirmiştir.

Çalışmanın uygulama süreci tamamlanmadan önce, araştırmacı katılımcılara çalışma ortamında bir duyuru yaparak çalışma süreçlerinin belirli bir tarihe kadar tamamlanması gerektiğini bildirmiştir. Süreç tamamlandığında katılımcıların çalışma ortamına ilişkin görüşlerini almak üzere e-öğrenme motivasyon ölçeği ve bu ortamdaki memnuniyet düzeylerini belirlemek için memnuniyet ölçeği sunulmuştur. 11.11.2021 tarihinde yapılan ölçek paylaşım duyurusu Görsel 4.7’de sunulmaktadır.



Görsel 4.7. E-öğrenme motivasyon ölçeği ve memnuniyet ölçeği paylaşım duyurusu.

Duyuru yapıldıktan sonra ölçeğin tamamlaması için katılımcılara bir hafta süre verilmiştir. Çalışma ortamındaki katılımcı sayısı göz önünde bulundurulduğunda, ölçeği tamamlama sayısının istenilen doyuma ulaşmadığı belirlenmiş ve yeniden hatırlatma duyurusu paylaşılmıştır. Hatırlatma duyurusu birkaç kez yinelenmiş ve katılımcıların ölçeği tamamlamaları için iki hafta ek süre verilmiştir ancak verilen iki hafta ek sürenin sonunda anketi cevaplandıran sadece dört öğrenci olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, toplam üç hafta süresince ölçeği tamamlayan öğrenci sayısının 48 olduğu

gözlemlenmiştir. Uygulama dersine toplam 185 öğrencinin katıldığı dikkate alındığında anketi cevaplandıran 48 öğrencinin uygulama derslerine katılan katılımcıların %10 örneklem sayısının üzerinde olduğu görüldüğü için bu örneklem sayısının yeterli olduğuna karar verilmiştir. Çalışma kapsamındaki örneklem sayısı beklenilene ulaştığında analizlere başlanmıştır. Ek olarak, gönüllü 5 öğrenci ile yarı-yapılandırılmış çevrimiçi nitel görüşme yapılarak ortam değerlendirilmesi yapılmıştır.

4.4.2.1. Uygulama sonrası elde edilen bulgular

Uygulama tamamlandıktan sonra nitel ve nicel veriler toplanmıştır. Nicel veriler; memnuniyet ve e-öğrenme motivasyon ölçekleri ile, nitel veriler; yarı yapılandırılmış odak grup görüşmeleriyle gerçekleştirilmiştir.

4.4.2.1.1. Memnuniyet ve E-öğrenme içsel motivasyon ölçekleri bulguları

Çalışma kapsamında uygulanan ölçeklerden elde edilen veriler önceden belirlenmiş olan dört temaya göre; iletişim araçları ve etkileşim, öğretmen-öğrenci etkileşimi, ortam değerlendirilmesi, ders içeriği ve öğretim süreci olarak kategorize edilmiş ve analizleri yapılmıştır. Çalışmaya katılan 48 katılımcının 5’li likert anket sorularına verdikleri cevapların standart sapma ve ortalamaları hesaplanmıştır. İletişim araçları ve etkileşime yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.15’de verilmiştir.

Tablo 4.15. İletişim araçları ve etkileşim.

	N	Ortalama	Ss
1. Eş zamanlı (sohbet) etkinliklerin daha iyi öğrenmemi sağladığını düşünüyorum.	48	4.60	.844
2. Ders içeriğinin etkileşimli sunulması derse olan ilgimi arttırdı.	48	4.56	.897
3. Farklı zamanlı (tartışma vb.) etkinliklerin daha iyi öğrenmemi sağladığını düşünüyorum.	48	4.46	.922
4. Etkileşime dayalı etkinliklere (arkadaşına yorum yap, forum alanında arkadaşını selamla vb.) katılmaktan hoşlandım.	48	4.46	.967
5. Tartışma alanı diğer öğrencilerle etkileşim düzeyimi arttırmaya yardımcı oldu.	48	4.29	.988
6. Çalışma ortamımız sosyal ihtiyaçlarımı karşılamama yardım etti.	48	4.08	1.048

Tablo 4.15’de görüldüğü üzere iletişim araçları ve etkileşim teması adı altında toplam altı soru sorulmuştur. Bu tema için betimsel istatistiklerin ortalamalarına

bakıldığında, öğrencilerin en memnun oldukları konu olarak “Eş zamanlı sohbet etkinlikleri ($\bar{x}=4,60$)” görülmektedir. Diğer konular sırasıyla “Ders içeriğinin etkileşimli sunulması ($\bar{x}=4,56$)”, “Farklı zamanlı (tartışma vb.) etkinlikleri ($\bar{x}=4,56$)”, “Etkileşime dayalı etkinlikler (arkadaşına yorum yap, forum alanında arkadaşını selamla vb.) ($\bar{x}=4,46$)”, “Tartışma alanında diğer öğrencilerle etkileşim ($\bar{x}=4,29$) ve “Sosyal ihtiyaçların karşılanması ($\bar{x}=4,08$) olarak belirlenmiştir. Katılımcıların öğretmen-öğrenci etkileşimine yönelik sorulan maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.16’da verilmiştir.

Tablo 4.16. Öğretmen-öğrenci etkileşimi.

	N	Ortalama	Ss
1. Öğretim elemanından istediğim zaman yardım alabildim.	48	4.69	.689
2. Öğretim elemanından aldığım geribildirimler yeterliydi.	48	4.52	.897
3. Öğretim elemanı ile iletişimde sorun yaşamıyorum.	48	4.46	.945
4. Öğretim elemanı öğrenmelerimle ilgili beni düzenli olarak bilgilendirmektedir.	48	4.46	.874

Tablo 4.16’da görüldüğü üzere öğretmen-öğrenci etkileşimi teması adı altında toplam dört soru sorulmuştur. Bu tema için betimsel istatistiklerin ortalamalarına bakıldığında, katılımcıların en memnun oldukları konu olarak “Öğretim elemanından istediğim zaman yardım alabildim ($\bar{x}=4,69$)” görülmektedir. Diğer konular sırasıyla “Öğretim elemanından aldığım geribildirimler yeterliydi. ($\bar{x}=4,52$)”, “Öğretim elemanı ile iletişimde sorun yaşamıyorum ($\bar{x}=4,46$)”, “Etkileşime dayalı etkinlikler (arkadaşına yorum yap, forum alanında arkadaşını selamla vb.) ($\bar{x}=4,46$)” ve “Öğretim elemanı öğrenmelerimle ilgili beni düzenli olarak bilgilendirmektedir ($\bar{x}=4,46$)” belirlenmiştir. Katılımcıların ortam değerlendirilmesi yaptıkları maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.17’de verilmiştir.

Tablo 4.17. Ortam değerlendirilmesi.

	N	Ortalama	Ss
• Çalışma ortamımız oldukça işlevseldi.	48	4.65	.668
• Çalışma ortamındaki materyaller oldukça çeşitliydi.	48	4.60	.844
• Çalışma ortamımızdaki yazıların tasarımı, puntosu, yazı tipi ve rengi dikkati dağıtmayacak algıyı arttıracak şekilde tasarlanmıştı.	48	4.58	.710
• Çalışma ortamının mobil uygulamasının da olması her an her yerde çalışma olanağı sağladı.	48	4.58	.821
• Öğretim materyallerine istediğim zaman kolaylıkla ulaşabildim.	48	4.56	.897
• Çalışma ortamımız sosyal ihtiyaçlarımı karşılamama yardım etti.	48	4.50	1.011
• Çalışma ortamında aradığım bilgiye kolayca ulaşabiliyorum.	48	4,44	.920

Tablo 4.17’de görüldüğü gibi ortam değerlendirilmesi teması adı altında yedi soru sorulmuştur. Bu temada betimsel istatistiklerin ortalamaları incelendiğinde, katılımcıların en memnun oldukları konu olarak “Çalışma ortamımız oldukça işlevseldi ($\bar{x}=4,65$)” görülmektedir. Diğer konular sırasıyla, “Çalışma ortamındaki materyaller oldukça çeşitliydi ($\bar{x}=4,60$)”, “Çalışma ortamının mobil uygulamasının da olması her an her yerde çalışma olanağı sağladı ($\bar{x}=4,58$)”, “Çalışma ortamımızdaki yazıların tasarımı, puntosu, yazı tipi ve rengi algıyı arttıracak şekilde tasarlanmıştı ($\bar{x}=4,58$)” ve “Öğretim materyallerine istediğim zaman kolaylıkla ulaşabildim. ($\bar{x}=4,56$)” temaları olarak göze çarpmaktadır. Katılımcıların dersin içeriği ve öğretim sürecine yönelik yanıtladıkları maddelerin betimsel istatistikleri Tablo 4.18’de verilmiştir.

Tablo 4.18. Ders içeriği ve öğretim süreci.

	N	Ortalama	Ss
• Böyle bir uygulama bana daha fazla öğrenme sorumluluğu verdiği için memnunum.	48	4.63	.761
• Çalışma ortamındaki içeriklerin etkileşimli ve geribildirimli olması beni memnun etti.	48	4.60	.869
• Çalışma ortamında faydalı kaynaklar listesinin olması bilgilendiriciydi.	48	4.60	.844
• Ders içeriği açık ve anlaşılırdı.	48	4.60	.792
• Ders kitabı ile paralel çevrimiçi konu tekrarı alıştırmaları işlevseldi.	48	4.60	.869
• Web 2.0 teknolojileri ile dinleme, konuşma, okuma, yazma becerileri edinmek benim derse karşı olan ilgimi arttırdı.	48	4.54	.967
• Çalışma ortamında yönlendirilen siteler bireysel çalışma becerimi artırdı.	48	4.54	.874
• Dersin zaman ve yerden bağımsız işlenmesi diğer işlerime zaman ayırmamı sağladı.	48	4.52	.922
• Çalışma ortamında canlı ders olması beni memnun etti.	48	4.50	.899
• Çalışma ortamında öz değerlendirme olanağı sunulması beni memnun etti.	48	4.50	.825
• Bu dersin öğrenme ihtiyaçlarımı karşıladığını düşünüyorum.	48	4.44	1.009

Tablo 4.18’de görüldüğü gibi ortam değerlendirilmesi teması adı altında on bir soru sorulmuştur. Bu temada betimsel istatistiklerin ortalamaları incelendiğinde, katılımcıların en memnun oldukları konu olarak “Böyle bir uygulama bana daha fazla öğrenme sorumluluğu verdiği için memnunum ($\bar{x}=4,63$)” görülmektedir. Ardından ($\bar{x}=4,60$) ortalama ile “Etkileşim ve geribildirim”, “Faydalı kaynaklar”, “İçeriklerin açık ve anlaşılır olması” ve “Çevrimiçi konu tekrarı alıştırmaları” ile ilgili memnuniyet ortalamaları görülmektedir. Diğer konular ise sırasıyla, “Web 2.0 teknolojileri ile

dinleme, konuşma, okuma, yazma becerileri edinmek benim derse karşı olan ilgimi arttırdı”, “Çalışma ortamında yönlendirilen siteler bireysel çalışma becerimi artırdı ($\bar{x}=4,54$)”, “Dersin zaman ve yerden bağımsız işlenmesi diğer işlerime zaman ayırmamı sağladı”, “Çalışma ortamında canlı ders olması beni memnun etti”, “Çalışma ortamında öz değerlendirme olanağı sunulması beni memnun etti ($\bar{x}=4,50$)” ve son olarak ($\bar{x}=4,4$) ortalama ile “Bu dersin öğrenme ihtiyaçlarımı karşıladığını düşünüyorum” görülmektedir. Tablo 4.19’da Etkileşimli Çevrimiçi İngilizce Ders Materyalleri (EÇİNGM) e-öğrenme İçsel Motivasyon Ölçeği Bulguları sunulmaktadır.

Tablo 4.19. Etkileşimli çevrimiçi İngilizce ders materyalleri (EÇİNGM) E-öğrenme içsel motivasyon ölçeği bulguları.

	N	Ortalama	Ss
• EÇİNGM ortamlarındaki çalışmalarından memnunum.	48	4.48	.875
• Kendi öğrenme ihtiyaçlarımı kendim belirlerim.	48	4.46	.849
• EÇİNGM ortamlarında çalışmaktan hoşlanırım.	48	4.40	1.026
• Basılı materyallerim olsa bile EÇİNGM sunulan ortamlarda çalışmayı tercih ederim	48	4.35	1.021
• EÇİNGM sunulan ortamlarda çalışmak için sabırsızlanırım.	48	4.21	.967

Tablo 4.19’da görüldüğü üzere (EÇİNGM) e-öğrenme İçsel Motivasyon Ölçeği kapsamında altı soru sorulmuştur. Bu ölçekteki temaların betimsel istatistiklerin ortalamaları incelendiğinde, katılımcıların e-öğrenme içsel motivasyonları ile ilgili en yüksek ortalama “EÇİNGM ortamlarındaki çalışmalarından memnunum ($\bar{x}=4,48$)” görülmektedir. Diğer konular sırasıyla, “Kendi öğrenme ihtiyaçlarımı kendim belirlerim. ($\bar{x}=4,46$)”, “EÇİNGM ortamlarında çalışmaktan hoşlanırım ($\bar{x}=4,40$)”, “Basılı materyallerim olsa bile EÇİNGM sunulan ortamlarda çalışmayı tercih ederim ($\bar{x}=4,35$)” ve “EÇİNGM sunulan ortamlarda çalışmak için sabırsızlanırım ($\bar{x}=4,21$)” gelmektedir.

Ölçeklerin sonuna katılımcıların ek görüşlerini yazabilecekleri bir “Diğer” sekmesi eklenmiştir. Bu alanda yer alan bulgulardan seçilen direk alıntılar aşağıda sunulmuştur.

“İngilizce öğrenmek isteyenler için güzel ve yararlı bir uygulama. Yeni eklenen özellikler ve aktivitelerle birlikte daha eğlenceli olacağını düşünüyorum”.

“Videolar ve geribildirimler çok iyiydi, oyun da eklenebilir. Çeşitli ve faydalıydı.”

“Harikaydı herşey özellikle dinlemeler”.

“Çok teşekkürler, bir problem yaşamadım”.

“Teşekkürler daha aktif olmak isterdim ama bu bile yeterli”.

“Muhteşem organize edilmiş, teşekkürler.”

“Speaking etkinlikleri arttırılırsa çok iyi olur”

“Canlı dersler sık sık olmalı bence. Çeşitli ve eğlenceli aktiviteler var bu da öğrenmeyi kolaylaştırıyor ve keyifli hale getiriyor.”

“Gayet pratik, yararlı bir ortamdı. İçeriklerin çeşitliliği İngilizceye olan ilgimi artırdı.”

“Çok memnun kaldım faydalıydı. Gerçekten güzel bir ortamdı. İngilizceyi anlamaya ve öğrenmeye teşvik ediyordu.”

“Dersten gayet memnunum. Çok iyi tasarlanmış kapsamlı ve çeşitli olmuş.”

“Herhangi bir sorun yaşamıyorum, gayet memnunum. Teşekkürler:)”

“Bu ortamda emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.”

Tüm tablolar bütüncül bir değerlendirme ile incelendiğinde ortalamaların 5’li likert ölçeğine göre 5’e (tamamen katılıyorum) çok yakın olduğu görülmektedir. Aynı zamanda açık uçlu cevaplar katılımcıların memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda “memnuniyet ve e-öğrenme içsel motivasyon” ölçekleri bulgularına dayanarak katılımcıların hem motivasyonlarının hem de memnuniyetlerinin ortalamasının üzerinde olduğu belirlenmiştir.

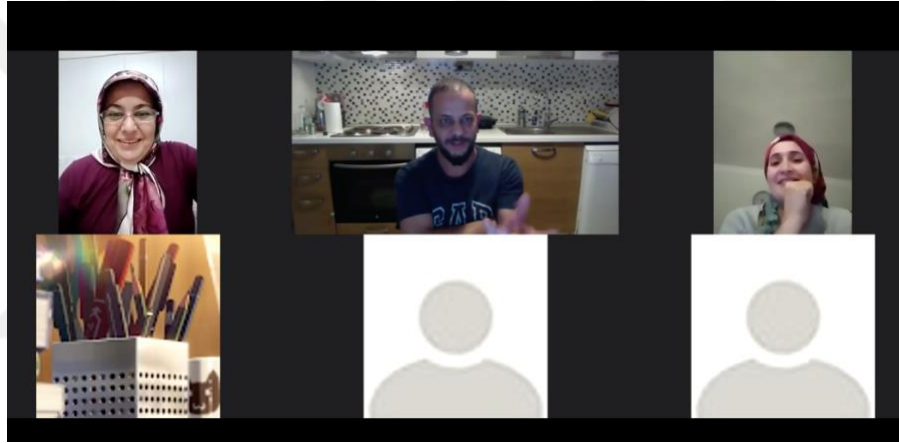
4.4.2.1.2. Uygulama sonrası öğrenenler ile yarı-yapılandırılmış görüşme bulguları

Uygulama süreci tamamlandıktan sonra çevrimiçi öğrenme materyallerine ilişkin görüşlerini almak üzere beş öğrenci ile yarı yapılandırılmış çevrimiçi odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları ek 5’te sunulmaktadır. Görüşmeye davet çalışma ortamında “gönüllü katılımcı” duyurusu ile yapılmıştır. Duyuru Görsel 4.8’de sunulmaktadır.



Görsel 4.8. Gönüllü katılımcı duyurusu.

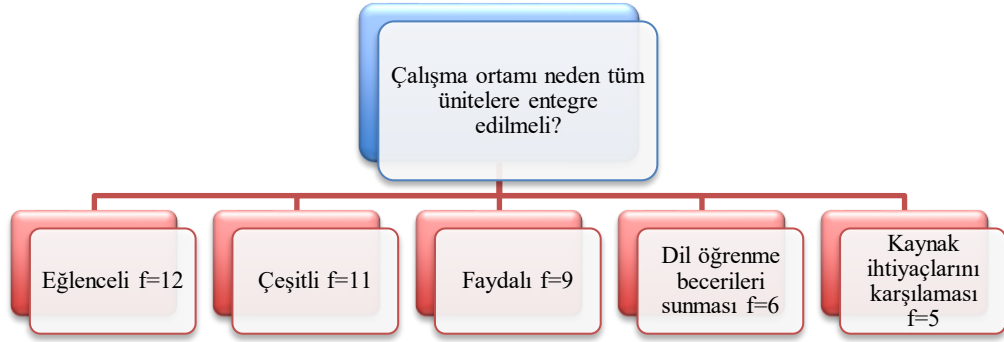
Katılımcılar İngilizce I dersini alan ve aktif katılımcı olarak belirlenen öğrencilerden oluşmaktadır. Gönüllü katılım formu görüşme başlamadan ekran paylaşımı ile çevrimiçi olarak sunulmuştur. Katılımcıların rızası ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Pandemi sürecinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen görüşmelerin kaydı alınmış ve araştırmacı görüşmeyi yazıya dökmüştür. Görüşmede araştırmanın amacına ve araştırma sorularına uygun olarak hazırlanan iki soru sorulmuştur. Soruların değerleyiciler arası güvenilirliğini sağlamak için iki farklı alan uzmanı ile değerlendirilmesi yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmede katılımcılar tarafından verilen cevapların sıklıklarına göre temalar oluşturulmuştur. Verilerin analizi NVIVO12 programıyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Görsel 4.9’da odak grup görüşmesi görseli sunulmaktadır.



Görsel 4.9. Odak grup görüşmesi görseli.

4.4.2.1.3. Odak grup ile öğrenme materyallerinin değerlendirilmesi

Odak grup görüşmesinde katılımcılara toplam iki adet soru sorulmuştur. Görüşme sorularından birincisi olan “Deneyimlediğiniz bu çalışma ortamının İngilizce I ve II derslerinizin diğer ünitelerine de uygulanmasını ister miydiniz? Neden?” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar incelenmiş ve alt temalar oluşturulmuştur. Alt temalar; (Eğlenceli, Çeşitli, Faydalı, Dil öğrenme becerileri sunması, Kaynak ihtiyaçlarını karşılaması) olarak belirlenmiştir. Belirlenen alt temalara ilişkin bulgular frekansları ile ayrı ayrı verilmiştir. Temalar ve alt temalar Şekil 4.5’de gösterilmektedir.



Şekil 4.5. Entegrasyon nedenleri alt temalar.

Şekil 4.5’de görüldüğü gibi katılımcılar tarafından en fazla tekrarlanan alt temanın Eğlenceli ($f=12$) olduğu belirlenmiştir. Eğlenceli alt temasına ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...üstelik neredeyse tüm etkinlikler çok eğlenceliydi...videolar, telaffuz, lyricstraining’deki şarkı etkinliği... hiç sıkılmadım, keyifle yaptım etkinlikleri.” **Ö1**

“... internette kayboluyoruz bazen. Bu ortamdaki videolar, oyunlar, ses kaydı ve paylaşımlar eğlenceliydi. Belli bir yaştan sonra öğrenmede zorluk çekiyoruz, eğlenceli olunca anlaşılması da kolay oluyor. Belki bizim için daha iyi olur her üniteye eklenmesi.” **Ö2**

“...bence her şey çok güzeldi hocam. Hem eğlenceli geçti hem de öğretiyor.” **Ö3**

“...burada hem eğleniyorum hem de öğreniyorum. Nereden nasıl çalışacağım diye düşünmüyorum, bu açıdan çok memnun kaldım.” **Ö4**

“...özellikle konuşma, ses kaydı ve etkileşimli etkinlikler çok faydalı oldu, sıkılmadım hiç.” **Ö5**

Katılımcıların “Eğlenceli” alt teması ile ilgili görüşlerinden yola çıkarak, çalışma ortamının tüm katılımcılar için eğlenceli bir öğrenme ortamı sunduğunu söylemek mümkündür. Öğrenci 1, tüm etkinliklerin eğlenceli olduğunu, video, ses ve telaffuz çalışmalarında hiç sıkılmadığını dile getirmiştir. Öğrenci 2, ortam eğlenceli olunca konuların anlaşılmasının da kolay olduğunu ifade etmiş, öğrenci 5 ise ses kaydı ve etkileşimli etkinliklerin çok faydalı olduğunu ve sıkılmadığını belirtmiştir.

Çeşitli alt temasının katılımcılar tarafından ($f=11$) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin seçilen doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...devamı gelsin hocam faydalı oluyor birçok şey öğrendim. Her bir konu ile ilgili çok çeşitli etkinlikler vardı.” **Ö1**

“İngilizce 1’i takip ettim ve çok şey vardı. Çok memnunum teşekkür ediyorum hocam.” **Ö2**

“...eksiği yoktu ortamın. İhtiyaçlarımı karşıladı. Dinlemek isteyen dinleme yapıyor, yazma isteyen yazma. Test isteyen test çözebiliyor.” Ö3

“Edmodo’da aktiviteler çok çeşitliydi, memnun kaldım.” Ö5

“Çeşitlilik” alt temasına bağlı olarak, katılımcıların birçoğu sistemde sunulan materyallerin çok çeşitli olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenci 3, öğrenme ihtiyaçlarını dinleme, yazma ve test gibi seçeneklerle karşılayabildiğini ve diğer öğrenciler çeşitlilikle ilgili memnuniyetlerini ifade etmişlerdir.

Faydalı alt temasının katılımcılar tarafından (f=9) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“... faydalı oluyor birçok şey öğrendim. Kendi kendimize çalışma olanağı sağlıyor.” Ö1

“... ezber açısından bazı şeyler iyi işe yaradı devam etse iyi olur diğer ünitelerde de.” Ö2

“Bence her şey çok güzeldi hocam. Gerçekten İngilizce öğrenme odaklı ve faydalı bir ortam.” Ö3

“Diğer ünitelerde de yayınlanabilir diye düşünüyorum. İngilizcemizi geliştirmek için çok faydalı oldu.” Ö4

“...özellikle konuşma, ses kaydı ve etkileşimli etkinlikler çok faydalı oldu...” Ö5

“Faydalı” alt temasına bağlı olarak, katılımcıların tamamının çalışma ortamındaki materyalleri faydalı buldukları söylenebilir. Ek olarak, tüm katılımcıların ortak fikri diğer ünitelere de entegrasyon yapılması üzerine olmuştur. Öğrenci 3 ortamın gerçekten İngilizce öğrenme odaklı olduğunu, Öğrenci 5 çalışma ortamını İngilizce öğrenme odaklı ve faydalı bir ortam olduğunu belirtmişlerdir.

Kaynak ihtiyacı alt temasının katılımcılar tarafından (f=5) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...kaynak bulmada problem yaşamıyoruz bu ortam sayesinde. Hem dinleme hem ses kaydı yapabildik.” Ö1

“... devam etse iyi olur diğer ünitelerde de. Çünkü çalışmak için bir şey bulamıyorum, internette kayboluyoruz bazen. Burada her şey kompakt verilmiş.” Ö2

“...nereden nasıl çalışacağım diye düşünmüyorum, bu açıdan çok memnun kaldım ve sorularım hemen yanıtlanıyordu, teşekkürler.” Ö4

“...istediğim çalışma türlerine eriştim ve defalarca pratik yaptım.” Ö5

“Kaynak ihtiyacı” alt temasındaki direk alıntılara göre, katılımcıların çalışma kaynakları problemi yaşadıkları ve zaman zaman İnternette kaynak ararken kayboldukları görülmektedir. Çalışma ortamının bu problemi ortadan kaldırdığı neredeyse tüm

katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Ayrıca geribildirim alma ve pratik yapma olanaklarının sunulması ortamla ilgili memnuniyet çerçevesinde belirtilmiştir.

Beceriler alt teması katılımcılar tarafından ($f=6$) kez tekrarlanmıştır. Bu temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...hem dinleme hem ses kaydı yapabildik. İlk kez bir İngilizce ses kaydı paylaştım ve geribildirim aldım.” Ö1

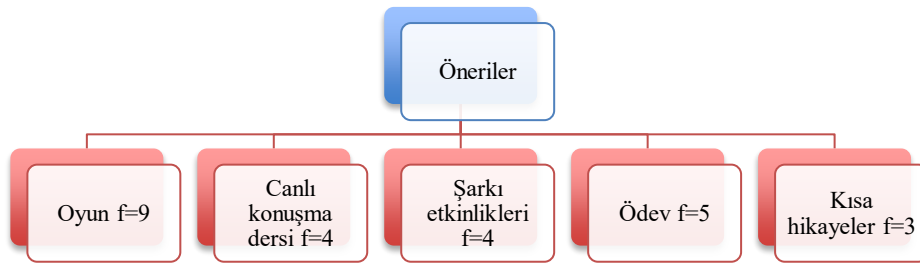
“Konuşma, yazma gibi önemli ve zor becerileri denedim ve kendimi şanslı hissettim. Padlet’te yazma ve kendimizi tanıtmaya çok güzeldi.” Ö2

“İngilizce de önemli olan konuşma, yazma ve dinlemeler çok iyi sunulmuştu. Eksikliği yoktu ortamın. Dinlemek isteyen dinleme yapıyor, yazma isteyen yazma. Test isteyen test çözebiliyor.” Ö3

“Özellikle konuşma, ses kaydı ve etkileşimli etkinlikler çok faydalı oldu...istediğim çalışma türlerine eriştim ve defalarca pratik yaptım. Daha fazla konuşma dersi olsa çok iyi olur.” Ö5

“Beceriler” temasındaki direk alıntılar, genel olarak yabancı dil öğreniminde çok önemli olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin ortamda sunulmasından memnuniyeti göstermektedir. Öğrenci 1, dinleme yapıp ses kaydı ile konuşma yapabildiğini ve ardından geribildirim aldığını ve memnuniyetini belirtmiştir. Benzer bir şekilde, öğrenci 2 ve 3 konuşma ve yazma dinleme pratiklerinin çok iyi sunulduğunu dile getirmişlerdir. Öğrenci 5 ise daha fazla konuşma dersi gerekliliğinden bahsetmiştir.

Görüşme sorularından ikincisi olan “Kullandığınız bu ortamın İngilizce 1 ve 2 derslerinize daha fazla katkı sağlaması için neler önerirsiniz?” sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplara göre temalar oluşturulmuş (Ödev, Oyun, Şarkı etkinlikleri, Kısa hikayeler, Canlı konuşma dersi) ve analizleri yapılmıştır. Temalar Şekil 4.6’da gösterilmektedir.



Şekil 4.6. Çalışma ortamını geliştirme önerileri.

En çok referans alan ($f=9$) oyun alt temasına ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Oyunlaştırmalı, eğlenceli soru çözme gibi şeyler daha iyi oluyor. Mesela eklemiş olduğunuz oyunlar arasında adam asmaca vardı. Kelimeleri bulmaya çalışıyorsun ve sonunda telaffuz da çalışabiliyorsun.” Ö1

“... Kahoot ile etkinlik artırılabilir hem yarışma hem oyun gibi.” Ö3

“ Oyunlar sekmesi eklenebilir. Oyunlar gamestolearnenglish.com sitesindeki gibi olabilir. Bir de paylaştığınız wordwall.com sitesinde çarkifelek, Pacman ve yarışma ortamında oyunlarla konular pekiştirilebilir.” Ö4

“...online oyunlar olabilir eğlenceli oluyor. Kahoot gibi oyunlar olabilir. Çok eğlenceli geçiyor Kahoot'ta.” Ö5

Doğrudan alıntılarda görüldüğü gibi, katılımcıların tamamı oyunlarla yabancı dil öğrenmeyi sevdiğini belirtmişlerdir. Öğrenci 1, kelime ve telaffuz çalışmalarının oyunlarla daha iyi gittiğini ifade etmiştir. Öğrenci 3 ve 5 “Kahoot” adlı kısa sınav aracının yarışma ortamı sunabilme özelliğinden dolayı çok eğlenceli geçtiğini ifade etmişlerdir. Öğrenci 4 ise çalışma ortamına oyunlar sekmesinin eklenebileceğini önermiştir. Ek olarak aynı öğrenci, çalışma ortamında kullanılan çeşitli oyun sitelerinin ve uygulamaların çalışmalarını pekiştirdiğini ifade etmiş ve devam etmesini önermiştir. Alıntılardaki bilgilere dayanarak bu süreçte en sık kullanılan araçların “Kahoot” ve “Gamestolearnenglish” olduğu belirlenmiştir. Alanyazında da belirtildiği üzere, yabancı dil öğrenme sürecinde kısa sınav araçları ve oyunlaştırma unsurları öğrenenleri rutin öğrenme ortamlarının dışına çıkararak eğlenceli aktivitelerle motive etmektedir.

Canlı konuşma dersi alt temasının katılımcılar tarafından ($f=4$) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu alt temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...canlı ders yapılabilir. Siz bize kısa sorular sorarsınız. Belki süre verirsiniz biz de konuşuruz. Çok faydalı olabilir.” Ö2

“...canlı görüşmeler yapabiliriz. O derste sadece İngilizce konuşalım. İngilizce konuşma imkânımız pek olmuyor gerçek hayatta.” Ö3

“...ara sıra canlı ders çok faydalı olabilir. Az sayı ile kısa görüşmeler şeklinde mesela.” Ö4

“Canlı konuşma dersi” alt temasından elde edilen görüşlere bağlı olarak katılımcıların çoğunun konuşma pratiği yapmak için canlı ders etkinlikleri istedikleri belirlenmiştir. Öğrenen ihtiyaç analizinde konuşma ve sohbet pratiği yapma ihtiyacı temasındaki betimsel istatistik ortalaması ($\bar{x}=3,74$)’tür. Buradan yola çıkarak, uygulama sonrası bulgular ve ihtiyaç analizindeki bulguların örtüştüğü de söylenebilir. Anadolu e-kampüs ortamında yapılan canlı dersler konu anlatımı odaklı yürütülmektedir. Bununla birlikte, direk alıntılar uygulama ortamında canlı derslerin sadece İngilizce konuşma

odaklı olması üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu bağlamda canlı konuşma derslerinin böyle bir platformda tasarlanması göz önünde bulundurulabilir niteliktedir.

Şarkı etkinlikleri alt temasının katılımcılar tarafından (f=4) kez tekrarlandığı görülmüştür. Bu temayla ilgili doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...lyricstraining çok eğlenceli ve güzeldi, memnun kaldım.” Ö1

“...şarkı çevirileri ekleyebiliriz. Siz puan verirsiniz yaptığımız çevirilere.” Ö3

“Alfabe konusunu şarkı ile çalışmak çok eğlenceli oldu. Evde şarkıyı söyleyerek alfabeyi ezberledim. Benzer etkinlikler olmalı devamında.” Ö4

Katılımcıların “Şarkı etkinlikleri” alt teması ile ilgili görüşlerinden yola çıkarak, dinleme ve sesletim kapsamında öğrencilere sunulan şarkı etkinlikleri genel olarak eğlenceli olarak değerlendirilmiştir. Öğrenci 1, sitesi ve uygulaması olan “Lyricstraining” aracından memnuniyetini dile getirmiştir. Öğrenci 4, Ray Charles’in alfabe şarkısı ile alfabeyi ezberlediğini ve devamının olması gerektiğinden bahsetmiştir. Bir diğer öğrenci ise şarkı çevirileri ile notlandırma yapılabileceği önerisinde bulunmuştur. Dinleme pratikleri yabancı dil öğreniminde parçalar üstü ses birimlerini; telaffuz, tonlama ve vurguyu doğru kullanmada oldukça önemlidir. Dolayısıyla müzik dinlemek, yabancı dil öğrenmede dinleme pratiği yapmak olarak değerlendirilmekte ve alanyazında da belirtildiği gibi öğrenenlere tavsiye edilmektedir.

“Ödev” alt teması (f=5) ile ilgili doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir.

“...ödev sayısı artırılabilir. Kısa paragraflar yazsak çok iyi olur.” Ö2

“...yaptığınız gibi kısa yazma ödevleri verilebilir. Padlet’te herkes kendini tanıtmıştı mesela.” Ö3

“...ek olarak, paragraf gönderin biz çevirelim siz değerlendirme yapın.” Ö4

“...ödev olarak hikâye gönderseniz biz çevirsek. Kelime ezberlemek çok önemli bizim için.” Ö5

Doğrudan alıntılara bakıldığında, katılımcıların ödevleri faydalı buldukları söylenebilir. Öneriler arasında yer alan kısa hikâye, paragraf çevirileri formatında verilecek ödevlerin kelime öğrenmek için faydalı olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca “Padlet” çevrimiçi ortak çalışma aracında uygulama sürecinde yaptıklarına benzer kısa yazma etkinliklerinin devamı ödev şeklinde verilebilir önerisi olmuştur.

Kısa hikayeler teması toplam (f=4) kez tekrarlanmıştır. Bu temaya ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“...Hocam şöyle de olabilir İngilizce okuma kitaplarından oluşan bir Yandesk disk veya drive dosyanız varsa buradan paylaşırsınız tabi seviyeye göre daha ilk üniteleri işlediğimiz için ona göre. 1. Ünite ile ilgili basit temel kitaplar hikâye olabilir.” Ö2

“...kısa hikayeler olabilir. Hangi seviyede hikayeler okuyacağımızdan emin olamıyoruz.” **Ö3**

“...bize bir hikâye yollayın mesela biz onları çevirebiliriz.” **Ö4**

“... ödev olarak hikâye gönderseniz biz çevirsek. Kelime ezberlemek çok önemli bizim için.” **Ö5**

Elde edilen ifadeler kısa hikayeler ile çalışmanın önemi vurgulamaktadırlar. Katılımcıların neredeyse tamamı çeviri veya kelime ezberlemek için kısa hikayelerle çalışma önerisinde bulunmuşlardır.

Özetle, kitlesel açık ve uzaktan İngilizce öğretimin etkililiğini artırmak amacıyla yapılan bu araştırma çok aşamalı karma yöntemi kapsamında yedi aşamalı bir süreçte gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda ilk olarak Anadolum e-Kampüs İngilizce çalışma materyalleri incelenmiş, ardından öğrenen ihtiyaçları belirlenmiş, alandaki iyi uygulama örnekleri incelenmiş ve alan uzmanları ile uygulamada kullanılacak iyi uygulama örnekleri belirlenmiştir. Ayrıca, yapılan görüşmeler doğrultusunda sunulacak materyaller AÖF sistemine uygunluğu açısından değerlendirilmiş ve seçilen materyaller çevrimiçi İngilizce I dersi için bir üniteye Edmodo çalışma ortamında uygulanmıştır. Araştırmanın tüm süreçleri tamamlandıktan ve analizleri yapıldıktan sonra sonuçlar tartışılarak gerekli görülen önerilerde bulunulmuştur. Sonuç, tartışma ve öneriler kısımları izleyen bölümde sunulmaktadır.

5. SONUÇLAR

Çoklu ortam öğrenme kuramı, bağlantıcılık ve öz düzenleyici öğrenme kuramları odağında gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı kitlesel açık ve uzaktan İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmaktır. Çok aşamalı karma yöntemle desenlen bu araştırma yedi aşamalı bir süreçte gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda ilk olarak Anadolu e-Kampüs İngilizce çalışma materyalleri incelenmiş, ardından öğrenen ihtiyaçları belirlenmiş, alandaki iyi uygulama örnekleri incelenmiş ve alan uzmanları ile uygulamada kullanılacak iyi uygulama örnekleri belirlenmiştir. Ayrıca, yapılan görüşmeler doğrultusunda sunulacak materyaller AÖF sistemine uygunluğu açısından değerlendirilmiş ve seçilen materyaller çevrimiçi İngilizce I dersi için bir üniteye Edmodo çalışma ortamında uygulanmıştır. Sonuçlar dört başlık altında verilmiştir. Bunlar sırasıyla, “ihtiyaç analizi sonuçları, alan uzmanları ile yapılmış yarı yapılandırılmış görüşme sonuçları, memnuniyet ve e-öğrenme içsel motivasyon ölçekleri sonuçları ve uygulama sonrası öğrenenler ile yapılmış yarı-yapılandırılmış görüşme sonuçlarıdır.

5.1. İhtiyaç Analizi Sonuçları

Çalışma kapsamında ihtiyaç analizine katılan öğrenenlerin demografik bilgileri bölüm, yaş, çalışma durumu ve Anadolu e-kampüsü kullanma sıklıkları çerçevesinde değerlendirilmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu Adalet bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Ardından Sosyal Hizmetler Bölümü öğrencileri ve İşletme öğrencileri gelmektedir. En az katılım ise, Çevre Ekonomisi ve Sermaye Piyasası ve Menkul Kıymetler bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. *Bu bilgilere dayanarak, katılımcıların bölümlerine göre yabancı dil eğilimleri belirlenebilir ve bölüm bazlı materyal entegrasyonu yapılabilir.* Katılımcıların yaş ortalamasının (18-32) genç yetişkinlerden oluştuğu görülmektedir. İnternet tabanlı uygulama ve teknolojilerin *genç yetişkinler* tarafından daha çok kullanıldığı dikkate alındığında genç yetişkinlerin oluşturduğu bu katılımcıların internet teknolojilerine ve çevrimiçi uygulamalara erişim konusuna yabancı olmadıkları düşünülebilir. Çalışan ve çalışmayan öğrenci sayısı ise neredeyse eşit durumdadır. Son olarak, Anadolu e-kampüsü kullananların oranları %68,8 olarak belirlenmiştir. Anadolu e-kampüsü ortamına katılan öğrenci sayısı da çevrimiçi İngilizce I dersine yüksek oranda katılım olabileceğine yönelik olumlu bir özellik olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle Anadolu e-kampüsü hiç kullanmayanlar %31,2 çalışmaya dahil edilmemiştir.

3212 öğrencinin katılmış olduğu ihtiyaç analizi bulguları 5’li likert tipi maddelere verilen cevaplara göre değerlendirilmiştir. Sonuçlara göre, katılımcıların İngilizce öğreniminde en önemli ihtiyaçları arasında ilk sırada “çıkılmış sorulardan çalışmak” gelmektedir. Bunun temel nedeni olarak bu dersin zorunlu bir ders olması ve öğrencilerin ilk olarak İngilizceyi geçmek odaklı yaklaşımlarıdır. Bunun yanı sıra öğrenciler, öz değerlendirme, geribildirim, bireysel çalışma, mobil uygulamalar, Web 2.0 araçları, çevrimiçi sohbet pratiği, etkileşimli grup çalışmaları, video (Tedtalk, Youtube, podcast), telaffuz pratiği, İngilizce yazma örnekleri inceleme, görsel materyal kullanımı, basitleştirilmiş kitaplar okumak temalarında da ortalamanın üzerinde tercihler yapmışlardır. İyi uygulama örneklerinin belirlenmesinde bu unsurlar değerlendirilmiştir. Bu bağlamda öncelikli olarak ders geçme, ardından beceri temelli dil öğrenme ihtiyaç analizi aşamasında belirgin bir sonuç olarak değerlendirilebilir. *Bununla ilişkili olarak uygulama aşamasında katılımcı sayısının 185 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, uygulamaya sadece sınav geçmek odaklı olmayan, İngilizce’yi öğrenmek isteyen öğrencilerin katıldığı da söylenebilir.* Bu bulgulardan şu sonucu çıkarmak mümkündür: Anadolum e-Kampüsteki etkileşimli “İngilizce öğrenmeye hazır mısınız?” duyurusu “İngilizce’yi geçmeye hazır mısınız?” olsaydı, uygulama aşamasında katılım daha fazla olabilirdi. İhtiyaç analizindeki sonuçlar; yabancı dil öğretiminde dört temel beceriye ek olarak, öğrenenlerin etkileşimlerde bulunabilecekleri tartışma alanları, öğrenme içeriklerini destekleyen videolar, podcastler, telaffuz çalışmaları, geribildirim, bireysel çalışma alanları, Web 2.0 araçları ile desteklenmiş üretim ve paylaşım alanları ve ölçme değerlendirme araçlarının da gerekliliğini göstermektedir.

Çalışma kapsamında amacın öğrencilere sadece soru çözdürtmekten ziyade hedef dili anlama, kullanma ve o dilde yazılı ve sözlü üretim yapabilme, etkileşimlerde bulunma ve geribildirim alabilme olduğu için uygulamanın gerçekten İngilizce’yi öğrenmek isteyen sınırlı sayıda öğrenci ile gerçekleşmesi de doğal bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

5.2. Alan Uzmanları Yarı Yapılandırılmış Görüşme Sonuçları

Kapsamlı alanyazın taraması ve ihtiyaç analizi yapıldıktan sonra alan uzmanları ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde toplam dört adet soru sorulmuştur. Uzmanların bu sorulara verdikleri yanıtlar doğrultusunda frekanslar hesaplanmış; temalar ve kodlamalar oluşturulmuş ardından analizleri yapılmıştır. İlk soru

Anadolum e-Kampüs Öğrenme Materyalleri; ikinci soru Öğrenme Materyalleri Hazırlanırken Göz Önünde Bulundurulması Gereken Unsurlar; üçüncü soru, İyi Uygulama Örneklerinin Değerlendirilmesi; son soru, İyi Uygulama Örneklerinin Kullanım Alanları ile ilgilidir. Sonuçlar bu sıraya göre verilmiştir.

5.2.1. Anadolum e-kampüs öğrenme materyallerine ilişkin görüşler

Birinci soru (çeşitlilik, anlaşılabilirlik, ilgi uyandırma, güdüleme ve uygunluk) temaları çerçevesinde analiz edilmiştir. Alan uzmanları genel olarak Anadolum e-kampüsteki materyallerin çok çeşitli olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte, çeşitliliğin yapısal odaklı olduğu, sistemde anlama (meaning) ve kullanıma (use) yer verilmediği önemli bir sonuç olarak görülmektedir. Ek olarak, sunulan materyallerin nicelik özelliğine odaklanmak yerine, nitel çeşitliğine önem verilmesi gerekliliği önemli bir sonuç olarak durmaktadır. Bunun yanı sıra, Anadolum e-kampüste doğrudan bilgi aktarımı yapılması ve sadece sınavlardan geçmeye yönelik materyallerin sunulması kritik bir sonuç olarak görülmektedir. Bu konuyla ilgili başka sonuç ise, mevcut materyallerin öğrencileri yeterince motive etmediği üzerinedir. Alan uzmanlarının bu konuyla ilgili çeşitli tavsiyeleri olmuştur. Bunlardan bazıları; mobil uygulamalarla, Web 2.0 araçlarıyla, yabancı dilin ritmini anlamalarını sağlayacak dinleme, ses kayıtları ve konuşma olanakları ve bireysel çalışma etkinlikleri olarak belirlenmiştir. Motivasyon ile ilgili bir başka sonuç ise öğrenenlerin güdü kaynağının dili öğrenmek olduğu ve gerçek hayatta ihtiyaçlarını karşılayacak materyallerin işe koşulması gerektiği şeklindedir.

Bir diğer önemli sonuç ise ders kitaplarının pedagojisinin uygun olması, ilgi uyandırması, anlaşılır olması ve yetişkinlere uygun olmasıdır. Bu bağlamda aynı ders kitaplarının güncel baskılarıyla kullanılmaya devam edilmesi uygun görülmektedir. Özetle, Anadolum e-kampüsteki materyallerin çeşitli olduğu fakat İngilizce öğrenme konusunda tatmin edici düzeyde olmadığı gözlemlenmiştir.

5.2.2. Öğrenme materyalleri hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken unsurlar

Görüşmenin ikinci sorusu kapsamında “öğretim amaçları, etkileşim, dil öğrenme/ öğretme süreçleri, ölçme değerlendirme, öğrenme ortamı ve içerik” temaları ile ilgili çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

Bulgular etkileşimin yabancı dil ve uzaktan öğrenmede olmazsa olmaz unsurlar arasında yer aldığını göstermektedir. Bu konuyla ilgili olarak çeşitli tavsiyeler şu şekildedir: Yabancı dil öğreniminde öğrenenlere kendi aralarında, öğretmenle, öğrenme materyalleri ile etkileşimde bulunabilecekleri ortam sunulmalıdır. Bunun için tartışma alanları, canlı dersler, Web 2.0 destekli etkileşimli öğrenme materyalleri kullanılması önerilmiştir. Bir başka sonuç ise, canlı derslerde gerçek bir etkileşim olmadığı, yine odağın soru çözdürmeye yönelik olduğu şeklindedir. Ek olarak sadece son değerlendirme ile ölçme değerlendirme yapılmaması; kısa sınavlar, açık uçlu sorular, konuşma ortamı, sanal oyunların da materyallere dahil edilmesi gerekliliği öne çıkan sonuçlar arasında yer almaktadır.

İçerik ile ilgili olarak mobil uygulamalardaki film replikleri, oyunlaştırma unsurları ve mikro ifadeler ve görseller desteği ile anlık sindirilebilecek içerikler üretilerek maksimum çeşitlilik sağlanması gerekliliği görülmüştür. Öğrenme ortamı ile ilgili olarak öğrenenlerin kendi öğrenme hızlarında çalışabilecekleri ortamların faydalı olabileceği belirlenmiştir. Öğrenme/öğretme süreçlerinde öğrenciyi düzelter ve geribildirim veren sistemlerin gerekliliği bir başka önemli sonuç olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda çeşitli mobil uygulamaların ve LMS'lerin bunu sağlayabildiği belirtilmiştir. Mobil uygulama ve LMS'lerde istenen bu uygulamaların yer aldığı vurgulanmıştır. Örnek olarak “Kahoot, Quizzes” gibi interaktif Web 2.0 araçları tavsiye edilmiştir.

5.2.3. İyi uygulama örneklerinin değerlendirilmesi

Üçüncü soru kapsamında (Pratik yapma, Web 2.0 araçları, Mobil Uygulama, Üretim ve Tartışma, Audio Materyal, Kısa Sınav (quiz) araçları) temaları ile ilgili çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

İyi uygulama örnekleri arasında ilk sırada Web 2.0 araçları görülmektedir. Bu araçlar sayesinde tek bir tıklama ile öğrenenleri bir siteye, podcastlere, videolara, çevrimiçi soru hazırlama ve alıştırm platformlarına yönlendirmek mümkündür. Alan uzmanları örnek olarak “Newsinlevels, Kahoot, Quizzes, Quizlet, Quizziz, Socrative ve Plickers” gibi yabancı dil öğrenmede kullanılabilecek kısa sınav araçlarından ve “Flipgrid” ve benzeri sözlü tartışma platformlarından bahsetmişlerdir. Sonuç olarak alanyazında da belirtildiği üzere yabancı dil öğrenme sürecinde öğrenen motivasyonunu artıran *Web 2.0 araçlarının, etkileşimli çalışma ortamları, çoklu ortam seçenekleri ve*

öğrenmeye kattığı dinamizmden dolayı öğrenenlerin dil öğrenme süreçlerinde oldukça faydalı olduğu söylenebilir.

İyi uygulama örnekleri arasında önemli olarak değerlendirilen bir başka konu ise pratik yapma ihtiyacı olarak belirlenmiştir. Sonuçlar öğrenenlere çeşitli bireysel çalışma materyalleri ile pratik yapma olanağı sunma gerekliliğini göstermektedir. Bunlar arasında yönlendirmeli okuma pratikleri, etkileşimli videolar, podcastler ve audio materyaller yer almaktadır. Görüşme bulgularından elde edilen diğer bir sonuç ise dinleme materyallerinin yetersiz olmasıdır. Bununla ilgili olarak, tavsiye niteliğinde; yapılacak yönlendirmeli aktivitelerle öğrenci bir dinleme ortamına yönlendirilir, ardından konuşma pratiği yapar ve kendi ses kaydını alarak diğer öğrencilerle aktivite alanında paylaşır. Sonuç olarak herhangi bir konuda iyi olmak için 1000 saat çalışma gerekir (Büyükyıldırım, 2018) gerçekliğinden yola çıkarak hedef dili öğrenmek için de mümkün olduğu kadar çok pratik yapmak ve mesai harcama gerekliliğinden bahsetmek mümkündür.

İyi uygulamalara bir diğer örnek ise, uzaktan yabancı dil öğrenme ortamlarına tartışma alanı (discussion board) eklenmesidir. Böyle bir alanda öğrenci hem konuşma hem de yazma pratikleri ile üretim yapabilmekte ve sosyal etkileşime girebilmektedir. Aynı zamanda, böyle bir alanda Açıköğretim Sisteminde uzmanlar görevlendirilerek bir moderatör takımı oluşturulması ve istekli öğrencilere yazma ve konuşma pratikleri yaptırılması ortaya çıkan önemli sonuçlar arasında yer almaktadır.

Alan uzmanlarının önerdiği bir başka iyi uygulama örneği mobil uygulamalardır. Mobil uygulamaların geri bildirim, etkileşim ve oyunlaştırma özellikleri ve her an her yerde çalışma olanağı sağlamaları yabancı dil öğreniminde de önemli rol teşkil etmektedir. Yabancı dil öğreniminde teknoloji kullanımı ile ilgili alanyazın temel olarak üç ana kategoriye ayrılmaktadır. Bunlardan bir tanesi de Mobil Destekli Dil Öğrenimi (MALL) olarak bilinmektedir. MALL, mobil cihazlarla desteklenen veya geliştirilen bir dil öğrenimidir. MALL hem mobil öğrenmenin hem de bilgisayar destekli dil öğreniminin bir alt kümesidir. Bu yüzden açık ve uzaktan İngilizce öğretiminde faydalı olabilecek bir yöntemdir. İhtiyaç analizinde öğrenenlerin internete bağlanmak için en çok kullandıkları cihazların cep telefonları olduğu göz önünde bulundurulduğunda, Açık ve Uzaktan Öğrenme çalışma ortamlarının mobil destekli olması gerekliliğinden bahsetmek mümkündür.

5.2.4. İyi uygulama örneklerinin kullanım alanları

İyi uygulama örneklerinin kullanım alanı ile ilgili olarak bahsi geçen iyi uygulamaların, İngilizce derslerinin tüm ders konuları ve dil öğrenme becerileri için kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Genel bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, yabancı dil öğretiminde dört temel beceriye ek olarak, öğrenenlerin etkileşimlerde bulunabilecekleri tartışma alanları, öğrenme içeriklerini destekleyen videolar, podcastler, telaffuz çalışmaları, geribildirim, bireysel çalışma alanları, Web 2.0 araçları ile desteklenmiş üretim ve paylaşım alanları ve ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı yabancı dil öğreniminde iyi uygulama örneklerinin mihenk taşları oldukları söylenebilir. Çalışma kapsamında belirlenen iyi uygulama örnekleri alanyazındaki yabancı dil olarak ya da ikinci dil olarak İngilizce öğretimi süreçlerinde izlenmesi gereken yöntem, teknik ve aktivite çeşitleri ile örtüşmektedir. Ayrıca alan uzmanları *belirlenen iyi uygulama örneklerinin tüm içeriklere entegre edilebileceğini ifade etmişlerdir*. Bu durum çalışma kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda izlenen yolun ve sürecin doğruluğunu destekler niteliktedir.

5.3. Memnuniyet ve E-Öğrenme İçsel Motivasyon Sonuçları

Uygulama sonrası memnuniyet ve e-öğrenme içsel motivasyon ölçeklerini tamamlayan öğrenenlerin demografik bilgileri bölüm, yaş ve interneti kullanma sıklıkları çerçevesinde değerlendirilmiştir. 48 öğrencinin tamamlamış olduğu ölçeklerde bulgular 5'li likert tipi maddelere verilen cevaplara göre değerlendirilmiştir. Bu maddeler *iletişim araçları ve etkileşim, öğretmen-öğrenci etkileşimi, ortam değerlendirilmesi, ders içeriği ve öğretim süreci başlıkları* altında sunulmuştur.

İletişim araçları ve etkileşim ile ilgili sonuçlar öğrenenlerin eş zamanlı sohbet pratiklerini ve etkileşime dayalı etkinlikleri tercih ettiklerini göstermektedir. Öğretmen-öğrenci etkileşimi ile ilgili sonuçlar ise genel olarak ortalamanın üzerinde bulunmuştur. Katılımcılar yardım alma, geribildirim ve bilgilendirme konularında memnun olduklarını belirtmişlerdir. Ortam değerlendirilmesi ile ilgili en belirgin memnuniyet örnekleri; çalışma ortamının *işlevselliği, materyal çeşitliliği, mobil uygulamasının olması ve katılımcıların çalışma ihtiyaçlarını karşılaması* olarak görülmektedir.

Katılımcıların *etkileşim, geribildirim, anlaşılabilirlik, içerik ve süreç* ile ilgili memnuniyetleri yüksek çıkmıştır. Aynı zamanda katılımcıların; *Web 2.0 teknolojileri ile İngilizce dinleme/konuşma, okuma/yazma becerileri edinme, canlı ders, öz*

değerlendirme, zaman ve mekândan bağımsız çalışabilme gibi ortam özelliklerinden memnun oldukları belirlenmiştir.

Etkileşimli çevrimiçi EÇİNGM Ölçeği sonuçları ise katılımcıların neredeyse tamamının uygulama ortamı ve materyallerinden *memnun* olduklarını ve bu ortamlarda *motivasyonlarının çok yüksek* olduğunu göstermektedir. Ölçeklerin açık uçlu bölümünde ise katılımcılara çalışma ortamının öğrenciler için nasıl daha iyi olabileceği, memnuniyetleri ve/veya ortam kullanım sürecinde yaşadıkları problemlerden bahsetmeleri istenmiştir. Katılımcıların neredeyse tamamı çalışma ortamından ve sunulan materyallerden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Aynı zamanda *materyaller çeşitli, geribildirimler yeterli ve içerikler kapsamlı* bulunmuştur. Bunlara ek olarak, çalışma ortamında ihtiyaca yönelik aktivitelerin sunulduğu ve katılımcıların genel olarak bir problem yaşamadıkları gözlemlenmiştir.

Memnuniyet ve e-Öğrenme İçsel Motivasyon Sonuçları, katılımcıların çalışma ortamından ve bu ortamda sunulan materyallerden çok memnun olduklarını göstermektedir. *İhtiyaç analizi bulguları ile karşılaştırıldığında ölçeklerde ortalamaların daha yüksek olduğu* gözlemlenmiştir. *Bunun nedeninin çalışma ortamına sadece hedef dili öğrenmek isteyenlerin gelmesi ve katılımcıların bu ortamdan istenilen verimi almaları olarak değerlendirilebilir.* Uygulama sonrası öğrencilerle odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Yapılan bu görüşme sonuçları da bu değerlendirmeyi destekleyecek niteliktedir.

5.4. Uygulama Sonrası Yapılmış Odak Görüşme Sonuçları

Odak grup görüşmesinde katılımcılara iki adet soru sorulmuştur. İlk soru “Çalışma ortamının İngilizce I ve II derslerinizin diğer ünitelerine de uygulanmasını ister miydiniz? Neden?” sorusudur. Katılımcıların görüşlerinden şu sonuçlar ortaya çıkmıştır: Çalışma ortamı;

- Eğlencelidir,
- Dil öğrenme becerilerini sunmaktadır,
- Materyaller çeşitlidir,
- Etkinlikler faydalıdır,
- Öğrenme kaynakları ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Ek olarak, öğrenenlerin soru çözme odaklarından uzaklaşarak İngilizcenin harmonisini yakalayabilecekleri bu çalışma ortamında, katılımcıların yabancı dil öğrenme isteklerinin ve motivasyonlarının da arttığını söylemek mümkündür. Katılımcılar çalışma ortamının mutlaka devamının getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Görüşme sorularından ikincisi “Kullandığınız bu ortamın İngilizce I ve II derslerinize daha fazla katkı sağlaması için neler önerirsiniz?” sorusuna verilen cevapların analizleri yapılmıştır. Bulgulara göre çalışma ortamında mevcut olan oyun ya da *oyunlaştırma bazlı aktiviteler, canlı konuşma dersleri, şarkı etkinliklerinin* sayısı artırılabilir. Ek olarak, *periyodik ödevler ve kısa hikâye okuma etkinlikleri* ihtiyacı belirlenmiştir.

Çalışma ortamında sunulan ve görüşmeler sonrası eklenebilecek ya da sayısı artırılacak olan tüm aktiviteler için çeşitli Web 2.0 araçları bulunmaktadır. Araştırmacı, ortamda kullanılmış olan tüm etkinlikleri daha önceden belirlemiş ve pilot çalışması gerçekleştirilmiş Web 2.0 araçlarıyla yapmıştır. *Görüşmelerden elde edilen genel sonuç, çalışma ortamı ve sunulan materyallerin faydalı olduğunu göstermektedir. Bir diğer önemli sonuç ise, katılımcıların tamamının çalışma ortamının İngilizce derslerinin diğer üniteleri için de sürdürülmesi ihtiyacını göstermektedir.*

Araştırmanın kuramsal altyapısındaki Çokluortam Öğrenme, Bağlantıcılık ve Öz Düzenleyici Öğrenme neredeyse tüm özellikleriyle araştırma süreçlerinin ve sonuçlarının sağlam temellere dayalı olduğunu göstermektedir. Çokluortam Öğrenme Kuramının temel özelliği olan görsel, işitsel zenginliğin; çoklu ortam özelliklerinin hepsini kapsayan Web 2.0 araçları ile LMS’te sunulması, Bağlantılık kuramının ağ bağlantıları, üretim ve paylaşım özelliği, Öz Düzenleyici Öğrenmedeki öğrenenlerin otonom kararları, kendi ihtiyaçlarına ve amaçlarına göre çalışma unsurları araştırmanın tüm sürecine dahil edilmiştir.

Tüm süreç özetle değerlendirildiğinde, ölçeklerdeki veriler ve görüşmelerde elde edilen bulgular Açıköğretim Sistemi İngilizce dersleri için bu çalışmadaki Edmodo çalışma ortamı ve/veya benzeri çalışma ortamlarının öğrenenler için etkili ve faydalı olduğunu göstermektedir. Uygulama aşamasında ve sonrasında katılımcılardan gelen sözlü ve yazılı geribildirimler de bu sonucu destekleyecek niteliktedir.

6. TARTIŞMA

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmak amacıyla yapılan bu araştırmada alanyazın taraması, öğrenen ihtiyaçları ve alan uzmanları görüşleri çerçevesinde Açıköğretim İngilizce derslerinde kullanılabilecek çeşitli iyi uygulamaları örnekleri belirlenmiş ve uygulaması yapılmıştır. Araştırma sorularına bağlı olarak yedi basamakla tamamlanmış olan bu çalışmanın her basamağında alt basamaklar bulunmaktadır. *Veri sağlamaları, kodlayıcılar arası tutarlık, anket ve ölçeklerin pilot uygulamaları* araştırmayı güçlü kılan özellikler arasında yer almaktadır. Araştırmanın sonucu *katılımcıların uygulama aşamasından memnun olduklarını* göstermektedir.

Böyle bir uygulama yapılmasının temel nedeni İngilizce dersleri için alan bazlı materyal gerekliliğinin gözlemlenmesi olmuştur. Anadolum e-kampüs ortamında her ders için çeşitli kaynaklar, materyaller ve videolar bulunmaktadır. Bununla birlikte bu materyaller soru çözme odaklı, ezberlemeye dayalı ve hatırlama düzeyinde çevrimiçi kaynaklar olarak görülmektedir. Açıköğretim Sistemi kitlesel bir eğitim verdiği için doğal olarak bütünsel bir yaklaşımla öğrenme olanakları sunmaktadır. Buna rağmen her alanın doğası farklı öğrenme süreçlerini, bu farklılıklar da alan bazlı yaklaşımla üretilen farklı materyalleri gerektirmektedir. Bu bağlamda çalışma kapsamında İngilizce dersleri için alan bazlı çevrimiçi materyaller üretilmiş, uygulanmış ve değerlendirmeleri yapılmıştır.

21. yüzyılın ilk çeyreğinde enformasyon ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler tüm disiplinlerdeki eğitimi ve yabancı dil eğitimini etkilemiştir (Warner, 2004). Web 2.0, Web 3.0/4.0, yapay zekâ, mobil öğrenme, sanal sınıflar, artırılmış gerçeklik ve metaverse gibi teknolojiler eğitim platformlarında ve akademik çalışmalarda en çok bahsedilen (trend topic) terimler arasında yer almaktadır. Jones'a göre (2001, s.362) dil öğretimi ve öğrenimi bilişim teknolojilerinin yardımı olmadan yapılamaz. Dil öğretiminde ve öğreniminde teknolojiyi öğrenmeye ve öğretmeye entegre etmek için çok çeşitli sosyal medya araçları bulunmaktadır (Başal ve Aytan, 2014). Bozdoğan (2012), Web 2.0 araçları sayesinde dil öğretimi ve öğreniminin oldukça kolaylaştığını ifade etmektedir. Yabancı dil öğrenenler, bu araçlar sayesinde eserler üretebilmekte, bu eserleri yayınlatabilmekte ve etkileşimlerde bulunabilmektedirler.

Çalışma kapsamında iyi uygulamalarla ilgili elde edilen en önemli bulgular arasında “*Web 2.0 araçları*” ilk sıralarda yer almaktadır. Web 2.0 teknolojileri öğrenenlere daha etkileşimli, işbirlikçi, öğrenci merkezli, yaratıcı ve dolaylı öğrenme

(vicarious learning) deneyimleri sunmaktadır. (Bower, 2017 s.157-158). Shin'e göre (2006), Web 2.0 araçları ile yapılan senkron veya asenkron iletişimler dil öğrenmede oldukça etkilidir. Web 2.0 teknolojilerinin temel pedagojik olanakları arasında bağlantı ve sosyal ilişki kurma, bilgiyi işbirliği içinde keşfetme ve paylaşma, içerik oluşturma, bilgiyi birleştirme ve yeniden karıştırma yer almaktadır (McLoughlin ve Lee, 2007). Web 2.0 paradigmasının başarısını destekleyen bir başka unsur ise aynı amaçta olan birçok kullanıcıyı bir arada sosyal ve aktif bir ortamda aynı hedefe ya da ürüne odaklayabilmesidir (O'Reilly, 2007). Bu bilgiler ışığında çalışma kapsamında Açıköğretim sistemi İngilizce öğretiminde uygulanmış "Web 2.0 araçları kullanımı" bulgularının alanyazındaki bilgilerle örtüştüğü söylenebilir.

Çalışma kapsamında alanyazın taraması, alan uzmanlarının görüşleri ve öğrenenlerin ihtiyaçları doğrultusunda elde edilen bulgularda iyi uygulamalarda bulunması gereken belirgin özellikler arasında "Çevrimiçi sohbet pratiği", "Telaffuz pratiği", "Diyalog videoları", "Öz değerlendirme (checklist)", "Geribildirim", "Bireysel çalışma", "Etkileşim", "Tartışma alanı", "Web 2.0 araç kullanımı", "Kısa sınav araçları", "Mobil uygulamalar", "Üretim (yazma-konuşma)", "Dil öğrenme toplulukları", "Görsel materyaller" "Video", "Çıkmış sorular" ve "Oyunlaştırma" yer almaktadır. Bu bağlamda Bower'ın (2016) araştırmasından bahsetmek mümkündür. Bower'ın araştırmasında ücretsiz toplam 200'den fazla Web 2.0 ürününün tipografik analizi yapılmıştır ve 14 farklı kategoride sınıflandırılabilen 37 farklı Web 2.0 teknolojisinden bahsedilmektedir. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir; senkron ve asenkron metin tabanlı tartışma alanları, görüntü tabanlı araçlar, ses/video araçları (video-ses üretim ve paylaşım ve editörlük), çok modlu üretim araçları (dijital pano, sunum, ders yazarlığı), dijital hikâye anlatımı, web sitesi oluşturma (wiki, blog), bilgi organizasyonu ve paylaşımı (dosya paylaşımı, sosyal imgeleme, RSS), veri analizi (anket, forum, infografik, zaman çizelgesi, ölçme ve değerlendirme, sosyal ağ oluşturma ve eşzamanlı işbirliği araçları, web-konferans araçları ve öğrenme yönetim sistemleri.

Görüldüğü üzere, çalışma kapsamında belirlenen iyi uygulama özelliklerinin hepsini Web 2.0 araçları ile sunabilmek mümkündür. Dolayısıyla, bu araçları ayrı ayrı vermek yerine, belirlenen iyi uygulama materyallerini daha kompakt ve kullanıcı dostu bir ortamda sunmak için tek bir LMS kullanmanın daha pratik olduğu düşünülmüş ve Edmodo platformunda öğrenim kazanımlarına uygun olarak öğrenenlere sunulmuştur.

Bulgular incelendiğinde katılımcıların neredeyse tamamının çalışma ortamından ve sunulan materyallerden memnun oldukları görülmektedir. Katılımcıların bireysel olarak, kendi hızlarında ve öğrenme ihtiyaçlarına göre çalışabilecekleri bu ortamda İngilizce öğrenirken gerekli olan tüm unsurlar göz önünde bulundurulmuştur. Örneğin, beceri edinme kuramına göre (skill acquisition theory) ikinci dil ediniminde (L2) bildirimsel bilgi, anlamlı uygulamalarla prosedürel bilgiye dönüştürülebilir (Anderson 1983, 2005; DeKeyser 2007). Bir başka ifadeyle, uygun anlarda geri bildirimle tekrarlanan uygulama, mekanik becerinin kazanılmasından ziyade anlamlı öğrenmenin hızlandırılmasını teşvik eder (Anderson, Greeno, Kline ve Neves, 1981: 206) ve böylece otomatikleşmeye katkıda bulunur. Bunun sonucu olarak kalıcı olarak öğrenmek için gerekli şartlar sağlanmış olur.

Açık ve uzaktan öğrenme ile dil öğrenimi söz konusu olduğunda, sunulan araç ve materyaller şu özellikleri taşımalıdır:

- Öğreneni özgün dil kullanımına yöneltmeli (söylem içeren dil girdisi),
- Öğrenenlere, öğrenilecek dili iletişimsel amaçlar için kullanma olanağı tanıyarak (etkileşim içeren etkinlikler, bilgi açığı etkinlikleri vb.); bireysel uygulamaya olanak tanımalı,
- Öğrenenlerin kültürel farkındalık ve duyarlılık geliştirmelerine yardımcı olmalı,
- Öğrenenlere dili kullanacakları koşullara benzer biçimlerde öğrenme için yardım etmeli. (Peçenek 2005, s. 87-88).

Bu özelliklerin tamamı Edmodo çalışma ortamında Web 2.0 araçları destekleriyle sunulmuştur. Çalışma kapsamında öğrenenlerin yabancı dil öğretiminde dört temel beceri olan konuşma, yazma, dinleme ve okuma becerilerini geliştirmeye ve anlamlı öğrenmeye yönelik materyaller sunulmuştur. Kalıcı öğrenme sağlayabilmeleri için anlaşılır girdi verilerek hedef dili kullanmaları, üretmeleri ve bu bağlamda otomatikleşmeleri teşvik edilmiştir. Krashen 'ın (2017) ilk olarak 1980'lerde öne sürülmüş İkinci Dil Edinimi hipotezlerinden biri olan öğrencilere anlaşılır girdiler verilmesi, dili bilinçli olarak öğrenmek yerine doğal olarak edinmelerine yardımcı olduğunu vurgulamaktadır. CALL, TELL ve MALL teknolojilerinin İkinci Dil Edinimi (SLA) teorilerine göre yapılandırıldıkları göz önünde bulundurulduğunda, hedef dilde öğrenen etkileşimleri, seviyeye uygun anlaşılır girdi, doğal iletişime odaklanma, öğrenenlerin kendi hatalarının farkına varmaları, dil ediniminde doğal düzen prensipleri; Açık ve Uzaktan yabancı dil öğrenme süreçlerinde; çevrimiçi materyaller oluştururken göz önünde bulundurulması gereken temel prensipler arasında yer almaktadır.

Ek olarak, katılımcılar üretim yaptıkları tüm etkinliklerde öğretmenlerinden, akranlarından veya sistemden otomatik geribildirim (AF) geribildirim almışlardır. Amiryousefi ve Geld (2021) çevrimiçi ortamlarda İngilizce öğretilirken öğretimsel geribildirimlerin öneminden bahsetmektedirler. LMS ortamlarında geribildirim çeşitli yollarla verilebilmektedir. Çalışma kapsamında geribildirimler forum alanında, yorumlar kısmında ve/veya bireysel mesajlar şeklinde verilmiştir. Aynı zamanda hızlı geribildirimli alıştırmalar uygulama aşamasında sıklıkla kullanılmıştır. Yapay zekâ tabanlı AF araçlarının uzaktan yabancı dil öğreniminde üretime dayalı etkinliklerde başarıyı, motivasyonu ve öz yeterliliği artırmadaki etkinliği Keller'in ARCS (dikkat, ilgi, güven ve memnuniyet) motivasyon modeli kapsamında tartışılmaktadır (Taskiran ve Yazıcı, 2021, s.102). Memnuniyet anketi ve odak görüşme sonuçları bu bağlamda çalışma ortamının çok iyi tasarlanmış olduğunu göstermektedir.

Bulgulara göre, çalışma ortamı öğrenen-öğrenen, öğrenen-öğreten öğrenen-içerik etkileşimleri de sağlamıştır. Bu bağlamda Anderson'ın da (2003) belirttiği gibi bu etkileşimlerin tamamının gerçekleşmesi çevrimiçi ortamlarında ideal süreçler olarak değerlendirilmektedir. Morrison'a (2002) göre Web 2.0 araçları sayesinde kelime, dilbilgisi, yazma, okuma, telaffuz çalışmaları yapılarak temel dil becerileri rahatlıkla geliştirilebilmektedir.

Özetle, bulgulara ve alanyazına bağlı olarak tasarlanan ve mobil uygulaması da olan Edmodo çalışma ortamında sunulan çevrimiçi İngilizce materyalleri öğrenenlerin her an her yerde öğrenebilmelerini (ubiquitous learning), hızlı geribildirim alabilmelerini, anlama ve üretime dayalı etkinlikler yapabilmelerini sağlamıştır. Uygulama boyunca öğrenenlerin dil öğrenme süreçleri gözlemlenmiş; daha önceden belirlenmiş en güncel araçlarla desteklenmiştir. Uygulama ile ilgili bulgular çalışma ortamında sunulan tüm materyallerin faydalı, eğlenceli, motive edici olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda bu tarz uygulamaların, Açıköğretim sisteminde önce araştırması ve pilot çalışmaları yapıldıktan sonra, başka birçok ders için de uygulanabilirliğinden bahsedilebilir. Böylelikle, Açıköğretim öğrencileri sadece soru çözme odaklarından uzaklaşmış; Web 2.0 araçlarıyla bilişsel yükün daha aza indirgendiği, etkileşimli, geribildirimli ve öğrenme odaklı ortamlarda çalışabilirler.

Bu araştırma çoklu ortam öğrenme kuramı, bağlantıcılık ve öz düzenleyici öğrenme kuramları odağında gerçekleştirilmiştir. Bağlantıcılığa göre *öğrenme bireylerin ağlardaki etkileşimleri ile oluşmaktadır*. Bu bağların ve etkileşimin seviyesi öğrenmenin kapsamını

oluşturmaktadır (Downes, 2012). Kop'a göre (2011) öğrenme öğrenenlerin aktif katılımları ile gerçekleşmektedir, bilgiye sadece aktarmak yeterli değildir. Öğrencilerin kendi öğrenme deneyimlerini planladıkları, planlarını uyguladıkları ve kendi öğrenme deneyimlerini değerlendirdikleri bireysel öğrenme yaklaşımı olan öz düzenleyici öğrenme, uzaktan eğitim süreçlerinde önemli bir role sahiptir (Fırat, Şakar ve Yurdakul, 2016). Ağlardaki otonom, öz yönlendirmeli ve öz düzenleyici özelliklerine sahip olan öğrenenler, kendi ihtiyaçlarına ve amaçlarına göre öğrenme ortamlarını yaratmaktadır. Çalışmadaki katılımcıların büyük bir çoğunluğu genç yetişkinlerden oluşmaktadır ve teknoloji okuryazarlıkları oldukça yüksek olarak gözlemlenmişlerdir. Çalışmanın uygulama sürecinde, katılımcıların sadece birkaçı kayıt olma, ses kayıtları için mikrofon ayarları yapma, sınıf kodu girme gibi temel düzey teknoloji konularında zorlanmışlardır. Nedeni ise bu katılımcıların genel katılımcı yaş aralığından daha ilerki yaşlarda olmalarıdır. Bilindiği üzere 21.yüzyıl öğrenenleri ağ bağlantılarını, çoklu ortamları ve Web 2.0 teknolojilerini başarı ile kullanabilen, teknoloji okuryazarlıkları yüksek, ikincil bilgiyi filtreleyebilen, işbirlikçi çalışabilen, eleştirel düşünebilen, kendi çalışma hızlarını belirleyebilen, dört duvar arasında öğrenmeyi tercih etmeyen yenilikçi bireylerden oluşmaktadır (Kop ve Hill, 2008).

Mayer'in, Çoklu Ortam Öğrenme Kuramı, (ikili kodlama, sınırlı kapasite ve aktif işlemci) üç farklı bilişsel kurama dayandırılarak, öğrenenin zihinsel olarak seçme, organize etme ve kaynaştırma işlemleriyle sürece aktif olarak katıldığını ileri süren bir kuramdır. Öğrenme ortamlarında kullanılan çoklu ortamlar ortamın etkililiğini, verimliliğini arttırdığı gibi öğrenci motivasyonunu ve başarısını da artırır (Bulut, 2018 ve Leutner, 2014). Özgür'ün (2021) çalışmasında da belirtildiği gibi; video, resim, animasyon ve simülasyonların öğrenenlerde daha az bilişsel yüke neden olmaktadır. Bu bağlamda araştırmacı kuramdaki öğrenme unsurlarını göz önünde bulundurarak çalışma ortamında görsel içerikleri, video (Tedtalk, Youtube, podcast), simülasyon (Gamestolearnenglish, wittycomics, powtoon), ve ses /sesletim (Vocaroo, OneminuteEnglish, Englishcentral) özellikleri sunabilen Web 2.0 araçlarını kullanarak çoklu ortam tasarımı yapmıştır. Odak görüşme ve ölçeklerdeki bulgular da çoklu ortam tasarımının istenilen düzeyde yapıldığını göstermektedir. Bu bağlamda, çalışma kapsamında bahsi geçen tüm bu özellikler göz önünde bulundurulduğunda, çalışmanın kuramsal altyapısının böyle bir araştırma yapmak için uygun olduğu görülmektedir.

7. ÖNERİLER

Araştırma sonucunda elde edilen bulgu ve sonuçlar doğrultusunda, öğrenenlere, eğitim kurumlarına ve araştırmacılara aşağıdaki konularda öneriler sunulmuştur.

Öğrenenlere öneriler:

Dijital teknolojiler yabancı dil ve ikinci dil öğrenmede yaygınlaşarak kullanılmaktadır. Yabancı dil öğrenmek isteyen herkes çeşitli teknolojiler sayesinde hedeflenen dili kolaylıkla öğrenebilmektedir. Bu tamamen kişinin öğrenme motivasyonuna, ayırdığı zamana, çalışma hızına, doğru çalışma ortamı ve kaynak seçimi ile ilişkilidir.

Web 2.0 araçları sayesinde yabancı dilde dört temel beceri olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme pratikleri yapılabilmektedir. Bu araçlar sayesinde hızlı geribildirim alınabilmekte ve öğrenenler diğer öğrenenler, öğretmen ve öğrenme materyalleriyle etkileşimde bulunabilmektedirler. Öğrenenler, Web 2.0 araçları sayesinde yine çeşitli dil pratikleri yapabilecekleri yüzlerce günlük, podcast, wiki, video, alıştırma, konu anlatımları gibi uygulamalara ve içeriklere ulaşabilir; bu içeriklerden faydalanabilir, değerlendirebilir, değiştirebilir, yeni içerikler oluşturabilir ve bunları paylaşabilirler. Dolayısıyla, yabancı dil öğrenme süreçlerini bağlantılarla ve araçlarla çok daha pratik hale getirebilirler. *Bu araştırmada kullanılan tüm çevrimiçi materyaller öğrenen ihtiyaçları, alanyazın taraması ve alan uzmanları görüşleriyle belirlenmiştir. Dolayısıyla, araştırmanın açık ve uzaktan İngilizce öğrenen tüm öğrenenlere rehber niteliğinde olduğu söylenebilir.*

- Bu nedenle Açık ve Uzaktan İngilizce öğrenenler, öğrenme süreçlerinde öncelikli olarak sınav sorusu çözmek yerine; yabancı dil öğrenmede *dört temel beceri* olan; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmeye odaklanmalıdır.
- Her öğrencinin öğrenme stilleri ve hızları farklı olduğu için öğrenenler kendi ilgi alanlarına ve hızlarına yönelik farklı teknolojiler ve Web 2.0 araçlarını kullanmayı ve çeşitlilik sağlamayı benimsemelidir.
- *Etkileşim* dil öğrenme sürecinde özellikle dört temel becerinin geliştirilmesinde en önemli unsurlardan biridir. Web 2.0 araçlarının büyük çoğunluğu öğrenen ile diğer öğrenenler, kaynak metin ve öğreten arasında etkileşimi ön plana çıkarttığı için Açık ve Uzaktan Öğrenenlerin etkileşim odaklı çalışmalara öncelik vermesi göz önünde bulundurulmalıdır.

- Günümüz  artları dikkate alındığında öğrenenlerin büyük çoğunluğunun çeşitli zorunluluklar nedeniyle yüzyüze eğitim yerine uzaktan eğitimlerine devam ettikleri görülmektedir. Yaşanan teknolojik gelişmeler sayesinde Açık ve Uzaktan   renme süreçlerine daha çok teknolojik uygulamaların entegre edilmesi ve öğrenenlerin teknolojik araçları kullanma konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- Öğrenenler kaynak seçimi konusunda geleneksel kitap ve soru çözme platformları yerine onların sürece daha aktif katılımlarını sağlayan etkileşimli teknolojileri kullanmaya daha fazla vakit ayırmalıdır.
- Öğrenenler yabancı dil öğrenme süreçlerinde; hedef dili öğrenmek için ne kadar çok zaman harcanırsa, o kadar başarılı olacaklarını unutmamalıdır.

Eğitim kurumlarına  oneriler:

Bilindiği  zere Covid 19 pandemisiyle ba layan eğitim süreçlerindeki değişiklik Açık ve Uzaktan   renmeyi zorunlu hale getirmiştir. Acil bir yapılanma ile dünyadaki tüm eğitim kurumları uzaktan eğitime hızlı bir geçiş yapmışlardır. Açık ve Uzaktan   renme tüm disiplinler ve dersler olmak üzere gerekli koşullar sa lanıldı ı takdirde öğrenenlere verimli öğrenme olanakları sunmaktadır. Bu koşullar arasında ders içeriği oluşturma, arayüz tasarımı, etkileşim, sunum ve doğru teknoloji kullanımı öncelikli sıralarda yer almaktadır. Şemsiye bir kavram olan Web 2.0 araçları; senkron işbirliği araçları, sosyal bağlantı sistemleri,  l me değerlendirme araçları, dosya paylaşımları,  evrimi i çizelgeler, panolar, dijital kitap oluşturma ve payla tırma olanakları gibi birçok seçenekler sunabilmektedir. Aynı zamanda Web 2.0 araçları araştırma kapsamında da g r ld   gibi yabancı dil   retiminde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda, eğitim kurumları; müfredat, izlen  ve ders öğrenim kazanımlarına göre alan uzmanları yardımı ve kapsamlı bir araştırma ile iyi uygulama örneklerini belirleyebilir ve kurumlarında kullanabilirler. Bu bağlamda:

- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi gibi kitlesel eğitim veren tüm kurumların akademik bağlamda ve teknoloji kullanımında güncel kalmaları, sistemlerini sürekli geliştirmeleri, e-öğrenme ortamlarını ihtiyaçlara göre yenilenebilir hale getirmeleri gerekmektedir.

- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi gibi kitlesel eğitim veren kurumlar alan bazlı yaklaşımlarla; Açık ve Uzaktan Öğrenme süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirebilirler.
- Eğitim kurumları ölçme değerlendirme süreçlerinde sadece mekanik, hatırlama ve/veya ezbere dayalı çoktan seçmeli testler kullanmamalıdır. Öğrenenlerin hedeflenen kazanımları anlamalarına ve kullanımlarına yönelik alternatif ölçme değerlendirmeler de yapmaları gerekmektedir.
- Eğitim kurumları, teknoloji ve Web 2.0 tabanlı araçları hem genel eğitim faaliyetleri hem de Açık ve Uzaktan Öğrenme uygulamalarında daha çok ve etkili kullanma konusunda çalışmalar yürütmelidir.
- Eğitim kurumlarında özellikle pandemi gibi beklenmeyen şartlarda normal eğitimden, uzaktan eğitim faaliyetlerine geçişin yaşandığı durumlarda normal eğitim süreçlerinde verilemeyecek eğitimlerin akademik ve teknolojik boyutunu düzenleyecek ve organize edecek alan uzmanlarından oluşan birimler oluşturulmalıdır.
- Ayrıca, kurumların olası kriz anlarında uzaktan eğitime geçmek zorunda kalabilecekleri göz önüne alınarak alan uzmanlarının gözetiminde uzaktan eğitim, teknoloji tabanlı içerik hazırlama, Açık ve Uzaktan Öğrenme gereklerine uygun ders hazırlama vb. gibi konularda kurum personelinin hizmet içi eğitimlerinin planlanması ve uygulanması sağlanarak personelin uzaktan eğitim konusunda bilinçlendirilmesi gerekir.
- Açık ve Uzaktan Öğrenme sürecinde özellikle *öğrenen-öğreten etkileşiminin* etkili olabilmesi açısından belirlenen her sınıf için bir danışman öğretmen atanması faydalı olacaktır. Böylece öğrenenler, sorun yaşadıkları durumlarda öğretmenler ile etkileşime geçerek sorun çözülmüş olacaktır. Ayrıca her öğretmen kendi sınıfında ortaya çıkan sorunları anında okuldaki Açık ve Uzaktan Öğrenme birimine aktaracağı için sistemle alakalı sorun alanları belirlenip gerçek katılımcıların görüşleri doğrultusunda sistemde düzenlemeler ve/veya iyileştirmeler yapılabilir.

Araştırmacılara öneriler:

Bu çalışmada Açıköğretim İngilizce derslerinin etkililiğini artırmak amacıyla kapsamlı bir alanyazın taraması yapılmıştır. Ardından, öğrenen ihtiyaçları ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda iyi uygulama örnekleri belirlenmiş ve araştırmacı Web 2.0 teknolojilerini kullanarak bir LMS ortamında uygulama yapmıştır. Uygulama ile ilgili bulgu ve sonuçlar araştırmanın etkili ve verimli olduğunu göstermektedir.

- Çalışma sınırlılıkları nedeniyle sadece bir ünite ile sınırlandırılan bu çalışma Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminin olanakları ve eğitim kadrosunun tecrübeleri sayesinde bir ders programının tümünü kapsayacak şekilde uzun zamana yayılacak şekilde uygulanabilir. Elde edilen sonuçlar ile *programın güçlü ve zayıf noktaları belirlenerek programda sürekli iyileştirme sağlanabilir.*
- Araştırmacılar benzer bir çalışmayı farklı kurumlarda açık ve uzaktan yabancı dil öğrenenlerle tekrarlayabilirler.
- Çalışma kapsamında belirlenen iyi uygulama örnekleri ve gelecekte yapılacak olan çalışmalarda iyi uygulama örnekleri ve teknolojiler karşılaştırılabilir ve çeşitlendirilebilir. Böylelikle uzaktan yabancı dil öğretimi literatürüne katkı sağlanabilir.
- Araştırmacılar Açık ve Uzaktan yabancı dil öğrenimindeki yenilikleri küresel çerçevede değerlendirmeye yönelik kültürler arası çalışmalar ve projeler yürütebilirler.
- Benzer bir şekilde farklı disiplinlerdeki araştırmacılar da öğrenen ihtiyaçları ve öğrenim kazanımlarını göz önünde bulundurarak alan bazlı çalışmalarını uygun Web 2.0 teknolojilerinden faydalananarak gerçekleştirebilirler. Böylelikle, öğrenme-öğretme ortamlarını, içeriklerini ve e-öğrenme materyallerini daha etkili ve verimli duruma getirebilirler.

KAYNAKÇA

- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology- TOJET*, 1(1), 92–97. Available from <http://www.tojet.net/articles/1111.pdf>
- Aldağ, Ö., ve Sezgin, Ö. (2003). Çok ortamlı öğrenmede ikili kodlama kuramı ve bilişsel model. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(11).
- Alessi, S. M., ve Trollip, S. R. (2001). *Multimedia for learning: Methods and development*. Allyn ve Bacon.
- Amiryousefi, M., ve Geld, R. (2021). The role of redressing teachers' instructional feedback interventions in EFL learners' motivation and achievement in distance education. *Innovation in Language Learning and Teaching*, 15(1), 13-25.
- Anderson, T. (2016). Theories for learning with emerging technologies. *Emerging technologies in distance education*. AU Press.
- Anderson, J. R., Greeno, J. G., Kline, P. J., ve Neves, D. M. (1981). Acquisition of problem-solving skill. *Cognitive skills and their acquisition*, 191, 230.
- AOSDATA, (2019). *2019-2020 Açıköğretim istatistik bilgi edinme ve değerlendirme birimi raporu*. Eskişehir: TC. Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Aprianto, D. (2020). Need analysis in english language learning (ell) Curriculum developments. *Jo-elt (journal of english language teaching) Fakultas Pendidikan Bahasa ve Seni Prodi Pendidikan Bahasa Inggris IKIP*, 3(2), 58-69.
- Ata, F. (2011). *Üniversite öğrencilerinin Web 2.0 teknolojilerini kullanım durumları ile bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Başal, A., ve Aytan, T. (2014). Using Web 2.0 tools in English language teaching. *In Conference proceedings. ICT for language learning (p. 372)*. libreriauniversitaria.it Edizioni.
- Başal, A., ve Education, L. (2013). ELT teachers as online material developers. *The Online Journal of Distance Education and e-Learning*, 1(2), 8-12.
- Bates, T. (2016). *Teaching in a digital age*.
- Bates, B. (2019). *Learning Theories Simplified: and how to apply them to teaching*. Sage.
- Blake, R. (2016). *Technology and the four skills. Language Learning & Technology*, 20(2), 129-142.

- Blake, R. J. (2009). The use of technology for second language distance learning. *The Modern Language Journal*, 93, 822-835.
- Bogdan, R. C., Biklen, S. K. (1992). *Qualitative Research for Education: Introduction and Methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Bower, M. (2017), "Design of Web 2.0 Enhanced Learning", *Design of Technology-Enhanced Learning*, Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 159-217. <https://doi.org/10.1108/978-1-78714-182-720171009>
- Bozdoğan, D. (2012). İngiliz Dil Eğitimi Öğrencilerinin Bilgisayar Destekli Dil Öğretimi ile İlgili Algıları. *Journal of Education and Future*, 1(2).
- Bozkurt, A. (2014). Ağ toplumu ve öğrenme: Bağlantıcılık. *Akademik Bilişim*, 5-7.
- Brown, J. D. (2009). 16 Foreign and Second Language Needs Analysis. *The handbook of language teaching*, 269.
- Bourdin, B., ve Fayol, M. (2000). Is graphic activity cognitively costly? A developmental approach. *Reading and Writing*, 13(3), 183-196.
- Bulut, R. (2018). Çoklu ortama dayalı sosyal bilgiler öğretiminin motivasyon, akademik başarı ve tutuma etkisi.
- Büyükyıldırım, Ü. (2018). 1000 Saat Kuralı. <https://www.umityildirim.com/1000-saat-kurali/> Erişim 02.01.2022
- Cacciatore, M. G. (2010). *Hybrid literacy: Face-to-face and online learning in a high school English language arts class*. Fordham University.
- Carter Jr, R. A., Rice, M., Yang, S., ve Jackson, H. A. (2020). Self-regulated learning in online learning environments: strategies for remote learning. *Information and Learning Sciences*.
- Chapelle, C. (2001). Computer applications in second language acquisition: Foundations for teaching, testing, and research. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chartrand, R. (2012). Social networking for language learners: Creating meaningful output with Web 2.0 tools. *Knowledge Management & E-Learning: An International Journal*, 4(1), 97-101.
- Clark, R. C., ve Mayer, R. E. (2011). Applying the multimedia principle: Use words and graphics rather than words alone, in e-learning and the science of instruction: Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning. *Pfeiffer, San Francisco, CA, USA*.

- Clifford, R. (1990). Foreign Languages and Distance Education: The Next Best Thing to Being There. ERIC Digest.
- Clinton, G., Lee, E., ve Logan, R. (2011, July). Connectivism as a framework for creative productivity in instructional technology. *In 2011 IEEE 11th International Conference on Advanced Learning Technologies* (pp. 166-170). IEEE.
- Creswell, J. W. (2007). *Designing a qualitative study. Qualitative inquiry and research design. Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Creswell, J. W., Klassen, A. C., Plano Clark, V. L., & Smith, K. C. (2011). Best practices for mixed methods research in the health sciences. Bethesda (Maryland): *National Institutes of Health*, 2013, 541-545.
- Crompton, H., ve Traxler, J. (2019). Learning with mobile devices. *In Advanced Methodologies and Technologies in Modern Education Delivery* (pp. 793-808). IGI Global.
- Çelik, H., Baykal, N. B., ve Memur, H. N. K. (2020). Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 379-406.
- Çelik, Ö., ve Yavuz, F. (2018). An extensive review of literature on teaching vocabulary through mobile applications. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 56-91.
- Daud, W. A. A. W., Teck, W. K., Ghani, M. T. A., ve Ramli, S. (2019). The Needs Analysis of Developing Mobile Learning Application for Cybergogical Teaching and Learning of Arabic Language Proficiency. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 9(8), 33-46.
- DeKeyser, R. (Ed.). (2007). *Practice in a second language: Perspectives from applied linguistics and cognitive psychology*. Cambridge University Press.
- Dabbagh, N., ve Kitsantas, A. (2012). Personal Learning Environments, social media, and self-regulated learning: A natural formula for connecting formal and informal learning. *The Internet and higher education*, 15(1), 3-8.
- Dellal, N. A., ve Yücel, M. S. (2015). Yabancı Dil Öğretmenlerinin Derslerinde Materyal Kullanımına İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 10(2).
- Demir, Y., ve Ertas, A. (2014). A suggested eclectic checklist for ELT coursebook evaluation. *Reading*, 14(2), 243-252.

- Destianingsih, A., ve Satria, A. (2020). Investigating Students' Needs for Effective English Online Learning During Covid-19 for Polbeng Students. *ELT-Lectura*, 7(2), 147-153.
- Downes, S. (2012). Connectivism and connective knowledge.
- Downes, S. (2008). Places to go: Connectivism & connective knowledge. *Innovate: Journal of Online Education*, 5(1), 6.
- Duke, B., Harper, G., & Johnston, M. (2013). Connectivism as a digital age learning theory. *The International HETL Review*, 2013(Special Issue), 4-13.
- Fetters, M. D., Curry, L. A., ve Creswell, J. W. (2013). Achieving integration in mixed methods designs—principles and practices. *Health services research*, 48(6pt2), 2134-2156.
- Firat, M., Kılınç, H., ve Yüzer, T. V. (2018). Level of intrinsic motivation of distance education students in e-learning environments. *Journal of Computer Assisted Learning*, 34(1), 63-70.
- Firat, M., Kabakçı Yurdakul, I., ve Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi- Journal of Qualitative Research in Education*, 2(1), 65-86. [Online]: www.enadonline.com, doi: 10.14689/issn.2148-2624.1.2s3m
- Filipi, A. (2019). Language alternation as an interactional practice in the foreign language classroom. In *Multilingual Education Yearbook 2019* (pp. 25-42). Springer, Cham.
- Flowerdew, L. (2013). 17 Needs Analysis and Curriculum Development in ESP. *The handbook of English for specific purposes*, 325.
- Geçer, A. K., ve Topal, A. D. (2015). Development of Satisfaction Scale For E-Course: Reliability and Validity Study/E-Derslere Yönelik Memnuniyet Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 11(4), 1272-1287.
- Genc-Ersoy, B. ve Ersoy, M. (2013). Technology enhanced language learning: A review and assessment of the literature. In *EdMedia+ Innovate Learning* (pp. 814-819). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). Erişim 11, 01, 2021 <https://www.learntechlib.org/p/112054>.
- Ghasemi, B., Hashemi, M., ve Bardine, S. H. (2011). The capabilities of computers for language learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 28, 58-62.

- Golonka, E. M., Bowles, A. R., Frank, V. M., Richardson, D. L., ve Freynik, S. (2014). Technologies for foreign language learning: A review of technology types and their effectiveness. *Computer assisted language learning*, 27(1), 70-105.
- Günüç, S., Odabaşı, H., ve Kuzu, A. (2013). 21. yüzyıl öğrenci özelliklerinin öğretmen adayları tarafından tanımlanması: bir twitter uygulaması/the defining characteristics of students of the 21st century by student teachers: a twitter activity. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 436-455.
- Gunuç, S., ve Babacan, N. (2018). Technology integration in English language teaching and learning. *Positioning English for Specific Purposes in an English Language Teaching Context*, 1.
- Gyamfi, G., ve Sukseemuang, P. (2018). EFL learners' satisfaction with the online learning program, tell me more. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 19(1), 183-202.
- Hau Yoon, L. (1994). The development of a self-study Mandarin Chinese language course for distance learners at the University of South Africa. *Progressio*, 16(1), 70-80.
- Hayta, F. (2015). *Bilgisayar ve cep telefonu yardımı ile kullanılan dil öğrenme stratejilerinin incelenmesi* (Master's thesis).
- Hinkel, E. (2006). Current perspectives on teaching the four skills. *Tesol Quarterly*, 40(1), 109-131.
- Hodges, C. B. (2009). Self-regulation of learners in an asynchronous university math course. *2007 Annual Proceedings-Anaheim: Volume*, 103.
- Holmberg, B. (2003). A theory of distance education based on empathy. *Handbook of distance education*, 79-86.
- Horton, S. (2000). Interfacing Media: User-Centered Design for Media-Rich Web Sites. *Syllabus*, 14(3), 22-24.
- Hug, T. (2007). *Didactics of microlearning*. Waxmann Verlag.
- Hyland, K., ve Hyland, F. (Eds.). (2019). *Feedback in second language writing: Contexts and issues*. Cambridge university press.
- Jalovcic, D., McCloud-Bondoc, L., ve Ralston, A. (2014). Leadership strategies in mobile English as a second language training. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 15(3).

- Jones, J. F. (2001). CALL and the responsibilities of teachers and administrators. *ELT Journal*, 55 (4), 360-367.
- Karabulut, B. (2015). Bilgi Toplumu Çağında Dijital Yerliler, Göçmenler ve Melezler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21), 11-23.
- Katırcı, E. (2010). *Farklı çoklu ortamların öğrencilerin mekanik konusundaki kavram yanlışlarının giderilmesine ve bilişsel yüklenmelerine etkilerinin incelenmesi: Görsel-uzamsal zekâ boyutunda bir analiz* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Keser, S. (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisini Geliştirmede Karşılaşılan Güçlükler* (Master's thesis, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü).
- Klein-Wohl, E. (1995, July). Second Language academic reading in distance learning: a learner-centered approach. Conference Paper. In *Sixth Cambridge, International Conference on Open and Distance Learning* (pp. 92-100).
- Knowles, M. S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. New York: Association Press.
- Kokoszka, P., ve Reimherr, M. (2017). *Introduction to functional data analysis*. Chapman and Hall/CRC.
- Kolnhofer-Derecskei, A., Reicher, R. Z., ve Szeghegyi, A. (2017). The X and Y generations' characteristics comparison. *Acta Polytechnica Hungarica*, 14(8), 107-125.
- Kolukısa, A. A., ve Kulamshaeva, B. (2015). Yabancı Dil Eğitiminde Örtük Öğrenim Yönteminin Okuma Parçalarına Uyarlanması. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 1(2), 168-181.
- Kop, R. (2011). The challenges to connectivist learning on open online networks: Learning experiences during a massive open online course. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 19-38.
- Krashen, S. (1982). Principles and practice in second language acquisition.
- Krashen, S. (2017). The case for comprehensible input. *Language Magazine*, 7, 17.
- Kropf, D. C. (2013). Connectivism: 21st Century's New Learning Theory. *European Journal of Open, Distance and E-learning*, 16(2), 13-24.

- Lan, Y. J. (2009). The essential components of a language-learning-centered study of Technology Enhanced Foreign Language Learning. In *Technology Enhanced Learning Conference* (pp. 6-8).
- Leutner, D. (2014). Motivation and emotion as mediators in multimedia learning. *Learning and Instruction*, 29, 174-175.
- Li, N. (2013). Seeking best practices and meeting the needs of the English language learners: Using second language theories and integrating technology in teaching. *Journal of International Education Research (JIER)*, 9(3), 217-222.
- Luethi, N., ve Udy, A. (2017). The case for more pilot studies. *Critical Care and Resuscitation*, 19(4), 285.
- Lunin, M., ve Minaeva, L. (2015). Translated subtitles language learning method: A new practical approach to teaching English. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 199, 268-275.
- Mayer, R., ve Mayer, R. E. (Eds.). (2005). *The Cambridge handbook of multimedia learning*. Cambridge university press.
- Mayer, R. E. (2014). Introduction to multimedia learning.
- Mayring, P. (2007). Mixing qualitative and quantitative methods. In *Mixed methodology in psychological research* (pp. 27-36). Brill Sense.
- McGahan, S. J., Jackson, C. M., ve Premer, K. (2015). Online course quality assurance: Development of a quality checklist. *InSight: A Journal of Scholarly Teaching*, 10, 126-140.
- McLoughlin, C., ve Lee, M. (2007). Social software and participatory learning: Pedagogical choices with technology affordances in the Web 2.0 era. In ICT: Providing choices for learners and learning. *Proceedings ascilite Singapore 2007* (pp. 664-675). Centre for Educational Development, Nanyang Techn.
- Missoum, M. (2018). Listening Strategies Questionnaire Course-Listening & Speaking-Listening Strategies Needs Analysis Questionnaire.
- Moore, P. J. (2018). Task-Based Language Teaching (TBLT). *The TESOL encyclopedia of English language teaching*.
- Moradi, H. (2018). Self-directed learning in language teaching-learning processes. *Modern Journal of Language Teaching Methods (MJLTM)*, 8(6), 59-64.
- Morrison, S. (2002). *Interactive Language Learning on the Web*. ERIC Digest.

- Nastasi BK, Hitchcock J, Sarkar S, Burkholder G, Varjas K, Jayasena A. “Mixed Methods in Intervention Research: Theory to Adaptation” *Journal of Mixed Methods Research*. 2007;1(2):164–82.
- Oktaý, S., ve Çakır, R. (2013). Teknoloji destekli beyin temelli öğrenmenin öğrencilerin akademik başarıları, hatırlama düzeyleri ve üstbilişsel farkındalık düzeylerine etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 10(3), 3-23.
- Ozan, Ö. (2008). Eğitim Amaçlı Çoklu Ortam Uygulamalarına İlişkin Bir Değerlendirme Aracı. *A Rubric For Educational Multimedia*.
- Östlund, B. (2005). Stress, disruption and community-Adult learners' experiences of obstacles and opportunities in distance education. *European Journal of Open, Distance and E-learning*, 8(1).
- Özgür, A. (2021). “Çalışma Belleği Kapasitesi Ve Duygusal Tasarımın Çokluortam Öğrenme Materyaline Bağlanma Üzerine Etkisi”. Doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi.
- Parmaxi, A., ve Zaphiris, P. (2016). Computer-mediated communication in computer-assisted language learning: implications for culture-centered design. *Universal Access in the Information Society*, 15(1), 169-177.
- Peçenek, D. (2005). Yabancı dil öğretiminde araç geliştirme. *Dil Dergisi*, (129), 85-95.
- Peters, O. (2003). Models of open and flexible learning in distance education. *In Planning and management in distance education* (pp. 29-41). Routledge.
- Pieczonka, K. (2020). Best Practices for English Learners In Distance Learning.
- Plass, J. L., ve Jones, L. (2005). Multimedia learning in second language acquisition. *The Cambridge handbook of multimedia learning*, 467-488.
- Rybak, S. (1984). Foreign Languages by Radio and Television: A National Support Strategy for Adult Home-Learners. *British Journal of Language Teaching*, 22(3), 151.
- Sağlık Terlemez, M., Özcan, F. H., Öztürk, S., ve Batmaz, B. (2018). Uzaktan öğrenme ortamı olarak televizyon: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi ingilizce programları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 57-89.
- Saks, K. ve Leijen, . . (2014). Distinguishing self-directed and self-regulated learning and measuring them in the E-learning Context. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 112, 190-198.

- Selman, M. (1988). Distance Education Materials: A Report from Students and Teachers. *TESL Talk*, 18(1), 190-99.
- Shin, D. S., ve Kang, H. S. (2018). Online language teacher education: Practices and possibilities. *RELC Journal*, 49(3), 369-380.
- Siemens, G. (2004). Elearnspace. Connectivism: A learning theory for the digital age. *Elearnspace.org*.
- Strambi, A., ve Bouvet, E. (2003). Flexibility and interaction at a distance: A mixed-mode environment for language learning. *Language Learning & Technology*, 7(3), 81-102.
- Taskiran, A., ve Yazici, M. (2021). Formative Feedback in Online Distance Language Learning: Boosting Motivation With Automated Feedback. In *Motivation, Volition, and Engagement in Online Distance Learning* (pp. 100-125). IGI Global.
- Viberg, O., & Grönlund, Å. (2017). Understanding students' learning practices: challenges for design and integration of mobile technology into distance education. *Learning, Media and Technology*, 42(3), 357-377.
- Yağar, F., ve Dökme, S. (2018). Niteliksel Araştırmaların Planlanması: Araştırma Soruları, Örneklem Seçimi, Geçerlik Ve Güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Warner, C. N. (2004). It's just a game, right? Types of play in foreign language CMC. *Language Learning & Technology*, 8(2), 69-7.
- Wheeler, S., Yeomans, P., ve Wheeler, D. (2008). The good, the bad and the wiki: Evaluating student-generated content for collaborative learning. *British journal of educational technology*, 39(6), 987-995.
- White, C. (2014). The distance learning of foreign languages: A research agenda. *Language Teaching*, 47(4), 538-553.
- Williams, S., ve Sharma, P. (1988). Language acquisition by distance education: An Australian survey. *Distance Education*, 9(1), 127-146.
- Yaman, İ., ve Ekmekçi, E. (2016). A shift from CALL to MALL?. *Participatory Educational Research*, 4(2), 25-32.
- Wheeler, S., Yeomans, P., ve Wheeler, D. (2008). The good, the bad and the wiki: Evaluating student-generated content for collaborative learning. *British Journal of Educational Technology*, 39(6), 987-99

EKLER

Ek 1. İhtiyaç Analizi Anketi Taslak Form

Ek 2. İhtiyaç Analizi Anketi Düzenlenmiş Form

Ek 3. Alan Uzmanı Görüşme Formu Taslak Formu

Ek 4. Alan Uzmanı Görüşme Formu Düzenlenmiş Form

Ek 5. Alan Uzmanı gönüllü Katılım Formu

Ek 6. E-öğrenme İçsel Motivasyon Ölçeği Taslak Formu

Ek 7. E-öğrenme İçsel Motivasyon Ölçeği Düzenlenmiş Form

Ek 8. Memnuniyet Ölçeği Taslak Form

Ek 9. Memnuniyet Ölçeği Kullanım İzni Görüşmesi

Ek 10. Memnuniyet Ölçeği Düzenlenmiş Form

Ek 11. Alan Uzmanı Geri Bildirim Formu

Ek 12. İngilizce I Dersi Edmodo Çalışma Ortamı Duyuru Metin Duyurusu

Ek 13. Etik Kurul Kararı

Ek 1. İhtiyaç Analizi Anketi Taslak Form

Sevgili öğrenciler, “Açık ve Uzaktan İngilizce Öğretiminin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Materyal Değerlendirme Çalışması: Açıköğretim Sistemi Örneği” başlıklı bu çalışma Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce I ve II derslerinizde yabancı dil öğretimin etkililiğini ve verimliliğini artırmak için yapılmaktadır. Bu çalışma kapsamında sizlerin görüş ve önerilerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Anketin ilk bölümünde sizinle ilgili demografik bilgiler sorulmaktadır. İkinci bölümde ise İngilizce dersi öğrenme ihtiyaçlarınız ile ilgili görüşleriniz alınacaktır. Son bölümde ise Anadolium e-Kampüs ortamında sunulan kaynaklara ek olarak İngilizce öğreniminize sizlerin de faydalı olabileceğini düşündüğünüz materyallerden ve diğer çevrimiçi isteklerinizden bahsedebilirsiniz. Analizlerin sonuçları, gerçekçi hedefler, hedef odaklı içerikler ve öğrenme yöntemlerinize uygun çevrimiçi materyal tasarımı için kullanılacaktır. Katılımınız Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde yabancı dil eğitimindeki ihtiyaçlarınızı belirlemek ve yapıcı tedbirler almak amaçlı olduğu için oldukça önemlidir. Lütfen ifadeleri dikkatlice okuyarak İngilizce öğrenme ile ilgili işaretlemelerinizi yapınız.

1. Demografik Bilgi Formu

Anket No (ad-soyadı):

Tarih:

Yaş: ()18-22 ()23-27 ()28-32 ()33-37 ()38-42

43-47 ()48-52 ()53-57 ()58-62

Cinsiyet: () Kadın () Erkek

Eğitim durumu:

Çalışıyor musunuz? () Evet () Hayır

Meslek:

2. Aşağıda belirtilen öğrenme ihtiyaçlarınız ile ilgili ifadeleri 1 ile 5 arası değerlendiriniz.

Çok önemli	Önemli	Kısmen önemli	Önemsiz	Kesinlikle önemsiz
5	4	3	2	1

İngilizce dersinizle ilgili aşağıdaki ifadeleri okuyarak sağında yer alan seçeneklerden size en uygun olanı işaretleyiniz.	Çok önemli	Önemli	Kısmen önemli	Önemsiz	Kesinlikle Önemsiz
Bir kitaptan veya internetten sohbet pratiği yapma					
Anadili İngilizce olan kişilerle sohbet etmek					
Diğer İngilizce öğrenenlerle sohbet etmek					
İngilizce konuşma pratiği yapmak					
İngilizce dilbilgisi çalışmak					
İngilizce telaffuz çalışmak					
İngilizce okuma çalışmak					
İngilizce dinleme çalışmak					
İngilizce yazma çalışmak					
İngilizce kelime çalışmak					
Geri bildirim almak					

Çevrimiçi konuşma etkinliği yapmak					
Grup çalışmaları yapmak					
Mobil uygulamalardan yararlanmak					
Sosyal medya araçları kullanmak					
Etkileşimli etkinlikler yapmak					
Öğrenme Yönetim Sistemleri kullanmak (LMS)					
Akran değerlendirmesi					
Öğrenci kitabı kullanmak					
Yardımcı kitap kullanmak					
Çalışma kağıtları kullanmak					
Bilgisayar destekli materyaller kullanmak					
Okuma parçaları					
Portfolyo hazırlamak					
Resimlerle çalışmak					
Flaş kartlar ile çalışmak					
Video izlemek					
İngilizce film ve dizi izlemek					
İngilizce roman okumak					

Öğretmenin hatalarımı düzeltmesi					
Kendi gelişimimi takip etmek					
Kısa sınavlar					
Kendi hatalarımı düzeltmek					
Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi destekler					
Konu özetlerinden çalışmak					
Çıkmış sorular ile çalışmak					
Çevrimiçi alıştırma yapmak					
Canlı derslere katılmak					
Destek materyaller ile çalışmak					
Konu anlatımlı videolar ile çalışmak					
Kilit soru videoları ile çalışmak					

Diğer:

Ek 2. İhtiyaç Analizi Anketi Düzenlenmiş Form

Section 1 of 13

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi İngilizce I ve II Dersleri Öğrenci İhtiyaç Analizi Anketi

Sevgili Öğrenciler,
"Açık ve Uzaktan İngilizce Öğretiminin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Materyal Değerlendirme Çalışması:
Açıköğretim Sistemi Örneği" açık ve uzaktan İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmak amacıyla alandaki iyi
uygulama örnekleri incelenecektir. Bu uygulamaların Açıköğretim Sistemi İngilizce 1 ve 2 derslerinin öğretiminde
etkili olup olmadıklarını belirlenmesi için sizlere sunulması ve değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda
sizlerin görüş ve önerilerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu anket 4 bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde sizinle ilgili demografik bilgiler sorulmaktadır. İkinci
bölümde İngilizce dersi öğrenme ihtiyaçlarınız ile ilgili görüşleriniz alınacaktır. 3. bölümde ise Anadolun e-
Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi desteklere ve son olarak İngilizce öğreniminize katkı sağlayacağını
düşündüğünüz önerilere yer verilmiştir.

Vereceğiniz cevaplar sadece bu çalışma kapsamında, isminiz ve diğer kişisel bilgileriniz kullanılmadan
değerlendirilecektir. Katılımınız, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde yabancı dil eğitimindeki
ihtiyaçlarınızı belirlemek amaçlı olduğu için önem taşımaktadır. Lütfen ifadeleri dikkatlice okuyarak durumunuzu
en iyi yansıtan seçenekleri işaretleyiniz.
Katkılarınız için şimdiden çok teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Öğr.Gör. Harun Bozna
hbozna@anadolu.edu.tr

Danışman: Doç.Dr. Mehmet Fırat

After section 1 Continue to next section

Section 2 of 13

Demografik Bilgiler

Description (optional)

Kayıtlı olduğunuz Açıköğretim Programı:

Short answer text

Yaş *

1. 18-22
2. 23-27
3. 28-32
4. 33-37
5. 38-42
6. 43-47
7. 48-52
8. 53-57
9. 58-64
10. 65 ve üstü

Çalışıyor musunuz? *

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

Meslek:

Short answer text

< > :

- | | | | | | | |
|-------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | |
| Hiç gerekli değil | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | Kesinlikle gerekli |

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli

- | | | | | | | |
|-------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | |
| Hiç gerekli değil | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | Kesinlikle gerekli |

- | | | | | | | |
|-------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | |
| Hiç gerekli değil | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | Kesinlikle gerekli |

- 1 2 3 4 5
- Hiç gerekli değil ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Kesinlikle gerekli

Dilbilgisi çalışma ihtiyacı



Bu bölümdeki her bir maddeyi cevaplamamız verilerin geçerliliği ve güvenilirliği açısından büyük önem taşımaktadır ve bize sağlıklı veriler sunacaktır.
Açıköğretim Sisteminde İngilizce öğrenirken öğrenme ihtiyaçlarınız ile ilgili ifadeleri durumunuzu en iyi yansıtacak şekilde her soru için verilmiş beş seçenekten birini işaretleyiniz.

16. Dilbilgisi kurallarını ders notlarımdan tekrar etmek *

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli

17. Dilbilgisi kurallarını çeşitli çevrimiçi kaynaklardan alıştırma ile pekiştirmek *

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli

18. Dilbilgisi konularını çıkmış sorulardan çalışmak *

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli



Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi destekler



Bu bölümde Açıköğretim Sisteminde İngilizce öğrenmeye yönelik Anadolum e-Kampüs ortamında sunulan çevrimiçi destekleri değerlendirmeniz istenmektedir. Her soru için verilmiş beş seçenekten durumunuzu en iyi yansıtanı işaretleyiniz.

39. Konu özetlerinden çalışmak *

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli

40. Çıkmış sorular ile çalışmak *

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli

41. Çevrimiçi alıştırma yapmak *

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli

42. Canlı derslere katılmak *

	1	2	3	4	5	
Hiç gerekli değil	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle gerekli

Açık Uçlu Bölüm



Description (optional)

...

Önceki bölümde yer alan maddelere ek olarak başka hangi konu başlıklarının ve öğrenci ihtiyaçlarının İngilizce öğreniminize katkı sağlayacağını düşünüyorsunuz? İlave etmek istediğiniz görüşleriniz varsa lütfen aşağıya yazınız.

Long answer text

Anket:

<https://docs.google.com/forms/d/1vjq87k5UfJb2Wz2048cI59VukglsecocJezvKBot9qo/printform>

Ek 3. Alan Uzmanı Görüşme Formu Taslak Formu

Görüşme Soruları

Soru 1. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde zorunlu ders olan İngilizce 1 ve 2 derslerinin öğrenme materyallerine ilişkin görüş ve önerileriz nelerdir? (Gerekirse materyaller Web sitesinde açılacaktır).

Soru 2. Açık ve uzaktan öğrenme alanında yabancı dil eğitiminde öğrenme materyalleri hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken unsurları alttaki başlıklar çerçevesinde değerlendiriniz.

- a) Öğretim amaçları
- b) Etkileşim
- c) Dil Öğrenme/ öğretme süreçleri
- d) Ölçme değerlendirme
- e) Öğrenme ortamı
- f) İçerik

Soru 3. Açık ve uzaktan öğrenmede kullanılabilecek İngilizce öğretimine yönelik iyi uygulama örnekleri sizce nelerdir?

Soru 4. Önerdiğiniz iyi uygulama örnekleri Açıköğretim İngilizce 1 ve 2 derslerinin hangi konuları için nasıl kullanılabilir?

Ekleme istediğiniz başka bir görüş veya öneriniz var mı?

Görüşme sonrası varsa görüşlerinizi aşağıda yer alan iletişim kanallarından bana ulaştırabilirsiniz.

Çok değerli katkılarınız için teşekkür ederiz.

Anadolu Üniversitesi İki Eylül Kampüsü Yabancı Diller Yüksekokulu

Ek 4. Alan Uzmanı Görüşme Formu Düzenlenmiş Form

Görüşme Soruları

Soru 1. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde zorunlu ders olan İngilizce 1 ve 2 derslerinin öğrenme materyallerine ilişkin görüş ve önerilerizi alttaki başlıklar çerçevesinde değerlendiriniz. (Gerekirse materyaller Web sitesinde açılacaktır).

- a) Çeşitlilik
- b) Anlaşılabilirlik
- c) İlgi uyandırma
- d) Güdüleme
- e) Uygunluk

Soru 2. Açık ve uzaktan öğrenme alanında yabancı dil eğitiminde öğrenme materyalleri hazırlanırken göz önünde bulundurulması gereken unsurları alttaki başlıklar çerçevesinde değerlendiriniz.

- a) Öğretim amaçları
- b) Etkileşim
- c) Dil Öğrenme/ öğretme süreçleri
- d) Ölçme değerlendirme
- e) Öğrenme ortamı
- f) İçerik

Soru 3. Açık ve uzaktan öğrenmede kullanılabilecek İngilizce öğretimine yönelik iyi uygulama örnekleri sizce nelerdir?

Soru 4. Önerdiğiniz iyi uygulama örnekleri Açıköğretim İngilizce 1 ve 2 derslerinin hangi konuları için nasıl kullanılabilir?

Diğer: Eklemek istediğiniz başka bir görüş veya öneriniz var mı?

Görüşme sonrası varsa görüşlerinizi aşağıda yer alan iletişim kanallarından bana ulaştırabilirsiniz.

Çok değerli katkılarınız için teşekkür ederiz.

Anadolu Üniversitesi İki Eylül Kampüsü Yabancı Diller Yüksekokulu

Ek 5. Alan Uzmanı gönüllü Katılım Formu

Sayın Alan Uzmanı,

“Açık ve Uzaktan İngilizce Öğretiminin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Materyal Değerlendirme Çalışması: Açıköğretim Sistemi Örneği” başlıklı bu çalışmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde İngilizce öğretiminin etkililiğini artırmak için çevrimiçi iyi uygulama materyalleri belirlemek, uygulamak ve değerlendirmektir. Çalışma, Doç. Dr. Mehmet Fırat tarafından yürütülmekte ve araştırmacı Öğr. Gör. Harun Bozna’dır. Bu araştırma çok aşamalı karma desen çalışması biçiminde desenlenmiştir. Çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

- Çalışmanın amacı doğrultusunda, sizlerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak veriler toplanacaktır.
- Gerçekleştirilecek görüşmede araştırma verilerinin geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak, veri kaybını önlemek amacıyla ses kaydının tutulması planlanmaktadır. Sizinle gerçekleştirilen görüşmede tutulacak ses kaydı, bilimsel araştırma dışında herhangi bir amaçla kullanılmayacaktır.
- İsminizi yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır.

Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir. Çalışma hakkındaki sorularınızı Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu bölümünden araştırmacı Harun Bozna ’ya yöneltebilirsiniz.

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek katılıyorum ve verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.

(Lütfen bu formu doldurup imzaladıktan sonra araştırmacıya iletiniz.)

Katılımcı Ad ve Soyadı:

İmza:

Tarih:

Ek 6. E-öğrenme İçsel Motivasyon Ölçeği Taslak Formu

Sevgili öğrenciler, “Açık ve Uzaktan İngilizce Öğretiminin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Materyal Değerlendirme Çalışması: Açıköğretim Sistemi Örneği” başlıklı bu çalışma kitlesel açık ve uzaktan İngilizce öğretiminde öğretimin etkililiğini ve verimliliğini artırmak için yapılmaktadır. Bu çalışma kapsamında sizlerin görüş ve önerilerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Anketin ilk bölümünde sizinle ilgili demografik bilgiler sorulmaktadır. İkinci bölümde ise çalışma kapsamında uygulanmış çevrimiçi öğrenme (e-öğrenme) materyalleri ile ilgili görüşleriniz alınacaktır.

1. Demografik Bilgi Formu

Anket No:

Tarih:

Yaş: () 18-22 () 23-27 () 28-32 () 33-37 () 38-42 () 43-47

() 48-52 () 53-57 () 58-62

Cinsiyet: () Kadın () Erkek

Eğitim durumu:

Çalışıyor musunuz? () Evet () Hayır

Meslek:

2. Aşağıda belirtilen e-öğrenme ile ilgili ifadeleri 1 ile 5 arası değerlendiriniz.

Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
5	4	3	2	1

Aşağıdaki ifadeleri okuyarak uygun olan seçeneği işaretleyiniz	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. e-öğrenme ortamlarında çalışmaktan hoşlanırım.					
2. Basılı materyallerim olsa bile e-öğrenme ortamlarında çalışmayı tercih ederim					
3. e-öğrenme ortamlarında çalışmak için sabırsızlanırım.					
4. e-öğrenme ortamlarındaki çalışmalarımın memnunum.					
5 Kendi Öğrenme ihtiyaçlarımı kendim belirlerim.					

Aşağıda belirtilen etkileşimli çevrimiçi materyaller (EÇİNGM) ile ilgili ifadeleri 1 ile 5 arası değerlendiriniz.

1. Hiç katılmıyorum
2. Katılmıyorum
3. Biraz katılıyorum
4. Katılıyorum
5. Tamamen katılıyorum

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle katılıyorum

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle katılıyorum

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle katılıyorum

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Kesinlikle katılıyorum

[illegible]

Ek 8. Memnuniyet Ölçeği Taslak Form

Kullanılan materyaller ve iletişim araçları

1. Ders içeriğinin etkileşimli sunulması derse olan ilgimi arttırdı.
2. Düzenlenen sanal sınıf (es zamanlı) etkinliklerinin daha iyi öğrenmeye katkısı olduğunu düşünüyorum.
3. Düzenlenen eş zamanlı (sohbet) etkinliklerin daha iyi öğrenmeyi sağladığını düşünüyorum.
4. Düzenlenen farklı zamanlı (tartışma vb.) etkinliklerin daha iyi öğrenmeyi sağladığını düşünüyorum.
5. İşbirliğine dayalı etkinliklere (grup ödevleri, forum vb.) katılmaktan hoşlandım.
6. Forum sayfalarında arkadaşlarımla ve öğretim üyesi ile tartışmaktan memnunum.
7. Forumlar sistemdeki öğrencilerle etkileşim düzeyimi arttırmaya yardımcı oldu.
8. E-ders sosyal ihtiyaçlarımı (arkadaşlarla iletişim sıklığı, arkadaşlarla ilişkilerin geliştirilmesi, öğretim üyesi ile ilişkinin kalitesinin artması)

Öğretmen-öğrenci etkileşimi

9. Öğretim elemanından istediğim zaman yardım alabildim.
10. Öğretim elemanından aldığım danışmanlık hizmeti yeterliydi.
11. Öğretim elemanı ile iletişimde sorun yaşamıyorum.
12. Öğretim üyesi öğrenmelerimle ilgili beni düzenli olarak bilgilendirmektedir. Ortam tasarımı
13. Eds üzerinde aradığım bilgiye kolayca ulaşabiliyorum.
14. Web sayfalarındaki yazıların tasarımı, puntosu, fontu ve rengi dikkati dağıtmayacak algıyı arttıracak şekilde tasarlanmıştı.
15. Web sayfalarında yer alan görseller (zemin, şekil, resim, grafik ve animasyonlarda) birbiriyle uyumluydu.
16. Eds sistemi oldukça işlevseldi.
17. Öğretim materyallerine istediğim zaman kolaylıkla ulaşabildim.
18. Sistemde teknik sorunlarla ilgili yardım rehberi bulunmasından memnunum. 19. Yayınlanan duyuru ve haberlerde güncel bilgilere ulaşıyorum.
20. E-öğrenme ortamındaki materyaller hızlı yüklenmektedir.

E-derse yönelik tutum

21. Teknolojiyi kullanmak benim derse karşı olan ilgimi arttırdı.

22. E-derslerin zaman ve yerden bağımsız işlenmesi diğer işlerime zaman ayırmamı sağlıyor.

23. Bu dersi e-ders olarak almaktan memnunum.

24. Eğer fırsatım olsaydı bu dersi yüz yüze ortamda almayı tercih ederdim.

25. Uzaktan eğitim ile aldığım ders yüz yüze aldığım derse göre beni daha çok motive etmektedir.

26. Bilgisayar kullanmak bana göre zor ve karmaşıktır.

Dersin içeriği ve öğretim süreci

27. Ders içeriği açık ve anlaşılır.

28. Ders içeriklerinin uzun olması zaman kaybına neden oluyor.

29. Ödevler ve sunulan etkinlikler ders amaçları ile doğrudan ilişkiliydi. 30. Dersle ilgili yapılan dönütler açık ve bilgilendiriciydi.

31. Aldığım e-ders öğrenme ihtiyaçlarımı karşılamadı.

32. Öğretim üyesi dersle ilgili beklentilerini sözel olarak veya ders planında açıkça belirtmektedir.

33. Bu dersin öğrenme ihtiyaçlarımı karşıladığını düşünüyorum.

34. Böyle bir uygulama bana daha fazla öğrenme sorumluluğu verdiği için memnunum.

35. Sunulan ölçme araçları ve sınavlar yeterliydi

Ek 9. Memnuniyet Ölçeği Kullanım İzni Görüşmesi

Merhaba Harun Hocam
ölçeğimizi kullanmanız bizi de çok mutlu eder.
Kolay gelsin
aynır geçer

4 Kasım 2021 14:01, "Harun BOZNA" - yazdı:

Aynır Hocam merhaba,
Nasılınız? Anadolu Üniversitesi'nde öğretim elemanı olarak çalışıyor ve doktora yapıyorum. Açık Ve Uzaktan İngilizce Öğretiminin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Materyal Değerlendirme Çalışması: Açıköğretim Sistemi Örneği başlıklı tezimde uygulama sonrası öğrencilere e- motivasyon ve memnuniyet ölçeği uygulamayı planlıyorum. Bununla ilişkili olarak sizin geliştirmiş olduğunuz e-dersler için memnuniyet ölçeğini çalışmam kapsamına göre adapte edilip kullanmak istiyorum sizin için de uygunsa. Teşekkür ederim.
Öğr. Gör. Harun Bozma
Danışman: Do.Dr. Mehmet Fırat

Ek 10. Memnuniyet Ölçeği Düzenlenmiş Form

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Çevrimiçi İngilizce Ders Materyalleri (EÇİNGM) Memnuniyet Ölçeği -Kasım 2021



(not shared) [Switch account](#)



* Required

Demografik Bilgiler

Yaş *

Choose

İnternet kullanma sıklığınız: *

- ☐ Çok az
- ☐ Az
- ☐ Normal
- ☐ Fazla
- ☐ Çok fazla

İnternete bağlanmak için hangi teknolojileri kullanıyorsunuz? *

- ☐ Cep telefonu
- ☐ Laptop
- ☐ Masaüstü bilgisayar
- ☐ Tablet
- ☐ Akıllı saat
- ☐ Diğer

Bölümünüz *

Your answer

Ders içeriğinin etkileşimli sunulması derse olan ilgimi arttırdı. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Eş zamanlı (sohbet) etkinliklerin daha iyi öğrenmemi sağladığını düşünüyorum. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Farklı zamanlı (tartışma vb.) etkinliklerin daha iyi öğrenmemi sağladığını düşünüyorum. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Etkileşime dayalı etkinliklere (arkadaşına yorum yap, forum alanında arkadaşını selamla vb.) katılmaktan hoşlandım. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Tartışma alanı diğer öğrencilerle etkileşim düzeyimi arttırmaya yardımcı oldu. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ○ ○ ○ ○ ○ Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamımız sosyal ihtiyaçlarımızı (arkadaşlarla ilişkilerin geliştirilmesi, öğretim üyesi ile ilişkinin kalitesinin artması) karşılamama yardım etti. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ○ ○ ○ ○ ○ Tamamen katılıyorum

Öğretmen Öğrenci Etkileşimi

Öğretim elemanından istediğim zaman yardım alabildim. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Öğretim elemanından aldığım geribildirimler yeterliydi. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Öğretim elemanı ile iletişimde sorun yaşamıyorum. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Öğretim elemanı öğrenmelerimle ilgili beni düzenli olarak bilgilendirmektedir. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Ortam Değerlendirilmesi

Çalışma ortamının mobil uygulamasının da olması her an her yerde çalışma olanağı sağladı. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamında aradığım bilgiye kolayca ulaşabiliyorum. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamımızdaki yazıların tasarımı, puntosu, yazı tipi ve rengi dikkati dağıtmayacak algıyı arttıracak şekilde tasarlanmıştı. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamımız oldukça işlevseldi. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Öğretim materyallerine istediğim zaman kolaylıkla ulaşabildim. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Yayınlanan duyuru ve haberlerde güncel bilgilere ulaşıyorum. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamındaki materyaller oldukça çeşitliydi. *

Ders İçeriği ve Öğretim Süreci

Ders içeriği açık ve anlaşılırdı. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Dersle ilgili yapılan dönütler açık ve bilgilendiriciydi. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ○ ○ ○ ○ ○ Tamamen katılıyorum

Dersin zaman ve yerden bağımsız işlenmesi diğer işlerime zaman ayırmamı sağladı. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Web 2.0 teknolojileri ile dinleme, konuşma, okuma, yazma becerileri edinmek benim derse karşı olan ilgimi arttırdı. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Böyle bir uygulama bana daha fazla öğrenme sorumluluğu verdiği için memnunum. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Bu dersin öğrenme ihtiyaçlarımı karşıladığını düşünüyorum. *

1 2 3 4 5

Hiç katılmıyorum ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamındaki içeriklerin etkileşimli ve geribildirimli olması beni memnun etti. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamında yönlendirilen siteler bireysel çalışma becerimi artırdı. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamında öz değerlendirme olanağı sunulması beni memnun etti. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Kısa sınav araçları konuyu pekiştirmemde yardımcı oldu. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamında faydalı kaynaklar listesinin olması bilgilendiriciydi. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Çalışma ortamında canlı ders olması beni memnun etti. *

	1	2	3	4	5	
Hiç katılmıyorum	☐	☐	☐	☐	☐	Tamamen katılıyorum

Ders kitabı ile paralel çevrimiçi konu tekrarı alıştırmaları işlevseldi. *

Ek 12. İngilizce I Dersi Edmodo Çalışma Ortamı Duyuru Metin Duyurusu

Sevgili öğrenciler,

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim İngilizce I dersi 1. ünite için tasarlanmış etkileşimli çalışma ortamına katılmak ister misiniz? Ortamımız “Açık ve Uzaktan İngilizce Öğretiminin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Materyal Değerlendirme Çalışması: Açıköğretim Sistemi Örneği “adlı tez çalışması kapsamında İngilizce derslerinizdeki ihtiyaçlarınız belirlenerek uzman görüşleri doğrultusunda tasarlanmıştır. Çalışma ortamımıza girmek için Google hesabınız olması yeterli.

Web: <https://new.edmodo.com>

Mobil: 

IOS: <https://apps.apple.com/us/app/edmodo-your-online-classroom/id378352300>

Android: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.fusionprojects.edmodo&hl=tr&gl=US>

Sınıf kodu: hfuqbx

Kayıt için sırasıyla:

- Kaydol'u tıkla
- Student account (öğrenci hesabı)'nı seç
- Location-Turkey seç
- Class code (sınıf kodu)'nu gir
- Google hesabınızla veya yeni hesap oluşturarak kaydol

Sorularınız için @anadolu.edu.tr adresine e-posta gönderebilirsiniz. Verimli ve bol etkileşimli çalışmalar dileriz.

Ek 13. Etik Kurul Kararı

Evrak Kayıt Tarihi: 12.03.2020

Protokol No: 23124

Tarih: 03.06.2020



ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERÎ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Doktora Tez Çalışması
KONU:	Sosyal Bilimler
BAŞLIK:	Açık ve Uzaktan İngilizce Öğretiminin Etkililiğini Artırmaya Yönelik Materyal Değerlendirme Çalışması: Açıköğretim Sistemi Örneği
PROJE/TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ:	Doç. Dr. Mehmet FIRAT
TEZ YAZARI:	Harun BOZNA
ALT KOMİSYON GÖRÜŞÜ:	-
KARAR:	Olumlu
Prof.Dr. Emel ŞIKLAR (Başkan-İkt. ve İdari Bil. Fak.)	
Prof.Dr. T. Volkan YUZER (Başkan Yardımcısı-Açıköğretim Fak.)	Prof.Dr.Esra CEYHAN (Eğitim Fak.)
Prof. Hayri ESMER (Güzel Sanatlar Fak.)	Prof.Dr. M. Erkan ÜYÜMEZ (İkt. ve İdari Bil. Fak.)
Prof.Dr. Handân DEVECİ (Eğitim Fak.)	Prof.Dr. Oktay Cem ADIGÜZEL (Eğitim Fak.)

ÖZGEÇMİŞ

Harun Bozna

Uzaktan Öğretim Anabilim Dalı

Doktora

Eğitim

Yüksek Lisans

2015-2017 Anadolu Üniversitesi, Uzaktan Eğitim A.B.D., Uzaktan Eğitim Bölümü, Eskişehir

Lisans

1995-1999 19 Mayıs Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği, Samsun

Lise

1991-1994 TED Koleji, Kayseri

Ortaokul

1987-1991 TED Koleji, Kdz. Ereğli

İş

2002-.... Öğretim Görevlisi, Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu, Temel Yabancı Diller, Eskişehir

1999-2000 Okutman, TÖMER, Kayseri

2000-2001 İngilizce Öğretmeni, Işıklar Askeri Lisesi, Bursa

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri / Yılı:

Yabancı Dil: İngilizce, Almanca